

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-136-17

Druk nr 2067
Warszawa, 23 listopada 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw z projektami aktów wykonawczych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

(-) Beata Szydło

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw^{1), 2)}

Art. 1. W ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Rejestr wchodzi w skład systemu integracji rejestrów, o którym mowa w art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, str. 46–127).”;

2) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. 1. Minister Sprawiedliwości utrzymuje system teleinformatyczny służący do prowadzenia Rejestru, umożliwiający zawiązywanie oraz podejmowanie innych czynności w odniesieniu do spółek, których umowa jest zawierana przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w tym systemie, oraz podejmowanie czynności w postępowaniu rejestrowym w odniesieniu do podmiotów podlegających wpisowi do

¹⁾ Niniejsza ustawa wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, str. 46–127).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, ustawę z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, ustawę z dnia 22 grudnia 1995 r. o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego, ustawę z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, ustawę z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, ustawę z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, ustawę z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej, ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawę z dnia 22 lipca 2006 r. o spółdzielni europejskiej, ustawę z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego, ustawę z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, ustawę z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

Rejestru, udzielanie informacji z Rejestru i udostępnianie akt rejestrowych, zapewnia dostęp do systemu w celu dokonywania czynności, o których mowa w tym przepisie, oraz ochronę danych zgromadzonych w systemie przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą.

2. Minister Sprawiedliwości zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych jest dostępny system teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1.

3. Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych użytkowników systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.”;

3) w art. 4:

a) w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru z systemem integracji rejestrów.”,

b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Centralna Informacja wydaje z katalogu, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokumenty złożone w postaci elektronicznej albo kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej poświadczone za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu.”,

c) ust. 4a i 4aa otrzymują brzmienie:

„4a. Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu.

4aa. Pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych i pełnych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację, o których mowa w ust. 3.”;

4) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja:

1) udostępnia bezpłatnie – odnośnie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych – aktualne informacje albo informację o wykreśleniu tych podmiotów z Rejestru oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a;

- 2) wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4 ust. 3a;
 - 3) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu spółek, o których mowa w pkt 1;
 - 4) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o połączeniu transgranicznym.”;
- 5) w art. 6:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;”;
 - b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w drodze rozporządzenia, warunki organizacyjno-techniczne dotyczące formy wniosków oraz ich składania do Centralnej Informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a także odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji, dokumentów oraz kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom tą drogą oraz sposób posługiwania się dokumentami oraz kopiami dokumentów wydanymi w postaci elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji z Rejestru i dokumentów rejestrowych oraz możliwość posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej;”;
 - c) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w drodze zarządzenia, warunki organizacyjno-techniczne przekazywania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej do katalogu oraz sposób ich przechowywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia integralności i kompletności dokumentów złożonych do akt rejestrowych.”;

- 6) w art. 8a w ust. 1:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) dokumenty o powołaniu lub odwołaniu członków organów spółek oraz oświadczenia o ich rezygnacji;”,
 - b) uchyla się pkt 6;
- 7) w art. 9:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Dla podmiotu wpisanego do Rejestru prowadzi się odrębne akta rejestrowe obejmujące w szczególności dokumenty stanowiące podstawę wpisu. Akta rejestrowe dla podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców prowadzi się wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Akta rejestrowe prowadzone w postaci papierowej nie podlegają przetworzeniu na akta prowadzone w systemie teleinformatycznym. Akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym nie podlegają przetworzeniu na postać papierową.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Przepis ust. 1 zdanie drugie stosuje się również do akt spraw o wpis do rejestru przedsiębiorców, jeżeli wniosek został prawomocnie zwrócony, odrzucony albo oddalony lub postępowanie umorzono, oraz do innych spraw należących do właściwości sądu rejestrowego.”,
 - c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Jeżeli wnioski i dokumenty dotyczące podmiotu wpisanego wyłącznie do rejestru, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, zostały złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w aktach rejestrowych przechowywane są wydruki tych wniosków i dokumentów wraz ze wskazaniem osób, które je podpisały.”,
 - d) dodaje się ust. 6–9 w brzmieniu:
„6. Dla podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców prowadzi się zbiór dokumentów obejmujący dokumenty wytworzone w postaci papierowej. Do zbioru dokumentów dołącza się akta rejestrowe podmiotu prowadzone w postaci papierowej.
7. Dokument w postaci papierowej, dotyczący podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców, stanowiący podstawę do podjęcia przez sąd czynności z urzędu, przetwarza się na postać elektroniczną oraz składa do zbioru dokumentów, o którym mowa w ust. 6. Dokument przetworzony na postać

elektroniczną dołącza się do akt rejestrowych prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

8. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio do akt sprawy rozpoznanej przez sąd drugiej instancji oraz Sąd Najwyższy.

9. Dokumenty zawierające informacje przekazane z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów podlegają automatycznemu złożeniu do akt rejestrowych.”;

8) po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu

„Art. 9a. 1. Dla każdego podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców prowadzi się w systemie teleinformatycznym repozytorium dokumentów finansowych.

2. Do repozytorium są składane dokumenty, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089), stanowiące podstawę wpisu wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a, lub przyjęte do repozytorium na mocy postanowienia sądu w przypadkach, gdy o złożeniu dokumentów nie zamieszcza się wzmianki w Rejestrze.

3. Każdy ma prawo przeglądania repozytorium dokumentów finansowych.

4. Centralna Informacja bezpłatnie udostępnia dokumenty z repozytorium dokumentów finansowych za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych.”;

9) w art. 10:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do Rejestru oraz zbioru dokumentów, o którym mowa w art. 9 ust. 6, chyba że ustawa stanowi inaczej.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym udostępnia się:

1) za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych;

2) w siedzibie sądu rejestrowego, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

1b. Przepisy ust. 1 i 1a stosuje się do akt sprawy rozpoznawanej przez sąd rejestrowy i odpowiednio sąd drugiej instancji oraz Sąd Najwyższy.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) elektronicznych wypisów lub wyciągów aktów notarialnych dołączonych do wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych na skutek nieprawidłowego oznaczenia przez wnioskodawcę albo na skutek nieprawidłowego działania systemu;
- 2) informacji otrzymanych z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego w trybie określonym w art. 21a, jeżeli nie stanowią one podstawy rozstrzygnięcia sądu rejestrowego lub dotyczą osób, które nie podlegają wpisowi do Rejestru.”

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Sądy rejestrowe wydają w postaci elektronicznej dokumenty złożone do akt rejestrowych w postaci elektronicznej oraz w postaci papierowej ich kopie i odpisy. Sąd rejestrowy, w którym są przechowywane akta rejestrowe podmiotu, wydaje w postaci papierowej i elektronicznej kopie i odpisy dokumentów złożonych do akt w postaci papierowej.”;

10) w art. 12 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do dokumentów złożonych do repozytorium dokumentów finansowych. W przypadku wykreślenia wpisów, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a, albo w przypadku stwierdzenia niedopuszczalności złożenia dokumentów do repozytorium dokumentów finansowych sąd jednocześnie usuwa dokumenty stanowiące ich podstawę z repozytorium dokumentów finansowych.”;

11) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. Wpis do Rejestru jest dokonywany na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu.

2. Wnioski dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

3. Wniosek o wpis w rejestrze, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, składa się na urzędowym formularzu lub jego kopii albo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Formularz zawiera niezbędne pouczenia dla stron dotyczące sposobu jego wypełniania, wnoszenia i skutków niedostosowania wniosku do wymagań przewidzianych dla pism procesowych.

4. Wnioski inne niż o wpis dotyczące podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, można składać także za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

5. Wniosek w postępowaniu przed sądem rejestrowym składa się wraz z opłatą sądową.

6. Wniosek złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nieopłacony nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem wniosku do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. Przepisy art. 130 § 7 i 8 Kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio.

7. Wniosek złożony w innej formie niż za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i nieopłacony podlega zwróceniu bez wzywania do uzupełnienia braków.

8. Nieprawidłowo wypełniony wniosek o wpis podlega zwróceniu bez wzywania do uzupełnienia braków, jeżeli z powodu nieprawidłowego wypełnienia nie jest możliwe nadanie wnioskowi prawidłowego biegu.

9. Wniosek o wpis złożony z naruszeniem ust. 3 podlega zwróceniu bez wzywania do uzupełnienia braków.

10. W razie zwrócenia wniosku zgodnie z ust. 7-9 może on być ponownie złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia zarządzenia o zwrocie. Jeżeli wniosek ponownie złożony nie zawiera braków, to wywołuje on skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek taki nie następuje w razie kolejnego zwrotu wniosku, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

11. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory, sposób i miejsca udostępniania urzędowych formularzy, mając na uwadze wymagania przewidziane dla pism procesowych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.”;

12) w art. 19a:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do wniosku o wpis osób reprezentujących podmiot wpisany do Rejestru, likwidatorów i prokurentów należy dołączyć oświadczenia tych osób obejmujące zgodę na ich powołanie oraz ich adresy do doręczeń. Wymogu dołączenia zgody nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis jest podpisany przez osobę, która podlega wpisowi albo która udzieliła pełnomocnictwa do złożenia wniosku o wpis, albo

której zgoda jest wyrażona w protokole z posiedzenia organu powołującego daną osobę lub w umowie spółki.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5d w brzmieniu:

„5a. Jeżeli adres znajduje się poza obszarem Unii Europejskiej, należy wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

5b. Każdorazową zmianę adresu osób, o których mowa w ust. 5, lub danych pełnomocnika, o którym mowa w ust. 5a, należy zgłosić sądowi rejestrowemu, załączając oświadczenie, o którym mowa w ust. 5. Zgłoszenia dokonują podmiot wpisany do rejestru albo osoby, o których mowa w ust. 5 i 5a. Do chwili zgłoszenia zmiany adresu doręczeń dokonuje się na adres zgłoszony do akt rejestrowych.

5c. Zgłoszenie zmian, o których mowa w ust. 5b, nie podlega opłacie sądowej.

5d. Do zgłoszenia spółki kapitałowej do rejestru należy dołączyć listę obejmującą nazwisko i imię oraz adres do doręczeń albo firmę (nazwę) i siedzibę członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu. W przypadku gdy wspólnikiem jest osoba prawna, należy podać imiona i nazwiska oraz adresy do doręczeń członków jej organu reprezentacji. Każdorazową zmianę tych osób oraz danych tych osób należy zgłosić sądowi rejestrowemu, przedkładając nową listę. Przepisy ust. 5a–5c stosuje się odpowiednio.”;

13) po art. 19c dodaje się art. 19d i art. 19e w brzmieniu:

„Art. 19d. 1. Jeżeli do wniosku należy dołączyć akt notarialny, którego wypis lub wyciąg został umieszczony w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych, wnioskodawca podaje we wniosku numer tego dokumentu w Repozytorium.

2. Po zarejestrowaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, dokument, którego numer w Repozytorium został podany przez wnioskodawcę, jest automatycznie przekazywany za pośrednictwem systemu teleinformatycznego z Repozytorium i dołączany do wniosku.

Art. 19e. 1. Złożenie dokumentów, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, następuje przez zgłoszenie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego udostępnionego do tego celu przez Ministra Sprawiedliwości.

2. Zgłoszenie podpisuje kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP co najmniej jedna osoba uprawniona do

reprezentowania podmiotu wpisana do Rejestru, a w przypadku osób prawnych co najmniej jedna osoba wchodząca w skład organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu.

3. Do zgłoszenia dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 1c i 1d oraz ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, można dołączyć ich kopie podpisane w sposób określony w ust. 2.

4. W przypadku wypisów lub wyciągów aktów notarialnych umieszczonych w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych zgłaszający wskazuje numer dokumentu w Repozytorium. Elektroniczne poświadczenie przez wnioskodawcę uchwały bądź postanowienia o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej oraz o podziale zysku lub pokryciu straty następuje z chwilą wprowadzenia tych dokumentów do systemu teleinformatycznego.

5. Do zgłoszenia dołącza się oświadczenie, że dołączone do zgłoszenia sprawozdania spełniają wymogi określone w art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

6. Zgłoszenie podlega automatycznej weryfikacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w zakresie określonym w ust. 2 i 5. W przypadku negatywnej weryfikacji wnioskodawca może złożyć dokumenty, o których mowa w ust. 1, wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wraz z wnioskiem o wpis wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a.

7. Do zgłoszenia okoliczności, o której mowa w art. 70a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, stosuje się odpowiednio ust. 1, 2 i 6.

8. Czynności, o których mowa w ust. 1–7, są wykonywane w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego, służącego do wnoszenia pism procesowych w postępowaniu rejestrowym.

9. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób składania zgłoszeń, o których mowa w ust. 1 i 7, sposób i tryb komunikacji ze zgłaszającym oraz sposób i tryb weryfikacji dokumentów dołączanych do zgłoszenia, mając na względzie zapewnienie identyfikacji zgłaszającego oraz konieczność zagwarantowania kompletności dokumentów dołączanych do zgłoszenia.”;

14) w art. 20:

- a) uchyla się ust. 1e,
- b) po ust. 1e dodaje się ust. 1f–1i w brzmieniu:

„1f. W przypadku pozytywnej weryfikacji w systemie teleinformatycznym zgłoszeń, o których mowa w art. 19e ust. 1 i 7, wpis polega na automatycznym zamieszczeniu w rejestrze przedsiębiorców wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a i 7.

1g. Po wpisie w rejestrze przedsiębiorców wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego lub sprawozdania z badania albo po wydaniu postanowienia o przyjęciu tych dokumentów do repozytorium dokumentów finansowych są one przesyłane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej.

1h. Wpis informacji o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego polega na ich automatycznym zamieszczeniu w Rejestrze po przekazaniu z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów.

1i. Wpisy, o których mowa w ust. 1f i 1h, nie podlegają opłacie za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.”,

- c) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Wpisy, o których mowa w art. 41 pkt 1–3, następują po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie wpisu.”;

15) w art. 20c uchyla się ust. 1 i 2;

16) art. 20d otrzymuje brzmienie:

„Art. 20d. W przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przed upływem okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej następuje w dniu kolejnym po upływie okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez automatyczne zamieszczenie jej w rejestrze przedsiębiorców.”;

17) art. 21b otrzymuje brzmienie:

„Art. 21b. Sąd rejestrowy otrzymuje z rejestru dłużników niewypłacalnych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o wpisach do tego rejestru osób, które zostały pozbawione przez sąd upadłościowy prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu, w odniesieniu do osób wpisanych lub podlegających wpisowi w przypadku spółek handlowych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeń w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.”;

18) po art. 21b dodaje się art. 21c i art. 21d w brzmieniu:

„Art. 21c. Sąd rejestrowy otrzymuje z rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508), za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o obwieszczeniach dokonanych na podstawie art. 376 ust. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 791) w odniesieniu do osób wpisanych lub podlegających wpisowi w przypadku spółek handlowych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeń w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Art. 21d. Sąd rejestrowy otrzymuje z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacje dotyczące przedsiębiorcy zagranicznego o:

- 1) otwarciu i zakończeniu likwidacji;
- 2) ogłoszeniu upadłości i zakończeniu postępowania upadłościowego;
- 3) wykreśleniu;
- 4) połączeniu transgranicznym.”;

19) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku stwierdzenia, że wniosek o wpis do Rejestru lub dokumenty, których złożenie jest obowiązkowe, nie zostały złożone pomimo upływu terminu,

sąd rejestrowy wzywa obowiązanych do ich złożenia – wyznaczając dodatkowy 7-dniowy termin.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia, że osoba prawna nie posiada organu uprawnionego do reprezentowania lub w składzie tego organu zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd rejestrowy, wyznaczając odpowiedni termin, może wezwać obowiązanych do powołania lub wyboru tego organu do wykazania, że organ został powołany lub wybrany albo że braki w jego składzie zostały usunięte.

1b. Wezwań w postępowaniach przymuszających, o których mowa w ust. 1 i 1a, sąd dokonuje pod rygorem zastosowania grzywny przewidzianej w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. W przypadku niewykonania obowiązków w terminie sąd rejestrowy nakłada grzywnę na obowiązanych. Przepisu art. 1053 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.”,

c) ust. 2–4 otrzymują brzmienie:

„2. Sąd rejestrowy może ponawiać grzywnę, o której mowa w ust. 1b.

3. Sąd rejestrowy nie wszczyna postępowania przymuszającego, o którym mowa w ust. 1, gdy z danych zawartych w aktach rejestrowych wynika, że nie doprowadzi ono do złożenia wniosku o wpis do Rejestru lub dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe. W postanowieniu o odstąpieniu od postępowania przymuszającego sąd rejestrowy wskazuje podstawę faktyczną odstąpienia od wszczęcia postępowania przymuszającego. Postanowienie nie wymaga doręczenia i nie podlega zaskarżeniu.

4. Sąd rejestrowy umarza postępowanie przymuszające, gdy z okoliczności sprawy wynika, że nie doprowadzi ono do spełnienia obowiązku.”;

20) uchyla się art. 26–33;

21) w art. 38:

a) w pkt 8 lit. f otrzymuje brzmienie:

„f) której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym, w której wkłady na pokrycie kapitału zakładowego nie zostały wniesione – wzmiankę, że kapitał nie został pokryty.”,

- b) w pkt 14 w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:
„e) informacje otrzymane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego;”;
- 22) w art. 41 uchyla się pkt 5;
- 23) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:
„Art. 41a. W przypadku wpisów, o których mowa w art. 41 pkt 1–3, łączna wysokość należności albo wierzytelności wpisywana do rejestru w ramach jednego postępowania nie może być niższa niż 2000 zł.”;
- 24) w art. 44 ust. 1a otrzymuje brzmienie:
„1a. Po uzyskaniu informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego sąd rejestrowy przekazuje tę informację ministrowi właściwemu do spraw gospodarki niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia tej informacji przez przedsiębiorcę zagranicznego, chyba że informacja ta została zamieszczona w Rejestrze na podstawie art. 20 ust. 1h.”;
- 25) w art. 45:
- a) ust. 1b otrzymuje brzmienie:
„1b. Po złożeniu przez wszystkich członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym, oświadczenia że wkłady pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego zostały przez wszystkich wspólników w całości wniesione, w dziale 1 rejestru przedsiębiorców z urzędu wykreśla się wpis, o którym mowa w art. 38 pkt 8 lit. f.”;
- b) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:
„4b. Wpisów w dziale 6 informacji o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzenia likwidacji, o którym mowa w art. 25d ust. 1, dokonuje się z urzędu.”;
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, w przypadku przekształcenia, łączenia lub podziału podmiotu skutkującego jego likwidacją, wykreślenie podmiotu oraz wpis informacji, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 4, następuje z urzędu. Sąd rejestrowy wpisujący skutki przekształcenia, łączenia lub

podziału zawiadamia o tym sąd rejestrowy właściwy dla podmiotu podlegającego przekształceniom, przesyłając odpisy odpowiednich postanowień o wpisie do Rejestru. Zdania drugiego nie stosuje się do połączeń transgranicznych.”,

d) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Po zamieszczeniu w Rejestrze informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego na podstawie art. 20 ust. 1h, z przyczyn skutkujących wykreśleniem jego oddziału, sąd rejestrowy niezwłocznie wydaje z urzędu postanowienie o wykreśleniu z Rejestru oddziału tego przedsiębiorcy.”;

26) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. Postanowienia w przedmiocie wpisów, o których mowa w art. 41 pkt 4, art. 43, art. 44 ust. 1 pkt 5, art. 45 ust. 1 w zakresie dodania do firmy oznaczenia „w upadłości” oraz art. 45 ust. 1a i 1b, nie wymagają doręczenia i nie podlegają zaskarżeniu.”;

27) w art. 46 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wpisy dokonane w dziale 4 rejestru przedsiębiorców są wykreślane automatycznie po upływie 7 lat od dnia ich dokonania.”;

28) w art. 49 uchyla się ust. 3 i 4;

29) uchyla się art. 55–57;

30) w art. 59 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wpisy z rejestru dłużników niewypłacalnych mogą być również wykreślane z urzędu lub na wniosek, gdy po dokonaniu wpisu zapadło orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna, z których wynika, że wpisana do tego rejestru należność nie istnieje albo wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika. Wygaśnięcie zobowiązania powinno być stwierdzone orzeczeniem lub zaświadczeniem właściwego organu lub oświadczeniami dłużnika i wierzyciela. Wpisy te nie podlegają ujawnieniu.”;

31) w art. 60 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wpisy do rejestru dłużników niewypłacalnych są wykreślane automatycznie po upływie 7 lat od dokonania wpisu. Wpisy osób, które zostały pozbawione przez sąd upadłościowy prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu, są automatycznie wykreślane po upływie 10 lat od ich dokonania, a jeżeli w orzeczeniu sądu upadłościowego został oznaczony krótszy termin zakazu, wykreślenie może

nastąpić na wniosek dłużnika po upływie tego terminu. Wpisy wykreślone w całości nie podlegają ujawnieniu.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. § 1. Jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.

§ 2. Do czasu powołania albo uzupełnienia składu organu, o którym mowa w § 1, albo ustanowienia likwidatora kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawę w granicach określonych w zaświadczeniu sądu.

§ 3. Kurator niezwłocznie podejmuje czynności zmierzające do powołania albo uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania, a w razie potrzeby do jej likwidacji.

§ 4. Pod rygorem nieważności kurator jest obowiązany uzyskać zezwolenie sądu rejestrowego na:

- 1) nabycie i zbycie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz na dokonanie czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie go do czasowego korzystania;
- 2) nabycie i zbycie oraz obciążanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości.”;

2) po art. 42 dodaje się art. 42¹ w brzmieniu:

„Art. 42¹. § 1. Kuratora ustanawia się na okres nieprzekraczający roku. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przedłużać ustanowienie kuratora na czas oznaczony, jeżeli czynności kuratora, o których mowa w art. 42 § 3, nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu, na który został ustanowiony.

§ 2. Jeżeli czynności podjęte przez kuratora nie doprowadziły do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania albo jej likwidacji, występuje on niezwłocznie z wnioskiem do sądu rejestrowego o rozwiązanie osoby prawnej. Nie narusza to uprawnień kuratora do wystąpienia z żądaniem rozwiązania osoby prawnej na podstawie odrębnych przepisów.”;

3) w art. 109⁷ po § 3 dodaje się § 3¹ w brzmieniu:

„§ 3¹. Prokura wygasa wskutek ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 § 1. W okresie kurateli prokura nie może być ustanowiona.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 69 otrzymuje brzmienie:

„Art. 69. § 1. Sąd orzekający, na wniosek strony przeciwnej, ustanawia kuratora dla strony niemającej zdolności procesowej, która nie ma przedstawiciela ustawowego, dla strony będącej osobą prawną, gdy w jej organie zachodzą braki uniemożliwiające jej reprezentację, albo dla strony będącej jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 64 § 1¹, gdy brak jest osób uprawnionych do jej reprezentowania. W toku postępowania sąd orzekający w uzasadnionych przypadkach może z urzędu ustanowić kuratora dla osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 64 § 1¹. Postanowienie może zapaść na posiedzeniu niejawnym.

§ 2. Sąd niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd rejestrowy o ustanowieniu kuratora dla strony wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego.

§ 3. Kurator ustanowiony na podstawie § 1 jest umocowany do dokonywania wszystkich czynności łączących się ze sprawą.

§ 4. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 603 § 5, sąd orzekający odwołuje kuratora ustanowionego na podstawie § 1. W miejsce odwołanego kuratora wstępuje kurator ustanowiony na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego. Czynności odwołanego kuratora pozostają w mocy.

§ 5. Czynności, o których mowa w § 1 i 4, mogą być wykonywane przez referendarza sądowego.”;

2) w art. 133 po § 2b dodaje się § 2c w brzmieniu:

„§ 2c. Pisma procesowe lub orzeczenia dla osób reprezentujących podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, likwidatorów, prokurentów, członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu doręcza się na adres do doręczeń wskazany zgodnie z przepisem art. 19a ust. 5–5b i 5d ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133).”;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2199, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768, 933, 1133, 1136, 1452, 1475, 1596, 1727 i 1883.

3) w art. 139:

a) po § 3 dodaje się § 3¹ w brzmieniu:

„§ 3¹. Pisma dla osób reprezentujących podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, likwidatorów, prokurentów, członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu, w razie niemożności doręczenia ich w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających z uwagi na niezgłoszenie oświadczenia o zmianie adresu do doręczeń, pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że inny adres do doręczeń lub miejsce zamieszkania i adres są sądowi znane.”,

b) po § 4 dodaje się § 4¹ w brzmieniu:

„§ 4¹. Sąd rejestrowy przy doręczeniu postanowienia w przedmiocie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego osób reprezentujących podmiot, likwidatorów, prokurentów, członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu poucza podmiot wpisany do rejestru o określonych w § 3¹ skutkach zaniedbania zgłoszenia oświadczenia o zmianie adresu do doręczeń. Pouczenie podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego jest jednoznaczne z pouczeniem osób, o których mowa w zdaniu pierwszym.”;

4) art. 146 otrzymuje brzmienie:

„Art. 146. Do kuratora ustanowionego zgodnie z art. 143 i art. 144 stosuje się przepis art. 69 § 3.”;

5) w art. 174 w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, chyba że ustanowiono kuratora na podstawie art. 69 lub art. 42 Kodeksu cywilnego.”;

6) w art. 180 w § 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3¹ w brzmieniu:

„3¹) w razie braku w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną – z chwilą wyboru albo powołania tego organu, a w przypadku gdy dla strony ustanowiono kuratora umocowanego do podejmowania czynności za stronę – z chwilą jego ustanowienia.”;

7) w art. 398²² § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc. Czynności poprzedzające wydanie zaskarżonego orzeczenia pozostają w mocy.”;

8) w art. 518¹ § 3a otrzymuje brzmienie:

„§ 3a. W postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz rejestru zastawów w razie wniesienia skargi na orzeczenie referendarza zarządzające wpis, pozostaje ono w mocy do chwili rozpatrzenia skargi przez sąd rejonowy rozpoznający sprawę jako sąd pierwszej instancji. Rozpoznając sprawę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone orzeczenie i dokonany na jego podstawie wpis zmienia albo utrzymuje w mocy, albo uchyla w całości lub w części i w tym zakresie wnioszek oddala bądź odrzuca, względnie postępowanie umarza.”;

9) w art. 603:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wszczęcie postępowania z urzędu może nastąpić gdy jest to uzasadnione ważnym interesem społecznym lub bezpieczeństwem obrotu i brak jest możliwości powołania organu uprawnionego do reprezentacji osoby prawnej.”,

b) dodaje się § 4 i 5 w brzmieniu:

„§ 4. Sąd może zmienić zakres umocowania kuratora.

§ 5. Jeżeli dla osoby prawnej ustanowiono wcześniej kuratora, o którym mowa w art. 69 § 1, sąd rejestrowy zawiadamia właściwy sąd o ustanowieniu kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego.”;

10) po art. 603¹ dodaje się art. 603²–603⁴ w brzmieniu:

„Art. 603². § 1. Wnioskodawca we wniosku o ustanowienie kuratora wskazuje zakres spraw, w jakich kurator powinien podjąć czynności. Sąd nie jest związany zakresem żądania.

§ 2. Przewodniczący wzywa wnioskodawcę do uiszczenia zaliczki na pokrycie kosztów działania kuratora w wyznaczonej wysokości i wyznaczonym terminie. Jeżeli o ustanowienie kuratora wnosi więcej niż jeden wnioskodawca, przewodniczący wzywa każdego z nich do uiszczenia zaliczki w równych częściach lub w innym stosunku według swego uznania. W razie nieuiszczenia zaliczki przewodniczący zwraca wniosek.

Art. 603³. Ustanawiając kuratora dla osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego, sąd rejestrowy zarządza jego wpis do Rejestru.

Art. 603⁴. § 1. Kurator ma prawo do wynagrodzenia za swoją działalność oraz do zwrotu uzasadnionych wydatków, które poniósł w związku ze swoimi czynnościami.

§ 2. Koszty działania kuratora, o których mowa w § 1, obciążają tymczasowo:

1) wnioskodawcę – odpowiednio do zakresu spraw wskazanych we wniosku;

2) Skarb Państwa – w pozostałym zakresie.

§ 3. Wynagrodzenie kuratora obowiązane do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

§ 4. Przyznając postanowieniem koszty kuratorowi, sąd rejestrowy orzeka jednocześnie o obowiązku zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez wnioskodawcę lub Skarb Państwa solidarnie od osoby prawnej, dla której kurator został ustanowiony, oraz osób obowiązanych do powołania organu uprawnionego do reprezentacji. Osoby te nie ponoszą jednak kosztów działania kuratora, jeżeli podjęły, z zachowaniem należytej staranności, czynności zmierzające do powołania lub wyboru organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu.

§ 5. Sąd rejestrowy może postanowieniem przyznawać kuratorowi zaliczki na wydatki w miarę dokonywanych czynności.”;

11) art. 694¹ i art. 694² otrzymują brzmienie:

„Art. 694¹ § 1. Przepisy zawarte w niniejszym dziale stosuje się do postępowań w sprawach, do których właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) prowadzący Krajowy Rejestr Sądowy (sprawy rejestrowe).

§ 2. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do postępowań rejestrowych prowadzonych przez inne sądy, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Art. 694². W sprawach rejestrowych wyłącznie właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub wpisaną w rejestrze siedzibę podmiotu, którego sprawa dotyczy (sąd rejestrowy). Przepisu art. 508 § 1 zdanie pierwsze nie stosuje się.”;

12) po art. 694² dodaje się art. 694^{2a} w brzmieniu:

„Art. 694^{2a}. Jeżeli postępowanie przed sądem rejestrowym odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, czynności sądu, referendarza sądowego i przewodniczącego są utrwalane wyłącznie w tym systemie, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej są opatrywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym.”;

13) w art. 694³:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wniosek do sądu rejestrowego prowadzącego Krajowy Rejestr Sądowy składa podmiot podlegający wpisowi do tego rejestru, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.”,

b) uchyla się § 3,

c) § 3² otrzymuje brzmienie:

„§ 3². Do wniosku złożonego przez pełnomocnika za pośrednictwem systemu teleinformatycznego pełnomocnik dołącza pełnomocnictwo lub jego odpis. Przepisu art. 89 § 1¹ nie stosuje się.”,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W postępowaniu przed sądem drugiej instancji przepisu art. 131¹ § 1 nie stosuje się.”,

e) uchyla się § 5,

f) dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Jeżeli postępowanie przed sądem rejestrowym odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, przepisu art. 131¹ § 2¹ nie stosuje się.”;

14) po art. 694³ dodaje się art. 694^{3a} i art. 694^{3b} w brzmieniu:

„Art. 694^{3a}. § 1. Jeżeli wniosek w postępowaniu przed sądem rejestrowym został złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wszelkie pisma w tej sprawie wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, z wyłączeniem środków zaskarżenia, do których rozpoznania właściwy jest Sąd Najwyższy. Przepisów art. 125 § 2⁴ i art. 131¹ § 2¹ nie stosuje się.

§ 2. Sąd rejestrowy przy pierwszym doręczeniu w sprawie poucza o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie.

§ 3. Jeżeli pismo dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców lub w sprawie, w której wniosek został złożony w sposób, o którym mowa w § 1, zostało wniesione w postaci papierowej, a wnoszący pismo nie był pouczony o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie, przewodniczący wzywa do jego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania, pouczając o treści tego przepisu. Przepis art. 130 § 3 stosuje się.

Przepis art. 125 § 2¹ zdanie drugie nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu.

§ 4. Sąd odrzuca apelację, zażalenie albo skargę na orzeczenie referendarza sądowego złożone z naruszeniem § 1, jeżeli strona nie uczyniła zadość wezwaniu, o którym mowa w § 3, albo będąc pouczoną o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie, nie złożyła środka zaskarżenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 694^{3b}. Do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się załączniki w postaci elektronicznej.”;

15) w art. 694⁴:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Dokumenty stanowiące podstawę wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego albo podlegające złożeniu do akt rejestrowych składa się w oryginałach albo poświadczonych urzędowo odpisach lub wyciągach.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Dokumenty, o których mowa w § 1, stanowiące załączniki do wniosku złożonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, sporządzone w postaci elektronicznej, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”,

c) po § 2¹ dodaje się § 2²–2⁴ w brzmieniu:

„§ 2². Jeżeli dokumenty, o których mowa w § 1, zostały sporządzone w postaci papierowej, do wniosku dołącza się:

- 1) odpisy elektronicznie poświadczone przez notariusza albo występującego w sprawie pełnomocnika, będącego adwokatem lub radcą prawnym, albo
- 2) elektroniczne kopie dokumentów.

§ 2³. W przypadku, o którym mowa w § 2² pkt 2, oryginał dokumentu albo jego odpis lub wyciąg poświadczony urzędowo przesyła się do sądu rejestrowego w terminie 3 dni od daty złożenia pisma. Przepisy art. 130 § 1–4 stosuje się odpowiednio.

§ 2⁴. Podmioty dokonujące zgłoszenia okoliczności, o których mowa w art. 41 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, mogą także dokonać samodzielnie elektronicznego poświadczenia dokumentów. Przepis art. 129 § 2¹ stosuje się odpowiednio.”,

d) uchyla się § 3;

16) w art. 694⁵ § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Postanowienia o wpisie są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.”;

17) w art. 694⁶:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Postanowienie w przedmiocie wpisu oraz złożenia dokumentów do akt rejestrowych wydane zgodnie z wnioskiem nie wymaga uzasadnienia.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. W sprawie innej niż sprawa o wpis do rejestru, w której wnioskodawca jest jedynym uczestnikiem postępowania, przepis § 1 stosuje się odpowiednio.”,

c) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Sąd rejestrowy przy doręczeniu postanowienia o wpisie do rejestru spółki, o której mowa w art. 38 pkt 8 lit. f ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, poucza o treści art. 45 ust. 1b tej ustawy.”;

18) po art. 694⁶ dodaje się art. 694^{6a} w brzmieniu:

„Art. 694^{6a}. Po przedstawieniu lub udostępnieniu akt sprawy sądowi drugiej instancji na skutek wniesionego środka odwoławczego pisma oraz dokumenty mogą być składane w postaci papierowej do czasu zakończenia postępowania przed tym sądem.”;

19) w art. 1086 uchyla się § 4.

Art. 4. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201, 1475 i 1954) po art. 61 dodaje się art. 61a w brzmieniu:

„Art. 61a. W przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego, prowadzonego przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z przyczyny określonej w art. 59 § 2, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2a ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508), oraz zmienia w tym Rejestrze albo usuwa z tego Rejestru informacje błędne lub nieaktualne.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1430) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 199a w ust. 6 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) oświadczenie osoby, o której mowa w ust. 5, że nie jest ujawniona w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508).”;

2) w art. 199c w ust. 2 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) jest wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego lub ujawniony w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 1086) w art. 51c w ust. 1 w pkt 7 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) nie figuruje w rejestrze dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego i rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508).”.

Art. 7. W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1796, 1948, 2175 i 2261) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 92 dodaje się § 11 w brzmieniu:

„§ 11. Jeżeli akt notarialny zawiera w swej treści dane stanowiące podstawę wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego albo podlega złożeniu do akt rejestrowych podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, notariusz poucza strony aktu o sposobie i trybie składania wniosku w postępowaniu rejestrowym oraz o obowiązku podania we wniosku numeru wypisu albo wyciągu w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych.”;

2) po art. 92 dodaje się art. 92a w brzmieniu:

„Art. 92a. § 1. Krajowa Rada Notarialna tworzy Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych, zwane dalej „Repozytorium”, prowadzone w systemie teleinformatycznym, w którym przechowuje się elektroniczne wypisy i wyciągi z aktów notarialnych sporządzonych na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej. Krajowa Rada Notarialna zapewnia notariuszom, sądom oraz innym organom państwowym uprawnionym na podstawie przepisów odrębnych dostęp do Repozytorium oraz bezpieczeństwo Repozytorium, w szczególności ochronę danych zgromadzonych w Repozytorium przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą.

§ 2. Niezwłocznie po sporządzeniu aktu notarialnego zawierającego w swej treści dane stanowiące podstawę wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego albo podlegającego złożeniu do akt rejestrowych podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego notariusz umieszcza jego elektroniczny wypis w Repozytorium. Notariusz opatruje wypis kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

§ 3. Wypisy aktów notarialnych innych niż określone w § 2 umieszcza się w Repozytorium, jeżeli wynika to wprost z przepisów odrębnych oraz pozwalają na to warunki organizacyjno-techniczne systemu teleinformatycznego.

§ 4. Przepis § 2 stosuje się do protokołów, o których mowa w art. 80 § 4.

§ 5. Na żądanie strony aktu notariusz umieszcza w Repozytorium także elektroniczny wyciąg aktu notarialnego, o którym mowa w § 2.

§ 6. Z chwilą umieszczenia wypisu lub wyciągu w Repozytorium notariusz otrzymuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawiadomienie, które zawiera numer dokumentu w Repozytorium, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę jego umieszczenia w Repozytorium. Notariusz dołącza zawiadomienie do oryginału aktu notarialnego oraz wydaje stronie aktu drugi egzemplarz zawiadomienia.

§ 7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji i po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzenia elektronicznego wypisu i wyciągu z aktu notarialnego, warunki organizacyjno-techniczne ich przekazywania do Repozytorium, ich przechowywania oraz zapewnienia podmiotom wymienionym w § 1 dostępu do nich, a także tryb informowania Ministra Sprawiedliwości i podmiotów wymienionych w § 1 o ewentualnych przerwach w dostępie do Repozytorium, uwzględniając minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej, bezpieczeństwo danych, w tym ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.”;

- 3) po art. 110 dodaje się art. 110a w brzmieniu:

„Art. 110a. § 1. W nagłówku elektronicznego wypisu aktu notarialnego zaznacza się, że wydany dokument jest wypisem. Elektroniczny wypis aktu notarialnego jest dosłownym powtórzeniem oryginału, jednak poprawek i przekreśleń znajdujących się w oryginale nie zamieszcza się w wypisie.

§ 2. Elektroniczny wypis aktu notarialnego notariusz opatruje kwalifikowanym podpisem elektronicznym i umieszcza w Repozytorium.

§ 3. Przepisy art. 109 i art. 109a stosuje się odpowiednio.”;

- 4) w art. 112 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przepis art. 110a stosuje się odpowiednio do elektronicznych wyciągów.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.⁴⁾) w art. 45:

- 1) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Podatnicy prowadzący księgi rachunkowe obowiązani do sporządzenia sprawozdania finansowego przekazują, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej sprawozdanie finansowe w terminie złożenia zeznania w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej udostępnianej na podstawie art. 45 ust. 1g ustawy o rachunkowości.”;

- 2) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Sprawozdania finansowe, o których mowa w ust. 5, Szef Krajowej Administracji Skarbowej udostępnia naczelnikom urzędów skarbowych, naczelnikom urzędów celno-skarbowych, dyrektorom izb administracji skarbowej oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.⁵⁾) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podatnicy, z wyłączeniem podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, obowiązani do sporządzenia sprawozdania finansowego przekazują do urzędu skarbowego sprawozdanie wraz ze sprawozdaniem z badania, w terminie 10 dni od daty zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego, a spółki –

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2048 oraz z 2017 r. poz. 60, 528, 648, 859, 1089, 1428, 1448, 1530, 1971 i 2056.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1926, 1933 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60, 624, 648, 1089, 1448, 1566 i 2056.

także odpis uchwały zgromadzenia zatwierdzającej sprawozdanie finansowe. Obowiązek złożenia sprawozdania z badania nie dotyczy podatników, których sprawozdania finansowe, na podstawie odrębnych przepisów, są zwolnione z obowiązku badania.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 po ust. 1e dodaje się ust. 1f–1h w brzmieniu:

„1f. Sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

1g. Sprawozdania finansowe jednostek wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

1h. Sprawozdania finansowe sporządzane zgodnie z MSR sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie, jeżeli zostaną udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”;

2) w art. 49 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. W przypadku podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdanie z działalności jednostki sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”;

3) w art. 55 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sporządzone odpowiednio według wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2–3a i 7, z tym że w przypadku informacji określonych w art. 49 ust. 2 pkt 5 należy podać informacje o udziałach własnych posiadanych przez jednostkę dominującą, jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej oraz osoby działające w ich imieniu. Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej można sporządzić łącznie ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej jako jedno sprawozdanie.”;

4) w art. 63c po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

2b. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostek wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w strukturze logicznej oraz formie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Nie dotyczy to sprawozdań sporządzanych zgodnie z MSR.”;

5) po art. 63j dodaje się art. 63k w brzmieniu:

„Art. 63k. Sprawozdanie z płatności i skonsolidowane sprawozdanie z płatności sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 22 grudnia 1995 r. o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego (Dz. U. z 2014 r. poz. 125) w art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obwieszczenia lub ogłoszenia dotyczące przedsiębiorców podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego zawierają, poza treścią obwieszczenia lub ogłoszenia, numer KRS.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2017 r. poz. 1278) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Wnioski składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W aktach przechowuje się wydruk tych wniosków i załączniki dokumentów wraz ze wskazaniem osób, które je podpisały.”;

2) art. 43a otrzymuje brzmienie:

„Art. 43a. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, warunki organizacyjno-techniczne dotyczące formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów prowadzących rejestr zastawów i do centralnej informacji o zastawach rejestrowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a także orzeczeń, odpisów, zaświadczeń i informacji doręczanych wnioskodawcom tą drogą przez sądy oraz centralną informację, kierując się potrzebą ułatwienia i upowszechnienia dostępu do rejestru zastawów.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1277, 1343, 1452 i 1910) w art. 94a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Krajowa Rada Komornicza zapewnia dostęp do listy, o której mowa w ust. 1, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji komorników, zastępców komorników i asesorów komorniczych wykonujących w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508), zadania, o których mowa w art. 5 ust. 2e tej ustawy.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768, 935, 1428 i 1537) w art. 274a § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) w art. 50 dodaje się ust. 19 w brzmieniu:

„19. Zakład udziela bezpłatnie sądowi rejestrowemu prowadzącemu postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego informacji niezbędnych do ustalenia, czy podmiot wpisany do Rejestru posiada zbywalny majątek i czy faktycznie prowadzi działalność.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 678 i 1475) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 w ust. 1 pkt 10a otrzymuje brzmienie:

„10a) osobom prawnym oraz jednostkom organizacyjnym niebędącym osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną – w przypadkach, w których z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności członków ich organów, wspólników lub prokurentów, w odniesieniu do członków lub kandydatów na członków tych organów, wspólników lub prokurentów.”;

2) w art. 20a dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Przepisów ust. 4 pkt 2 i 3 oraz ust. 5 pkt 5 i 6 nie stosuje się do informacji o osobach skazanych za przestępstwa, o których mowa w art. 18 § 2 ustawy z dnia

15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, wobec których wyrok uprawomocnił się po dniu 30 września 2018 r.”.

Art. 17. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 7 dodaje się art. 7¹ w brzmieniu:

„Art. 7¹. § 1. Jeżeli przepis ustawy tak stanowi, zawarcie umowy spółki lub wykonanie innej czynności dotyczącej spółki może nastąpić także przy wykorzystaniu wzorca umowy lub innych wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym.

§ 2. Czynności, o których mowa w § 1, są wykonywane w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego, służącego do wnoszenia pism procesowych w postępowaniu rejestrowym.”;

2) w art. 18:

a) § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorem albo prokurentem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII–XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585, art. 587, art. 590 i w art. 591 ustawy.

§ 3. Zakaz, o którym mowa w § 2, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, chyba że wcześniej nastąpiło zatarcie skazania.”,

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Przepisy § 1–4 stosuje się do członka zarządu spółki partnerskiej oraz członka rady nadzorczej spółki komandytowo-akcyjnej.”;

3) w art. 23¹ uchyla się § 6;

4) w art. 106¹ uchyla się § 6;

5) w art. 157¹ uchyla się § 6;

6) w art. 167 uchyla się § 3;

7) w art. 210 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadku gdy wspólnik, o którym mowa w art. 173 § 1, jest zarazem jedynym członkiem zarządu, przepisu § 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego.

O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

8) w art. 379 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W przypadku gdy akcjonariusz, o którym mowa w art. 303 § 2, jest zarazem jedynym członkiem zarządu, przepisu § 1 nie stosuje się. Czynność prawna między tym akcjonariuszem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”;

9) w art. 516¹³ uchyla się § 4.

Art. 18. W ustawie z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 290) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie jest wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego oraz nie jest ujawniony w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508);”;

2) w art. 12 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) zaświadczenie albo oświadczenie o braku wpisu w rejestrze dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego i braku ujawnienia w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 556) w art. 15 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie jest wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego oraz nie jest ujawniony w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508);”.

Art. 20. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 283) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 lit. e otrzymuje brzmienie:

„e) nie jest wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego i nie jest ujawniony w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508),”;
 - b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie jest wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego i nie jest ujawniony w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne;”;
- 2) w art. 14 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) odpis albo oświadczenie o braku wpisu w rejestrze dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego i braku ujawnienia w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne;”.

Art. 21. W ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 791) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W postanowieniu o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości wymienia się imiona i nazwiska współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem albo ich nazwy lub firmy, numery PESEL, jeżeli zostały nadane, a w przypadku cudzoziemców – serie i numery paszportów oraz nazwy krajów wydających albo numery identyfikacyjne REGON oraz numery w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w innym rejestrze lub ewidencji.”;
- 2) w art. 20 w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego – kurator ustanowiony na podstawie art. 42 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny;”;

3) w art. 26¹:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli dłużnik nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sąd upadłościowy ustanawia dla niego kuratora. Kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie ust. 1 ustala sędzia-komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora, stosując odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85 i 1557). Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług. Na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również kuratorowi.”;

4) w art. 51 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wymienia imię i nazwisko dłużnika (upadłego) albo jego nazwę, miejsce zamieszkania albo siedzibę, adres oraz numer PESEL albo numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku ich braku – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, a także imiona i nazwiska współników ponoszących odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem albo ich nazwy lub firmy, numery PESEL, jeżeli zostały nadane, a w przypadku cudzoziemców – serie i numery paszportów oraz nazwy krajów wydających albo numery identyfikacyjne REGON oraz numery w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w innym rejestrze lub ewidencji.”;

5) w art. 187:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli upadły nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także gdy w składzie organów upadłego będącego

osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz ustanawia dla niego kuratora, który działa za upadłego w postępowaniu upadłościowym. Jeżeli dla upadłego ustanowiono kuratora na podstawie art. 42 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, tego kuratora powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie ust. 1 ustala sędzia-komisarz w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora, stosując odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85 i 1557). Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług. Na postanowienie w przedmiocie wynagrodzenia oraz zwrotu wydatków przysługuje zażalenie. Zażalenie przysługuje również kuratorowi.”;

6) w art. 376 uchyla się ust. 4.

Art. 22. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14a:

a) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następuje na wniosek przedsiębiorcy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

6. Okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej rozpoczyna się od dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, nie wcześniej niż w dniu złożenia tego wniosku, i trwa do dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, który nie może być wcześniejszy niż dzień złożenia wniosku.”,

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1997 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 460 i 819.

b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. W przypadku przedsiębiorców, o których mowa w ust. 8, okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej trwa nie dłużej niż do dnia poprzedzającego dzień automatycznego wpisu informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej na zasadach określonych w odrębnych przepisach.”;

2) w art. 91 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadku, gdy informacja o otwarciu likwidacji lub o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego została zamieszczona w rejestrze przedsiębiorców na podstawie art. 20 ust. 1h ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym.”.

Art. 23. W ustawie z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2142) w art. 54 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli mimo dwukrotnego nałożenia grzywien SE nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy może ustanowić dla niej kuratora na okres nieprzekraczający trzech miesięcy. Kurator jest obowiązany do niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu SE. Sąd rejestrowy może na wniosek właściwego organu SE albo akcjonariuszy reprezentujących co najmniej 10% kapitału zakładowego SE odwołać kuratora przed upływem terminu, na który został powołany, jeżeli zostaną podjęte czynności zmierzające do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu. Do kuratora ustanowionego dla SE stosuje się przepisy art. 42 § 1 zdanie drugie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132) oraz art. 603 § 3 i art. 603⁴ Kodeksu postępowania cywilnego.”.

Art. 24. W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.⁷⁾) w art. 20:

1) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) została wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego lub ujawniona w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 777, 858, 859, 1321, 1428 i 1530.

- 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508);”;
- 2) w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) wpisania do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego lub ujawnienia w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne;”.

Art. 25. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85 i 1557) w art. 54 uchyla się pkt 1.

Art. 26. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256 oraz z 2017 r. poz. 1557) w art. 8:

- 1) po ust. 1 dodaje się ust. 1a brzmieniu:
- „1a. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych, gdy na podstawie art. 20 ust. 1h ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze przedsiębiorców zamieszczony został wpis informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego.”;
- 2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Datą niewypłacalności jest data uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego w przypadku pracodawców, o których mowa w ust. 1 pkt 1, data wydania decyzji w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 5, data uprawomocnienia się orzeczenia sądu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, data dokonania wykreślenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, albo data wpisu w rejestrze, o którym mowa w ust. 1a.”.

Art. 27. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o spółdzielni europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 7) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli mimo dwukrotnego nałożenia grzywien SCE nie uczyni zadość wezwaniu, sąd rejestrowy może ustanowić dla niej kuratora na okres nieprzekraczający trzech miesięcy. Kurator jest obowiązany do niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu SCE. Sąd rejestrowy może, na wniosek właściwego organu SCE, odwołać kuratora przed upływem terminu, na który został powołany, jeżeli zostaną podjęte czynności zmierzające do przywrócenia zgodności siedziby statutowej i głównego zarządu. Do kuratora ustanowionego dla SCE stosuje się przepisy art. 42 § 1 zdanie drugie ustawy

z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, 933 i 1132) oraz art. 603 § 3 i art. 603⁴ Kodeksu postępowania cywilnego.”.

Art. 28. W ustawie z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 883) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) nie jest wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego oraz nie jest ujawniona w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508);”;

2) art. 11a otrzymuje brzmienie:

„Art. 11a. Minister Sprawiedliwości zasięga z Krajowego Rejestru Sądowego informacji, czy osoba ubiegająca się o licencję doradcy restrukturyzacyjnego jest wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych, oraz ustala, czy jest ujawniona w rejestrze, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.”.

Art. 29. W ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2h w brzmieniu:

„2a. W Rejestrze publikuje się ponadto informacje o osobach fizycznych, osobach prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, wobec których umorzono egzekucję sądową lub egzekucję administracyjną prowadzoną przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

2b. Kwota lub suma kwot wierzytelności głównej wraz z odsetkami objęta jedną publikacją nie może być niższa niż 2000 zł.

2c. Informacje, o których mowa w ust. 2a, obejmują:

1) w przypadku osób fizycznych – imię/imiona, nazwisko/nazwiska oraz numer PESEL, jeżeli został nadany, a w przypadku cudzoziemców – serię i numer paszportu oraz nazwę kraju wydającego;

2) w przypadku innych podmiotów niż określone w pkt 1 – nazwę lub firmę, numer identyfikacyjny REGON oraz numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub

w innym rejestrze lub ewidencji, jeżeli podmiot jest wpisany do tego rejestru lub ewidencji;

- 3) datę umorzenia egzekucji sądowej lub administracyjnej, sygnaturę sprawy oraz nazwę sądu lub organu, który wydał orzeczenie o umorzeniu egzekucji;
- 4) kwotę lub sumę wierzytelności;
- 5) wskazanie tytułu wykonawczego.

2d. Informacje, o których mowa w ust. 2a, w zakresie dotyczącym umorzenia egzekucji prowadzonej przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, są przekazywane do Rejestru za pośrednictwem systemu teleinformatycznego odpowiednio przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej lub Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2e. W przypadku umorzenia egzekucji sądowej z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, informacje, o których mowa w ust. 2a, zamieszczają niezwłocznie w Rejestrze komornicy.

2f. W przypadku umorzenia egzekucji sądowej z przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, informacje, o których mowa w ust. 2a, zamieszcza sąd, który wydał postanowienie.

2g. Informacje, o których mowa w ust. 2a, są usuwane z Rejestru automatycznie po upływie 7 lat od daty ich opublikowania.

2h. Komornicy, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2f, sąd oraz Szef Krajowej Administracji Skarbowej lub Zakład Ubezpieczeń Społecznych, niezwłocznie zmieniają albo usuwają z urzędu lub na wniosek podmiotu ujawnionego w Rejestrze informacje błędne lub nieaktualne.”;

- 2) w art. 68 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli po złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego dłużnik utracił zdolność procesową i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także jeżeli w składzie organów dłużnika będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz, a przed dniem otwarcia postępowania sąd, ustanawia kuratora. Jeżeli dla dłużnika ustanowiono kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego, tego kuratora powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.”;

3) w art. 69 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie art. 68 ust. 1 ustala sędzia-komisarz, a przed otwarciem postępowania sąd, w wysokości stosownej do nakładu pracy kuratora, stosując odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85 i 1557).”;

4) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli wierzyciel nie ma zdolności procesowej i nie działa za niego przedstawiciel ustawowy, a także jeżeli w składzie organów wierzyciela będącego osobą prawną lub inną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, zachodzą braki uniemożliwiające ich działanie, sędzia-komisarz może, jeżeli przyczyni się to do usprawnienia postępowania, ustanowić dla niego kuratora, który działa za wierzyciela w postępowaniu restrukturyzacyjnym. Jeżeli dla wierzyciela ustanowiono kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego, tego kuratora powołuje się na kuratora, o którym mowa w niniejszym przepisie.”;

5) w art. 283 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wniosek o otwarcie postępowania sanacyjnego w stosunku do osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego może zgłosić również kurator ustanowiony na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego.”.

Art. 30. W ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1545) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. Konsul nie sporządza aktu poświadczenia dziedziczenia, nie przyjmuje wykazu inwentarza, nie dokonuje czynności dotyczących europejskich poświadczeń spadkowych oraz nie sporządza elektronicznych wypisów i wyciągów aktów notarialnych.”.

Art. 31. W ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089) w art. 86 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta. W przypadku podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdanie z badania sporządza się w postaci

elektronicznej oraz opatruje kwalifikowanym podpisem elektronicznym biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie.”.

Art. 32. Do postępowań przed sądem rejestrowym wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 33. Jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy wniosek o wpis lub zmianę danych osób, o których mowa w art. 19a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, nie został rozpoznany w pierwszej instancji, sąd rejestrowy wzywa podmiot do uzupełnienia wniosku przez dołączenie oświadczeń tych osób obejmujących adresy do doręczeń, chyba że informacja o adresie do doręczeń znajduje się w aktach rejestrowych.

Art. 34. Podmioty wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego mają obowiązek złożyć do akt rejestrowych aktualne oświadczenia, o których mowa w art. 19a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w zakresie obejmującym adresy do doręczeń, przy pierwszym wniosku składanym do sądu rejestrowego, nie później jednak niż w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, chyba że informacja o adresie do doręczeń znajduje się w aktach rejestrowych.

Art. 35. Jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy wniosek o pierwszy wpis spółki kapitałowej nie został rozpoznany w pierwszej instancji, sąd rejestrowy wzywa podmiot do uzupełnienia wniosku przez dołączenie listy, o której mowa w art. 19a ust. 5d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 36. Przepis art. 19a ust. 5b zdanie trzecie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do adresów zgłoszonych do akt rejestrowych.

Art. 37. Spółki kapitałowe mają obowiązek złożyć do akt rejestrowych listę, o której mowa w art. 19a ust. 5d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przy pierwszym wniosku składanym do sądu rejestrowego, nie później jednak niż w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 38. 1. Repozytorium dokumentów finansowych dla podmiotu tworzy się z chwilą pierwszego złożenia dokumentów na podstawie art. 19e ust.1 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Do dnia 30 września 2018 r. dopuszcza się dołączanie do zgłoszenia kopii dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 1, 1b, 1f, 1g, 3 i 4 ustawy zmienianej w art. 10, podpisanych kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP przez wpisaną do rejestru co najmniej jedną osobę uprawnioną do

reprezentowania podmiotu, a w przypadku osób prawnych – co najmniej jedną osobę wchodzącą w skład organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu.

3. Do dnia 29 lutego 2020 r. przepisu art. 9 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się do dokumentów dołączonych do wniosku o wpis wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a i 7 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 39. 1. Akta rejestrowe obejmujące sprawy zakończone przed dniem 1 marca 2020 r. nie podlegają przetworzeniu na akta prowadzone w systemie teleinformatycznym.

2. Akta spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 marca 2020 r. prowadzi się w postaci papierowej.

Art. 40. 1. Do dnia 29 lutego 2020 r. do akt rejestrowych dołącza się wydruk informacji stanowiących podstawę wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, otrzymywanych na podstawie odpowiednio art. 21a, art. 21b i art. 21d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Do dnia 29 lutego 2020 r. do akt rejestrowych dołącza się wydruk dokumentów zawierających informacje otrzymywane na podstawie art. 21c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 41. Do kuratorów ustanowionych przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie art. 26 ustawy zmienianej w art. 1 lub art. 42 ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się przepisy dotychczasowe. Sąd rejestrowy może zmienić zakres uprawnień kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 ustawy zmienianej w art. 2, stosując ten przepis w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 42. Jeżeli akt notarialny sporządzony przed dniem 1 marca 2020 r. dokumentuje czynność prawną, o której notariusz, na podstawie przepisów szczególnych jest obowiązany zawiadomić sąd rejestrowy, a takiego zawiadomienia nie dokonano przed dniem wejścia w życie ustawy, wykonanie obowiązku zawiadomienia następuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Art. 43. 1. Sąd rejestrowy może wezwać drogą elektroniczną notariusza do przesłania tą drogą w terminie 2 dni od dnia doręczenia wezwania odpisu albo wyciągu aktu notarialnego poświadczonego zgodnie z art. 97 § 2 ustawy zmienianej w art. 7, sporządzonego po dniu wejścia w życie ustawy, podlegającego przesłaniu do katalogu, o którym mowa w art. 8a ustawy zmienianej w art. 1, i nieumieszczonego w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych.

2. Elektroniczny wypis lub wyciąg aktu notarialnego sporządzonego przed dniem wejścia w życie ustawy notariusz umieszcza w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych na wniosek strony aktu, jeżeli ten akt zawiera w treści dane stanowiące podstawę wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego albo podlega złożeniu do akt rejestrowych podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 44. W sprawach o wpis na podstawie art. 55 ustawy zmienianej w art. 1 wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 lutego 2019 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 45. W sprawach o wpis na podstawie art. 56 ustawy zmienianej w art. 1 wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 46. W sprawach o wykreślenie wpisów w rejestrze dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się art. 59 ust. 1a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 47. Wpisy w rejestrze dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy podlegają wykreśleniu z rejestru po upływie 7 lat od dnia dokonania wpisu.

Art. 48. W sprawach wszczętych od dnia wejścia w życie ustawy postanowienia w przedmiocie wpisów, o których mowa w art. 41 pkt 5 i art. 55 ustawy zmienianej w art. 1, nie wymagają doręczenia i nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 49. Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego udziela informacji, o której mowa w art. 20a ustawy zmienianej w art. 16, o osobach skazanych za przestępstwa określone w art. 18 § 2 ustawy zmienianej w art. 17:

- 1) jeżeli orzeczenie uprawomocniło się po dniu 30 września 2018 r. – uwzględniając treść art. 18 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;
- 2) jeżeli orzeczenie uprawomocniło się do dnia 30 września 2018 r. – uwzględniając treść art. 18 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 50. Jeżeli wyrok skazujący za przestępstwa określone w art. 18 § 2 ustawy zmienianej w art. 17 uprawomocnił się przed dniem 1 października 2018 r., a powołanie do pełnienia funkcji, o której mowa w tym przepisie, nastąpiło po dniu 30 września 2018 r.,

obowiązywanie zakazu ocenia się według art. 18 ustawy zmienianej w art. 17, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 51. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 19 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 1 marca 2020 r.

2. Minister Sprawiedliwości może w okresie przejściowym dokonać zmiany dotychczasowych przepisów wykonawczych, o których mowa w ust. 1.

Art. 52. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 43a ustawy zmienianej w art. 12 zachowują moc do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 43a ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2018 r.

Art. 53. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 5 lit. c, pkt 8, 10, pkt 13 w zakresie dodawanego art. 19e, pkt 14 lit. b w zakresie dodawanego ust. 1f i 1i, art. 17 pkt 1 i 3–5 oraz art. 38, które wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2018 r.;
- 2) art. 1 pkt 14 lit. b w zakresie dodawanego ust. 1g, art. 8–10, art. 16, art. 17 pkt 2, art. 31, art. 49 oraz art. 50, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
- 3) art. 1 pkt 16, 17, pkt 18 w zakresie dodawanego art. 21c, pkt 22, pkt 29 w zakresie uchylecia art. 55 i art. 57, art. 3 pkt 19, art. 4–6, art. 13, art. 18–20, art. 21 pkt 1, 4 i 6, art. 22 pkt 1, art. 24, art. 25, art. 28, art. 29 pkt 1, art. 40 ust. 2 oraz art. 44, które wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2019 r.;
- 4) art. 1 pkt 2, pkt 5 lit. b, pkt 7, 9, 11 i pkt 13 w zakresie dodawanego art. 19d, art. 3 pkt 12, pkt 13 lit. c, d i f, pkt 14, pkt 15 lit. c i d, pkt 18, art. 7 pkt 1, art. 17 pkt 7 i 8, art. 39 oraz art. 42, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2020 r.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba regulacji

W ciągu 16 lat funkcjonowania Krajowego Rejestru Sądowego stał się on ważnym źródłem informacji o podmiotach, wzmacniającym pewność i bezpieczeństwo obrotu. W praktyce każdy podmiot podlegający wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego – rejestru przedsiębiorców lub rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – w obrocie prawnym legitymuje się odpisem z Krajowego Rejestru Sądowego. W sześciu działach rejestru zawarte są podstawowe dane o podmiocie, pozwalające na ustalenie jego formy prawnej, adresu siedziby, sposobu reprezentacji oraz osób uprawnionych do reprezentacji, organu nadzoru i jego składu, celu lub przedmiotu działalności, sposobu powstania lub ustania jego bytu prawnego, a także informacje o ustanowionym kuratorze lub likwidatorze oraz o ewentualnych zaległościach publiczno-prawnych podmiotu. W rejestrze umieszcza się również wzmiankę o złożeniu przez podmiot sprawozdania finansowego za dany rok, wraz z uchwałą o jego zatwierdzeniu, sprawozdaniem z działalności i ewentualnie opinią biegłego rewidenta (od 1 stycznia 2018 r. sprawozdaniem z badania), a także informację o roku obrachunkowym podmiotu. W odniesieniu do spółek kapitałowych rejestr zawiera również dane dotyczące wysokości kapitału zakładowego, wartości nominalnej udziałów lub akcji oraz w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – dane wspólników posiadających co najmniej 10% kapitału zakładowego.

Podkreślenia wymaga, iż wszystkie funkcje, jakie spełnia Krajowy Rejestr Sądowy, czyli: funkcja ewidencyjna, informacyjna, legalizacyjna i gwarancyjna – jak wykazała praktyka obrotu gospodarczego – z roku na rok zwiększają swoje znaczenie, nie tylko w obrocie krajowym, ale i w obrocie międzynarodowym.

Zasada jawności formalnej rejestru, znajdująca wyraz w pełnej jawności i dostępności do danych wpisanych do rejestru oraz do dokumentów złożonych do akt rejestrowych podmiotu, a także funkcja legalizacyjna rejestru, wyrażająca się badaniem przez sąd rejestrowy zgłoszonych danych pod względem ich prawdziwości, a dołączonych do wniosku dokumentów pod względem zgodności formalnej i materialnej z obowiązującymi przepisami prawa – przyczyniły się do wzmocnienia bezpieczeństwa

obrotu, albowiem bardzo często dane zawarte w rejestrze i w aktach rejestrowych stanowią istotny element oceny wiarygodności przyszłego partnera lub kontrahenta.

Jedna z podstawowych zasad rejestrowych – wyrażona w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) (zwanej dalej ustawą o KRS) – zasada domniemania prawdziwości wpisu – i wynikające z niej skutki prawne – zarówno dla osób trzecich, jak i dla podmiotu, którego wpis dotyczy, określone w art. 14, art. 15, art. 16 i art. 18 ustawy o KRS, wymagają z jednej strony – szybkiego i sprawnego procedowania sądów rejestrowych tak, aby treść wpisu w rejestrze odzwierciedlała stan rzeczywisty – z drugiej – ciągłej, bieżącej i skutecznej kontroli sprawowanej przez sąd rejestrowy, m.in. w zakresie prawdziwości wpisu w rejestrze.

Wieloletnia praktyka funkcjonowania Krajowego Rejestru Sądowego skłania do pogłębionej analizy sposobu i zakresu jego działania oraz oceny efektywności, a także pozwala stwierdzić, iż niektóre z przyjętych w ustawie o KRS rozwiązań prawnych – kompletnych i wystarczających w chwili wejścia w życie ustawy – w zmienionych warunkach społeczno-gospodarczych nie odpowiadają aktualnym potrzebom obrotu.

Obecny stan prawny odnoszący się do funkcjonowania Krajowego Rejestru Sądowego jest regulacją niewystarczającą, nieuwzględniającą nowych rozwiązań prawnych i technicznych, co z biegiem lat może prowadzić do znacznego obniżenia efektywności działania sądu rejestrowego oraz wiarygodności rejestru.

Trzeba bowiem pamiętać, że każdego roku do Krajowego Rejestru Sądowego wpisywane są nowe podmioty. I tak przykładowo:

1. w 2010 r. wpisano:

- do rejestru przedsiębiorców – **23.882** podmioty;
- do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – **5.061** podmiotów;
- do rejestru dłużników niewypłacalnych – **64.170** podmiotów;

2. w 2011 r. wpisano:

- do rejestru przedsiębiorców – **26.179** podmiotów;
- do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – **5.693** podmioty;
- do rejestru dłużników niewypłacalnych – **70.275** podmiotów;

3. w 2012 r. wpisano:

- do rejestru przedsiębiorców – **31.865** podmiotów;
- do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – **5.761** podmiotów;
- do rejestru dłużników niewypłacalnych – **77.446** podmiotów;

4. w 2013 r. wpisano:

- do rejestru przedsiębiorców – **40.120** podmiotów;
- do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – **5.608** podmiotów;
- do rejestru dłużników niewypłacalnych – **74.246** podmiotów;

5. w 2014 r. wpisano:

- do rejestru przedsiębiorców – **37.721** podmiotów;
- do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – **5.899** podmiotów;
- do rejestru dłużników niewypłacalnych – **67.942** podmioty;

6. w 2015 r. wpisano:

- do rejestru przedsiębiorców – **48.119** podmiotów;
- do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – **6.918** podmiotów;
- do rejestru dłużników niewypłacalnych – **68.250** podmiotów.

Tak więc z roku na rok wzrasta ogólna liczba podmiotów pozostających we właściwości sądu rejestrowego, które to podmioty sąd rejestrowy powinien „obsłużyć” zarówno w zakresie składanych przez nie wniosków, jak i ewentualnych postępowań przymuszających.

Potrzeba regulacji wynika również z konieczności implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2017/1132/UE z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017) w zakresie przepisów dotyczących systemu integracji rejestrów. Dyrektywą 2017/1132 dokonano kodyfikacji dyrektyw w obszarze prawa spółek, m.in. dyrektywy 2012/17/UE z dnia 13 czerwca 2012 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek, która ustanowiła system

integracji rejestrów. Dyrektywa 2017/1132/UE uchyla art. 1–3 dyrektywy 2012/17/UE (art. 166 dyrektywy 2017/1132/UE w zw. z Załącznikiem nr III do tej dyrektywy).

Dyrektywa 2017/1132/UE ma zastosowanie również do państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Przepisy dyrektywy 2017/1132/UE, w zakresie dotyczącym integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek, stosuje się do spółek wskazanych przez państwa członkowskie w Załączniku nr II do tej dyrektywy, tj. w systemie prawa polskiego do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych (w tym do spółek europejskich) oraz spółek komandytowo-akcyjnych.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2012/17/UE państwa członkowskie – nie później niż dwa lata po przyjęciu aktów wykonawczych, o których mowa w art. 4c dyrektywy 2009/101/WE – przyjmą i opublikują przepisy niezbędne do zapewnienia zgodności z przepisami związanymi z technicznymi aspektami funkcjonowania systemu integracji rejestrów (z ang. *Business Registers Interconnection System* – system BRIS). Komisja Europejska przyjęła dnia 8 czerwca 2015 r. rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/884 ustanawiające specyfikacje techniczne i procedury niezbędne dla systemu integracji rejestrów ustanowionego dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/101/WE.

Proponowane rozwiązania można opisać w czterech głównych kategoriach:

1. Wzmocnienie pewności i bezpieczeństwa obrotu;
2. Zmiany związane z wykorzystaniem nowych technologii informatycznych oraz konieczne do implementacji dyrektywy 2017/1132/UE, w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek;
3. Uproszczenie dokonywania tzw. wpisów ewidencyjnych do rejestru przedsiębiorców oraz zmiana sposobu i zakresu ujawniania informacji o zaległościach płatniczych podmiotu;
4. Zmiany proceduralne i porządkowe.

II. Proponowane rozwiązania

1. Wzmocnienie pewności i bezpieczeństwa obrotu

Brak organu uprawnionego do reprezentacji osoby prawnej stanowi dziś dla obrotu prawnego i gospodarczego duży problem i wpływa negatywnie na bezpieczeństwo

i pewność obrotu. Niniejszy projekt zawiera szereg propozycji mających na celu rozwiązanie tego problemu. Stworzenie katalogu instrumentów prawnych możliwych do zastosowania w różnych stanach faktycznych, pozwoli sądowi rejestrowemu na dobrane najbardziej właściwego narzędzia dla konkretnej sytuacji i konkretnego podmiotu.

1.1. Postępowania przymuszające

1.1.1. Rozszerzenie zakresu podmiotowego postępowań prowadzonych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o KRS;

1.1.2. Wprowadzenie obowiązku składania do sądu rejestrowego informacji o adresie przez określone kategorie osób.

1.2. Kurator

1.2.1. Rozszerzenie zakresu kompetencji kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego oraz art. 69 Kodeksu postępowania cywilnego;

1.2.2. Koszty działania kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 k.c.;

1.2.3. Likwidacja instytucji kuratora ustanawianego na podstawie art. 26 ustawy o KRS.

1.1. Postępowania przymuszające

1.1.1. Rozszerzenie zakresu podmiotowego postępowań prowadzonych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o KRS

Jednym ze sposobów eliminowania niekorzystnego dla pewności obrotu zjawiska polegającego na funkcjonowaniu w obrocie podmiotów pozbawionych organu uprawnionego do reprezentacji jest rozszerzenie zakresu stosowania art. 24 ustawy o KRS wobec osób (wspólników lub członków innych organów takich jak rada nadzorcza, komisja rewizyjna, rada fundacji) zobowiązanych do powołania organu uprawnionego do reprezentacji, w przypadku stwierdzenia przez sąd rejestrowy braków w składzie tego organu uniemożliwiających prawidłową reprezentację.

W związku z powyższym proponuje się nadanie nowej treści art. 24 ust. 1 ustawy o KRS oraz dodanie ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„Art. 24. 1. W przypadku stwierdzenia, że wniosek o wpis do Rejestru lub dokumenty, których złożenie jest obowiązkowe, nie zostały złożone pomimo upływu terminu, sąd

rejestrów wzywa obowiązanych do ich złożenia – wyznaczając dodatkowy 7-dniowy termin.

1a. W uzasadnionych przypadkach, w razie stwierdzenia, że osoba prawna nie posiada organu uprawnionego do reprezentowania lub w składzie tego organu zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, sąd rejestrowy, wyznaczając odpowiedni termin, może wezwać obowiązanych do powołania lub wyboru tego organu do wykazania, że organ został powołany lub wybrany albo że braki w jego składzie zostały usunięte.

1b. Wezwań w postępowaniach przymuszających, o których mowa w ust. 1 i 1a, sąd dokonuje pod rygorem zastosowania grzywny przewidzianej w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. W przypadku niewykonania obowiązków w terminie sąd rejestrowy nakłada grzywnę na obowiązanych. Przepisu art. 1053 Kodeksu postępowania cywilnego nie stosuje się.”.

Na podstawie projektowanej regulacji sąd rejestrowy będzie miał możliwość wezwania obowiązanych do wykazania (za pomocą stosownych dokumentów) – w terminie, jaki sąd uzna za niezbędny i wystarczający – że organ reprezentacji został powołany lub wybrany albo że braki w jego składzie zostały usunięte i podmiot posiada organ uprawniony do reprezentacji. W razie niewykonania obowiązku w określonym terminie sąd nałoży na obowiązanych grzywnę przewidzianą w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego o egzekucji świadczeń niepieniężnych. Sąd będzie mógł ponawiać grzywnę, analogicznie jak w przypadku pozostałych postępowań przymuszających.

W obecnym stanie prawnym sąd rejestrowy nie dysponuje żadnym narzędziem pozwalającym wyegzekwować od osób zobowiązanych do wyboru lub powołania zarządu wykonania ciężących na nich obowiązków. W praktyce sąd zwraca się do współników (członków innych organów) o wskazanie osób uprawnionych do reprezentacji, ale – z jednej strony – brak podstawy prawnej do kierowania takiego wezwania – z drugiej strony – brak możliwości zastosowania jakiegokolwiek rygору na wypadek niezastosowania się do wezwania sądu – powoduje, że pisma takie są całkowicie bezskuteczne i pozostają bez odpowiedzi.

Celem projektowanej regulacji jest umożliwienie osobom zobowiązanym do wyboru lub powołania zarządu samodzielnego usunięcia uchybień w składzie organu uprawnionego do reprezentacji w zasadzie bez ponoszenia jakichkolwiek konsekwencji,

jeżeli bowiem zarząd zostanie powołany – sąd umorzy postępowanie i nie będzie nakładał grzywny. Nie będzie wówczas konieczności stosowania przez sąd środków bardziej radykalnych, takich jak ustanowienie kuratora lub nawet rozwiązanie podmiotu. Sąd rejestrowy będzie miał możliwość zdyscyplinowania osób zobowiązanych do powołania reprezentantów podmiotu w sytuacji, gdy obowiązani uchylają się od wykonania ciążącego na nich obowiązku.

Proponowana regulacja znajdzie zastosowanie np. w sytuacji, gdy w toku prowadzonego postępowania przymuszającego o złożenie sprawozdania finansowego okaże się, że wszyscy członkowie zarządu zostali uchwałą właściwego organu odwołani bądź złożyli skuteczne rezygnacje. Wówczas sąd w pierwszej kolejności wezwie obowiązanych do wykazania, że zarząd został wybrany lub powołany.

Należy podkreślić, że grzywna będzie mogła być stosowana tylko wobec osób całkowicie lekceważących swoje obowiązki. W przypadku osób, które wykażą, że starały się wykonać ciążące na nich obowiązki, lecz nie były w stanie tego uczynić, grzywna nie będzie nakładana, tak jak ma to miejsce obecnie w odniesieniu do członków organu uprawnionego do reprezentacji. Jeżeli członek zarządu wykaże, że podjął starania celem wykonania obowiązków rejestrowych, ale z różnych względów nie był tego w stanie uczynić, sąd rejestrowy odstępuje od nakładania grzywny. Powyższe zasady funkcjonują w praktyce sądów rejestrowych i nie budzą kontrowersji, dlatego nie powinno także stwarzać problemów stosowanie analogicznych reguł w odniesieniu do wspólników (członków innych organów zobowiązanych do powołania organu reprezentacji).

Podkreślenia wymaga, że grzywna stosowana przez sąd rejestrowy nie ma charakteru penalnego, ma jedynie za zadanie zmobilizować do wykonania obowiązków. Oznacza to – stosownie do treści art. 1052 zdanie trzecie k.p.c., że w razie wykonania czynności przez dłużnika grzywny niezapłacone do tego czasu ulegają umorzeniu.

Projektowana regulacja będzie jednym z możliwych do wykorzystania mechanizmów, a do sądu rejestrowego będzie należał wybór najbardziej optymalnego środka, który znajdzie zastosowanie wobec podmiotów, które nie wykonują należycie swoich obowiązków. W wielu przypadkach samo zagrożenie grzywną zmotywuje zobowiązanych do wykonania ciążących na nich obowiązków, bez konieczności

stosowania rozwiązań bardziej czasochłonnych i kosztownych jak np. powołanie kuratora.

Ponieważ projektowana regulacja znajdzie zastosowanie wobec wszystkich podmiotów wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego, należy uwzględnić, że mogą zdarzyć się sytuacje, kiedy sąd rejestrowy nie będzie posiadał wiedzy o tym, które konkretnie osoby należy wezwać do wykazania, że zarząd został wybrany, a w konsekwencji, na kogo personalnie nałożyć grzywnę. Przykładowo sąd nie będzie miał pełnej informacji o członkach stowarzyszenia tworzących walne zebranie członków lub o akcjonariuszach spółki akcyjnej w przypadku, gdy na mocy postanowień statutu to właśnie akcjonariusze będą zobowiązani do wyboru zarządu.

Z tej przyczyny w projektowanym art. 24 ust. 1a ustawy o KRS użyto zwrotu: „w uzasadnionych przypadkach” oraz „sąd może”, które należy rozumieć jako sytuacje, w których omawiany przepis na podstawie dokonanej przez sąd oceny stanu faktycznego będzie mógł znaleźć praktyczne zastosowanie.

Natomiast, jeśli sąd nie będzie w stanie ustalić kręgu osób zobowiązanych do wyboru zarządu lub będzie to znaczna liczba osób, co ewentualne wezwanie czyniłoby zupełnie nieefektywnym, projektowany przepis nie znajdzie zastosowania, a sąd będzie musiał rozważyć zastosowanie innych środków (ustanowienie kuratora, rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego), które doprowadzą do zgodności stanu faktycznego ze stanem prawnym.

Projektowany art. 24 ust. 1b ustawy o KRS ma na celu zastosowanie rygoru w postaci nałożenia grzywny wobec obu rodzajów postępowań przymuszających, tj. art. 24 ust. 1 i 1a ustawy o KRS.

Modyfikacja treści art. 24 ust. 2 i 3 ustawy o KRS jest jedynie skutkiem opisanej powyżej propozycji rozwiązania. W ust. 2 ze względu na wprowadzenie ust. 1a i 1b należało zmienić odwołanie, zaś w ust. 3 wyraźnie wskazano, że jego treść dotyczy postępowania przymuszającego opisanego w art. 24 ust. 1 ustawy o KRS. Zasady odstąpienia od wszczęcia postępowania przymuszającego lub jego umorzenia odnoszą się do sytuacji, gdy co do zasady wszczęcie tego postępowania ma charakter obligatoryjny (a więc w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o KRS).

Skoro bowiem wszczęcie postępowania opisanego w projektowanym art. 24 ust. 1a ustawy o KRS możliwe będzie „w uzasadnionych przypadkach” i ma charakter

fakultatywny („sąd może”), nie ma potrzeby stosować do niego przepisów o odstąpieniu od wszczęcia postępowania.

Aby jednak dać sądowi rejestrowemu możliwość umorzenia postępowania przymuszającego już wszczętego, zarówno wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika, że nie doprowadzi ono do złożenia wniosku lub dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe, jak również wtedy, gdy stało się oczywiste, że wspólnicy nie wykażą, że powołano (wybrano) nowy zarząd, zmieniono treść art. 24 ust. 4 ustawy o KRS przez rezygnację z odwołania do ust. 1 omawianego przepisu.

W związku z powyższym sąd rejestrowy będzie mógł umorzyć każde postępowanie przymuszające (prowadzone zarówno na podstawie art. 24 ust. 1, jak i ust. 1a ustawy o KRS), gdy z okoliczności sprawy będzie wynikało, że nie doprowadzi ono do spełnienia obowiązku.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 20 ust. 2a ustawy o KRS m.in. wpisy dokonywane z urzędu (na podstawie uprzednio obowiązującego art. 24 ust. 3 i 4 ustawy o KRS) dokonywane są po uprawomocnieniu postanowienia w przedmiocie wpisu.

Obecnie wpisów/wykreśleń z urzędu do KRS sąd rejestrowy dokonuje na podstawie art. 24 ust. 6 ustawy o KRS. Rozważenia wymaga, czy wpisy te powinny być dokonywane na zasadach ogólnych (tj. niezwłocznie po wydaniu przez sąd rejestrowy postanowienia o wpisie/wykreśleniu), czy też dopiero po uprawomocnieniu się postanowienia zarządzającego wpis. Trzeba bowiem pamiętać, że wpisy dokonywane na podstawie art. 24 ust. 6 ustawy o KRS są uzasadnione bezpieczeństwem obrotu i mają służyć niezwłocznemu doprowadzeniu przez sąd do zgodności treści wpisu w rejestrze ze stanem faktycznym. Przesłanka wpisu, jaką jest bezpieczeństwo obrotu, przemawia za przyjęciem, że taki wpis powinien być dokonywany na ogólnych zasadach, a więc niezwłocznie po wydaniu postanowienia przez sąd. Pożądane jest, by wpisy te były dokonywane skutecznie i szybko.

W związku z powyższym z treści art. 20 ust. 2a ustawy o KRS wyeliminowano zwrot „w art. 24 ust. 3 i 4” i nie wprowadzono w to miejsce wpisów, o których mowa w art. 24 ust. 6 ustawy o KRS.

1.1.2. Wprowadzenie obowiązku składania do sądu rejestrowego informacji o adresie przez określone kategorie osób

W celu wzmocnienia efektywności rozwiązania szczegółowo opisanego w pkt 1.1.1., zasadne jest wprowadzenie obowiązku składania do sądu rejestrowego informacji o adresie przez określone kategorie osób.

Jak wynika z praktyki, sądy rejestrowe borykają się z problemem skutecznego doręczenia wezwań lub orzeczeń kierowanych do członków organu (lub osób) uprawnionych do reprezentacji podmiotu. W szczególności gdy pomimo wezwania w ramach prowadzonego postępowania przymuszającego podmiot nie wykonuje obowiązków rejestrowych i dochodzi do nałożenia grzywny na obowiązanych (tj. członków zarządu, wspólników uprawnionych do reprezentacji spółki osobowej), aby mogli oni skorzystać z przysługującego im prawa zaskarżenia postanowienia, konieczne jest jego doręczenie.

Brak obowiązku aktualizacji adresu do doręczeń przez osoby uprawnione do reprezentacji podmiotu skutkuje z jednej strony – wydłużeniem czasu trwania postępowania ze względu na komplikacje związane z prawidłowym doręczeniem korespondencji, z drugiej strony – zwiększeniem kosztów postępowania, gdyż sąd musi podjąć dodatkowe czynności zmierzające do ustalenia adresu osób, na które nałożono grzywnę.

Nawet w sytuacji gdy tylko pierwsze doręczenie dla osoby fizycznej będzie kierowane na adres do doręczeń (gdyż dalsza korespondencja będzie prowadzona za pośrednictwem systemu teleinformatycznego), niezbędne jest, aby sąd ten adres znał i mógł doręczyć wezwanie lub postanowienie wraz z właściwymi pouczeniami (zarówno o możliwości zaskarżenia postanowienia, jak i o obowiązku komunikowania się z sądem za pośrednictwem systemu teleinformatycznego).

Uwzględniając powyższe, proponuje się modyfikację treści art. 19a ust. 5 ustawy o KRS przez wskazanie, że do wniosku o wpis osób reprezentujących podmiot oraz likwidatorów i prokurentów niezbędne będzie dołączenie oświadczenia tych osób zawierającego nie tylko zgodę na powołanie, ale też ich adresy do doręczeń. Tak jak dotychczas zgoda na powołanie nie będzie wymagana, gdy osoby, których ta zgoda dotyczy, podpiszą wniosek.

Niezwykle istotne jest, aby to właśnie osoby, których wpis dotyczy, składały oświadczenia o adresie do doręczeń, albowiem to właśnie one – na podstawie dodawanego do art. 19a ust. 5b będą ponosiły ewentualne negatywne konsekwencje zaniedbania tego obowiązku. Jednocześnie przyjęto, że oświadczenie właściwych osób może zostać przedłożone sądowi zarówno przez osobę bezpośrednio zainteresowaną (np. członka zarządu), jak i przez podmiot wpisany do rejestru, w którym dana osoba pełni funkcję reprezentanta.

Ponieważ projektowana regulacja będzie dotyczyła również zarządu spółki z o.o., zasadne jest uchylenie art. 167 § 3 k.s.h., zaś na podstawie projektowanego art. 36, w przypadku niezłożenia przez członków zarządu spółki z o.o. oświadczenia o zmianie adresu, doręczenia będą dla nich dokonywane na adresy wskazane sądowi rejestrowemu na podstawie art. 167 § 3 k.s.h.

Projektowana regulacja – jako najpełniejsza – będzie stanowiła *lex specialis* wobec fragmentarycznych regulacji Kodeksu spółek handlowych traktujących o adresie wspólników spółek osobowych.

Powyższy obowiązek nie dotyczy członków organów podmiotów zagranicznych posiadających w Polsce oddziały przedsiębiorców zagranicznych czy też główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznych zakładów reasekuracji, albowiem na mocy aktualnie obowiązujących przepisów podmioty te zobowiązane są wskazać reprezentanta w Polsce, który podaje swój adres.

Jeżeli wspólnicy, a także osoby wchodzące w skład organu zobowiązanego do wyboru zarządu zamieszkują w jednym z państw członkowskich UE, zobowiązani będą wskazać adres do doręczeń na terytorium UE. Osoby zamieszkujące poza obszarem Unii Europejskiej, na podstawie dodawanego do art. 19a ustawy o KRS ust. 5a, będą zobowiązane wskazać pełnomocnika do doręczeń w RP, na wzór regulacji przewidzianej w art. 1135⁵ k.p.c.

Proponuje się, aby złożenie do sądu rejestrowego oświadczeń o zmianach adresów do doręczeń zwolnione było z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej (projektowany art. 19a ust. 5c ustawy o KRS).

W celu wzmocnienia efektywności nowego rozwiązania wprowadzonego w projektowanym art. 24 ust. 1a ustawy o KRS, zasadne jest wprowadzenie obowiązku składania do sądu rejestrowego oświadczeń o adresie do doręczeń osób, które są

zobowiązane/uprawnione do wyboru zarządu. Jednakże wprowadzenie takiego obowiązku wobec wszystkich podmiotów wpisywanych do KRS mogłoby negatywnie wpłynąć na obciążenie sądów rejestrowych. Uwzględniając, że – jak wynika z doświadczeń sądów rejestrowych – najbardziej liczną grupę podmiotów, wobec których znajdzie zastosowanie rozwiązanie, o którym mowa w art. 24 ust. 1a ustawy o KRS, stanowią spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne, proponuje się, aby obowiązek składania do sądu rejestrowego oświadczeń o adresie do doręczeń (i jego aktualizacji) miały osoby (np. wspólnicy), które z mocy postanowień k.s.h. lub umowy spółki zobowiązane są do wyboru zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjnej.

Projektowany art. 19a ust. 5d ustawy o KRS jest jednym z przepisów, których celem jest stworzenie mechanizmów umożliwiających przymuszenie osób odpowiedzialnych za wybór lub powołanie organu uprawnionego do reprezentowania spółek kapitałowych do wypełnienia ich obowiązków. By jakiegokolwiek postępowanie w stosunku do oznaczonych osób było skuteczne, sąd rejestrowy musi być w posiadaniu adresów tych osób. Zdarza się, że adresy te zalegają w aktach rejestrowych, niemniej jednak najczęściej znajdują się tam niejako „przypadkowo”. W zasadzie ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577) (dalej k.s.h.) jedynie w wypadku jedyne go wspólnika lub akcjonariusza nakazuje zgłoszenie do akt rejestrowych jego adresu (art. 166 § 2 i art. 319 § 1 k.s.h.). W spółkach z o.o. brak jest obowiązku podawania adresów wspólników np. na liście wspólników (art. 188 § 3 k.s.h.). Z kolei w przypadku spółki akcyjnej adresy uwidocznione w księdze akcyjnej dotyczą wyłącznie posiadaczy akcji imiennych oraz świadectw tymczasowych (art. 341 § 1 k.s.h.). W wypadku obu typów spółek brak jest obowiązku podawania adresów członków organów nadzoru spółek. Wychodząc naprzeciw tym potrzebom, proponowany przepis ograniczono jedynie do sytuacji typowych dla spółek kapitałowych.

Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 19a ust. 5d ustawy o KRS do zgłoszenia spółki kapitałowej do rejestru należy dołączyć listę obejmującą nazwisko i imię oraz adres do doręczeń albo firmę (nazwę) i siedzibę członków organów lub innych osób uprawnionych do powołania zarządu. W przypadku gdy wspólnikiem jest osoba prawna, należy podać imiona i nazwiska oraz adresy do doręczeń członków jej organu reprezentacji. Każdorazową zmianę tych osób oraz danych tych osób należy zgłosić

sądowi rejestrowemu, przedkładając nową listę. Znajomość adresów ww. osób nie powinna być problematyczna dla spółki. W odniesieniu do spółki z o.o. adresy wspólników powinny znajdować się w prowadzonej przez spółkę księdze udziałów (art. 188 § 1 k.s.h). W przypadku organów spółek kapitałowych także podanie adresów członków tych organów nie powinno spółce nastęrczać trudności. Odpowiednie zastosowanie znajdują także ust. 5a, 5b i 5c.

Podkreślenia wymaga, że przekazywane sądowi rejestrowemu adresy (zarówno członków organu uprawnionego do reprezentacji, jak i osób zobowiązanych do wyboru zarządu) nie będą wpisywane do rejestru. Adresy te będą dołączane do akt rejestrowych.

Uzupełnieniem regulacji zaprojektowanej w art. 19a ustawy o KRS jest dodanie do art. 133 k.p.c. § 2c oraz do art. 139 k.p.c. § 3¹ i § 4¹. Na podstawie projektowanego art. 133 § 2c k.p.c. pisma procesowe lub orzeczenia dla osób reprezentujących podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, likwidatorów, prokurentów, członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu, doręcza się na adres do doręczeń wskazany zgodnie z przepisem art. 19a ust. 5–5b i 5d ustawy o KRS.

W obowiązujących przepisach procesowych brak jest regulacji będącej podstawą do doręczania pism procesowych i orzeczeń osobom reprezentującym podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, likwidatorom, członkom organów lub osobom uprawnionym do powołania zarządu. Ustawodawca uznał, iż skoro obowiązkiem ww. osób jest złożenie do akt rejestrowych oświadczeń o adresie do doręczeń, to konieczne jest również wprowadzenie wyraźnej podstawy prawnej pozwalającej na doręczanie pism procesowych i orzeczeń kierowanych do tej kategorii osób we wszystkich postępowaniach sądowych właśnie na adresy ujawnione w aktach rejestrowych. Proponowana regulacja uporządkuje sposób doręczania pism procesowych i orzeczeń zarówno w postępowaniach rejestrowych (nieprocesowych), jak i w procesach, a to w znaczący sposób usprawni procedowanie sądu.

Koniecznym wobec powyższego stało się uregulowanie sytuacji, w której na skutek braku zgłoszenia aktualnych danych o adresie do doręczeń sąd w jakimkolwiek postępowaniu napotykałby przeszkody w doręczaniu pism procesowych lub orzeczeń. Wydaje się, iż wprowadzenie domniemania prawnego doręczenia wobec osób, które nie

zgłosiły oświadczenia o zamianie adresu do doręczeń przez możliwość pozostawienia przesyłki w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, dopełnia omawianą regulację.

W związku z powyższym proponuje się w art. 139 k.p.c. dodanie § 3¹ w brzmieniu:

„Pisma dla osób reprezentujących podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, likwidatorów, prokurentów, członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu, w razie niemożności doręczenia ich w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających z uwagi na niezgłoszenie oświadczenia o zmianie adresu do doręczeń pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba że inny adres do doręczeń lub miejsce zamieszkania i adres są sądowi znane.”.

Celem zabezpieczenia praw osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia o adresie do doręczeń w art. 139 k.p.c. dodano § 4¹ w brzmieniu:

„Sąd rejestrowy przy doręczeniu postanowienia w przedmiocie wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego osób reprezentujących podmiot, likwidatorów, prokurentów, członków organów lub osób uprawnionych do powołania zarządu poucza podmiot wpisany do rejestru o określonych w § 3¹ skutkach zaniedbania zgłoszenia oświadczenia o zmianie adresu do doręczeń. Pouczenie podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego jest jednoznaczne z pouczeniem osób, o których mowa w zdaniu pierwszym.”.

1.2. Kurator

1.2.1. Rozszerzenie zakresu kompetencji kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego oraz art. 69 Kodeksu postępowania cywilnego

Zgodnie z treścią art. 38 Kodeksu cywilnego, osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Cytowana regulacja potwierdza przyjęcie przez polskiego ustawodawcę tzw. „teorii organów”, zgodnie z którą działanie organu traktuje się jako działanie osoby prawnej.

Mimo obowiązywania teorii organów, w sytuacjach szczególnych, gdy organy nie mogą działać, możliwe jest czasowe zastępowanie organów przez przedstawicieli ustawowych, np. przez kuratora.

Powołanie kuratora na podstawie art. 42 k.c. może nastąpić w sytuacji, gdy osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego

organów. Zakres kompetencji kuratora ustanowionego na podstawie powołanego przepisu budzi wątpliwości zarówno w doktrynie, jak i judykaturze.

Według dominującego w doktrynie poglądu treść art. 42 § 1 i 2 k.c. determinuje zakres uprawnień kuratora i stanowi *numerus clausus* jego kompetencji.

Inni komentatorzy wskazują, że art. 42 wyznacza tylko ogólne kierunki działania kuratora, a szczegółowy zakres jego kompetencji określa w każdej konkretnej sprawie sąd.

W obrocie gospodarczym – zarówno w odniesieniu do spółek kapitałowych, jak i innych osób prawnych (np. fundacji) – coraz częściej występują problemy związane z brakiem organu uprawnionego do reprezentacji. Ze względu na brak porozumienia między wspólnikami (akcjonariuszami) lub innymi niż wspólnicy osobami uprawnionymi do wyboru zarządu podmiot znajduje się (często przez dłuższy okres czasu) w sytuacji decyzyjnego paraliżu.

Jak słusznie wskazuje P. Grzelczak („Kurator spółki kapitałowej powołany na podstawie art. 42 k.c.”, PPH, sierpień 2011), za przyznaniem kuratorowi kompetencji w zakresie reprezentacji przemawia wzgląd na pewność obrotu.

Pojawiający się w sposób nagły brak zarządu (w szczególności, gdy stan taki utrzymuje się przez dłuższy czas) stawia kontrahentów podmiotu w sytuacji wysoce niekorzystnej, tym bardziej, że nie mają oni żadnego wpływu na to, czy zarząd zostanie powołany czy też nie.

Konieczność zapewnienia ochrony uczestnikom obrotu, którzy nieświadomi wewnętrznych problemów osoby prawnej weszli z nią w relacje gospodarcze i prawne, przemawia za rozszerzeniem kompetencji kuratora.

Jak wynika z praktyki orzeczniczej sądów, coraz częściej zdarza się, że po wytoczeniu wobec osoby prawnej powództwa bądź po wszczęciu postępowania egzekucyjnego zarząd jest odwoływany bądź wszyscy jego członkowie składają skuteczne rezygnacje, a ze względu na brak organu uprawnionego do reprezentacji podmiotu postępowania te są wówczas zawieszane.

Wówczas wierzyciele zwracają się do sądu rejestrowego o ustanowienie dla dłużnika kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego. Sądy rejestrowe ustanawiają kuratorów wyłącznie w sytuacji, gdy wnioskodawca uiści zaliczkę na koszty działania

kuratora. Często jednak wierzyciel nie posiada stosownych środków, które mógłby przeznaczyć na ten cel.

Ponadto, nawet gdy kurator zostanie ustanowiony, to w większości przypadków nie może on reprezentować podmiotu w procesie lub w postępowaniu egzekucyjnym, gdyż zgodnie z dominującym w doktrynie i orzecznictwie poglądem zakres jego uprawnień – określony w art. 42 § 2 Kodeksu cywilnego – pozwala jedynie na podjęcie działań zmierzających do niezwłocznego powołania organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o podjęcie starań o jej likwidację.

W sytuacji gdy po stronie członków organu uprawnionego/zobowiązanego do powołania lub wyboru zarządu brak jest woli jego powołania, uprawnienia kuratora mają w praktyce charakter iluzoryczny. Wierzyciel, mimo poniesienia dodatkowych kosztów związanych z działaniem kuratora, nie zwiększa szans na sprawne prowadzenie postępowania przeciwko dłużnikowi.

Często również po wszczęciu przez sąd rejestrowy postępowania przymuszającego mającego na celu wyegzekwowanie od podmiotu obowiązków rejestrowych (np. złożenia sprawozdania finansowego), aby uniknąć odpowiedzialności za niewykonanie tych obowiązków (tj. nałożenia grzywny), uchwałą właściwego organu zarząd jest odwoływany w całości albo poszczególni członkowie zarządu składają skuteczne rezygnacje, a stan, w którym podmiot nie ma organu uprawnionego do reprezentacji, utrzymywany jest długotrwale.

W związku z powyższym – z jednej strony celem wyeliminowania istniejących w doktrynie i orzecznictwie rozbieżności co do zakresu kompetencji kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego – z drugiej strony – jako sposób przeciwdziałania niekorzystnym, nasilającym się w obrocie prawnym zjawiskom – proponuje się wprowadzenie zmian w treści art. 42 Kodeksu cywilnego. Proponuje się, aby art. 42 § 1 k.c. otrzymał brzmienie:

„§ 1. Jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.”.

Nowa treść powołanego przepisu pozwoli uniknąć wątpliwości, czy kurator może być ustanowiony wyłącznie w przypadku, gdy w ogóle nie ma zarządu, czy też w sytuacji,

gdy pozostał tzw. zarząd kadłubowy. Wyraźnie przesądzone również, że kurator będzie podlegał nadzorowi sądu, który go ustanowił.

Istotne *novum* projektowanej regulacji stanowi wyraźne wskazanie w projektowanym art. 42 § 2 k.c., że do czasu powołania albo uzupełnienia składu organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu albo ustanowienia likwidatora kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu.

Wyraźne wskazanie, że kurator może również reprezentować osobę prawną rozwieje wątpliwości co do możliwego zakresu jego działania. Na szerokie rozumienie obowiązków i kompetencji kuratora (których zakres każdorazowo określa sąd, uwzględniając cel ustanowienia kuratora) oraz na fakt, że wykonywanie jego obowiązków niejednokrotnie łączy się z kompetencją do reprezentowania osoby pozostającej pod kuratelą wskazywano już w doktrynie (S. Grzybowski „System Prawa Cywilnego”, PAN 1985, str. 351–359).

Koncepcja przyznania kuratorowi uprawnień do reprezentacji podmiotu nie jest obca polskiemu prawu. Zgodnie z treścią art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2017 r. poz. 210) w sytuacji, gdy stowarzyszenie nie posiada zarządu zdolnego do działań prawnych (tj. czynności prawnych), sąd, na wniosek organu nadzorującego lub z własnej inicjatywy, ustanawia dla niego kuratora. Kurator obowiązany jest do zwołania w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy walnego zebrania członków (zebrania delegatów) stowarzyszenia w celu wyboru zarządu. **Do czasu wyboru zarządu kurator reprezentuje stowarzyszenie w sprawach majątkowych wymagających bieżącego załatwienia.**

Ustawodawca dostrzegł zatem konieczność zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania stowarzyszenia w okresie, gdy nie ma ono zarządu w najistotniejszych dla niego kwestiach, tj. w zakresie spraw majątkowych.

Treść art. 30 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach nie budzi kontrowersji ani w orzecznictwie, ani w doktrynie. Skoro zatem istniejące uwarunkowania obrotu prawnego i gospodarczego wywołują poważne problemy w zakresie funkcjonowania podmiotu przy utrzymującym się braku organu uprawnionego do reprezentacji, to zasadnym jest zastosowanie rozwiązania najprostszego i sprawdzonego, które nie zaburza podstawowych zasad polskiego systemu prawa.

Postulat rozszerzenia kompetencji kuratora pojawia się również w doktrynie (Karol Trzaska „Kurator prawa materialnego spółek kapitałowych” Prawo Spółek nr 12/2011, Piotr Grzelczak „Kurator spółki kapitałowej powołany na podstawie art. 42 k.c.”).

Za szerokim rozumieniem kompetencji kuratora na gruncie aktualnie obowiązującej treści art. 42 Kodeksu cywilnego opowiada się A. Wypiórkiewicz, (w: H. Ciepła i in., Kodeks cywilny. Praktyczny komentarz z orzecnictwem, t. 1, Warszawa 2005, s. 101). „Kurator reprezentuje osobę prawną na skutek zaistnienia konieczności (...). Kurator nie wchodzi zatem na stałe w strukturę osoby prawnej w miejsce organu zarządzającego (...). Kurator prowadzi bieżące sprawy osoby prawnej do czasu powołania nowego organu zarządzającego.”.

Umocowanie kuratora będzie wygasło w momencie wyboru lub powołania nowego organu uprawnionego do reprezentacji lub podjęcia (przez sąd lub właściwy organ podmiotu) decyzji o rozwiązaniu i likwidacji podmiotu.

Przyznanie ustanowionemu na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego kuratorowi dodatkowych kompetencji przyczyni się do zabezpieczenia interesów podmiotu (np. przez zabezpieczenie jego majątku) oraz umożliwi kontynuację postępowań z jego udziałem.

Należy podkreślić, że dodatkowe kompetencje kuratora będą miały charakter akcesoryjny i ich celem będzie zarówno zabezpieczenie interesów (np. majątkowych) podmiotu, jak i ochrona innych uczestników obrotu do czasu powołania zarządu lub rozwiązania podmiotu.

Zgodnie z projektowanym art. 42 § 3 k.c. kurator zobowiązany będzie również niezwłocznie podjąć czynności zmierzające do powołania albo uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania, a w razie potrzeby do jej likwidacji.

Realizując wyrażoną w zdaniu drugim projektowanego art. 42 § 1 k.c. regułę, że kurator podlegał będzie nadzorowi sądu, który go ustanowił, dla czynności, które mają szczególne znaczenie dla bytu i sytuacji majątkowej podmiotu w projektowanym art. 42 § 4 k.c., zaproponowano, aby kurator pod rygorem nieważności zobowiązany był uzyskać zezwolenie sądu rejestrowego na:

- 1) nabycie i zbycie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz na dokonanie czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie go do czasowego korzystania;
- 2) nabycie i zbycie oraz obciążanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości.

Pozwoli to na sprawowanie realnego nadzoru nad kuratorem, a także uczyni bezprzedmiotowymi rozważania na temat, jakie są skutki prawne czynności zdziałanych przez kuratora bez zezwolenia sądu rejestrowego.

Biorąc pod uwagę, że nie w każdym przypadku konieczne będzie przyznanie kuratorowi kompetencji w pełnym zakresie określonym w art. 42 k.c., zgodnie z art. 604 k.p.c., w zaświadczeniu dla kuratora ustanowionego dla osoby prawnej sąd określi w sposób szczegółowy zakres jego czynności. Jeżeli stan faktyczny ulegnie zmianie na podstawie art. 603 § 4 k.p.c., sąd będzie mógł zmienić zakres umocowania kuratora.

Rozszerzenie zakresu kompetencji kuratora wymaga wprowadzenia dodatkowych regulacji w odniesieniu do tej instytucji. W projekcie zaproponowano dodanie do art. 109⁷ k.c. § 3¹, zgodnie z którym ustanowienie kuratora na podstawie art. 42 § 1 k.c. spowoduje wygaśnięcie prokury, a w okresie trwania kurateli nie będzie możliwe ustanowienie prokury. Nie jest bowiem zasadne, aby podmiot mógł być jednocześnie reprezentowany zarówno przez prokurenta, jak i przez kuratora.

Co do zasady – na podstawie projektowanego art. 42¹ § 1 k.c. kurator będzie mógł zostać ustanowiony na okres nieprzekraczający roku. Wydaje się bowiem, że czas ten powinien być wystarczający do uporządkowania spraw podmiotu i powołania organu uprawnionego do jego reprezentowania. Jednakże w szczególnie uzasadnionych przypadkach sąd będzie mógł przedłużać ustanowienie kuratora na czas oznaczony, jeżeli jego czynności zmierzające do powołania lub uzupełnienia składu zarządu nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu, na który kurator został ustanowiony.

Jeżeli jednak z okoliczności sprawy będzie wynikało, że czynności kuratora nie doprowadziły (i nie doprowadzą) do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej ani też do jej likwidacji, na podstawie projektowanego art. 42¹ § 2 k.c. kurator będzie zobowiązany do wystąpienia do sądu rejestrowego z wnioskiem o rozwiązanie

osoby prawnej. Nie będzie to naruszało uprawnień kuratora do wystąpienia z żądaniem rozwiązania osoby prawnej na podstawie odrębnych przepisów.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 603 § 2 k.p.c. sąd może wszcząć postępowanie o ustanowienie kuratora z urzędu. Jak wynika z wieloletniej praktyki sądów rejestrowych, jedną z metod porzucenia spółki, gdy wspólnicy nie są już zainteresowani dalszym jej funkcjonowaniem, stało się odwoływanie zarządu spółki przez wspólników (akcjonariuszy) z jednoczesnym żądaniem skierowanym do sądu rejestrowego o powołanie dla spółki kuratora z urzędu. Wspólnicy informują jednocześnie sąd, że spółka nie posiada majątku na pokrycie kosztów działania i wynagrodzenia kuratora.

Nie należą do rzadkości przypadki, gdy z informacją taką zwraca się do sądu jedyny wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, twierdząc jednocześnie, że nie ma możliwości powołania organów spółki.

Aby zapobiegać nagannym praktykom mającym na celu przerzucenie na Skarb Państwa ciężaru zakończenia bytu prawnego podmiotu, zasadnym jest wprowadzenie ograniczeń w odniesieniu do wszczęcia postępowania o ustanowienie kuratora z urzędu. W związku z tym proponuje się zmianę brzmienia art. 603 § 2 k.p.c. przez wyraźne wskazanie, że wszczęcie postępowania (o ustanowienie kuratora) z urzędu może nastąpić jedynie w przypadku, gdy jest to uzasadnione ważnym interesem społecznym lub bezpieczeństwem obrotu i brak jest możliwości powołania organu uprawnionego do reprezentacji osoby prawnej.

Zgodnie z dyspozycją art. 603 § 5 k.p.c., jeżeli dla osoby prawnej ustanowiono wcześniej kuratora, o którym mowa w art. 69 § 1, sąd rejestrowy zawiadamia właściwy sąd o ustanowieniu kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego.

Odpowiedzią na wciąż pogłębiające się problemy związane z brakiem właściwej reprezentacji stron procesu (w szczególności pozwanego) w toku postępowania rozpoznawczego jest propozycja zmiany brzmienia art. 69 k.p.c.

Przede wszystkim wskazać należy, że zgodnie z treścią projektowanego art. 69 § 1 k.p.c. **zasadą** jest ustanowienie kuratora na wniosek strony przeciwnej. Zdanie drugie powołanego przepisu stwarza możliwość, a nie powinność ustanowienia kuratora, brak zatem jakichkolwiek podstaw, aby interpretować ten przepis jako obowiązek ustanowienia kuratora bez uwzględnienia okoliczności sprawy.

Propozycja zmiany art. 69 k.p.c. jest odpowiedzią na potrzeby praktyki. Projektowany przepis ma umożliwić sądowi procesowemu reakcję w sytuacji, gdy strona (w zdecydowanej większości przypadków – pozwany) dopuszcza się obstrukcji procesowej (łamając tym samym zasadę wyrażoną w art. 3 k.p.c.).

Ostatnio sądy odnotowują znaczny wzrost spraw, w których tuż przed wydaniem wyroku przez sąd I instancji lub w toku postępowania apelacyjnego pozwany wnosi o zawieszenie postępowania, ponieważ wszyscy członkowie zarządu złożyli rezygnację z pełnienia funkcji. Orzecznicy zgłaszają również, że odwołanie zarządu służy stronie przegrywającej proces do zablokowania możliwości uprawomocnienia się wyroku i daje czas na wyprowadzenie ze spółki majątku. Takie sytuacje należy uznać za zdecydowanie naganne i powinny one spotkać się z reakcją sądu.

Uprawnienie sądu polegające na możliwości ustanowienia kuratora z urzędu (w uzasadnionych przypadkach) wzmacnia rolę sądu jako organu czuwającego nad sprawnym tokiem postępowania i jest to właściwy kierunek działań, które pozwolą zapobiec obstrukcji procesowej stosowanej przez stronę i usprawnić postępowanie. Dyscyplinuje również stronę pozwaną, która będzie wiedziała, że zabieg odwołania zarządu nic nie da, bo sąd będzie mógł ustanowić kuratora z urzędu, a zatem proces będzie kontynuowany.

Uprawnienie sądu do ustanowienia kuratora z urzędu wzmocni też pozycję strony słabszej, ubogiej (np. w procesach pracowników przeciwko pracodawcy). Często w takich postępowaniach powoda nie stać już na opłacenie kuratora, więc nie złoży stosownego wniosku w tym zakresie.

Kodeks postępowania cywilnego zawiera rozwiązania pozwalające na kontrole przez sąd czynności dyspozytywnych stron np. w przepisach art. 203 § 4 k.p.c., art. 213 § 2 k.p.c., i art. 223 § 2 k.p.c.

Nie można pomijać faktu, że obowiązkiem sądu jest dbanie o sprawny przebieg postępowania tak, by strony nie nadużywały swoich uprawnień procesowych. Aby jednak sąd mógł wywiązać się z tego obowiązku, musi posiadać stosowne instrumenty prawne. Takim instrumentem jest propozycja umożliwienia sądowi ustanawiania kuratora z urzędu w sytuacji, gdy nie budzi wątpliwości sądu, że odwołanie zarządu jest przejawem obstrukcji procesowej strony przegrywającej proces.

Biorąc jednak pod uwagę, że instytucja ustanowienia kuratora procesowego z urzędu powinna mieć charakter wyjątkowy, proponuje się wskazanie, że sąd procesowy może ustanowić kuratora z urzędu **w uzasadnionych przypadkach**. Jednak podkreślić należy, że ryzyko, że sądy będą wykorzystywać instytucje kuratora procesowego ustanowionego z urzędu, jest znikome. Racjonalnie działający sąd zawsze najpierw dokładnie przeanalizuje okoliczności danej sprawy, a dopiero gdy dojdzie do przekonania, że zachodzi uzasadniony przypadek, ustanowi kuratora z urzędu.

W projektowanym art. 69 § 1 k.p.c. proponuje się, aby sąd orzekający, na wniosek strony przeciwnej, ustanawiał kuratora dla strony niemającej zdolności procesowej, która nie ma przedstawiciela ustawowego, dla strony będącej osobą prawną, gdy w jej organie zachodzą braki uniemożliwiające jej reprezentację albo dla strony będącej jednostką organizacyjną, o której mowa w art. 64 § 1¹. W toku postępowania sąd orzekający w uzasadnionych przypadkach może z urzędu ustanowić kuratora dla osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o której mowa w art. 64 § 1¹. Postanowienie może zapaść na posiedzeniu niejawnym.

Użycie zwrotu „w toku postępowania” (...), „w uzasadnionych przypadkach” jest zabiegiem celowym. Chodzi bowiem o takie sytuacje, gdy nadano już bieg sprawie, gdy postępowanie jest w toku. Rozwiązanie to koresponduje z treścią art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c., zgodnie z którym pierwotny brak zdolności procesowej strony jest przesłanką odrzucenia pozwu.

Podkreślenia wymaga, że w odniesieniu do ustanowienia kuratora procesowego z urzędu nie znajdzie zastosowania projektowany art. 603 § 2 k.p.c. (ograniczenia w ustanowieniu kuratora z urzędu), albowiem regulacja zawarta w art. 69 k.p.c. stanowi zamkniętą regulację procesową, zaś art. 603 reguluje ustanowienie kuratora przez sąd rejestrowy.

Na podstawie projektowanego art. 69 § 3 k.p.c. kurator ten byłby umocowany do dokonywania wszystkich łączących się ze sprawą czynności. Czynności, o których mowa w § 1 i 4 będzie mógł wykonywać referendarz sądowy (projektowany art. 69 § 5 k.p.c.).

Aby nie dochodziło do konkurencji między kuratorem ustanowionym na podstawie projektowanego art. 69 § 1 k.p.c. a kuratorem ustanowionym na podstawie zmienianego art. 42 § k.c. sąd orzekający w sprawie przed ustanowieniem kuratora sprawdzi w KRS,

czy nie został już ustanowiony kurator na podstawie art. 42 k.c., albowiem kurator ten na podstawie dodawanego art. 603³ k.p.c. będzie wpisywany do Krajowego Rejestru Sądowego.

Gdyby się okazało, że kurator taki został już ustanowiony, sąd procesowy powiadomi go o prowadzonym postępowaniu. Jeżeli jednak zakres umocowania kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 k.c. byłby wąski i nie obejmowałby możliwości reprezentacji podmiotu, sąd orzekający będzie mógł zwrócić się do sądu rejestrowego, aby ten, działając na podstawie projektowanego art. 603 § 4 k.p.c., zmienił zakres umocowania kuratora.

Jeżeli jednak na podstawie aktualnych danych o podmiocie udostępnianych na stronie internetowej sąd orzekający ustali, że dla osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego nie ustanowiono kuratora na mocy art. 42 k.c., będzie mógł ustanowić kuratora na podstawie art. 69 k.p.c. i zgodnie z projektowanym art. 69 § 2 k.p.c. niezwłocznie zawiadomi o tym fakcie właściwy sąd rejestrowy celem wpisania kuratora do działu V Krajowego Rejestru Sądowego.

Odmienne przypadki, gdy po ustanowieniu kuratora na podstawie art. 69 § 1 k.p.c. zajdzie potrzeba ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 k.c., uregulowano w projektowanych przepisach art. 69 § 4 k.p.c. i art. 603 § 5 k.p.c.

Zgodnie z projektowanym art. 603 § 5 k.p.c., jeżeli dla osoby prawnej ustanowiono wcześniej kuratora, o którym mowa w art. 69 § 1 k.p.c., sąd rejestrowy zawiadomi właściwy sąd procesowy o ustanowieniu kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego. Na podstawie projektowanego art. 69 § 4 k.p.c. sąd orzekający po otrzymaniu tego zawiadomienia odwoła kuratora ustanowionego na podstawie art. 69 § 1 k.p.c. i będzie kontynuował postępowanie z udziałem kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego. Czynności odwołanego kuratora pozostają w mocy.

W zmienionej treści art. 146 k.c. wskazano, że do kuratora ustanowionego zgodnie z art. 143–144 stosuje się art. 69 § 3 k.p.c.

Ujawnianie w Krajowym Rejestrze Sądowym zarówno kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 k.c., jak i na podstawie art. 69 k.p.c. pozwoli na racjonalne działania sądów i uniemożliwi konkurencję i ewentualną kolizję między kuratorami ustanowionymi na podstawie dwóch odrębnych przepisów prawa.

Zmiana treści art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c. oraz dodanie do art. 180 § 1 pkt 3¹ k.p.c. jest zmianą wynikową. Ustanowienie kuratora procesowego na podstawie art. 69 k.p.c. lub kuratora na podstawie art. 42 k.c. będzie przesłanką negatywną dla podjęcia przez sąd decyzji o zawieszeniu postępowania z urzędu.

Ustanowienie kuratora umocowanego do podejmowania czynności za stronę będzie podstawą do wydania przez sąd postanowienia o podjęciu postępowania z urzędu.

1.2.2. Koszty działania kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego

Kolejną kwestią wymagającą uregulowania jest kwestia wynagrodzenia przysługującego kuratorowi ustanowionemu na podstawie art. 42 k.c.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 5 października 2005 r. (sygn. akt II CZ 84/05) do kuratora, o którym mowa w art. 42 § 1 k.c. z mocy art. 605 k.p.c., w zakresie wynagradzania, zastosowanie ma art. 179 k.r.o., ustanawiający zasadę odpłatnej kurateli. „...Nie oznacza to jednak, iż odpłatność ta ma charakter bezwarunkowy i nie doznaje ograniczeń. Wynagrodzenia nie otrzyma kurator ustanowiony dla osoby, która nie dysponuje żadnym majątkiem, a w przypadku gdy ustanowienie kuratora nastąpiło na żądanie, jeżeli na wypłatę wynagrodzenia nie pozwala stan majątkowy żądającego. Przyznanie wynagrodzenia pozostawione zatem zostało ocenie sądu z uwzględnieniem możliwości płatniczych osoby, na rzecz której ustanowienie kuratora nastąpiło oraz efektywności kurateli...”.

Ponieważ w momencie ustanawiania kuratora (na podstawie art. 42 § 1 k.c.) sąd rejestrowy nie posiada informacji o stanie majątkowym podmiotu, w szczególności, czy podmiot dysponuje środkami niezbędnymi do pokrycia kosztów działania i wynagrodzenia kuratora, a jak wynika z praktyki orzeczniczej sądów rejestrowych znaczna grupa podmiotów, dla których ustanawiany jest kurator, to podmioty zadłużone, nieposiadające majątku, w praktyce występują bardzo duże trudności ze znalezieniem kandydata do pełnienia funkcji kuratora, w szczególności, gdy kurator ustanowiony jest z urzędu. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest niepewność co do uzyskania wynagrodzenia za wykonaną pracę. Jeżeli bowiem podmiot nie posiada majątku, to możliwe jest, że kurator nie otrzyma ani wynagrodzenia, ani zwrotu kosztów swego działania.

Biorąc pod uwagę, że w niniejszym projekcie proponuje się znaczne rozszerzenie kompetencji i obowiązków kuratora, za konieczne należy uznać wprowadzenia regulacji określającej zasady wynagradzania kuratorów.

W związku z powyższym proponuje się dodanie art. 603²–603⁴ k.p.c. w brzmieniu:

„Art. 603². § 1. Wnioskodawca we wniosku o ustanowienie kuratora wskazuje zakres spraw, w jakich kurator powinien podjąć czynności. Sąd nie jest związany zakresem żądania.

§ 2. Przewodniczący wzywa wnioskodawcę do uiszczenia zaliczki na pokrycie kosztów działania kuratora w wyznaczonej wysokości i wyznaczonym terminie. Jeżeli o ustanowienie kuratora wnosi więcej niż jeden wnioskodawca, przewodniczący wzywa każdego z nich do uiszczenia zaliczki w równych częściach lub w innym stosunku według swego uznania. W razie nieuiszczenia zaliczki przewodniczący zwraca wniosek.

Art. 603³. Ustanawiając kuratora dla osoby prawnej wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego, sąd rejestrowy zarządza jego wpis do Rejestru.

Art. 603⁴. § 1. Kurator ma prawo do wynagrodzenia za swoją działalność oraz do zwrotu uzasadnionych wydatków, które poniósł w związku ze swoimi czynnościami.

§ 2. Koszty działania kuratora, o których mowa w § 1, obciążają tymczasowo:

- 1) wnioskodawcę – odpowiednio do zakresu spraw wskazanych we wniosku;
- 2) Skarb Państwa – w pozostałym zakresie.

§ 3. Wynagrodzenie kuratora obowiązującego do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie z obowiązującą stawką tego podatku.

§ 4. Przyznając postanowieniem koszty kuratorowi, sąd rejestrowy orzeka jednocześnie o obowiązku zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez wnioskodawcę lub Skarb Państwa solidarnie od osoby prawnej, dla której kurator został ustanowiony, oraz osób obowiązanych do powołania organu uprawnionego do reprezentacji. Osoby te nie ponoszą jednak kosztów działania kuratora, jeżeli podjęły, z zachowaniem należytej staranności, czynności zmierzające do powołania lub wyboru organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu.

§ 5. Sąd rejestrowy może postanowieniem przyznawać kuratorowi zaliczki na wydatki w miarę dokonywanych czynności.”.

Projektowana regulacja wprowadza zasadę, że w przypadku ustanowienia kuratora na wniosek koszty jego działania i wynagrodzenia ponosi tymczasowo wnioskodawca. W tym celu wnioskodawca powinien we wniosku określić zakres spraw, w jakich kurator powinien działać.

Sąd rejestrowy, rozpoznając wniosek o ustanowienie kuratora, może jednak dojść do przekonania, że zachodzi konieczność szerszego działania kuratora i spełnione są przesłanki jego ustanowienia z urzędu. Wówczas upoważni kuratora do działania w szerszym zakresie, niż żądał tego wnioskodawca, gdyż nie jest związany zakresem żądania.

Po zakończeniu czynności kuratora na jego wniosek sąd przyzna kuratorowi należne mu kwoty, zasądzając od wnioskodawcy należność w części, w jakiej kurator działał w zakresie żądania wniosku, zaś w części, w jakiej sąd z urzędu upoważnił kuratora do działania, jego koszty pokryje Skarb Państwa.

Aby sąd mógł właściwie określić, jaka kwota przypada kuratorowi od wnioskodawcy, a jaka tymczasowo od Skarbu Państwa, niezbędne jest, aby wnioskodawca określił we wniosku, w jakim zakresie żąda działania kuratora. Jeśli wnioskodawca nie określi zakresu żądania sąd zastosuje art. 130 § 1–3 k.p.c.

Zgodnie z treścią projektowanego art. 603⁴ § 4 k.p.c. w postanowieniu zasądzającym wynagrodzenie i zwrot kosztów dla kuratora sąd rejestrowy zobowiąże solidarnie osobę prawną, dla której kurator został ustanowiony, i osoby obowiązane do powołania lub wyboru zarządu do zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez wnioskodawcę lub Skarb Państwa.

W większości przypadków w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością osobami odpowiedzialnymi za wybór zarządu są wspólnicy, w innych sytuacjach – członkowie komisji rewizyjnej lub rady nadzorczej. W fundacjach – członkowie rady fundacji itp. Odpowiedzialność finansowa członków tych organów będzie odpowiedzialnością za niewywiązanie się przez nich z przyjętych dobrowolnie obowiązków.

Skoro zgodnie z przyjętą przez polskiego ustawodawcę teorią organów organ jest niezbędnym składnikiem osoby prawnej, a obowiązek powołania zarządu jako organu

reprezentacji wynika *expressis verbis* z przepisów szczególnych (np. zgodnie z treścią art. 163 pkt 1 k.s.h. – do powstania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga się powołania zarządu), to powołanie zarządu jest nie tylko prawem, ale i obowiązkiem. Jeżeli zatem skutek zaniechania konkretnych osób podmiot nie posiada zarządu, to właśnie te osoby (gdy sam podmiot nie posiada stosownych środków) będą ponosić koszty wywołane koniecznością ustanowienia kuratora.

Reasumując, koszty działania kuratora (na które składa się wynagrodzenie kuratora oraz zwrot uzasadnionych wydatków) ustanowionego zarówno na wniosek, jak i z urzędu, solidarnie ponosić będą: podmiot i osoby zobowiązane/uprawnione do wyboru organu uprawnionego do reprezentacji.

Umowy i statuty regulujące sposób i tryb działania poszczególnych rodzajów podmiotów mogą w bardzo różny sposób kształtować zasady wyboru zarządu. Jeżeli tylko sąd rejestrowy będzie posiadał informacje o osobach zobowiązanych do wyboru zarządu (np. wspólnicy spółki z o.o., rada fundacji, której skład wpisany jest do rejestru), to właśnie te osoby – solidarnie z podmiotem – obciążą kosztami związanymi z działaniem kuratora.

Mogą zdarzyć się sytuacje, w których sądowi nie będzie znany skład organu zobowiązanego (na podstawie umowy lub statutu) do powołania zarządu (np. akcjonariusze spółki akcyjnej lub walne zgromadzenie członków stowarzyszenia). W takiej sytuacji, decydując się na ustanowienie kuratora z urzędu, kosztami jego działania sąd obciąży podmiot, a gdy ten nie będzie posiadał wystarczających środków – Skarb Państwa. Jednak – jak wynika z praktyki orzeczniczej sądów rejestrowych – przypadki takie należą do rzadkości.

Nie sposób też przyjąć, że okolicznością „uzasadniającą” obciążenie wnioskodawcy lub Skarbu Państwa kosztami działania kuratora jest konflikt między wspólnikami uniemożliwiający im podjęcie stosownej uchwały o powołaniu zarządu. Nie budzi wątpliwości, że spory między wspólnikami powodujące pat decyzyjny zdarzają się w obrocie dość często. Choć są to sytuacje niepożądane, nie jest możliwe ich wyeliminowanie. Zgodnie z ogólnymi zasadami – jeżeli strony dążą do rozstrzygnięcia sporu przez sąd, to muszą uiścić stosowne opłaty oraz ponieść związane z tym wydatki. Tak też powinno być w sytuacji, gdy ze względu na spór między wspólnikami istnieje

konieczność interwencji sądu przez ustanowienie dla spółki kuratora celem zabezpieczenia jej interesów oraz zachowania bezpieczeństwa obrotu prawnego.

Podkreślenia wymaga, że w omawianej sytuacji odpowiedzialność finansowa wspólników pozostaje bez związku z ich prawami korporacyjnymi. Nie wynika ona bowiem z istoty praw udziałowych, ale z przyjętego świadomie przez wspólników obowiązku wyboru zarządu. Jeżeli w umowie spółki wspólnicy postanowią, że wyboru zarządu dokonywać będzie rada nadzorcza lub np. imiennie wskazana osoba, to członkowie rady nadzorczej lub wskazana osoba będą ponosić koszty ustanowienia kuratora, gdy nie wywiążą się z dobrowolnie przyjętego obowiązku.

Przyjęcie przedstawionych powyżej rozwiązań uczyni nieopłacalnym zaniechanie powołania organu uprawnionego do reprezentacji oraz wzmocni pewność i bezpieczeństwo obrotu prawnego. Dodatkowo przeciwdziałać będzie celowym działaniom w szczególności wspólników spółek z o.o., którzy, nie powołując zarządu (bądź innego organu uprawnionego do reprezentacji), wstrzymują bieg postępowań sądowych.

Trudno byłoby uznać, iż prowadzenie na koszt Skarbu Państwa postępowania wywołanego bezczynnością wspólników (członków rady nadzorczej, komisji rewizyjnej itp.), często zamierzoną, jest zgodne z interesem publicznym.

1.2.3. Likwidacja instytucji kuratora ustanawianego na podstawie art. 26 ustawy o KRS

Wprowadzenie do systemu prawa przepisami art. 26–32 ustawy o KRS instytucji kuratora rejestrowego dla osób prawnych wpisanych do rejestru przedsiębiorców, równoległe do istniejącej instytucji kuratora materialnego z art. 42 k.c. (dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną) doprowadziło do rozbieżności w praktyce orzeczniczej, jak również w doktrynie, co do zakresu stosowania powołanych przepisów, jak również przesłanek powołania kuratora rejestrowego.

Przede wszystkim wskazać należy, że instytucja kuratora rejestrowego nie sprawdziła się w praktyce. Istniejące wątpliwości co do zakresu działania tego kuratora oraz brak chętnych do pełnienia tej funkcji spowodowały, że w okresie 16 lat ustanowiono takich kuratorów bardzo niewiele.

Uwzględniając zaproponowane zmiany co do zakresu działania kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 k.c., a także wprowadzenie nowych instrumentów pozwalających sądowi rejestrowemu na dyscyplinowanie podmiotów, które nie wykonują obowiązków rejestrowych, uznać należy, że instytucja kuratora rejestrowego stała się zbędna.

W związku z powyższym proponuje się rezygnację z instytucji kuratora rejestrowego i skreślenie przepisów art. 26–33 ustawy o KRS. Zmiana ta od wielu lat była postulowana przez środowisko sędziów i referendarzy sądowych orzekających w sądach rejestrowych.

Zgodnie z treścią projektowanego art. 41, aby umożliwić kuratorom ustanowionym na podstawie art. 26 ustawy o KRS dokończenie podjętych przez nich czynności, do kuratorów tych zastosowanie znajdują przepisy dotychczasowe. Natomiast w odniesieniu do kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 k.c. sąd będzie mógł zmienić zakres jego uprawnień, stosując już przepisy ustawy zmieniającej. Rezygnacja z instytucji kuratora rejestrowego wymaga zmiany tych przepisów, które odwoływały się do treści art. 26 i następnych ustawy o KRS. W związku z powyższym w ustawie z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.) zmieniono brzmienie art. 20 ust. 2 pkt 6, art. 26¹ ust. 1 i 3, art. 187 ust. 1 i 4. W ustawie o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej zmieniono brzmienie art. 54 ust. 3.

W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o spółdzielni europejskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 7) zmieniono brzmienie art. 30 ust. 3, a w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1508) zmieniono: art. 68 ust. 1, art. 69 ust. 2, art. 75 ust. 1 i art. 283 ust. 1.

2. Zmiany związane z wykorzystaniem nowych technologii informatycznych oraz konieczne do implementacji dyrektywy 2017/1132

System teleinformatyczny Krajowego Rejestru Sądowego, zbudowany przed 2001 r., nie wykorzystuje w pełni nowoczesnych technologii informatycznych. Aktualny poziom rozwoju informatyki pozwala na jej zastosowanie w szerokim zakresie łącznie z automatyzacją wielu czynności, które dziś są wykonywane ręcznie i pochłaniają zarówno stronom, jak i pracownikom sądów wiele czasu.

Ogromne znaczenie dla pewności i bezpieczeństwa obrotu gospodarczego ma również łatwy dostęp do informacji zarówno o podmiocie, jak i o prowadzonym przez sąd

rejestrów postępowaniu. Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o KRS każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do rejestru, chyba że ustawa stanowi inaczej, a zatem w świetle obowiązującego prawa możliwe jest udostępnienie każdemu zainteresowanemu pełnej informacji o prowadzonym przez sąd rejestrowy postępowaniu, wydanych orzeczeniach, wnioskach zgłoszonych przez strony.

Wykorzystanie nowych technologii w relacji strony z sądem znacznie skróci czas trwania postępowania. W szczególności w sytuacji gdy sąd kieruje do strony wezwanie brakowe, obieg korespondencji trwa nawet kilka tygodni. W przypadku wykorzystania komunikacji elektronicznej czas ten ulegnie znacznemu skróceniu.

Umożliwienie od dnia 1 kwietnia 2016 r. korzystania z profilu zaufanego ePUAP zarówno przy podpisywaniu wniosku, jak i dokumentów do niego dołączonych znacznie ułatwiło stronie przygotowanie wniosku w postaci elektronicznej. Zastosowanie nowych technologii jest również niezbędne dla pełnej implementacji dyrektywy 2017/1132/UE, w zakresie dotyczącym integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek. Należy też mieć na uwadze, że zgodnie z art. 22 dyrektywy 2017/1132/UE rejestry krajowe (w tym KRS) stanowią element składowy systemu integracji rejestrów BRIS, który zapewni wszystkim zainteresowanym szybki dostęp do dokumentów i informacji dotyczących spółek i oddziałów, wpisanych do rejestrów handlowych (rejestrów centralnych, rejestrów spółek) innych państw członkowskich Unii Europejskiej i EOG, o których mowa w art. 14 dyrektywy 2017/1132/UE oraz w art. 30 ust. 1 dyrektywy 2017/1132/UE. BRIS umożliwi również wprowadzenie komunikacji pomiędzy rejestrami wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej i EOG w zakresie automatycznego przesyłania i odbierania informacji o wszczęciu i zakończeniu postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych oraz o wykreśleniu spółki z rejestru między rejestrem właściwym dla spółki a rejestrem oddziału tej spółki w innym państwie członkowskim oraz przesyłania i odbierania informacji o wpisaniu do Rejestru połączenia transgranicznego.

W związku z powyższym proponuje się:

- 2.1. Wprowadzenie obowiązku składania wszystkich wniosków do rejestru przedsiębiorców KRS z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego;

- 2.2. Stworzenie Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych;
- 2.3. Wprowadzenie obowiązku składania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej w odpowiednim formacie danych;
- 2.4. Integrację Krajowego Rejestru Sądowego z systemem integracji rejestrów (BRIS), o którym mowa w dyrektywie 2017/1132/UE;
- 2.5. Udostępnienie w Internecie pełnych danych o podmiocie;
- 2.6. Automatyzację niektórych wpisów.

2.1. Wprowadzenie obowiązku składania wszystkich wniosków do rejestru przedsiębiorców KRS z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego

Wprowadzenie elektronicznej formy wniosków składanych do rejestru przedsiębiorców (i dołączonych do nich dokumentów stanowiących podstawę wpisu) znacznie ułatwi stronie złożenie wniosku i komunikację z sądem rejestrowym, a także przyspieszy wydanie przez sąd rejestrowy rozstrzygnięcia.

Aktualnie bolączką przedsiębiorców jest konieczność wypełniania wielu papierowych formularzy i załączników, w odniesieniu do których nie zawsze mają pełną wiedzę, w jaki sposób powinny zostać wypełnione poszczególne pola. Skutkuje to częstymi zwrotami wniosków (około 25%), co w sposób oczywisty znacznie oddala moment wydania przez sąd merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie.

Docelowo złożenie wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie łatwiejsze niż wypełnienie papierowych formularzy. Po pierwsze, system nie pozwoli na pozostawienie jako pustych pól, których wypełnienie jest obligatoryjne. O konieczności wypełnienia danego pola strona będzie informowana. Po drugie, system będzie zawierał szereg podpowiedzi, np. możliwość wyboru z listy, co uniemożliwi wypełnienie wniosku w sposób wadliwy. Po trzecie, po zadeklarowaniu przez wnioskodawcę, jaki jest przedmiot wniosku, system sam „wymusi” podanie przez stronę określonych danych. System będzie działał intuicyjnie i zostanie zbudowany w sposób przyjazny dla użytkownika. Już dziś w ramach działania tzw. systemu S24 zaobserwowano, że w przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zwracanych jest zaledwie około 6% wniosków, a wskaźnik ten wraz z dopracowaniem systemu powinien się jeszcze zmniejszyć.

Oczywiście przy pierwszym skorzystaniu z systemu mogą pojawić się pewne trudności, jednak nie powinny być one większe niż przy zapoznaniu się z nowym smartfonem. Biorąc pod uwagę, że zdecydowana większość społeczeństwa korzysta z nowoczesnych technologii, opanowanie sposobu działania systemu teleinformatycznego nie powinno nastręczać większych trudności.

Istotne znaczenie dla szybkości rozpoznania wniosku, a co za tym idzie dla dokonania wpisu do rejestru, ma wymiana informacji między wnioskodawcą a sądem. Im szybciej wnioskodawca będzie mógł przesłać wniosek do sądu lub uzyskać informację o skierowanym do niego wezwaniu brakowym, tym szybciej sąd będzie mógł ten wniosek rozpoznać. Aktualnie, aby uzyskać informację, na jakim etapie jest postępowanie, wnioskodawca musi osobiście udać się do sądu lub uzyskać informację telefonicznie. I jedno i drugie rozwiązanie jest czaso- i pracochłonne, zarówno dla wnioskodawcy, jak i dla sądu.

Jeżeli wnioskodawca oczekuje na przesyłkę z sądu, a potem również drogą pisemną uzupełnia braki wniosku, wydłużenie czasu trwania postępowania wynosi od kilku dni do nawet kilku tygodni. Strona musi mieć zatem możliwość uzupełnienia braków wniosku w toczącym się postępowaniu z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Aby jednak postępowanie rejestrowe mogło zostać szybko i sprawnie przeprowadzone, nie wystarczy elektroniczna tylko pierwszego etapu tego postępowania.

Niezbędne jest umożliwienie sądowi rejestrowemu wydawania w formie elektronicznej zarówno wezwań kierowanych do strony (zarządzeń, postanowień), jak i zarządzeń o charakterze technicznym, kierowanych do pracowników sekretariatu.

Konieczne jest również usprawnienie pracy sądu na etapie tworzenia projektu orzeczenia. Aktualnie dane wprowadzone przez wnioskodawcę do formularza udostępnionego w systemie teleinformatycznym muszą zostać wydrukowane w sądzie, a następnie ręcznie wprowadzone przez sekretarza sądowego do systemu wpisów. Sytuacja taka wymaga zmiany. Dane już raz wprowadzone do systemu informatycznego nie powinny być przepisywane.

Automatyczne przenoszenie danych z elektronicznego formularza do systemu wpisów pozwoli skrócić czas potrzebny na przygotowanie projektów orzeczeń i znacząco wpłynie na usprawnienie działalności sądu rejestrowego, w szczególności odciążą pracowników sekretariatu zajmujących się wprowadzaniem danych do systemu.

Powyższe rozwiązanie jest rozwiązaniem o charakterze technicznym, nie wymaga zmian legislacyjnych, ale stanowi element pewnej całościowej zmiany dotyczącej procedowania sądu rejestrowego.

Również orzeczenia kończące postępowanie będą wydawane i doręczane w postaci elektronicznej.

Dodatkowym ułatwieniem dla wnioskodawców będzie usługa newslettera, pozwalająca na generowanie powiadomień o doręczanych stronie dokumentach sądowych. Oznacza to, że wnioskodawca otrzyma niezwłocznie powiadomienie na wskazany przez siebie adres e-mailowy, że umieszczono na jego koncie dokumenty sądowe.

Wprowadzenie postaci elektronicznej dla dokumentów składanych do rejestru przedsiębiorców KRS jest również niezbędne dla sprawnego funkcjonowania systemu integracji rejestrów BRIS. Obecnie dokument złożony przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, spółkę akcyjną, spółkę komandytowo-akcyjną lub spółkę europejską do akt rejestrowych w formie papierowej jest przekazywany z sądu rejestrowego do katalogu EKDS w formie zdigitalizowanej, dopiero po otrzymaniu z systemu teleinformatycznego wniosku o udostępnienie jego kopii i po przetworzeniu tego dokumentu na postać elektroniczną. Taki model przetwarzania dokumentów objętych katalogiem wydłuża czas oczekiwania na dokument dla osób nim zainteresowanych, podczas gdy istotą systemu BRIS jest zapewnienie zainteresowanym otrzymywania dokumentu niezwłocznie po wypełnieniu elektronicznego formularza zamieszczonego na portalu Komisji Europejskiej, jakim jest portal „E-Sprawiedliwość”. Proponowana zmiana spowoduje, że każdy dokument stanowiący podstawę wpisu będzie dostępny natychmiast, co będzie stanowiło odczuwalne ułatwienie dla przedsiębiorców i innych zainteresowanych.

Ponadto zakładając, że w ramach systemu BRIS zainteresowanie dokumentami z EKDS będzie znacznie większe niż dotychczas (w ramach międzynarodowej wymiany informacji), zachowanie dotychczasowej ścieżki skanowania dokumentów przez sądy rejestrowe mogłoby doprowadzić do paraliżu ich pracy.

Przyjęcie powyższych rozwiązań, z jednej strony, będzie ogromnym ułatwieniem dla przedsiębiorców, którzy będą mogli załatwić sprawy rejestrowe nie tylko bez konieczności wizyty w sądzie, ale praktycznie bez odchodzenia od komputera. Strona nie będzie już musiała oczekiwać na przesyłkę listową z sądu, będzie mogła

samodzielnie, w każdej chwili sprawdzić, czy sąd wydał już orzeczenie w sprawie, czy np. skierował do strony wezwanie brakowe. Informacja będzie dostępna na koncie niezwłocznie po wydaniu przez sąd orzeczenia, a strona uzyska możliwość szybkiej odpowiedzi na wezwanie sądu, korzystając z systemu teleinformatycznego. Z drugiej strony, w znaczny sposób powinna ulec poprawie sprawność postępowania, co spowoduje duże oszczędności finansowe i kadrowe w sądzie rejestrowym.

Dla realizacji przedstawionych powyżej założeń proponuje się wprowadzenie z dniem 1 marca 2020 r. obowiązku składania wszystkich wniosków (wpisowych i niewpisowych) do rejestru przedsiębiorców KRS oraz dokumentów stanowiących podstawę wpisu z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Wiąże się to z koniecznością wprowadzenia zmian legislacyjnych i technicznych w szczególności w zakresie:

- dostosowania przepisów prawa i systemu teleinformatycznego do obowiązku składania wszystkich wniosków do rejestru przedsiębiorców KRS oraz dokumentów stanowiących podstawę wpisu lub podlegających dołączeniu do akt rejestrowych z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego;
- umożliwienia stronom i sądowi wymiany korespondencji z wykorzystaniem systemu bez konieczności ponownego wypełniania formularza (wezwania brakowe, uzupełnienia braków wniosku) w ramach prowadzonego postępowania;
- wydawania przez sąd rejestrowy w toku postępowania zarządzeń o charakterze technicznym (nieorzecznym) w formie elektronicznej;
- połączenia systemu teleinformatycznego, w którym składane będą wnioski z systemem wpisów, co umożliwi automatyczne (po podjęciu decyzji przez orzekającego) sporządzenie projektu postanowienia bez konieczności ręcznego wpisywania danych przez pracowników sekretariatu;
- umożliwienia wprowadzenia korekt w treści automatycznie wygenerowanego projektu postanowienia oraz jego uzupełnienia o uzasadnienie;
- doręczania orzeczeń i pism sądowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;
- prowadzenia od dnia 1 marca 2020 r. akt rejestrowych podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS w postaci elektronicznej i ich udostępnianie w czytelni akt oraz za pośrednictwem systemu teleinformatycznego;

- zapewnienia digitalizacji pism wpływających i wysyłanych w formie papierowej do i z akt rejestrowych prowadzonych w postaci elektronicznej;
- wprowadzenia usługi newslettera;
- umożliwienia złożenia środków zaskarżenia z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego;
- udostępniania akt rejestrowych prowadzonych w postaci elektronicznej sądowi odwoławczemu.

Podkreślić należy, że podmioty podlegające wpisowi wyłącznie do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej będą mogły skorzystać z dobrodziejstwa złożenia wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ale nie będą miały takiego obowiązku. Zgodnie z aktualnie obowiązującą regulacją, jeżeli zdecydują się na złożenie wniosku z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, to tą samą drogą będą otrzymywać korespondencję z sądu.

Realizacja przedstawionych powyżej celów wymaga zasadniczej zmiany ustawy o KRS oraz działu VI tytułu II księgi II części I ustawy – Kodeks postępowania cywilnego.

W pierwszej kolejności za uzasadnione należy uznać omówienie zmiany zakresu pojęciowego „sprawy rejestrowej”, co bezpośrednio wiąże się z pojęciem „postępowania rejestrowego”. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym art. 694¹ § 1 k.p.c. stanowi, że przepisy zawarte w dziale VI stosuje się do postępowania w sprawach o wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym. Za „sprawy rejestrowe” ustawodawca uznaje więc jedynie sprawy o wpis w rejestrze. Biorąc pod uwagę, że zakres spraw należących do właściwości sądu rejestrowego, które nie są sprawami o wpis, jest coraz większy, poza zakresem stosowania działu VI k.p.c. pozostaje znaczna liczba spraw rozpoznawanych przez sąd rejestrowy. Do tych spraw sąd rejestrowy zobowiązany jest stosować przepisy ogólne k.p.c. o postępowaniu nieprocesowym.

Taki stan rzeczy jest niepożądany, a praktyka znacznej liczby sądów rejestrowych wskazuje na szerszą interpretację pojęcia „sprawy rejestrowej”, niż wskazywałaby na to definicja zawarta w art. 694¹ § 1 k.p.c. Można w tym miejscu posłużyć się przykładem, który przemawia za koniecznością zmiany istniejącego stanu rzeczy. W przypadku złożenia przez spółkę wniosku o wpis do rejestru informacji o zmianie współników będziemy mieli do czynienia z postępowaniem rejestrowym w rozumieniu

ww. przepisu. Jeśli sąd wniosek o wpis uwzględni, postanowienie o wpisie, jako wydane zgodnie z wnioskiem, stosownie do treści art. 694⁶ § 1 k.p.c. nie będzie podlegało uzasadnieniu. Jeśli natomiast wniosek spółki będzie dotyczył jedynie złożenia do akt rejestrowych listy wspólników, bez konieczności dokonywania zmiany wpisu w rejestrze, wówczas już nie będziemy mieli do czynienia z postępowaniem o wpis (a tylko do tych stosuje się dział VI). Postępowanie takie zakończy się wydaniem przez sąd postanowienia o przyjęciu listy wspólników do akt rejestrowych, a postanowienie to, choć wydane zgodnie z wnioskiem i co do istoty sprawy, jako wydane w sprawie innej niż o wpis do rejestru, powinno być uzasadnione według zasad ogólnych k.p.c. (art. 357 § 2 k.p.c. w zw. z art. 517 k.p.c.). Przykłady takie można mnożyć.

Wydaje się, że przy tak znacznej liczbie postępowań innych niż o wpis do rejestru i zróżnicowanej praktyce sądów rejestrowych nadszedł czas na wprowadzenie zasady, zgodnie z którą sąd rejestrowy do wszystkich postępowań pozostających w zakresie jego właściwości stosował będzie te same przepisy proceduralne.

Ponadto, w związku z elektroniczną postępowania rejestrowego, zasadniczym kryterium rozróżnienia wniosków składanych do sądów rejestrowych stanie się podział na wnioski składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i wnioski składane tradycyjnie drogą papierową. To ten właśnie podział wyznaczał będzie różnice co do skutków dokonania lub nie dokonania czynności w określony sposób.

W związku z powyższym proponuje się zmianę art. 694¹ § 1 k.p.c. przez wskazanie, że przepisy zawarte w dziale VI (postępowanie rejestrowe) stosuje się do wszystkich postępowań w sprawach, do których właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) prowadzący Krajowy Rejestr Sądowy (sprawy rejestrowe). Taka definicja „sprawy rejestrowej” pozwoli na stosowanie przepisów działu VI k.p.c. do wszystkich postępowań, do których właściwy jest sąd rejestrowy, chyba że przepisy szczególne wyraźnie odnoszą się jedynie do sprawy o wpis lub złożenie do akt dokumentu na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o KRS.

Konsekwencją rozszerzenia stosowania przepisów działu VI k.p.c. do wszystkich, co do zasady, postępowań prowadzonych przez sąd rejestrowy jest konieczność wprowadzenia zmian kolejnych przepisów tego działu.

Artykuł 694² k.p.c. reguluje kwestię właściwości sądu rejestrowego. Przepis ten stanowi, że w sprawach rejestrowych wyłącznie właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu, którego wpis dotyczy (sąd rejestrowy). Jest to właściwość wyłączna sądu rejestrowego, ale dotyczy jedynie spraw o wpis do rejestru. Gdyby nawet przyjąć, że w zmienionej (w rozumieniu art. 694¹ § 1 k.p.c.) definicji „sprawy rejestrowej” zawierają się również sprawy inne niż o wpis, to jednak sformułowanie odwołujące się do „podmiotu, którego wpis dotyczy” zawęża zakres stosowania tego przepisu wyłącznie do spraw o wpis.

W sprawach innych niż o wpis do rejestru właściwość sądu rejestrowego określają przepisy szczególne albo przepisy k.p.c. właściwe dla postępowania nieprocesowego (art. 508 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe, proponuje się zmianę treści art. 694² k.p.c. przez nadanie mu brzmienia: „W sprawach rejestrowych wyłącznie właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub wpisaną w rejestrze siedzibę podmiotu, którego sprawa dotyczy (sąd rejestrowy). Przepisu art. 508 § 1 zdanie pierwsze nie stosuje się.”.

Proponowane brzmienie art. 694² k.p.c. obejmuje dotychczasową regulację w zakresie spraw o wpis, a dodatkowo uzupełnia regulację dotyczącą właściwości sądu rejestrowego w odniesieniu do spraw innych niż sprawy o wpis do rejestru i wskazuje, że w tego typu sprawach wyłącznie właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) właściwy ze względu na siedzibę podmiotu, którego **sprawa** dotyczy. Nowością jest przy tym definitywne zdecydowanie, że właściwość tę wyznacza w każdym przypadku siedziba podmiotu **wpisana w rejestrze**.

Powyzsza regulacja nie budzi wątpliwości, gdy wnioskodawcą jest podmiot niepodlegający wpisowi do KRS (np. osoba fizyczna). W tym przypadku o sądzie rejestrowym można mówić jedynie w kontekście sądu właściwego dla podmiotu, którego wniosek dotyczy.

Dla tej kategorii spraw, w których zarówno wnioskodawca, jak i podmiot, którego wniosek dotyczy podlegają wpisowi do KRS proponuje się *expressis verbis* wyłączenie stosowania art. 508 § 1 zdanie pierwsze k.p.c., aby nie powstały wątpliwości, czy właściwym sądem rejestrowym do rozpoznania takiej sprawy może być sąd właściwy dla siedziby wnioskodawcy.

W aktualnym stanie prawnym art. 694³ § 1 k.p.c. stanowi, że wniosek o **wpis do KRS** składa podmiot podlegający wpisowi do tego rejestru, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Proponuje się objęcie normą tego przepisu wszystkich – wpisowych i niewpisowych – wniosków kierowanych do sądu rejestrowego, z zastrzeżeniem, że wnioski mogą być kierowane również przez inne podmioty, jeżeli przepis szczególny tak stanowi. Zmiana polega więc na objęciu zakresem tego przepisu również wniosków innych niż wnioski o wpis, które i dziś mogą być przecież kierowane do sądu rejestrowego przez podmiot, którego dany wniosek dotyczy. Proponowana zmiana nie ogranicza w żaden sposób możliwości składania wniosków przez podmioty inne, niż podmiot, którego wniosek dotyczy, bo uprawnienie do składania takich wniosków wynika z przepisów szczególnych. Zwrot „podmiot podlegający wpisowi do tego rejestru” należy rozumieć szeroko, jako podmiot, którego dany wniosek (wpisowy bądź nie wpisowy) dotyczy.

Zmiany wymaga również art. 694⁶ § 1 k.p.c. regulujący kwestię sporządzania uzasadnień. Zgodnie z aktualnym brzmieniem powołanego przepisu, postanowienie co do istoty sprawy wydane zgodnie z wnioskiem nie wymaga uzasadnienia. Analizując brzmienie tego przepisu po rozszerzeniu zakresu pojęcia „sprawy rejestrowej” również o sprawy inne niż sprawy o wpis do rejestru, można byłoby uznać, że nie jest konieczne uzasadnianie postanowień co do istoty sprawy (również w sprawach innych niż sprawy o wpis) także w sytuacji, gdy w postępowaniu oprócz wnioskodawcy brał również udział uczestnik lub uczestnicy. Przykładowo, wydając postanowienie w trybie art. 212 § 4 k.s.h., sąd nie miałby obowiązku uzasadniania postanowienia, jeśli uwzględniłby żądanie wnioskodawcy.

Wydaje się, że takie rozwiązanie byłoby zbyt daleko idące. Wobec tego proponuje się wyłączyć obowiązek sporządzenia uzasadnienia, tak jak miało to miejsce do tej pory – w odniesieniu do postanowień w przedmiocie wpisu oraz dodatkowo zwolnić sąd z obowiązku uzasadniania postanowienia o złożeniu dokumentów do akt rejestrowych, jeżeli postanowienia te zostały wydane zgodnie z wnioskiem.

Projektowana regulacja wyłączy konieczność sporządzania uzasadnienia do postanowień dotyczących np. złożenia do akt rejestrowych listy wspólników bądź nowego adresu członka zarządu itp.

Uzupełnieniem powyższej regulacji będzie dodawany do art. 694⁶ k.p.c. §1¹. Dotyczy on spraw (niebędących sprawami o wpis oraz złożenie dokumentów do akt rejestrowych), w których wnioskodawca jest jedynym uczestnikiem, a orzeczenie co do istoty sprawy jest zgodne z wnioskiem. Wówczas sąd również nie będzie musiał sporządzać uzasadnienia. Chodzi tutaj np. o postanowienie o wyznaczeniu biegłego rewidenta.

W obowiązującym stanie prawnym ustawa o KRS reguluje jedynie kwestie dotyczące składania do sądu rejestrowego wniosków o **wpis** w Rejestrze. Aktualnie wnioski o wpis w Rejestrze składa się na urzędowym formularzu albo na formularzu udostępnionym w systemie teleinformatycznym (art. 19 ust. 2 ustawy o KRS). Jak już wyżej wskazano, wnioski o wpis nie są jedynymi wnioskami, które rozpoznaje sąd rejestrowy.

Proponowane zmiany mają na celu objęcie regulacją zawartą w ustawie o KRS zarówno wniosków o wpis, jak i innych wniosków rozpoznawanych przez sąd rejestrowy, z zachowaniem zasady wyrażonej w art. 7 ustawy o KRS, zgodnie z którą do postępowania przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym (w tym dział VI k.p.c.), chyba że ustawa stanowi inaczej.

W związku z wprowadzeniem od dnia 1 marca 2020 r. obowiązku składania wszystkich (wpisowych i niewpisowych) wniosków do rejestru przedsiębiorców KRS wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego celem projektowanej regulacji jest maksymalne ujednoczenie wymogów formalnych dotyczących tego typu wniosków oraz formy dokumentów do nich dołączanych, a także sposobu ich poświadczania za zgodność oraz skutków naruszenia tych wymogów.

Treść projektowanego art.19 ustawy o KRS określa – z jednej strony, wymogi stawiane wnioskowi składanym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, z drugiej strony, zasady składania wniosków w tradycyjnej formie papierowej. Właśnie ze względu na sposób złożenia wniosku (system teleinformatyczny lub forma papierowa) odmiennie określone zostały kwestie np. uiszczenia opłaty i skutków jej braku, uchybień formalnych wniosku lub niezachowania odpowiedniej formy wniosku. Przyczyną wprowadzenia takiego rozróżnienia jest możliwość wykorzystania obowiązujących od dnia 8 września 2016 r. nowych regulacji prawnych k.p.c., dotyczących składania

wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (z pewnymi ich modyfikacjami wynikającymi ze specyfiki postępowania przed sądami rejestrowymi), a także wykorzystanie nowoczesnych technologii, które mogą w niektórych czynnościach zastąpić działanie sądu. Przykładowo w przypadku braku uiszczenia opłaty w systemie teleinformatycznym wniosek nie zostanie w ogóle przekazany do sądu rejestrowego, zaś w przypadku nieopłaconego wniosku złożonego tradycyjną drogą papierową konieczne jest (i będzie) wydanie zarządzenia o zwrocie wniosku.

W art. 19 ust. 1 ustawy o KRS zachowano dotychczasową zasadę, że wpis w rejestrze dokonywany jest na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu. Tak jak dotychczas, to na podmiocie podlegającym wpisowi do rejestru będzie ciążył obowiązek zgłoszenia wniosku o wpis/zmianę wpisu w rejestrze celem aktualizacji danych ujawnianych w KRS.

W art. 19 ust. 2 ustawy o KRS wprowadzono zasadę, że wnioski dotyczące podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców składane będą wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pod pojęciem „wniosku dotyczącego podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców” należy rozumieć nie tylko wniosek o wpis (choć te stanowią najbardziej liczną grupę wniosków), ale i każdy inny wniosek, o ile dotyczy ww. podmiotu i należy do właściwości sądu rejestrowego. Zastosowanie konstrukcji „podmiotu podlegającego wpisowi” pozwoli na objęcie zakresem tego przepisu również podmiotów, które jeszcze nie zostały wpisane do rejestru i dopiero ubiegają się o ten wpis. W stosunku do aktualnego stanu prawnego zmiana polega więc na obowiązku złożenia wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o ile dotyczył on będzie podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców. Obowiązek skorzystania z systemu teleinformatycznego obejmie więc każdego składającego wniosek dotyczący ww. podmiotu (może to być sam podmiot, jak i inny wnioskodawca działający na podstawie przepisów szczególnych).

Zgodnie z treścią art. 126 § 5 k.p.c., pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. Przepis ten znajdzie również zastosowanie do wniosków składanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do sądu rejestrowego.

Warto wskazać, że obowiązek ten będzie dotyczył także podmiotów, o których mowa w art. 49 ust. 1 ustawy o KRS, jeżeli zostaną wpisane do rejestru przedsiębiorców. Jeżeli więc np. fundacja będzie chciała uzyskać wpis do rejestru przedsiębiorców, to wniosek taki będzie musiała złożyć za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a po uzyskaniu wpisu do tego rejestru wszystkie wnioski zmianowe będzie zobowiązana składać również za pośrednictwem systemu.

Zauważyć należy, iż proponowane rozwiązanie pozostaje w zgodności z art. 16 dyrektywy 2017/1132/UE W przypadku gdy pomimo obowiązku złożenia wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wniosek zostanie złożony w tradycyjnej postaci papierowej, zastosowanie znajdzie art. 125 § 2¹ k.p.c. (w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 7 ustawy o KRS), zgodnie z którym, jeżeli przepis szczególny (a takim jest art. 19 ust. 2 ustawy o KRS) tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, pisma procesowe w tej sprawie wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pisma niewniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo.

Jeżeli wnoszący pismo nie został wcześniej pouczony o treści art. 125 § 2¹ zdanie 2 k.p.c. (np. składane pismo jest jego pierwszym pismem w sprawie), to na podstawie projektowanego art. 694^{3a} § 3 k.p.c. przewodniczący wezwie wnioskodawcę do złożenia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie tygodniowym, pouczając jednocześnie o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c., a w przypadku poprawnego złożenia wniosku w systemie teleinformatycznym w terminie tygodniowym, na podstawie art. 130 § 3 k.p.c., wniosek wywoła skutek od chwili jego wniesienia (tj. od chwili wniesienia wniosku w formie papierowej). Przyjęte rozwiązanie odpowiada aktualnie obowiązującej na podstawie art. 19 ust. 3 w zw. z art. 19 ust. 4 ustawy o KRS regulacji. Prawa strony zostaną zatem zachowane.

W zdaniu 3 art. 694^{3a} § 3 wskazano, że przepis art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu. Doprecyzowanie to zmierza do wyeliminowania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych, czy mogą być podejmowane przez sąd rejestrowy czynności z urzędu

na podstawie dokumentu, który nie wywoła skutków prawnych, jakiej ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu.

Przechodząc do omówienia rozwiązań zaproponowanych w projektowanym art. 19 ust. 3 i 4 ustawy o KRS, podkreślić należy, że w odniesieniu do podmiotów podlegających wpisowi do rejestru stowarzyszeń projektowana regulacja otwiera nowe możliwości. Projekt pozostawia bowiem jako zasadę składanie wniosków w postaci papierowej i jednocześnie umożliwia składanie wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli podmiot dokona takiego wyboru.

W projektowanym ust. 3 art. 19 ustawy o KRS przewiduje się, że wnioski o wpis w rejestrze, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, będą mogły być składane w dwojaki sposób: pisemnie na urzędowych formularzach (czyli tak jak dotychczas) lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Tak jak dotychczas, papierowy formularz zawierał będzie niezbędne pouczenia dla stron co do sposobu jego wypełnienia, wnoszenia i skutków niedostosowania wniosku do wymagań przewidzianych dla pism procesowych.

W przypadku naruszenia zasad określonych w ust. 3 art. 19 ustawy o KRS, na podstawie projektowanego art. 19 ust. 9 ustawy o KRS, wniosek o wpis do rejestru stowarzyszeń złożony nie na urzędowym formularzu i nie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego będzie podlegał zwrotowi. Rygor ten dotyczy przypadków, gdy np. wniosek o wpis do rejestru stowarzyszeń nowej fundacji lub stowarzyszenia strona złożyłaby zwykłym pismem.

Stosownie do treści art. 19 ust. 4 ustawy o KRS, w przypadku wniosków innych niż o wpis, a dotyczących podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS (np. wniosek o uchylenie uchwały stowarzyszenia, wniosek o rozwiązanie stowarzyszenia), wnioskodawca również będzie miał możliwość złożenia wniosku w postaci papierowej lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Zauważyć należy, że projektowana zmiana pozwala stronie skorzystać z systemu teleinformatycznego w przypadku składania także innych wniosków niż wnioski o wpis, jednocześnie pozostawiając możliwość złożenia wszelkich wniosków, niebędących wnioskami o wpis, dotyczących ww. podmiotów, również w dotychczasowej formie, tj. formie pisemnej.

Projekt przewiduje nowe rozwiązania w zakresie dotyczącym sposobu uiszczania opłaty sądowej w sprawach należących do właściwości sądu rejestrowego oraz skutków jej nieuiszczenia. W aktualnym stanie prawnym obowiązek uiszczenia opłaty sądowej jednocześnie ze złożeniem wniosku dotyczy jedynie wniosków o wpis do rejestru (art. 19 ust. 2 ustawy o KRS), a innych wniosków tylko wtedy, gdy są wnoszone przez pełnomocnika na zasadach wynikających z art. 130² § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 7 ustawy o KRS. W pozostałych przypadkach sąd zobowiązany jest stosować zasady ogólne wynikające z treści art. 130 § 1 i 2 k.p.c. Przykładowo, w sprawie o wyznaczenie biegłego, czy o złożenie dokumentu do akt rejestrowych, jeżeli wnioskodawca nie uiszczy opłaty sądowej, przewodniczący zobowiązany jest wezwać stronę działającą bez pełnomocnika do jej uiszczenia pod rygorem zwrotu wniosku. Niewątpliwie takie dodatkowe wezwanie powoduje wydłużenie czasu trwania postępowania.

W projektowanym art. 19 ust. 5 ustawy o KRS wprowadza się jako zasadę obowiązek uiszczania opłaty sądowej jednocześnie ze złożeniem wniosku, a regulacja ta znajduje zastosowanie w odniesieniu do **każdego** wniosku składanego w postępowaniu przed sądem rejestrowym, niezależnie od tego, czy jest to wniosek wpisowy czy niewpisowy oraz, czy jego złożenie następuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, czy też w formie papierowej.

Proponowane rozwiązanie wpłynie pozytywnie na przyspieszenie postępowania rejestrowego. Wprowadzenie obowiązku uiszczania opłat wraz z wnioskiem nie może być uznane za nadmierne obciążenie dla składającego wniosek, albowiem w postępowaniu rejestrowym wysokość opłat sądowych jest stała.

Aktualnie istnieje już obowiązek uiszczenia opłaty sądowej bez wezwania w przypadku, gdy składany jest wniosek o wpis do rejestru. Skoro więc w tej kategorii spraw ustawodawca uznał takie rozwiązanie za słuszne, to logicznym jest objęcie takim samym rozwiązaniem również innych kategorii wniosków. Omawiana propozycja stanowi kolejny przejaw ujednolicenia zasad rządzących postępowaniem przed sądem rejestrowym. Ponadto zgodnie z treścią § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 października 2015 r. w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (Dz. U. poz. 178, z późn. zm.), wniesienie pisma za

pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, zwanego dalej „systemem teleinformatycznym”, przez użytkownika następuje m.in. przez: nieodwracalne zainicjowanie procedury uiszczenia opłaty sądowej za pomocą udostępnianego przez system teleinformatyczny mechanizmu zapewniającego identyfikację wnoszącego opłatę, o ile pismo podlega opłacie, a przepis szczególny nie stanowi inaczej. Ww. przepis „wymusza” więc złożenie wniosku wraz z opłatą.

Projektowane przepisy art. 19 ust. 6 i 7 ustawy o KRS określają skutki nieuiszczenia opłaty wraz z wniesieniem wniosku.

Art. 19 ust. 6 ustawy o KRS odnosi się do wniosków składanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Zgodnie z treścią tego przepisu wniosek złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego bez opłaty nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem wniosku do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. Przy czym w postępowaniu rejestrowym bez znaczenia pozostaje, czy złożenie wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego jest obowiązkiem strony wynikającym z przepisu szczególnego (projektowany art. 19 ust. 2 ustawy o KRS), czy też jest skutkiem dokonanego przez stronę wyboru (projektowany art. 19 ust. 4 ustawy o KRS). Konieczność wprowadzenia odrębnej (w odniesieniu do treści art. 130 § 6 k.p.c.) regulacji wynika z faktu, że art. 130 § 6 k.p.c. nie dotyczy sytuacji, gdy strona dobrowolnie skorzystała z prawa wnoszenia wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Natomiast intencją projektowanych zmian jest wprowadzenie tych samych zasad uiszczania opłat wraz z wnioskiem zawsze, gdy jest on składany za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

W projektowanym art. 19 ust. 7 ustawy o KRS przewidziano zwrot wniosku w wypadku nieuiszczenia opłaty sądowej wraz z wnioskiem, gdy wniosek został złożony w tradycyjnej formie papierowej, przy czym zasada ta obejmuje również wnioski inne niż wnioski o wpis.

Od wprowadzenia w życie przepisów ustawy o KRS trwa dyskusja – zarówno w orzecznictwie jak i w doktrynie – nad doprecyzowaniem pojęcia „nieprawidłowo wypełnionego formularza”.

W projektowanym art. 19 ust. 8 ustawy o KRS proponuje się ograniczenie możliwości dokonywania zwrotu wniosku o wpis do rejestru, ze względu na nieprawidłowe wypełnienie wniosku (zarówno w postaci formularza jak i wniosku udostępnianego

w systemie teleinformatycznym), wyłącznie do sytuacji, gdy z powodu nieprawidłowego wypełnienia nie jest możliwe nadanie wnioskowi prawidłowego biegu.

Rygor zwrotu wniosku sądy powinny stosować z rozwagą, bacząc, aby stosowanie powołanego przepisu nie stało się jedynie „sztuką dla sztuki”, skutkując powielaniem przez wnioskodawcę składania kolejnych wniosków, gromadzeniem w aktach rejestrowych zbędnych dokumentów i przedłużaniem procesu rejestracji danych, które obligatoryjnie – zgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa – podlegają ujawnieniu w rejestrze.

Jeżeli wnioskodawca błędnie (niezgodnie z objaśnieniami) wypełni niektóre z pól papierowego formularza, bądź ich nie wykreśli, a uchybienie to nie uniemożliwia ustalenia treści i zakresu żądania wniosku, zaś dołączone do wniosku dokumenty, stanowiące podstawę wpisu są kompletne i pozwalają na wydanie merytorycznego orzeczenia w sprawie, sąd powinien merytorycznie orzec w sprawie. Nadmierny formalizm w zakresie wypełniania formularzy nieuchronnie prowadzi do sytuacji, w których z jednej strony – wnioskodawca, aby uzyskać wpis do rejestru składa wnioski kilkakrotnie, zanim zostanie on przez sąd uznany za „poprawnie wypełniony”, co znacznie oddala moment dokonania wpisu i jednocześnie stanowi zaprzeczenie jednej z podstawowych zasad Krajowego Rejestru Sądowego, a to zasady szybkości wpisu i pewności obrotu, z drugiej zaś – zmusza sąd do badania de facto tego samego wniosku kilkakrotnie – zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym – co stanowi zbędne, dodatkowe obciążenie zarówno dla referendarzy sądowych, jak i sędziów orzekających w Wydziałach Gospodarczych Krajowego Rejestru Sądowego.

Określony przez ustawodawcę w omawianym przepisie rygor zwrotu wniosku miał na celu zmobilizowanie wnioskodawców do rzetelnego przygotowania i składania wniosków z jednoczesnym uiszczeniem stosownych opłat po to, aby przyspieszyć postępowanie rejestrowe, aby czas oczekiwania od momentu złożenia wniosku do wydania przez sąd merytorycznego orzeczenia był jak najkrótszy. Tymczasem – ze względu na zbyt ogólnie określoną przesłankę zwrotu wniosku jako „nieprawidłowo wypełniony formularz” zdarza się, że przepis ten wywołuje odwrotny od zamierzonego skutek.

Aktualnie coraz częściej podnoszony jest postulat skrócenia czasu rozpoznania wniosku przez sąd rejestrowy. Jeżeli jednym ze sposobów osiągnięcia tego celu może być doprecyzowanie przesłanek zwrotu wniosku, to dążeniom tym ustawodawca powinien wyjść na przeciw.

Podkreślenia wymaga, że wnioski o wpis składane w systemie teleinformatycznym w zdecydowanie mniejszym zakresie będą narażone na zwrot, albowiem system będzie „wspierał” wnioskodawcę w wypełnieniu wniosku przez liczne podpowiedzi i pouczenia. Jednak nie można wykluczyć sytuacji, że taki zwrot nastąpi.

Przepis projektowanego art. 19 ust. 10 ustawy o KRS przewiduje, że w razie zwrócenia wniosku zgodnie z treścią art. 19 ust. 7–9 może on być ponownie złożony w terminie 7 dni od daty doręczenia zarządzenia o zwrocie. Jeżeli wniosek ponownie złożony nie jest dotknięty brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek ten nie następuje w razie kolejnego zwrotu wniosku, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych.

W projektowanym art. 19 ust. 11 zawarto delegację dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia określającego wzory, sposób i miejsca udostępniania urzędowych formularzy, mając na uwadze wymagania przewidziane dla pism procesowych oraz konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i pewności obrotu gospodarczego.

Elektronizacja postępowania rejestrowego wymaga również dalszych zmian przepisów działu VI Kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z projektowanym art. 694^{2a} k.p.c., jeżeli postępowanie przed sądem rejestrowym odbywa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, czynności sądu, referendarza i przewodniczącego utrwalane są wyłącznie w tym systemie, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej opatrywane są kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Przepis ten stwarza podstawę prawną dla sądu rejestrowego w osobie sędziego lub referendarza, a także przewodniczącego, do podejmowania w toku postępowania w systemie teleinformatycznym wszelkich czynności zarówno o charakterze technicznym, jak i orzecznym. Podkreślenia jednakże wymaga, że opatrywanie kwalifikowanym podpisem elektronicznym dotyczyć będzie czynności orzeczniczych oraz innych czynności sędziego lub referendarza, które są kierowane na zewnątrz (do uczestników postępowania). Natomiast czynności

sędziego lub referendarza kierowane do wewnątrz (do pracowników sekretariatu sądu, np. zarządzenie porządkowe w toku sprawy) nie wymagają w ogóle podpisu, gdyż system sam będzie identyfikował, kto wydał dane zarządzenie.

Rozszerzenie zakresu przedmiotowego art. 694³ § 1 k.p.c. omówione zostało szczegółowo we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia.

Zaproponowano uchylenie art. 694³ § 3 k.p.c. albowiem stanowiłby on powtórzenie art. 126 § 5 k.p.c., który znajdzie bezpośrednie zastosowanie również do postępowań rejestrowych.

Ze względu na bezpieczeństwo i pewność obrotu, biorąc pod uwagę, że wszystkie wnioski dotyczące podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców będą składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wprowadzono w art. 694³ § 3² k.p.c. wymóg dołączania do wniosku składanego przez pełnomocnika pełnomocnictwa lub jego odpisu, co skutkowało koniecznością wyłączenia stosowania art. 89 § 1¹ k.p.c.

Biorąc pod uwagę skutki, jakie dla obrotu prawnego i gospodarczego wywołuje treść wpisów w rejestrze oraz związane z treścią tego wpisu domniemanie, niezbędnym jest zbadanie przez sąd rzeczywistego umocowania pełnomocnika do złożenia danego wniosku. Za niewystarczające z powyższych względów należy uznać samo powołanie się na pełnomocnictwo.

Uchylenie art. 694³ § 5 k.p.c. wynika z faktu, iż przepis ten stanowiłby zbędne powtórzenie regulacji zawartej w art. 131¹ § 1 i 2 k.p.c. Artykułowi 694³ § 4 k.p.c. nadano nowe brzmienie, o czym szczegółowo poniżej, w części dotyczącej doręczeń.

W dodawanych art. 694^{3a} i art. 694^{3b} k.p.c. określono zasady procedowania w sytuacji, gdy wniosek został złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (bez względu na to, czy obowiązek złożenia wniosku w ten sposób wynika z przepisu szczególnego, czy jest skutkiem wyboru strony).

Projektowany art. 694^{3a} § 1 k.p.c. wprowadza zasadę, że w przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wszelkie kolejne pisma w sprawie, bez względu na to, czy pochodzą od wnioskodawcy czy uczestnika, będą musiały być złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, z wyłączeniem środków zaskarżenia, do rozpoznania których właściwy jest Sąd Najwyższy. Złożenie środka odwoławczego następuje za pośrednictwem sądu pierwszej instancji (sądu

rejestrowego), do którego pisma składa się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Następnie rolą sądu pierwszej instancji będzie przedstawienie akt sprawy ze środkiem odwoławczym sądowi drugiej instancji, a zatem tutaj nie zachodzi potrzeba wprowadzenia wyjątku od reguły składania pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (szczegółowy sposób komunikacji sądu pierwszej instancji z sądem odwoławczym oraz przekazywanie akt sprawy ze środkiem odwoławczym będą uregulowane w akcie wykonawczym). Złożenie natomiast środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego wymaga wprowadzenia wyjątku od ogólnej reguły składania pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, gdyż sąd drugiej instancji, za pośrednictwem którego skarga kasacyjna jest składana, nie będzie miał do tego systemu dostępu (na obecną chwilę nie planuje się elektronizacji sądów drugiej instancji i Sądu Najwyższego). Dla przykładu, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego konieczne będzie zarówno uzupełnienie wniosku o wpis, jak i złożenie odpowiedzi na wnioski przez uczestnika postępowania. W świetle powyższego konieczne stało się wyłączenie stosowania art. 125 § 2⁴ k.p.c. i art. 131 § 2¹ k.p.c. Przepisy te zezwalają bowiem na rezygnację z korzystania z systemu teleinformatycznego na różnych etapach postępowania, co byłoby sprzeczne z założeniem kontynuowania raz wszczętego postępowania w systemie teleinformatycznym. Uzupełnieniem regulacji z art. 694^{3a} § 1 k.p.c. jest przepis art. 694^{6a} k.p.c., zgodnie z którym po przedstawieniu lub udostępnieniu akt sprawy sądowi drugiej instancji na skutek wniesionego środka odwoławczego, pisma oraz dokumenty mogą być składane w postaci papierowej do czasu zakończenia postępowania przed tym sądem. Z uwagi na nieobjęcie systemem teleinformatycznym sądów drugiej instancji (obecnie nie ma takich możliwości technicznych), postępowanie dalsze, po etapie pierwszej instancji (tj. przed sądem drugiej instancji oraz przed Sądem Najwyższym) będzie się odbywać w tradycyjnej, papierowej formie. Przepis przewiduje możliwość składania pism w postaci papierowej po przedstawieniu lub udostępnieniu akt sprawy sądowi drugiej instancji, a nie o obowiązku takiej formy, gdyż może się zdarzyć, że po przekazaniu akt do sądu drugiej instancji pismo zostanie złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do sądu pierwszej instancji, który przekaże je sądowi odwoławczemu. Zatem od momentu przedstawienia akt sądowi drugiej instancji postępowanie w sprawie będzie się toczyć papierowo (dopóki warunki techniczne nie pozwolą na składanie pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego po zakończeniu postępowania w pierwszej

instancji). Wszelka dokumentacja papierowa w sprawie wytworzona przed sądem drugiej instancji bądź Sądem Najwyższym, zostanie po zakończeniu postępowania przekazana sądowi pierwszej instancji (sądowi rejestrowemu), który dokona przetworzenia papierowych dokumentów na postać elektroniczną i załączy je do akt rejestrowych prowadzonych w systemie teleinformatycznym (oryginały papierowych dokumentów będą podlegały złożeniu do zbioru dokumentów, o którym mowa w art. 9 ust. 6 ustawy o KRS).

Pojawia się przy tej okazji zagadnienie skąd uczestnik będzie wiedział, że akta rejestrowe są w sądzie pierwszej instancji, czy też zostały już przekazane do sądu drugiej instancji. Zagadnienie to jest aktualne obecnie, więc nie powstaje ono w związku z przedmiotowym projektem. Stosowną informację uczestnik może pozyskać tak jak i dzisiaj, kontaktując się z sądem rejestrowym telefonicznie, bądź poprzez osobiste stawiennictwo w sądzie. To samo dotyczy sytuacji, gdy sąd drugiej instancji przekaże akta dalej, do Sądu Najwyższego. Szczegółowy sposób udostępniania uczestnikom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego informacji o toku postępowania w sprawie zostanie uregulowany w akcie wykonawczym.

Zgodnie z treścią art. 694^{3a} § 2 k.p.c. sąd rejestrowy przy pierwszym doręczeniu poucza o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. Oznacza to, że sąd powinien pouczyć osobę, której dokonuje doręczenia, że ze względu na treść art. 19 ust. 2 ustawy o KRS (przepis szczególny) albo ze względu na fakt, że strona dokonała wyboru i wniosła pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 19 ust. 3 ustawy o KRS), wszelkie pisma procesowe w sprawie zainicjowanej w systemie teleinformatycznym wnosi się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Pisma niewniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu.

Pojęcie „pierwszego doręczenia” w zamiarze projektodawcy powinno być rozumiane szeroko i dotyczyć każdego doręczenia dokonywanego przez sąd rejestrowy w toku postępowania. Nie jest przy tym istotne, czy podmiot, któremu dokonuje się doręczenia ma status uczestnika. Chodzi bowiem o poinformowanie, że każda korespondencja prowadzona z sądem rejestrowym w tej sprawie musi odbywać się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Regulacja zawarta w projektowanym art. 694^{3a} § 3 k.p.c. ma na celu ochronę osób, które wniosły pismo do sądu rejestrowego w formie papierowej, nie będąc wcześniej pouczone o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. Jeżeli pismo zostało wniesione w postaci papierowej, a wnoszący pismo nie został pouczone o treści w art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c., a pismo dotyczy podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców lub wniosek został złożony w sposób, o którym mowa w art. 694^{3a} § 1 k.p.c., przewodniczący wzywa do jego wniesienia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w terminie tygodniowym, pouczając o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. Przepis art. 130 § 3 stosuje się.

Zakresem tej regulacji objęto nie tylko pisma składane w już wszczętych postępowaniach, prowadzonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, (np. zgłoszenie udziału w toczącym się postępowaniu), ale także pisma, które potencjalnie mogą skutkować wszczęciem postępowania z urzędu. Przy czym wymóg złożenia pisma za pośrednictwem systemu zarówno w trakcie już trwającego postępowania, jak i pisma, które może stanowić podstawę do wszczęcia postępowania z urzędu, dotyczy wyłącznie tych pism, które odnoszą się do podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców.

Pismo wniesione w określonym przez sąd terminie wywołuje skutek od chwili jego wniesienia w formie papierowej, co wynika z nakazu zastosowania w tym wypadku art. 130 § 3 k.p.c.

Zdanie trzecie art. 694^{3a} § 3 przesądza, że niewywołanie przez pismo skutków z uwagi na niezachowanie przepisów o formie jego wniesienia nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu. Celem tego przepisu jest umożliwienie sądowi rejestrowemu wszczęcia postępowania z urzędu – np. postępowania przymuszającego – pomimo tego, że formalne zawiadomienie stanowiące podstawę wszczęcia nie wywołało na podstawie art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. Należy przyjąć, że bierność sądu rejestrowego spowodowana niedochowaniem przez zawiadamiającego czysto formalnego wymogu formy pisma w niektórych sytuacjach mogłaby zagrażać bezpieczeństwu obrotu.

Na podstawie projektowanego art. 694^{3a} § 4 k.p.c., złożoną z naruszeniem art. 694^{3a} § 1 k.p.c. apelację, zażalenie albo skargę na orzeczenie referendarza sądowego sąd odrzuci, jeśli strona nie uczyniła zadość wezwaniu, o którym mowa w § 3, czyli pomimo

pouczenia i wezwania sądu do złożenia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie zrobiła tego.

W odniesieniu do środków zaskarżenia przewidziano konieczność ich odrzucenia postanowieniem sądu, albowiem nie wydaje się uzasadnione jedynie poinformowanie strony, że nie wywołały one skutku, jaki ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, gdyż w ten sposób doszłoby do zamknięcia stronie możliwości zaskarżenia czynności sądu. Możliwość zaskarżenia postanowienia o odrzuceniu dodatkowo wzmacnia prawa strony.

W tym miejscu należy podkreślić, że za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dokonywane będą również doręczenia pism i orzeczeń sądu. Zbędnym było jednak tworzenie na potrzeby postępowania przed sądem rejestrowym dodatkowych regulacji dotyczących doręczeń, albowiem zasady dokonywania doręczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawarte są obecnie w art. 131¹ § 1 i 2 k.p.c. Stosownie do tego przepisu, sąd dokonuje doręczeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (doręczenie elektroniczne), jeżeli adresat wniósł pismo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Niezbędne jednak było wprowadzenie pewnych wyłączeń. Po pierwsze zasady elektronicznych doręczeń nie można zastosować w postępowaniu przed sądem odwoławczym, z tej przyczyny w projektowanym art. 694³ § 4 k.p.c. wskazano, że w postępowaniu przed sądem drugiej instancji przepisu art. 131¹ § 1 k.p.c. nie stosuje się.

Po drugie w dodawanym w art. 694³ § 6 k.p.c. wyłączono możliwość zastosowania art. 131¹ § 2¹ k.p.c. Oznacza to, że w postępowaniu rejestrowym wnioskodawca, który dokonał wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (dotyczy to podmiotów wpisanych do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej), nie będzie mógł zrezygnować w toku postępowania z doręczenia elektronicznego.

Oczywistym jest, że przynajmniej w początkowej fazie działania systemu nie uda się uniknąć dokonywania doręczeń w tradycyjnej formie pisemnej. Dotyczyć to będzie jedynie tych sytuacji, gdy strona składająca pismo w zwykłej formie pisemnej nie była wcześniej pouczona o treści art. 125 § 2¹ zdanie drugie k.p.c. i niezbędne stanie się

skierowanie do niej wezwania na podstawie art. 694^{3a} § 3 k.p.c., a wezwanie to będzie musiało przyjąć zwykłą formę papierową.

W projektowanym art. 694^{3b} przewiduje się, że do pisma wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się załączniki w postaci elektronicznej. Umieszczenie tego przepisu oraz treść kolejnych przepisów k.p.c. przesądza o tym, że przepis ten w zamiarze projektodawcy ma dotyczyć wyłącznie załączników w sprawach innych niż sprawy o wpis do rejestru lub złożenie dokumentu do akt rejestrowych. Odpowiada on także założeniu, iż dział VI ma dotyczyć wszystkich postępowań toczących się przed sądem rejestrowym, a nie jedynie spraw o wpis. Projektodawca przyjął, że w sprawach innych niż sprawy o wpis i sprawy o złożenie dokumentów do akt rejestrowych wystarczające będzie dołączenie do wniosku wyłącznie elektronicznej kopii dokumentu rozumianej jako cyfrowe odwzorowanie, powszechnie zwane skanem dokumentu. Natomiast formę dokumentów dołączanych do wniosków o wpis do rejestru lub o dołączenie dokumentu do akt rejestrowych określa art. 694⁴ k.p.c.

Zgodnie z treścią projektowanego art. 694⁴ § 1 k.p.c. dokumenty, na których podstawie dokonuje się wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego albo podlegające złożeniu do akt rejestrowych, składa się w oryginałach albo poświadczonych urzędowo odpisach lub wyciągach. Aktualna treść tego przepisu została uzupełniona o dokumenty podlegające złożeniu do akt rejestrowych, na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o KRS.

Nowe brzmienie art. 694⁴ § 2 k.p.c., oprócz tego, że jako zmiana wynikowa treści § 1 powołanego przepisu obejmuje zakresem przedmiotowym również dokumenty podlegające dołączeniu do akt rejestrowych, wprowadza ogólną regułę, że dokumenty składane jako załączniki do wniosku o wpis **sporządzone w postaci elektronicznej** opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym (ePUAP).

Niezbędne stało się uregulowanie takich sytuacji, gdy strona bądź to obligatoryjnie bądź wskutek własnego wyboru będzie składała wniosek za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ale dokumenty, które musi dołączyć do tego wniosku, sporządzone zostały w formie papierowej. W takiej sytuacji przewidziano dwa rozwiązania.

Zgodnie z treścią projektowanego art. 694⁴ § 2² i § 2³ k.p.c., jeżeli dokumenty podlegające dołączeniu do wniosku o wpis lub o dołączenie do akt rejestrowych zostały sporządzone w postaci papierowej, do wniosku dołącza się:

- 1) elektronicznie poświadczone odpisy przez notariusza albo występującego w sprawie pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, albo
- 2) elektroniczne kopie dokumentów.

W przypadku dołączenia do wniosku jedynie elektronicznych kopii dokumentów (skanów) strona zobowiązana będzie bez wezwania przesłać do sądu rejestrowego oryginał tego dokumentu albo jego urzędowo poświadczony odpis lub wyciąg w terminie 3 dni od daty złożenia pisma. Przyjęcie takiego rozwiązania jest niezbędne, gdyż z jednej strony, z uwagi na prowadzenie akt w systemie teleinformatycznym koniecznym jest dołączenie do wniosku załączników w postaci elektronicznej, z drugiej strony sąd rejestrowy musi mieć wgląd w dokumenty w formie oryginału lub poświadczonego urzędowo odpisu.

W sytuacji gdy podmiot nie dołączy do wniosku oryginałów dokumentu we wskazanym terminie, wówczas zastosowanie znajdzie art. 130 § 1–4 k.p.c. Przewodniczący wezwie wnioskodawcę do dołączenia dokumentów w przewidzianej formie w terminie tygodnia pod rygorem zwrotu wniosku (projektowany art. 694⁴ § 2³ k.p.c.).

Przesłanie dokumentów w oryginałach lub urzędowo poświadczonych odpisach nie powinno stanowić dla podmiotu żadnego problemu, albowiem podmiot, składając wniosek o wpis, jest w ich posiadaniu (do wniosku dołączył ich elektroniczne odpisy).

Zgodnie z treścią projektowanego art. 694⁴ § 2⁴ k.p.c. podmioty dokonujące zgłoszenia okoliczności, o których mowa w art. 41 pkt 1 i 2 ustawy o KRS, mogą samodzielnie dokonać elektronicznego poświadczenia dokumentów. Poświadczenie takie nastąpi z chwilą wprowadzenia dokumentu do systemu teleinformatycznego (odpowiednie stosowanie art. 129 § 2¹ k.p.c.).

Uzasadnionym jest przyznanie organom podatkowym, celnym i ZUS-owi możliwości samodzielnego poświadczenia dokumentów.

Elektronizacja postępowania rejestrowego skutkuje również koniecznością zmiany przepisów w odniesieniu do sposobu prowadzenia i udostępniania akt rejestrowych.

Proponuje się zmianę brzmienia art. 9 ust. 1 poprzez nadanie mu następującej treści:

„Dla podmiotu wpisanego do Rejestru prowadzi się odrębne akta rejestrowe obejmujące w szczególności dokumenty stanowiące podstawę wpisu. Akta rejestrowe dla podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców prowadzi się wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Akta rejestrowe prowadzone w postaci papierowej nie podlegają przetworzeniu na akta prowadzone w systemie teleinformatycznym. Akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym nie podlegają przetworzeniu na postać papierową”.

W związku z powyższym od dnia 1 marca 2020 r. akta rejestrowe dla podmiotów już wpisanych do rejestru przedsiębiorców oraz podmiotów, które po tej dacie zostaną do rejestru przedsiębiorców wpisane, będą prowadzone i dostępne wyłącznie w postaci elektronicznej. Sąd rejestrowy nie będzie dokonywał przetworzenia dotychczasowych akt rejestrowych na postać elektroniczną ani zamieszczał ich niejako „z urzędu” w systemie teleinformatycznym, i odwrotnie. Prowadzenie akt w ww. systemie będzie natomiast faktycznie rozpoczynało się **od złożenia, po dniu wejścia w życie ustawy, wniosku dotyczącego podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców**. Z nowego brzmienia art. 9 ust. 1 wynika natomiast, że akta podmiotów podlegających wpisowi wyłącznie do rejestru stowarzyszeń nadal będą prowadzone w dotychczasowej postaci papierowej.

Przepis art. 9 ust. 1 przewiduje zasadę nieprzetwarzania akt rejestrowych prowadzonych w systemie teleinformatycznym na postać papierową oraz zasadę nieprzetwarzania akt w postaci papierowej na akta prowadzone w systemie teleinformatycznym. Zasady te zostały umieszczone w przepisach ogólnych regulujących sposób prowadzenia akt rejestrowych, stanowią one jedne z najważniejszych w tym zakresie. Odnoszą się one do sytuacji, w których na skutek wpisu podmiotu, dla którego prowadzone były akta rejestrowe w postaci papierowej do rejestru przedsiębiorców, zmieni się przewidziany w ustawie sposób prowadzenia akt rejestrowych z postaci papierowej na akta prowadzone w systemie teleinformatycznym lub gdy na skutek wykreślenia podmiotu z rejestru przedsiębiorców (bez wykreślenia z KRS) zmienia się sposób prowadzenia akt rejestrowych na postać papierową. Przepis ten przesądza, że zmiana sposobu prowadzenia akt rejestrowych w wyniku wpisu lub wykreślenia z rejestru przedsiębiorców nie powoduje konieczności przetworzenia dotychczas prowadzonych akt rejestrowych na postać nowo obowiązującą w stosunku do danego podmiotu. Brak przedmiotowych przepisów skutkowałby koniecznością każdorazowego drukowania lub

skanowania akt rejestrowych podmiotu w celu ich dostosowania do formy przewidzianej do prowadzenia dla podmiotów wpisanych do określonego rejestru wchodzącego w skład KRS. Przepisy powyższe nie wpływają na dostępność akt rejestrowych oraz na ograniczenie jawności danych w nich zawartych. Przewiduje się, że akta rejestrowe prowadzone w postaci papierowej po wpisie podmiotu do rejestru przedsiębiorców staną się częścią zbioru dokumentów, który będzie udostępniany na takich samych zasadach jak akta rejestrowe podmiotu (projektowany art. 10 ust. 1a w związku z art. 9 ust. 6 ustawy o KRS).

Przez dodanie do art. 9 ustawy o KRS ust. 1a przesądzono, że w postaci elektronicznej prowadzi się również akta spraw o wpis, gdy wniosek o wpis został rozpoznany negatywnie oraz że postać elektroniczna przewidziana jest też dla spraw innych niż sprawy o wpis do rejestru, a dotyczących podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców.

Ze względu na wprowadzenie ogólnej zasady prowadzenia akt rejestrowych w postaci elektronicznej dla podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców zakres stosowania art. 9 ust. 5 ustawy o KRS należało ograniczyć do akt podmiotów wpisanych do rejestru stowarzyszeń. Wskazanie na „wyłączny” wpis do rejestru stowarzyszeń jest uzasadnione faktem, że jeśli podmiot będzie wpisany do rejestru stowarzyszeń oraz do rejestru przedsiębiorców, to akta rejestrowe tego podmiotu podlegają zasadom właściwym dla akt podmiotów wpisanych do tego ostatniego rejestru. Są więc one prowadzone od momentu wpisu wyłącznie w postaci elektronicznej aż do chwili jego wykreślenia z rejestru przedsiębiorców. Reasumując, akta rejestrowe podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców nie będą miały zatem charakteru hybrydowego, lecz w odniesieniu do spraw wszczętych od dnia wejścia w życie ustawy akta będą prowadzone wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Pomocniczo będzie prowadzony zbiór dokumentów obejmujący dokumenty wytworzone w postaci papierowej, do którego będzie się również dołączać **dotychczasowe** akta rejestrowe takiego podmiotu prowadzone w postaci papierowej (projektowany art. 9 ust. 6 ustawy o KRS).

Sprawy przed sądem drugiej instancji oraz przed Sądem Najwyższym będą rozpoznawane tak jak dotychczas, w postaci papierowej. Tak samo, tradycyjnie (papierowo), sądy te będą dokonywały doręczeń. Wszelka papierowa dokumentacja

w sprawach przed tymi sądami (m.in. pisma, zarządzenia, orzeczenia, zwrotne poświadczenia odbioru) będzie po rozpoznaniu sprawy przekazywana do sądu I instancji, który dokona przetworzenia dokumentów papierowych z tych spraw na postać elektroniczną i dołączy do akt prowadzonych w systemie teleinformatycznym. Papierowe oryginały tych dokumentów zostaną natomiast złożone do zbioru dokumentów, o którym mowa w projektowanym art. 9 ust. 6 ustawy o KRS. Szczegółowe przepisy o przetwarzaniu dokumentów papierowych na postać elektroniczną, jak też przepisy określające sposób komunikowania się sądu I instancji z sądem odwoławczym oraz Sądem Najwyższym zostaną zamieszczone w akcie wykonawczym.

Artykuł 10 ust. 1 ustawy o KRS otrzyma brzmienie: „Każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do Rejestru oraz zbioru dokumentów, o którym mowa w art. 9 ust. 6, chyba że ustawa stanowi inaczej.”. Jednocześnie projektowany art. 9 ust. 6 definiuje zbiór dokumentów jako zbiór dokumentów wytworzonych w postaci papierowej. Zbiór dokumentów nie będzie częścią akt rejestrowych, lecz zbiorem pomocniczym, obok akt rejestrowych, do którego stosuje się zasadę jawności. Wprowadzenie takiego zbioru dokumentów jest uzasadnione tym, że dla podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców akta rejestrowe będą prowadzone wyłącznie w systemie teleinformatycznym, a więc dosyłane w formie papierowej oryginały lub urzędowo poświadczone odpisy dokumentów muszą być gdzieś składane. Stworzenie i prowadzenie takiego jawnego zbioru dokumentów związane jest z nowym brzmieniem art. 694⁴ § 2³ k.p.c., który nakłada na strony obowiązek przesyłania w oryginale lub urzędowo poświadczonym odpisie dokumentów stanowiących podstawę wpisu do rejestru, jeżeli zostały one sporządzone w formie papierowej. Zgodnie z przepisem art. 9 ust. 6 zdanie drugie „Do zbioru dokumentów dołącza się akta rejestrowe podmiotu prowadzone w postaci papierowej.” Chodzi oczywiście o akta rejestrowe dotychczas prowadzone w postaci papierowej. Prowadzenie zbioru dokumentów, jak też miejsce jego przechowywania, zostanie uregulowane w akcie wykonawczym.

Projektowany ust. 7 w art. 9 zawiera normę regulującą sposób postępowania z dokumentami stanowiącymi podstawę prowadzenia przez sąd postępowania z urzędu. Nie sposób wykluczyć, że dokumenty takie będą wpływały do sądu w postaci papierowej. Co do zasady pisma dotyczące podmiotu wpisanego do rejestru

przedsiębiorców składane w sądzie rejestrowym z pominięciem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków, jakie ustawa wiąże z ich wniesieniem do sądu. Przedmiotowy przepis przewiduje przetworzenie pisma sporządzonego w postaci papierowej na postać elektroniczną i jego dołączenie do zbioru dokumentów, o którym mowa w projektowanym art. 9 ust. 6 ustawy. Przetworzony na postać elektroniczną dokument dołącza się do akt rejestrowych podmiotu prowadzonych w systemie teleinformatycznym.

Reguła określona w ww. przepisie znajdzie odpowiednie zastosowanie w stosunku do akt sprawy rozpoznawanej przed sądem drugiej instancji oraz akt sprawy rozpoznawanej przed Sądem Najwyższym. Dokumenty wytwarzane w toku postępowań przed tymi sądami mają postać papierową, stąd potrzeba określenia sposobu przetwarzania tych dokumentów na postać umożliwiającą ich dołączenie do akt rejestrowych prowadzonych w systemie teleinformatycznym (projektowany art. 9 ust. 8 ustawy o KRS).

Novum, jeśli chodzi o sposób udostępniania akt rejestrowych, stanowi rozwiązanie przewidziane w dodawanym do art. 10 ustawy o KRS ust. 1a. Przepis ten stanowi, że akta rejestrowe prowadzone w systemie teleinformatycznym udostępniane będą:

- 1) za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych,
- 2) w siedzibie sądu rejestrowego, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

Każdy więc za pośrednictwem sieci teleinformatycznych będzie mógł zapoznać się z treścią akt rejestrowych, jeżeli będą one prowadzone w systemie teleinformatycznym. Możliwe będzie zapoznanie się z aktami rejestrowymi z każdego miejsca, w którym jest dostęp do Internetu, bez potrzeby osobistego udawania się do właściwego sądu rejestrowego albo pisemnego zwracania się do sądu o przesłanie kopii dokumentów i oczekiwania, bądź to na udostępnienie akt (w niektórych sądach rejestrowych kilka dni), bądź na przesłanie dokumentów. Dostęp ten będzie możliwy w zasadzie przez całą dobę.

W praktyce sądów rejestrowych pojawiały się wątpliwości co do tego, czy akta spraw rozpoznawanych przez sąd rejestrowy, przed ich prawomocnym zakończeniem stanowią część akt rejestrowych, a wobec tego, czy są objęte jawnością, o której mowa art. 8 i art. 10 ust. 1 ustawy o KRS.

Za zasadne uznano dodanie do art. 10 ustawy o KRS ust. 1b, który jednoznacznie przesądzi o jawności każdej sprawy podlegającej rozpoznaniu przez sąd rejestrowy od chwili jej wpływu. Reguła ta dotyczy zarówno spraw o wpis, jak i spraw niewpisowych. Akta takiej sprawy, podobnie jak akta rejestrowe podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców, będą mogły być przeglądane w systemie teleinformatycznym. Przepis ten znajdzie odpowiednie zastosowanie do akt sprawy rozpoznanej przez sąd drugiej instancji i Sąd Najwyższy.

W praktyce występują wątpliwości, czy informacje przekazane z Krajowego Rejestru Karnego do Krajowego Rejestru Sądowego na podstawie art. 21a ustawy o KRS, w sytuacji, gdy nie stanowią podstawy rozstrzygnięcia sądu, mogą być przechowywane w jawnych aktach rejestrowych. Wydaje się, że informacje takie – jako dane wrażliwe, powinny być wyłączone spod działania zasady wyrażonej w art. 10 ust. 1.

Ponadto, w związku z utworzeniem opisanego w pkt 2.2 niniejszego projektu Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych może się zdarzyć, że strona we wniosku poda błędny numer elektronicznego wypisu w Repozytorium i do wniosku zostanie dołączony wypis aktu notarialnego, który w ogóle nie jest związany ze sprawą rejestrową. W takiej sytuacji dokument taki również powinien być wyłączony z jawnych akt rejestrowych.

W związku z powyższym w art. 10 ustawy o KRS dodano ust. 4a, zgodnie z którym:

„Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) elektronicznych wypisów lub wyciągów aktów notarialnych dołączonych do wniosku za pośrednictwem systemu teleinformatycznego z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych na skutek nieprawidłowego oznaczenia przez wnioskodawcę albo na skutek nieprawidłowego działania systemu;
- 2) informacji otrzymanych z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego w trybie określonym w art. 21a, jeżeli nie stanowią one podstawy rozstrzygnięcia sądu rejestrowego lub dotyczą osób, które nie podlegają wpisowi do Rejestru.

Wprowadzany przepis dotyczy wyłącznie dokumentów w postaci elektronicznej, wyłączenie ich jawności nie będzie wymagało ich fizycznego usunięcia z akt rejestrowych ani złożenia w osobnym zbiorze dokumentów. Wyłączenie jawności

dokumentów w postaci elektronicznej będzie wymagało opatrzenia atrybutem niejawności w systemie teleinformatycznym, szczegółowy tryb wyłączenia jawności dokumentów w postaci elektronicznej zostanie określony w aktach wykonawczych.

Zgodnie z aktualną treścią art. 10 ust. 6 ustawy o KRS sąd, w którym są przechowywane akta rejestrowe podmiotu, wydaje w formie papierowej poświadczone kopie złożonych do akt dokumentów w postaci papierowej. Przepis ten nie przewiduje możliwości wydawania kopii dokumentów w formie elektronicznej, mimo że art. 16 ust. 4 dyrektywy 2017/1132/UE zobowiązuje państwa członkowskie do udostępniania kopii dokumentów w formie papierowej lub elektronicznej. Ponadto dyrektywa przewiduje, że kopie wydawane w formie papierowej są, co do zasady, poświadczone „za zgodność z oryginałem”, chyba że wnioskodawca z takiego poświadczenia zrezygnuje. Kopie natomiast wydawane w formie elektronicznej nie są poświadczone, chyba że wnioskodawca takiego poświadczenia zażąda.

Wobec powyższego proponuje się nadanie art. 10 ust. 6 nowego brzmienia:

„Sądy rejestrowe wydają w postaci elektronicznej dokumenty złożone do akt rejestrowych w postaci elektronicznej oraz w postaci papierowej ich kopie i odpisy. Sąd rejestrowy, w którym przechowywane są akta rejestrowe podmiotu, wydaje w postaci papierowej i elektronicznej kopie i odpisy dokumentów złożonych do akt w postaci papierowej.”

Przepis ten w zmienionym brzmieniu uwzględnia wprowadzane zmiany technologiczne (prowadzenie akt rejestrowych podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS w postaci elektronicznej) umożliwiające dostępność do tych akt praktycznie z każdego miejsca. A zatem, również każdy sąd rejestrowy będzie mógł wydać kopię dokumentu złożonego do akt, bez względu na to, czy akta te znajdują się w tym właśnie, czy też w innym sądzie rejestrowym. Przykładowo wnioskodawca będzie mógł zwrócić się np. na piśmie do sądu rejestrowego w Rzeszowie o wydanie kopii dokumentu złożonego do akt rejestrowych prowadzonych w systemie teleinformatycznym przez sąd rejestrowy w Gdańsku. Z oczywistych względów sąd rejestrowy w Rzeszowie nie wyda odpisu dokumentu poświadczonego za zgodność z oryginałem z akt prowadzonych w systemie teleinformatycznym przez sąd rejestrowy w Gdańsku, jeśli w aktach tych nie będzie oryginału dokumentu (dokumenty będą opatrywane w systemie teleinformatycznym atrybutem wskazującym, czy jest to oryginał czy kopia).

W przypadku braku oryginału dokumentu w sądzie rejestrowym w Gdańsku, inny sąd rejestrowy odmówi wnioskodawcy wydania takiego odpisu poświadczonego za zgodność z oryginałem i wyda wnioskodawcy kopię.

2.2. Stworzenie Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych

W celu składania przez strony wszystkich dokumentów dołączonych do wniosku w postaci elektronicznej, niezbędne jest stworzenie rozwiązań prawnych i technicznych umożliwiających złożenie w ten sposób dokumentów stanowiących podstawę wpisu do rejestru.

Bardzo często podmioty wpisane do KRS (w szczególności spółki z o.o. i spółki akcyjne) zobowiązane są na mocy przepisów szczególnych do dokonania określonej czynności w formie aktu notarialnego, a następnie dołączenia tego aktu do wniosku o wpis do KRS.

Celem ułatwienia stronie złożenie do sądu rejestrowego dokumentu sporządzonego w formie aktu notarialnego, stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia, proponuje się w ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1796, z późn. zm.) (dalej ustawa – Prawo o notariacie) dodanie po art. 92 art. 92a, który będzie stanowił podstawę prawną utworzenia przez Krajową Radę Notarialną Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych (zwanego dalej Repozytorium), prowadzonego w systemie teleinformatycznym, w którym przechowywane będą elektroniczne wypisy i wyciągi aktów notarialnych sporządzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Krajowa Rada Notarialna zobowiązana będzie do zapewnienia notariuszom, sądom oraz innym organom państwowym uprawnionym na podstawie przepisów odrębnych dostępu do Repozytorium oraz zapewnienia ochrony danych zgromadzonych w Repozytorium przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem oraz zmianą lub utratą.

Na podstawie dodawanego do art. 92 ustawy – Prawo o notariacie § 11, jeżeli akt notarialny będzie zawierał w swej treści dane stanowiące podstawę wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS, albo podlegał będzie złożeniu do akt rejestrowych podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców KRS, notariusz będzie miał obowiązek pouczyć stronę aktu o sposobie i trybie składania wniosku w postępowaniu rejestrowym oraz

o obowiązku podania w tym wniosku numeru wypisu lub wyciągu aktu w Repozytorium.

Zgodnie z projektowanymi przepisami art. 92a § 2 i art. 110a § 2 ustawy – Prawo o notariacie, niezwłocznie po sporządzeniu aktu notarialnego, który ze względu na swą treść podlega zgłoszeniu do rejestru przedsiębiorców KRS notariusz umieści elektroniczny wypis tego aktu w Repozytorium, opatrując wypis kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Rozwiązanie to znajdzie zastosowanie również do protokołów, o których mowa w art. 80 § 4 ustawy – Prawo o notariacie (projektowany art. 92a § 4 ustawy – Prawo o notariacie).

W projektowanym w ustawie – Prawo o notariacie art. 92a § 6 zaproponowano, aby z chwilą umieszczenia wypisu lub wyciągu w Repozytorium notariusz otrzymywał za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zawiadomienie, które zawiera numer dokumentu w Repozytorium, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę jego umieszczenia w Repozytorium. Notariusz dołączy zawiadomienie do oryginału aktu notarialnego oraz wyda stronie drugi egzemplarz zawiadomienia.

Wnioskodawca, składając wniosek do sądu rejestrowego, po wejściu w życie przepisów o elektronicznym postępowaniu rejestrowym we właściwym polu, wskaże, jaki numer w Repozytorium ma akt notarialny, który chce dołączyć do wniosku. W momencie zarejestrowania wniosku przez sąd rejestrowy (de facto w momencie nadania sygnatury sprawy) dokument, którego numer w Repozytorium został wskazany we wniosku, zostanie automatycznie przekazany za pośrednictwem systemu teleinformatycznego z Repozytorium i dołączony do wniosku (projektowany art. 19d ust. 1 i ust. 2 ustawy o KRS).

W nagłówku elektronicznego wypisu aktu notarialnego notariusz zaznaczy, że wydany dokument jest wypisem. Elektroniczny wypis aktu notarialnego będzie dosłownym powtórzeniem oryginału, jednak poprawki i przekreślenia znajdujące się w oryginale nie będą zamieszczane w wypisie (projektowany art. 110a § 1 ustawy – Prawo o notariacie).

Jeżeli akt notarialny zawiera w swej treści dane stanowiące podstawę wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS albo podlega złożeniu do akt rejestrowych podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru przedsiębiorców KRS, na żądanie strony aktu

notariusz będzie mógł umieścić w repozytorium także elektroniczny **wyciąg** tego aktu notarialnego (art. 92a § 5 ustawy – Prawo o notariacie).

Do elektronicznych wypisów aktów notarialnych odpowiednio stosowane będą również przepisy art. 109 i art. 109a ustawy – Prawo o notariacie.

Zgodnie z projektowanym przepisem art. 112 § 3 ustawy – Prawo o notariacie regulacja dotycząca elektronicznych wypisów aktów notarialnych znajdzie odpowiednie zastosowanie do elektronicznych wyciągów aktów notarialnych.

Projektowany art. 92a § 7 ustawy – Prawo o notariacie zawiera delegację do określenia w drodze rozporządzenia przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji i po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Notarialnej sposobu sporządzenia elektronicznego wypisu i wyciągu aktu notarialnego, warunków organizacyjno-technicznych ich przekazywania do repozytorium, ich przechowywania oraz zapewnienia podmiotom wymienionym w § 1 dostępu do nich, a także trybu informowania Ministra Sprawiedliwości i podmiotów wymienionych w § 1 o ewentualnych przerwach w dostępie do Repozytorium, uwzględniając minimalne wymagania dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej, bezpieczeństwo danych, w tym ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem i dostępem.

Kompleksowa regulacja w zakresie przesyłania do sądu rejestrowego elektronicznych wypisów aktów notarialnych skutkuje koniecznością uchylecia art. 694⁴ § 3 k.p.c.

Aby nie budziło wątpliwości, że Repozytorium obejmuje akty notarialne sporządzone na terytorium RP, a nie dotyczy aktów notarialnych sporządzanych przez konsulów, proponuje się zmianę treści art. 30 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1545) przez wskazanie w tym przepisie, że konsul nie sporządza (...) elektronicznych wypisów i wyciągów aktów notarialnych (art. 30 projektu ustawy).

W pierwszym etapie Repozytorium obejmie akty notarialne, które strona musi dołączyć do wniosku o wpis do KRS lub złożyć do akt rejestrowych, a także akty notarialne obejmujące czynności, o których notariusz zobowiązany jest z urzędu zawiadomić właściwy sąd rejestrowy (projektowany art. 92 § 11 ustawy – Prawo o notariacie). Docelowo w Repozytorium umieszczane będą elektroniczne wypisy aktów i protokołów notarialnych, jeżeli wynika to wprost z przepisów odrębnych oraz pozwolą na to

warunki organizacyjno-techniczne systemu teleinformatycznego (projektowany art. 92a § 3 ustawy – Prawo o notariacie).

Rozbudowa Repozytorium będzie przedmiotem odrębnych prac analitycznych i koncepcyjnych.

Strona zobowiązana będzie do uiszczenia opłaty za umieszczenie elektronicznego wypisu aktu notarialnego w Repozytorium, jednak opłata ta nie będzie mogła być wyższa, niż aktualna opłata za wypis aktu notarialnego w formie papierowej. Strona nie poniesie zatem żadnych dodatkowych kosztów w związku z umieszczeniem aktu w Repozytorium.

2.3. Wprowadzenie obowiązku składania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej w odpowiednim formacie danych

Sprawozdanie finansowe stanowi istotne źródło informacji o kondycji finansowej podmiotu. Od dłuższego już czasu obrót gospodarczy zgłasza potrzebę wprowadzenia elektronicznych sprawozdań finansowych (np. w formacie XML), co pozwoli na efektywne wykorzystanie danych zawartych w takich sprawozdaniach przez np. przekrojowe zestawienie poszczególnych danych.

Zgodnie z treścią art. 40 pkt 2–8 ustawy o KRS w dziale 3 rejestru przedsiębiorców wpisuje się wzmiankę o złożeniu rocznego sprawozdania finansowego i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego z oznaczeniem dat ich złożenia i roku obrotowego (pkt 2); wzmiankę o złożeniu opinii biegłego rewidenta (a od dnia 1 stycznia 2018 r. sprawozdania z badania); wzmiankę o złożeniu uchwały bądź postanowienia o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego oraz o podziale zysku lub pokryciu straty (pkt 4); wzmiankę o złożeniu sprawozdania z działalności (pkt 5), a od dnia 1 stycznia 2018 r. również wzmiankę o złożeniu sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej oraz skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, jeżeli przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.) (dalej ustawa o rachunkowości) wymagają jego złożenia do sądu rejestrowego (art. 40 pkt 5a); wzmiankę o braku obowiązku sporządzenia i złożenia sprawozdania finansowego (pkt 7); informację o dniu kończącym rok obrotowy (pkt 8).

Biorąc pod uwagę, że większość podmiotów składa do sądu rejestrowego sprawozdanie finansowe w okresie od maja do września każdego kolejnego roku, w tych miesiącach

sądy rejestrowe „zalewane” są wnioskami o ujawnienie w rejestrze wzmianki o złożeniu sprawozdania. W efekcie znacząco wzrasta liczba spraw, a sądy rejestrowe nie są w stanie opanować wpływu. Podkreślenia wymaga, że z roku na rok rośnie liczba podmiotów zobowiązanych do składania sprawozdań finansowych do sądu rejestrowego.

Skutkiem powyższego, na każdego z orzeczników i pracowników sekretariatu w omawianym okresie przypada około 50–100 takich spraw **dziennie**. Bieżące rozpoznane i techniczne „obsłużenie” takiej liczby spraw jest niewykonalne. Siłą rzeczy wydłużeniu ulega również czas oczekiwania na rozpoznanie innych wniosków niż wnioski o wpis wzmianki o złożeniu sprawozdania.

Niebagatelny jest również problem związany z przechowywaniem stale rozrastających się akt rejestrowych. W wielu sądach składnice akt są przepelnione, w niedługiej perspektywie zabraknie miejsca na składowanie akt rejestrowych zawierających sprawozdania finansowe w papierowej formie.

Biorąc pod uwagę potrzeby leżące po stronie obrotu gospodarczego, jak i po stronie sądów rejestrowych, projekt przewiduje wprowadzenie obowiązku sporządzania i składania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej w odpowiednim formacie danych, ułatwiającym późniejsze ich wykorzystanie, co skutkuje koniecznością zmiany treści następujących przepisów ustawy o rachunkowości: art. 45, art. 49, art. 55, art. 63c oraz dodanie art. 63k.

Oprócz tego przyjęto w projekcie ustawy, że sporządzone w postaci elektronicznej sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności oraz sprawozdanie z płatności na rzecz administracji publicznej może być podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym bądź profilem zaufanym ePUAP. Uznano, że przepisy ustawy o rachunkowości powinny regulować tę kwestię wprost, aby nie było żadnych wątpliwości, że podpisując takie dokumenty można posługiwać się nie tylko kwalifikowanym podpisem elektronicznym, ale również profilem zaufanym ePUAP.

W art. 45 ust. 1 zaproponowano dodanie ust. 1f–1h w brzmieniu:

„1f. Sprawozdanie finansowe sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

1g. Sprawozdania finansowe jednostek wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

1h. Sprawozdania finansowe sporządzane zgodnie z MSR sporządza się w strukturze logicznej oraz formacie, jeżeli zostaną udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.”.

Przepis powyższy wprowadza generalny obowiązek sporządzania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej dla wszystkich podmiotów zobowiązanych do ich sporządzenia. W odniesieniu do podmiotów wpisanych do KRS przepis ust. 1g wprowadza dodatkowo obowiązek sporządzania sprawozdań w odpowiednim formacie danych oraz zgodnie z określoną strukturą logiczną określonych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych i udostępnianych na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu.

W odniesieniu do podmiotów sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSR oraz jednostek, o których mowa w art. 69 ust. 1c–1f ustawy o rachunkowości, ustawodawca przewidział, że obowiązek sporządzenia sprawozdania w odpowiedniej strukturze logicznej i formacie powstanie dopiero wtedy, gdy struktura logiczna i format zostaną udostępnione w BIP na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Na obecnym etapie trudno przesądzić, w jakim formacie danych będą raportować te spółki, np. w XML czy XBRL. Warto podkreślić, że ze względu na specyfikę sprawozdań sporządzanych zgodnie z MSR, wskazane jest, aby nie dokonywać na gruncie przepisów krajowych określenia konkretnej struktury logicznej i formatu dla spółek stosujących MSR dopóki ESMA (tj. europejski nadzór nad spółkami giełdowymi) nie podejmie ostatecznej decyzji na poziomie całej UE, jaki to ma być format.

Z elektroniczną sprawozdań finansowych związane są nowe zasady dotyczące ich udostępniania określonym organom, które w ramach swej właściwości analizują zawarte w sprawozdaniach dane. Sprawozdanie finansowe w odpowiedniej strukturze logicznej i formacie danych umożliwi jednocześnie uzyskanie zestrukturyzowanej informacji o kondycji finansowej podmiotu również szerokiemu kręgowi uczestników

obrotu gospodarczego. Do tego celu wymagane jest, aby sprawozdaniu finansowemu nadana została odpowiednia, ściśle ustalona struktura logiczna, uwzględniająca wymogi ustawy o rachunkowości.

Obowiązek sporządzenia sprawozdania w postaci elektronicznej dotyczy również skonsolidowanych sprawozdań finansowych (dodany ust. 2a i 2b do art. 63c ustawy o rachunkowości).

Wynikiem przyjęcia koncepcji sporządzania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej jest konieczność zmiany dalszych przepisów, które określają, że obok sprawozdań finansowych, w postaci elektronicznej muszą być sporządzone również inne wymagane dokumenty sprawozdawcze. Dlatego projekt przewiduje zmianę w zakresie następujących przepisów:

1) art. 49, w którym po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. W przypadku podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdanie z działalności jednostki sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”;

2) art. 55, w którym ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej, sporządzone odpowiednio według wymogów, o których mowa w art. 49 ust. 2–3a i **ust. 7**, z tym że w przypadku informacji określonych w art. 49 ust. 2 pkt 5 należy podać informacje o udziałach własnych posiadanych przez jednostkę dominującą, jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej oraz osoby działające w ich imieniu. Sprawozdanie z działalności grupy kapitałowej można sporządzić łącznie ze sprawozdaniem z działalności jednostki dominującej jako jedno sprawozdanie.”;

3) dodaje się art. 63k w brzmieniu:

„Art. 63k. Sprawozdanie z płatności i skonsolidowane sprawozdanie z płatności sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.”.

W związku z powyższym niezbędna jest również zmiana ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089) przez nadanie art. 86 ust. 1 nowego brzmienia:

„Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta. W przypadku podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, sprawozdanie z badania sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje kwalifikowanym podpisem elektronicznym biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie.” (art. 31 projektu ustawy).

Przyjęty w projekcie ustawy model wykonywania obowiązków sprawozdawczych przez przedsiębiorców prowadzących pełną rachunkowość oraz ogłaszania ich dokumentów finansowych wprowadza istotne zmiany i nowe rozwiązania.

Wpis do rejestru publicznego, jakim jest Krajowy Rejestr Sądowy, wzmianki o złożeniu dokumentów finansowych będzie mógł mieć charakter ewidencyjny i informacyjny, jeżeli zostanie dokonany automatycznie bez udziału sądu rejestrowego na skutek wykonania przez podmiot rejestrowy obowiązku sprawozdawczego. Taka sama sytuacja będzie mieć miejsce również w przypadku zgłoszenia informacji o braku obowiązku składania do akt rejestrowych dokumentów finansowych. Wzmianka o tej okoliczności również będzie mogła zostać zamieszczona bez udziału sądu rejestrowego poprzez dokonanie zgłoszenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Trzeba podkreślić, że składane w postaci elektronicznej dokumenty finansowe za określony okres sprawozdawczy nie będą, jak było dotychczas, ujawniane w aktach rejestrowych danego podmiotu rejestrowego. Będą zamieszczone w postaci elektronicznej wyłącznie w prowadzonym w systemie teleinformatycznym repozytorium dokumentów finansowych.

Zgodnie z projektem ustawy w okresie przejściowym (tj. od 1 lutego 2018 r. do 29 lutego 2020 r.) akta rejestrowe będą wciąż prowadzone w postaci papierowej, ale dokumenty finansowe za dany rok obrotowy nie będą już składane do akt rejestrowych. Będą one składane wyłącznie w postaci elektronicznej do specjalnego repozytorium, które zostanie utworzone w oparciu o system teleinformatyczny. Wykonanie obowiązków sprawozdawczych i złożenie dokumentów finansowych w postaci elektronicznej do tego zbioru będzie dla danego podmiotu rejestrowego automatycznie generować wpis stosowanej wzmianki w dziale 3 rubryce 2 rejestru przedsiębiorców.

Na etapie zgłaszania dokumentów finansowych w postaci elektronicznej do repozytorium dokumentów finansowych wyłączona zostanie kognicja sądu rejestrowego, gdyż nie będzie istniała żadna zawisła sprawa sądowa. Złożenie w postaci elektronicznej dokumentów finansowych za dany rok obrotowy nie będzie skutkowało wszczęciem postępowania sądowego tak, jak obecnie ma to miejsce. Zatem sąd rejestrowy w ogóle nie będzie uczestniczył w tych czynnościach ani tym bardziej ich kontrolował na wstępnym etapie składania dokumentów finansowych. Stąd też wpis do rejestru przedsiębiorców informacji o złożeniu dokumentów finansowych i wykonaniu obowiązków sprawozdawczych będzie mieć charakter wyłącznie ewidencyjny oraz informacyjny. Wpis ten będzie potwierdzał tylko wykonanie czynności sprawozdawczych przez podmiot rejestrowy oraz informował o tym zdarzeniu uczestników obrotu gospodarczego i potencjalnych kontrahentów. Należy podkreślić, że ograniczona kognicja sądu rejestrowego nie zwalnia jednostki z obowiązku sporządzania dokumentów finansowych we właściwej formie, co obejmuje kompletność, rzetelność wskazanych w nim danych oraz konieczność opatrzenia sprawozdań podpisami wszystkich osób wchodzących w skład organu będącego kierownikiem jednostki w rozumieniu ustawy o rachunkowości oraz osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych podmiotu.

W przypadku wykonywania obowiązków sprawozdawczych w drodze zgłoszenia kontrola sprawowana będzie wyłącznie przez system teleinformatyczny, który będzie tylko badać, czy osoba składająca dokumenty finansowe w imieniu danego podmiotu rejestrowego jest legitymowana do złożenia takich dokumentów. W projekcie ustawy przyjęto, że zgłoszenie takie musi podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, wpisana do rejestru co najmniej jedna osoba uprawniona do reprezentowania podmiotu, a w przypadku osób prawnych co najmniej jedna osoba wchodząca w skład organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu. Oprócz tego zgłaszający będzie musiał również złożyć oświadczenie, czy złożone dokumenty finansowe spełniają wymogi z art. 52 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości oraz wskazać ewentualnie osoby, które odmówiły ich podpisania jako kierownik jednostki.

Utworzony system teleinformatyczny będzie automatycznie weryfikował ww. dane, gdyż osoba składająca w postaci elektronicznej dokumenty finansowe będzie musiała się posługiwać kwalifikowanym podpisem elektronicznym bądź też profilem zaufanym

ePUAP. Nie będzie natomiast można ustanowić pełnomocnika procesowego do dokonania takiej czynności, bo nie jest to czynność procesowa, ale techniczna polegająca na dokonaniu zgłoszenia ewidencyjnego dokumentów finansowych i wpisie automatycznej wzmianki do Krajowego Rejestru Sądowego

W przypadku negatywnej weryfikacji danych zgłaszającego przez system teleinformatyczny, zgłaszający zostanie o tym fakcie poinformowany. Konieczne stanie się wówczas złożenie normalnego wniosku do sądu rejestrowego o wpis wzmianki o złożeniu dokumentów finansowych do Repozytorium dokumentów finansowych. W okresie przejściowym wniosek taki będzie musiał być złożony elektronicznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i podpisany zgodnie ze sposobem reprezentacji podmiotu rejestrowego. Dołączone do takiego wniosku dokumenty finansowe w postaci elektronicznej będą badane tak jak dotychczas zgodnie z ograniczoną kognicją sądu rejestrowego, czy spełniają wymogi określone w ustawie o rachunkowości.

Czynności, o których mowa w projektowanym art. 19e ust. 1–7, wykonywane będą w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego, służącego do wnoszenia pism procesowych w postępowaniu rejestrowym.

Trzeba zaznaczyć, że przyjęte w projekcie ustawy rozwiązanie nie wyklucza następczej kontroli przez sąd rejestrowy dokumentów finansowych składanych w wersji elektronicznej przez zgłaszającego. Jeżeli sąd rejestrowy uzyska informację, że złożone do Repozytorium dokumentów finansowych przez dany podmiot dokumenty są w istotnym stopniu wadliwe, to wówczas będzie zobligowany z urzędu wszcząć postępowanie o wykreślenie danych niedopuszczalnych (art. 12 ust. 3 ustawy o KRS) bądź wykreślenie danych niezgodnych z rzeczywistym stanem (art. 24 ust. 6 ustawy o KRS). Jednocześnie w dodawanym do art. 12 ustawy o KRS ust. 4 przewidziano nowy rodzaj postępowania, tj. postępowanie o stwierdzenie niedopuszczalności przyjęcia dokumentów do repozytorium dokumentów finansowych. Przepis ten znajdzie zastosowanie we wszystkich tych przypadkach, gdy sąd rejestrowy poweźmie wiadomość, że znajdujący się w repozytorium dokument, złożony do repozytorium w trybie projektowanego art. 9a ust. 2 ustawy o KRS, nie spełnia minimalnych

wymogów pozwalających uznać, że składający wypełnił obowiązki sprawozdawcze określone w ustawie o rachunkowości.

Po wydaniu orzeczenia w jednym ze wskazanych wyżej postępowań wadliwe dokumenty finansowe zostaną usunięte z repozytorium dokumentów finansowych. W ten sposób zagwarantowana zostanie więc ograniczona i następcza kontrola sądu rejestrowego nad wykonywaniem obowiązków sprawozdawczych w zakresie, w jakim wpis do Krajowego Rejestru Sądowego będzie mieć charakter ewidencyjny.

Do zgłoszenia dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 1c i 1d oraz ust. 4 ustawy o rachunkowości można będzie dołączyć ich kopie podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP (projektowany art. 19e ust. 3 ustawy o KRS).

Dla kompletności procesu automatycznej weryfikacji sprawozdania finansowego niezbędne jest umożliwienie podmiotowi elektronicznego poświadczenia za zgodność z oryginałem dokumentów dołączanych do sprawozdania, takich jak: uchwała bądź postanowienie o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej oraz uchwała o podziale zysku lub pokryciu straty. Poświadczenie nastąpi przez wprowadzenie tych dokumentów do systemu teleinformatycznego (projektowany art. 19e ust. 4 ustawy o KRS).

Jednocześnie do art. 20 ustawy o KRS dodawany jest ust. 1g, zgodnie z którym, po wpisie w rejestrze przedsiębiorców wzmianek o złożeniu sprawozdania finansowego lub sprawozdania z badania albo po wydaniu postanowienia o przyjęciu tych dokumentów do akt, są one przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Skutkiem tej zmiany będzie zdjęcie z przedsiębiorców wpisanych do Krajowego Rejestru Sądowego dotychczasowego ciężaru składania sprawozdań finansowych równoległe w dwóch miejscach. Przedsiębiorcy tacy **nie będą już składali** dokumentów sprawozdawczych osobno do urzędów skarbowych oraz do sądów rejestrowych wraz z wnioskiem o ujawnienie wzmianki sprawozdawczej. Projekt zakłada, że w ramach obowiązku sprawozdawczego przedsiębiorców będą oni składać elektroniczne wnioski sprawozdawcze z kompletem elektronicznych dokumentów sprawozdawczych **wyłącznie do sądu rejestrowego**. Natomiast niezwłocznie po wpisie wzmianki sprawozdawczej w rejestrze

przedsiębiorców, system teleinformatyczny automatycznie przekaże odpowiednie dokumenty sprawozdawcze do Centralnego Rejestru Danych Podatkowych, który od 1 marca 2017 r. jest prowadzony przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej (ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1947, z późn. zm.).

Projekt ustawy wprowadza również analogiczne rozwiązanie w stosunku do podatników – osób fizycznych prowadzących księgi podatkowe, które dotychczas musiały składać sprawozdanie finansowe do urzędu skarbowego. Zgodnie bowiem z projektowaną zmianą art. 45 ust. 5 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, podatnicy prowadzący księgi rachunkowe obowiązani do sporządzenia sprawozdania finansowego przekazują, **za pomocą środków komunikacji elektronicznej**, Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej sprawozdanie finansowe w terminie złożenia zeznania w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej udostępnianej na podstawie art. 45 ust. 1g ustawy o rachunkowości.

W art. 45 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych projekt wprowadza nowy ust. 8a, zgodnie z którym sprawozdania finansowe, o których mowa w ust. 5, Szef Krajowej Administracji Skarbowej udostępnia naczelnikom urzędów skarbowych, naczelnikom urzędów celno-skarbowych, dyrektorom izb administracji skarbowej oraz ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Osoby fizyczne będą zatem przekazywać sporządzone na podstawie ksiąg rachunkowych sprawozdania finansowe Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej, który będzie udostępniał odpowiednie dokumenty naczelnikom urzędów skarbowych i innym podmiotom wymienionym w art. 45 ust. 8a. Zatem również osoby fizyczne nie będą musiały przekazywać sprawozdania finansowego do urzędu skarbowego. Elektroniczacja sprawozdań finansowych skutkować będzie zmniejszeniem kosztów ponoszonych przez osoby fizyczne w związku z przygotowaniem oraz złożeniem dokumentacji sprawozdawczej w postaci papierowej. Z drugiej strony elektroniczacja ta wpłynie również na zmniejszenie kosztów obsługi dotychczasowych papierowych sprawozdań finansowych przez administrację skarbową.

Proponuje się nadanie nowego brzmienia art. 27 ust. 2 w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych:

„Podatnicy, z wyłączeniem podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, obowiązani do sporządzenia sprawozdania

finansowego, przekazują do urzędu skarbowego sprawozdanie wraz ze sprawozdaniem z badania, w terminie 10 dni od daty zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego, a spółki – także odpis uchwały zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe. Obowiązek złożenia sprawozdania z badania nie dotyczy podatników, których sprawozdania finansowe, na podstawie odrębnych przepisów, są zwolnione z obowiązku badania.”. Z nowego brzmienia tego przepisu zostały wyłączone podmioty wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Projekt wprowadza również nowe rozwiązanie, stanowiące narzędzie dla organów podatkowych do wyjaśniania okoliczności braku złożenia sprawozdań finansowych oraz do samodzielnego wezwania do złożenia brakujących dokumentów do właściwego organu. W tym celu nowe brzmienie otrzyma art. 274a § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa:

„§ 1. Organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub **sprawozdania finansowego** lub **wezwać do ich złożenia**, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku.” (art. 14 projektu ustawy).

W wykonaniu takiego wezwania osoba uprawniona do reprezentowania podmiotu, a w przypadku osób prawnych jedna z osób wchodzących w skład organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu powinna złożyć sprawozdanie finansowe bądź za pośrednictwem systemu teleinformatycznego bezpośrednio do repozytorium sprawozdań finansowych, bądź do sądu rejestrowego wraz z wnioskiem o wpis stosownych wzmianek. Rolę pośrednika przekazującego dokumenty sprawozdawcze do właściwych organów podatkowych będzie pełnił w pierwszym przypadku sam system teleinformatyczny, a w drugim sąd rejestrowy również posługując się systemem i będzie się to odbywać już bez udziału przedsiębiorcy. Jednakże nie ulega wątpliwości, iż sąd rejestrowy, niebędący organem podatkowym, nie powinien podejmować z urzędu czynności przymuszających do złożenia brakującego sprawozdania, jeśli czynności wyjaśniające i wzywające nie zostały uprzednio podjęte przez właściwe organy podatkowe. Luka w prawie, jaka dotychczas istnieje, prowadzi do bardzo licznych sytuacji, w których sąd rejestrowy na skutek zawiadomienia organu podatkowego, wykonuje takie czynności przymuszające, zamiast realizować swoje, właściwe sądowi zadania. Aktywność organów podatkowych kończy się na stwierdzeniu braku złożenia sprawozdania finansowego z uwagi na brak wzmianki sprawozdawczej w rejestrze

przedsiębiorców KRS oraz na zawiadomieniu o tym sądu rejestrowego. Niniejszy projekt zmierza do tego, aby aktywność ta została uzupełniona o szerzej zakreśloną procedurę wyjaśniania oraz wzywania przedsiębiorców przez organy podatkowe. Wskutek takiego rozwiązania organy podatkowe nie będą zawiadamiały sądów rejestrowych o brakujących sprawozdaniach finansowych, zanim, w granicach własnych, nowych uprawnień (art. 274a § 1 ustawy – Ordynacja podatkowa), nie wyjaśnią, czy w konkretnym przypadku zachodzi obowiązek złożenia sprawozdania finansowego przez danego przedsiębiorcę, a w razie stwierdzenia, że obowiązek taki zachodzi – przed samodzielnym wezwaniem do złożenia brakującego sprawozdania do właściwego organu (sądu).

Przedstawione propozycje pozostają w zgodzie z prawem wspólnotowym, w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz z dyrektywą 2017/1132(UE). Wymagania stawiane przez powyższe dyrektywy to udostępnienie przez państwo należycie zatwierdzonych rocznych sprawozdań finansowych i sprawozdań z działalności wraz ze sprawozdaniem z badania oraz zapewnienie możliwości składania powyższych dokumentów w postaci elektronicznej.

Projektowana regulacja wzmacnia realizację prawa unijnego, gdyż składanie sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej w określonym formacie danych ułatwi dostęp do tych sprawozdań, a także wykorzystanie zawartych w nich danych przez zainteresowane podmioty ze wszystkich państw członkowskich UE i EOG.

2.4. Integracja Krajowego Rejestru Sądowego z systemem integracji rejestrów, o którym mowa w dyrektywie 2017/1132/UE (systemem „BRIS”)

Dyrektywa 2017/1132/UE w art. 22 przewiduje ustanowienie systemu integracji rejestrów BRIS, na który składają się: rejestry handlowe (rejestry centralne lub rejestry spółek) państw członkowskich UE i EOG, platforma, portal E-Sprawiedliwość jako europejski elektroniczny punkt dostępu oraz opcjonalne punkty dostępu (ewentualnie utworzone w danym państwie członkowskim).

Implementację art. 22 dyrektywy 2017/1132/UE do polskiego porządku prawnego stanowić będzie projektowany art. 1 ust. 3 ustawy o KRS określający, że Rejestr wchodzi w skład systemu integracji rejestrów (w rozumieniu dyrektywy 2017/1132/UE). Utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru z systemem integracji rejestrów, zgodnie z dodawanym w art. 4 ust. 2 ustawy o KRS pkt 4, będzie należało do zadań Centralnej Informacji KRS.

Z uwagi na specyfikę systemu BRIS, w projektowanym przepisie art. 4a ustawy o KRS określono zadania Centralnej Informacji KRS związane z obsługą systemu BRIS.

System BRIS służy realizacji następujących celów:

- a) ułatwieniu dostępu dla przedsiębiorców i innych zainteresowanych do dokumentów i informacji zamieszczonych w rejestrach handlowych (rejestrach centralnych, rejestrach spółek) wszystkich państw członkowskich UE i EOG;
- b) stworzeniu i usprawnieniu komunikacji pomiędzy rejestrami handlowymi (rejestrami centralnymi, rejestrami spółek) państw członkowskich UE i EOG.

Szczegółowa treść i forma informacji przekazywanych między rejestrami państw członkowskich określona została w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/884 z dnia 8 czerwca 2015 r., ustanawiającym specyfikacje techniczne i procedury niezbędne dla systemu integracji rejestrów ustanowionego dyrektywą 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 144 z 10.06.2015, str. 1).

Kwestie natury techniczno-organizacyjnej, związane z funkcjonowaniem systemu integracji rejestrów, zostaną uregulowane w aktach wykonawczych.

Ad. a) Ułatwienie dostępu dla przedsiębiorców i innych zainteresowanych do dokumentów i informacji zamieszczonych w rejestrach handlowych (rejestrach centralnych, rejestrach spółek) wszystkich państw członkowskich UE i EOG.

Aktualnie osoba poszukująca informacji o spółkach i oddziałach objętych dyrektywą 2017/1132/UE, w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek (czy dotyczących ich dokumentów) wpisanych do rejestru innego państwa członkowskiego, ma jedynie możliwość poszukiwania tych danych oddzielnie w każdym rejestrze. Jest to przedsięwzięcie bardzo czasochłonne i wiąże się z wieloma innymi problemami, jak np. koniecznością tłumaczenia; zapoznania się ze

zróżnicowaną strukturą rejestrów poszczególnych państw członkowskich oraz różnymi sposobami składania wniosku.

System BRIS ma ułatwić użytkownikom uzyskanie informacji i dokumentów z rejestrów handlowych (rejestrów centralnych, rejestrów spółek) wszystkich państw członkowskich UE i EOG w następujący sposób:

- dostęp do dokumentów i informacji, o których mowa w art. 14 dyrektywy 2017/1132/UE oraz w art. 30 ust. 1 dyrektywy 2017/1132/UE, będzie możliwy poprzez jeden, europejski elektroniczny punkt dostępu, którym ma być portal E-Sprawiedliwość, z wykorzystaniem jednego, standardowego formularza wyszukiwania dla wszystkich rejestrów objętych systemem BRIS (art. 18 ust. 1 oraz art. 29 ust. 3 dyrektywy 2017/1132/UE);
- wyszukiwanie informacji o spółkach będzie możliwe we wszystkich językach urzędowych UE (art. 18 ust. 3 dyrektywy 2017/1132/UE);
- wprowadzenie listy tzw. etykiet wyjaśniających dane o spółkach, dostępnych we wszystkich językach urzędowych UE, odnoszących się do tych informacji i typów dokumentów udostępnianych przez rejestry (art. 18 ust. 3 lit. b) dyrektywy 2017/1132/UE);
- wszystkie rejestry zapewnią wnioskodawcom bezpłatny dostęp do następujących informacji o spółkach objętych zakresem dyrektywy: nazwa i forma prawna spółki, siedziba spółki i państwo członkowskie, w którym jest ona zarejestrowana; numer wpisu spółki do rejestru (art. 19 ust. 2 dyrektywy 2017/1132/UE);

Jak wynika z art. 25 ust. 4 dyrektywy 2017/1132/UE, wprowadzenie systemu integracji rejestrów w żaden sposób nie wpływa na opłaty pobierane na szczeblu krajowym.

Informacje uzyskiwane z rejestrów wszystkich państw będą prezentowane na portalu E-Sprawiedliwość w zestandaryzowanej formie, tj. wnioskodawca otrzyma pakiet ww. bezpłatnych informacji i dokumentów z opisem dokumentów zgodnym ze specyfikacją techniczną systemu integracji rejestrów (m.in. z informacją o opłacie lub braku wymogu jej pobierania).

W ramach systemu integracji rejestrów BRIS polski rejestr będzie udostępniał informacje wpisane do rejestru przedsiębiorców (oczywiście – zgodnie z zakresem dyrektywy 2017/1132/UE) – dotyczące tylko spółek z ograniczoną odpowiedzialnością,

spółek akcyjnych oraz spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów objętych dyrektywą) w postaci pakietu czterech bezpłatnych informacji oraz odrębnie – w postaci „dokumentu” aktualnej informacji o podmiocie albo informacji o wykreśleniu podmiotu z Rejestru oraz listę wszystkich dokumentów umieszczanych w katalogu EKDS, których udostępnianie (w tym również wydawanie) jest wymagane dyrektywą 2017/1132/UE. W przypadku, gdy postanowienie sądu o wykreśleniu będzie nieprawomocne, zostanie to zaznaczone w nagłówku aktualnej informacji. W tym zakresie niezbędna będzie zmiana rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego i wydawania kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz cech wydruków umożliwiających ich weryfikację z danymi w Rejestrze (Dz. U. poz. 1760).

Implementację ww. uregulowań dyrektywy 2017/1132/UE, w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek, stanowi projektowany art. 4a pkt 1 oraz pkt 2 ustawy o KRS. Na chwilę obecną Centralna Informacja, zgodnie z art. 4 ust. 3a tej ustawy, wydaje z katalogu, drogą elektroniczną, kopie dokumentów, które są poświadczane za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu. Natomiast w myśl art. 4 ust. 4a ustawy Centralna Informacja bezpłatnie udostępnia, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu. Z tego względu nałożenie na Centralną Informację obowiązku wydawania tych dokumentów również na potrzeby systemu integracji rejestrów jest naturalną konsekwencją rozwiązań przyjętych wcześniej na gruncie krajowym.

Implementacja dyrektywy 2017/1132/UE stwarza okazję do doprecyzowania treści przepisu art. 8a ust. 1 ustawy o KRS w zakresie dotyczącym rodzaju dokumentów stanowiących podstawę powołania i odwołania członków organów spółek (aktualne brzmienie art. 8a ust. 1 pkt 4 ustawy o KRS stwarza wątpliwości interpretacyjne, co do tego, czy udostępnieniu w katalogu podlegają także inne niż uchwały dokumenty, które są podstawą powołania i odwołania członków organów spółek) oraz dokumentów dotyczących zawiązania i zgłoszenia do rejestru spółki z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnianego w systemie teleinformatycznym (przepis ten częściowo stanowi powtórzenie wcześniejszych regulacji, poza tym

zamieszczanie wszystkich wymienionych tu dokumentów w katalogu nie jest zasadne). W związku z powyższym, art. 8a ust. 1 pkt 4 ustawy o KRS został doprecyzowany oraz uchylono art. 8a ust. 1 pkt 6 tej ustawy. Skutkiem uchylecia tego ostatniego przepisu jest konieczność zmiany brzmienia art. 38 pkt 8 lit. f oraz art. 45 ust. 1b ustawy o KRS.

Ad. b) Stworzenie i usprawnienie komunikacji pomiędzy rejestrami handlowymi (rejestrami centralnymi, rejestrami spółek) państw członkowskich UE i EOG.

b1)

Zgodnie z art. 20 ust. 1 dyrektywy 2017/1132/UE za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, rejestr, w którym wpisana jest spółka, udostępnia niezwłocznie informacje o wszczęciu i zakończeniu wszelkich postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych oraz o wykreśleniu spółki z rejestru, jeżeli wiąże się to z konsekwencjami prawnymi w państwie członkowskim rejestru, w którym wpisana jest ta spółka. Zgodnie z art. 20 ust. 2 tej dyrektywy za pośrednictwem systemu integracji rejestrów rejestr, w którym wpisany jest oddział, zapewnia niezwłoczny odbiór informacji, o których mowa w ust. 1.

Aktualnie nie istnieje obowiązek wymiany informacji między rejestrem spółki mającej siedzibę w danym państwie członkowskim UE(EOG), a rejestrem jej oddziału mającym siedzibę w innym państwie członkowskim, dotyczących wszczęcia i zakończenia postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych, czy wykreślenia spółki. Obowiązek zgłoszenia tego typu zdarzeń do rejestru oddziału spoczywa na osobie upoważnionej do reprezentowania spółki w oddziale. Spółki bardzo często nie wykonują tych obowiązków, co skutkuje tym, że wierzyciele są pozbawieni aktualnych, istotnych informacji dotyczących kondycji finansowej przedsiębiorcy zagranicznego (tj. spółki macierzystej), a po wykreśleniu spółki z Rejestru właściwego dla miejsca jej siedziby jej oddział nadal pozostaje w rejestrze innego państwa. Na chwilę obecną z informacji uzyskanych z innych państw członkowskich UE i EOG wynika, że w przypadku ok. 160 wciąż zarejestrowanych w Polsce oddziałów doszło do wykreślenia ich spółek macierzystych.

Implementacja tego przepisu polega na wprowadzeniu w ustawie o KRS przepisów regulujących obowiązek przekazywania i odbierania ww. informacji z systemu integracji rejestrów.

Przewiduje się, iż przekazywanie z polskiego rejestru za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacji o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, o ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego, czy wykreśleniu spółek objętych systemem integracji rejestrów, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/884, będzie następowało w sposób automatyczny i bez konieczności ich tłumaczenia, po dokonaniu wpisu przez sąd rejestrowy. Przekazywanie tych informacji będzie należało do zadań Centralnej Informacji, zgodnie z projektowanym art. 4a pkt 3 ustawy o KRS. W tym zakresie dokonana zostanie również modyfikacja systemu wpisów m.in. o charakterze technicznym.

Informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu, dotyczące spółki macierzystej przekazywane z rejestrów innych państw członkowskich, będą odbierane z systemu integracji rejestrów przez polski system w języku polskim, zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/884 i automatycznie zamieszczane w rejestrze (projektowany art. 20 ust. 1h ustawy o KRS).

Wpisy tych danych nie będą podlegały opłacie za ogłoszenie, co zostało uregulowane w dodawanym do art. 20 ustawy o KRS ust. 1i.

Dokumenty zawierające informacje przekazane z systemu BRIS będą automatycznie dołączane do akt rejestrowych, co zostało uregulowane w dodawanym do art. 9 ustawy o KRS ust. 9.

Wpisy, o których mowa powyżej, będą dotyczyły przedsiębiorców zagranicznych, a dokonywane będą w dziale 1 Rejestru, w dodatkowo utworzonym polu, zgodnie z projektowanym przepisem art. 38 pkt 14 lit. e. Zmiana ta wchodzi w życie z dniem 1 marca 2020 r. Do tego czasu do akt rejestrowych będą dołączane wydruki dokumentów zawierających informacje z systemu BRIS (art. 40 ust. 2 niniejszej ustawy).

Z uwagi na to, że system integracji rejestrów zakłada wymianę jedynie podstawowych informacji o spółce macierzystej, a informacje te nie wyczerpują katalogu danych podlegających obowiązkowi ujawnienia w rejestrze, zarówno na podstawie dyrektywy 2017/1132/UE, jak i przepisów ustawy o KRS (np. dane likwidatora), niezbędne jest utrzymanie obowiązku składania przez przedsiębiorcę zagranicznego wniosków o zmianę wpisu w KRS, w zakresie nieobjętym systemem BRIS.

Z art. 34 ust. 2 dyrektywy 2017/1132/UE wynika, iż państwa członkowskie określają procedurę, jaka ma być stosowana po otrzymaniu informacji o wszczęciu i zakończeniu wszelkich postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych oraz o wykreśleniu spółki z rejestru. Procedura ta ma zapewnić, by w przypadku rozwiązania spółki lub jej wykreślenia z rejestru z innego powodu, z rejestru wykreślono także bez nieuzasadnionej zwłoki oddziały tej spółki. Zgodnie z art. 34 ust. 3 tej dyrektywy – ust. 2 zdanie drugie nie ma zastosowania do oddziałów spółek, które zostały wykreślone z rejestru w wyniku jakiegokolwiek zmiany formy prawnej danej spółki, połączenia lub podziału, lub transgranicznego przeniesienia jej siedziby.

Specyfikacja techniczna systemu integracji rejestrów przewiduje mechanizmy pozwalające na ogólną identyfikację grupy przyczyn wykreślenia przedsiębiorcy zagranicznego, o których mowa w art. 34 ust. 3 dyrektywy 2017/1132/UE. W celu implementacji art. 20 oraz art. 34 dyrektywy 2017/1132/UE, przewiduje się wprowadzenie następującej procedury:

Po otrzymaniu z systemu BRIS informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego z przyczyn nieskutkujących wykreśleniem oddziału, tj. o których mowa w art. 34 ust. 3 dyrektywy 2017/1132/UE, wpis w Rejestrze informacji o wykreśleniu nastąpi automatycznie, a dokument zawierający taką informację zostanie automatycznie złożony do akt rejestrowych.

Po otrzymaniu z systemu BRIS informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego **z przyczyn skutkujących wykreśleniem oddziału**, wpis tej informacji (w dziale I rejestru) również nastąpi automatycznie, a dokument zawierający taką informację zostanie złożony automatycznie do akt rejestrowych.

Co istotne, biorąc pod uwagę, iż wykreślenie spółki macierzystej skutkuje utratą bytu również przez jej oddział, na podstawie projektowanego art. 21d pkt 3 ustawy o KRS, sąd rejestrowy po otrzymaniu z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego skutkującego wykreśleniem jego oddziału, z urzędu zobowiązany będzie wszcząć postępowanie o wykreślenie oddziału z rejestru i na podstawie projektowanego art. 45 ust. 5a ustawy o KRS niezwłocznie wydać postanowienie o wykreśleniu takiego oddziału z KRS.

Przyjęcie powyższej regulacji uzasadnia fakt, iż co do zasady oddział nie jest podmiotem prawa (tj. nie przysługują mu prawa rzeczowe ani obligacyjne, nie posiada również zdolności sądowej). Podmiotem prawa jest przedsiębiorca zagraniczny, którego oddział stanowi jedynie formę prowadzenia przez niego działalności gospodarczej w innym państwie członkowskim. Dalsze utrzymywanie w Rejestrze wpisów dotyczących oddziałów przedsiębiorców zagranicznych, którzy już nie istnieją, ponieważ zostali wykreśleni z właściwego rejestru w innym państwie członkowskim, będzie wprowadzało w błąd interesariuszy i może negatywnie wpływać na bezpieczeństwo obrotu gospodarczego.

Konsekwencją propozycji zawartej w art. 45 ust. 5a ustawy o KRS jest konieczność wprowadzenia stosownych zmian do ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.), dalej „ustawa o s.d.g.”.

Obecnie na podstawie art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy o s.d.g. minister właściwy do spraw gospodarki wydaje decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach oddziału w przypadku, gdy nastąpiło otwarcie likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego, który utworzył oddział, lub przedsiębiorca ten utracił prawo wykonywania działalności gospodarczej. Jak wynika z treści art. 91 ust. 2 powołanej ustawy, w przypadku wydania decyzji o zakazie wykonywania działalności gospodarczej minister właściwy do spraw gospodarki zawiadamia osobę upoważnioną w oddziale do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego o obowiązku wszczęcia postępowania likwidacyjnego oddziału w oznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni. Odpis decyzji minister przesyła do właściwego sądu rejestrowego. Na podstawie art. 92 ustawy o s.d.g. do likwidacji oddziału stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu spółek handlowych o likwidacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z wieloletniej praktyki wynika, że opisana powyżej procedura jest mało efektywna.

Uwzględniając, że wpis do Rejestru informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego z właściwego rejestru w innym państwie członkowskim będzie zamieszczany w rejestrze automatycznie, będzie również ogłaszany, a na podstawie projektowanego art. 45a ust. 5 ustawy o KRS oddział takiego przedsiębiorcy będzie wykreślany przez sąd rejestrowy z urzędu, niezbędna jest zmiana przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Z uwagi na powyższe proponuje się zmianę treści art. 91 powołanej ustawy przez dodanie ust. 1a. W wyniku tej zmiany uchylona zostanie kompetencja ministra właściwego do spraw gospodarki do wydawania decyzji o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego w sytuacji, gdy informacja o otwarciu likwidacji lub o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego została zamieszczona w rejestrze przedsiębiorców na podstawie projektowanego art. 20 ust. 1h ustawy o KRS.

W konsekwencji należy również znieść obowiązek przekazywania przez sąd rejestrowy takiej informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego ministrowi właściwemu do spraw gospodarki przez stosowną zmianę art. 44 ust. 1a ustawy o KRS.

Uchylenie kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki do wydawania decyzji o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego, w sytuacji, gdy informacja ta zostanie automatycznie zamieszczona w Rejestrze z systemu BRIS, powoduje konieczność wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256 i z 2017 r. poz. 1557) w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń pracowników zatrudnionych w oddziale przedsiębiorcy zagranicznego, w razie niewypłacalności takiego pracodawcy.

W konsekwencji należy uzupełnić w art. 8 powołanej wyżej ustawy przesłanki niewypłacalności pracodawcy przez wprowadzenie nowego ust. 1a w brzmieniu:

„Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych, gdy na podstawie art. 20 ust. 1h ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o KRS w rejestrze przedsiębiorców zamieszczony został wpis informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego.”.

Należy mieć na uwadze, iż projektowany art. 8 ust. 1a ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w zasadzie odpowiada regulacji dotychczasowego art. 8 ust. 4 tej ustawy, stosowanego do przedsiębiorców zagranicznych, którzy zostaną objęci systemem BRIS, i nie nakłada na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych nowych obowiązków.

W konsekwencji uzupełnienia wymaga też art. 8 ust. 2 ww. ustawy przez wprowadzenie dodatkowej daty niewypłacalności, tj. daty dokonania wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym, w przypadkach określonych w art. 8 ust. 1a tej ustawy.

W ramach systemu BRIS sąd rejestrowy będzie również otrzymywał informację dotyczącą otwarcia i zakończenia postępowania upadłościowego. Z uwagi jednak na regulacje rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego nie będzie potrzeby wprowadzenia w prawie polskim dodatkowych regulacji dotyczących likwidacji oddziału przedsiębiorcy zagranicznego w takiej sytuacji.

b2)

System BRIS ułatwi i przyspieszy także wymianę informacji między rejestrami o tym, że transgraniczne połączenie spółek stało się skuteczne.

Aktualnie na podstawie art. 516¹³ § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577), stanowiącego implementację do polskiego porządku prawnego art. 13 dyrektywy 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie *transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych* (obecnie art. 130 dyrektywy 2017/1132/UE) – sąd rejestrowy niezwłocznie zawiadamia organ rejestrowy właściwy dla spółki przejmowanej bądź każdej ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki o wpisie do rejestru transgranicznego połączenia. Najczęściej takie zawiadomienie przekazywane jest przez przesłanie odpisu postanowienia do rejestrów innych państw członkowskich drogą pocztową, co powoduje znaczne spowolnienie wymiany informacji i w konsekwencji bardzo późne wykreślenie łączących się spółek z rejestru. Powstają też problemy dotyczące tłumaczenia orzeczenia sądu polskiego na inne języki.

Dyrektywa 2017/1132/UE przewiduje usprawnienie przesyłania takiego zawiadomienia przez wykorzystanie systemu BRIS, tj. przez wysyłanie za jego pośrednictwem komunikatu zawierającego informacje określone w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/884 do rejestrów państw członkowskich właściwych dla spółki przejmowanej bądź każdej ze spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki, bez konieczności tłumaczenia go na język państwa tych rejestrów.

W związku z powyższym na podstawie projektowanego art. 4a pkt 4 ustawy o KRS, po dokonaniu przez sąd rejestrowy wpisu połączenia transgranicznego do Rejestru –

Centralna Informacja przekaze automatycznie, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów – do właściwych rejestrów państw członkowskich – informacje o połączeniu transgranicznym.

Przeniesienie tego obowiązku z sądu rejestrowego na Centralną Informację czyni bezzasadnym dalsze utrzymywanie art. 516¹³ § 4 Kodeksu spółek handlowych, proponuje się zatem uchylenie tego przepisu.

Niezbędne stało się wprowadzenie do treści art. 45 ust. 5 ustawy o KRS zastrzeżenia, że przepis ten nie ma zastosowania do połączeń transgranicznych.

Natomiast w sytuacji gdy w procesie transgranicznego połączenia spółek polska spółka będzie spółką przejmowaną lub spółką łączącą się, stosowny komunikat o połączeniu transgranicznym, wpisanym do rejestru innego państwa członkowskiego, wpłynie do KRS w języku polskim za pośrednictwem systemu integracji rejestrów. Treść i forma tego komunikatu jest określona w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/884.

Również dokumenty zawierające informację z systemu integracji rejestrów o połączeniu transgranicznym będą dołączane do akt rejestrowych, na podstawie projektowanego art. 40 ust. 2 niniejszej ustawy, a od 1 marca 2020 r. automatycznie, na podstawie art. 9 ust. 9 ustawy o KRS.

Na podstawie dodawanego art. 21d pkt 4 ustawy o KRS po otrzymaniu z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacji o połączeniu transgranicznym sąd rejestrowy z urzędu podejmie czynności zmierzające do wykreślenia krajowej spółki przejmowanej w wyniku takiego połączenia.

2.5. Udostępnienie w Internecie pełnych danych o podmiocie

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 4a ustawy o KRS, Centralna Informacja bezpłatnie udostępnia, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu. Proponuje się rozszerzenie zakresu udostępnianych w tej formie informacji przez wskazanie, że Centralna Informacja udostępnia w Internecie również pełne dane o podmiocie, pełny rejestr. Wdrożenie proponowanego rozwiązania z jednej strony – ułatwi zainteresowanym dostęp do danych o podmiocie od momentu jego powstania – z drugiej strony – pozwoli na ograniczenie zasobów kadrowych w oddziałach CI KRS.

Konsekwencją zmiany treści art. 4 ust. 4a ustawy o KRS jest uzupełnienie treści art. 4 ust. 4aa ustawy o KRS przez wskazanie, że również samodzielnie pobrane wydruki komputerowe **pełnych informacji o podmiotach** wpisanych do rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez CI KRS, jeżeli posiadają cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w rejestrze. Zakres informacji zawartych w samodzielnie pobranych wydrukach będzie odpowiadał danym zawartym w odpisie wydanym przez CI KRS.

Jednocześnie od dnia wejścia w życie ustawy przewiduje się rezygnację z weryfikacji wydruków aktualnych i pełnych informacji o podmiocie. Istniejące w tym zakresie rozwiązanie umożliwiające sprawdzenie autentyczności wydruku w oparciu o zamieszczony na nim numer okazało się niepraktyczne. Gromadzenie treści zawartych w tysiącach pobieranych corocznie wydruków stanowi znaczne obciążenie zasobów informatycznych Centralnej Informacji. Nie określono terminu ich przechowywania, stąd liczba dokumentów przechowywanych na serwerach w celu umożliwienia weryfikacji odpowiadających im papierowych wydruków stale rośnie. Weryfikacja wydruku może się odbyć przede wszystkim w oparciu o dane zawarte w Rejestrze przez ich porównanie z treścią wydruku. Weryfikacja taka gwarantuje nie tylko autentyczność wydruku ale i aktualność zawartych w nim danych (zmieniany art. 6 pkt 1 i pkt 5 ustawy o KRS).

2.6 Automatyzacja niektórych wpisów

Zgodnie z treścią art. 14a ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorca niezatrudniający pracowników może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 30 dni do 24 miesięcy. Z powyższego wynika, że maksymalny dopuszczalny okres zawieszenia wynosi 24 miesiące. W przypadku przedsiębiorców wpisanych do CEIDG niezłożenie przez przedsiębiorcę wniosku o wpis wznowienia wykonywania działalności gospodarczej przed upływem 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania tej działalności, skutkuje wykreśleniem takiego przedsiębiorcy z urzędu z CEIDG (art. 34 ust. 5 pkt 1 u.o.s.d.g.).

W ustawie o Krajowym Rejestrze Sądowym brak jest przepisów, które pozwalałyby na skuteczne egzekwowanie od przedsiębiorcy złożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej. Jak wynika z praktyki sądów rejestrowych, prowadzone przez nie postępowania przymuszające nie są skuteczne.

Ze względu na określenie przez ustawodawcę maksymalnego okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej na 24 miesiące nawet, gdy strona (wskutek prowadzonego postępowania przymuszającego) złoży stosowny wniosek, to i tak data wpisu do rejestru informacji o wznowieniu wykonywania działalności nie może przypadać na dzień późniejszy niż 24 miesiące od daty zawieszenia. Przyjęcie odmiennego poglądu skutkowałoby akceptacją sytuacji, w której okres zawieszenia trwa *de facto* dłużej niż wskazane przez ustawodawcę 24 miesiące, zaś strona mogłaby przedłużać okres zawieszenia w sposób dowolny, po prostu nie składając stosownego wniosku. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, w której strona przymuszona przez sąd rejestrowy składa wniosek i wskazuje datę następującą np. kilka miesięcy po upływie okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia. Skoro maksymalnym okresem zawieszenia jest okres 24 miesięcy, to nie ma przeszkód, by wpis w rejestrze przedsiębiorców informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej następował automatycznie wraz z upływem okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Wobec tego, art. 14a ust. 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej proponuje się nadać brzmienie: „zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następuje na wniosek przedsiębiorcy, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej”. Przepisem szczególnym byłby projektowany art. 20d ustawy o KRS, w którym proponuje się, aby w przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej przed upływem okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej, wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej następował przez automatyczne zamieszczenie w Rejestrze daty wznowienia, którą byłby dzień następujący po upływie okresu 24 miesięcy od dnia zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Proponuje się zmianę treści art. 14a ust. 6 u.o.s.d.g. przez wskazanie, że zawieszenie trwa do dnia wskazanego we wniosku, przy założeniu, że nie może być to dzień wcześniejszy, niż dzień złożenia wniosku i trwa do dnia wskazanego we wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności, który nie może być wcześniejszy, niż dzień złożenia wniosku.

Jednocześnie proponuje się dodanie do art. 14a u.o.s.d.g. ust. 6a, zgodnie z którym, w przypadku przedsiębiorców podlegających obowiązkowi wpisu do KRS okres zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej trwa nie dłużej niż do dnia poprzedzającego dzień automatycznego wpisu informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Podkreślić należy, że proponowane rozwiązania znajdą zastosowanie tylko w sytuacji, gdy podmiot nie złożył wcześniej wniosku o wpis i samodzielnie nie określił daty wznowienia mieszczącej się w granicach, o których mowa w art. 14a ust. 1 u.o.s.d.g.

Ponieważ materialnoprawną podstawę dla wpisu do działu VI KRS informacji o zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej stanowi art. 44 ust. 1 pkt 4a ustawy o KRS, zaś dotychczasowa treść art. 20c ust. 1 i 2 ustawy o KRS jest *de facto* normą techniczną (zawartą we właściwym rozporządzeniu), proponuje się uchylene art. 20c ust. 1 i ust. 2, jako regulacji zbędnych.

3. Uproszczenie dokonywania tzw. wpisów ewidencyjnych do rejestru przedsiębiorców oraz zmiana sposobu i zakresu ujawniania informacji o zaległościach płatniczych podmiotu

Szesnastoletnia praktyka funkcjonowania Rejestru Dłużników Niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego (dalej RDN) oraz analiza aktualnego stanu faktycznego i prawnego w zakresie ujawniania informacji o zaleganiu przez podmiot z zapłatą jego wymagalnych zobowiązań daje podstawy do stwierdzenia, że RDN nie jest rejestrem, który wzmacniałby pewność i bezpieczeństwo obrotu oraz pełnił funkcję informacyjną i ostrzegawczą o niesolidnych kontrahentach.

Należy zauważyć, że liczba spraw o wpis do RDN rośnie szybciej, niż spraw o wpis do rejestru przedsiębiorców i rejestru stowarzyszeń, co obrazują dane przytoczone na wstępie niniejszego opracowania.

Postępowania o wpis do RDN często są czasochłonne i wymagają nieproporcjonalnych nakładów (czasu pracy, jak i finansowych) w stosunku do osiągniętych rezultatów, jak również w stosunku do zainteresowania społecznego danymi ujawnionymi w RDN.

Również w odniesieniu do kategorii tzw. wpisów ewidencyjnych w dziale 4 Krajowego Rejestru Sądowego niezbędne jest uproszczenie procedury ich dokonywania.

W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie następujących rozwiązań:

- 3.1. Uproszczenie postępowania odnośnie do tzw. wpisów ewidencyjnych w dziale 4;
- 3.2. Określenie minimalnej kwoty zaległości podlegającej wpisowi do działu 4 rejestru z jednoczesnym umożliwieniem dokonania jednego wpisu na podstawie kilku tytułów wykonawczych;
- 3.3. Ujawnianie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości informacji o zaległościach płatniczych podmiotu;
- 3.4. Rezygnację z wpisu do RDN dłużników alimentacyjnych;
- 3.5. Zakończenie dokonywania nowych wpisów do RDN na wniosek (od dnia wejścia w życie ustawy) oraz z urzędu (od dnia 1 lutego 2019 r.);
- 3.6. Wprowadzenie regulacji umożliwiającej wykreślenie dłużnika z RDN w sytuacji, gdy zobowiązanie wygasło.

3.1. Uproszczenie postępowania w odniesieniu do tzw. wpisów ewidencyjnych w dziale 4

W zakresie wpisów dokonywanych przez sąd rejestrowy z urzędu znaczną grupę stanowią tzw. wpisy ewidencyjne. Istotą tego typu wpisów jest ujawnienie w rejestrze informacji o orzeczeniach wydanych przez sąd lub organ administracyjny lub egzekucyjny (np. sąd upadłościowy, komornika). W tego typu sprawach sąd rejestrowy nie przeprowadza kontroli czynności leżących u podstaw wpisu, nie bada zasadności i poprawności wydania orzeczenia stanowiącego podstawę wpisu. Przykładowo sąd rejestrowy nie bada, czy sąd upadłościowy zasadnie wydał postanowienie o ogłoszeniu upadłości lub komornik właściwie umorzył postępowanie egzekucyjne.

Wpisami ewidencyjnymi w rejestrze przedsiębiorców są:

a) wpisy w dziale 1 dotyczące:

- dodania – po ogłoszeniu upadłości podmiotu wpisanego do rejestru – do firmy oznaczenia „w upadłości”, a w postępowaniach o ogłoszenie upadłości prowadzonych na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2015 r. – „w upadłości likwidacyjnej” albo „w upadłości układowej” – art. 45 ust. 1 ustawy o KRS,
- wykreślenia informacji, że kapitał nie został pokryty, w sytuacji, gdy wpłynęło oświadczenie wszystkich członków zarządu o pokryciu kapitału (dotyczy spółki

z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca udostępnianego w systemie teleinformatycznym) – art. 45 ust. 1b ustawy o KRS,

b) wpis w dziale 2 dotyczący wykreślenia prokurentów i rodzaju prokury – po ogłoszeniu upadłości albo otwarciu postępowania sanacyjnego – art. 45 ust. 1b ustawy o KRS,

c) wpisy w dziale 4 dotyczące:

– informacji o zabezpieczeniu majątku dłużnika w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości albo w postępowaniu restrukturyzacyjnym przez ustanowienie tymczasowego nadzorca sądowego lub zarządcy przymusowego i jego zmianach lub o nadzorcy sądowym lub zarządcy ustanowionym w postępowaniu restrukturyzacyjnym, który pełni funkcję po prawomocnym umorzeniu postępowania restrukturyzacyjnego w związku ze złożeniem uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego albo uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości – art. 41 pkt 4 ustawy o KRS,

– informacji o zawieszeniu prowadzonych przeciwko dłużnikowi egzekucji – art. 41 pkt 4 ustawy o KRS,

– informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe – art. 41 pkt 4 ustawy o KRS,

– informacji o umorzeniu egzekucji sądowej lub administracyjnej prowadzonej przeciwko przedsiębiorcy, z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych – art. 41 pkt 5 ustawy o KRS,

d) wpis w dziale 5 dotyczący wzmianki o powołaniu i odwołaniu kuratora (również w przypadku gdy kuratora ustanawia sąd rejestrowy, to sąd ten najpierw wydaje postanowienie o ustanowieniu kuratora z określeniem jego kompetencji, a dopiero po uprawomocnieniu tego postanowienia wydaje z urzędu odrębne postanowienie o wpisie kuratora do rejestru i to orzeczenie ma już charakter tylko ewidencyjny) – art. 43 ustawy o KRS,

e) wpisy w dziale 6 dotyczące:

– informacji o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego,

– informacji o ogłoszeniu upadłości,

- informacji o ukończeniu powyższych postępowań,
- informacji o uchyleniu układu,
- informacji o osobie zarządcy przymusowego, syndyka, nadzorcy sądowego, zarządcy, zarządcy zagranicznego oraz o osobach powołanych w toku postępowania restrukturyzacyjnego albo upadłościowego do reprezentowania dłużnika albo upadłego (reprezentant dłużnika albo upadłego lub przedstawiciel dłużnika albo upadłego) – art. 44 ust. 1 pkt 5 ustawy o KRS.

Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów również w przypadku wpisów ewidencyjnych wymagane jest z reguły wydanie przez sąd postanowienia o wpisie do rejestru, jego uzasadnienie (postępowanie prowadzone jest bowiem z urzędu) i doręczenie uczestnikowi postępowania. Od postanowienia przysługuje środek zaskarżenia.

W odniesieniu do wpisu ewidencyjnego polegającego na wykreśleniu z Rejestru wzmianki o tym, że kapitał zakładowy nie został pokryty (art. 38 pkt 8 pkt f ustawy o KRS) proponuje się, aby dodawany w art. 694⁶ k.p.c § 3 zawierał regulację, zgodnie z którą sąd rejestrowy przy doręczeniu postanowienia o wpisie do rejestru spółki, o której mowa w art. 38 pkt 8 lit. f ustawy o KRS, pouczał wnioskodawcę o treści art. 45 ust. 1b ustawy o KRS. Oznacza to, że sąd będzie informował spółkę (w odniesieniu do której wpisano w rejestrze wzmiankę o braku pokrycia kapitału zakładowego), że wzmianka ta zostanie wykreślona przez sąd z urzędu, po złożeniu stosownego oświadczenia przez zarząd spółki.

Po przesłaniu stosownego oświadczenia do sądu rejestrowego sąd ten – na dotychczasowych zasadach – będzie badał, czy zostały spełnione przesłanki dokonania wpisu i zarządził wpis do rejestru lub postępowanie umarzał.

Na mocy dodawanego art. 45¹ ustawy o KRS, wydane przez sąd rejestrowy postanowienia w przedmiocie wpisów dokonanych na podstawie art. 41 pkt 4, art. 43, art. 44 ust.1 pkt 5, art. 45 ust.1 w zakresie dodania do firmy oznaczenia „w upadłości”, art. 45 ust. 1a i 1b nie będą wymagały doręczenia i nie będą podlegały zaskarżeniu.

Jak wynika z wieloletniej praktyki orzeczniczej sądów rejestrowych, skargi lub apelacje składane od postanowień zarządzających (ewidencyjny) wpis do rejestru w rzeczywistości nie dotyczą decyzji sądu rejestrowego, a odnoszą się do orzeczenia

stanowiącego podstawę wpisu do KRS. Strony podnoszą zarzuty dotyczące treści orzeczenia sądu lub innego organu i kwestionują przykładowo zasadność oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W takich przypadkach rozpoznanie skargi lub apelacji polega na wskazaniu w pisemnym uzasadnieniu, że sąd rejestrowy nie ingeruje w treść lub zasadność wydania orzeczenia stanowiącego podstawę dokonania wpisu do rejestru.

Nie ma zatem potrzeby utrzymywania środków zaskarżenia od tego typu orzeczeń sądów rejestrowych, czyli od postanowień zarządzających wpis do rejestru treści rozstrzygnięcia innego sądu lub organu, gdyż orzeczenie sądu rejestrowego nie kształtuje żadnego nowego stanu.

Gdyby jednak doszło do wpisu niedopuszczalnego (czego nie można wykluczyć), to po powzięciu informacji w tym zakresie, sąd rejestrowy jest zobowiązany wszcząć postępowanie z urzędu na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, w szczególności art. 12 ust. 3 ustawy o KRS.

Ze względu na istotne znaczenie dla pewności obrotu prawnego wpisywanych informacji (np. ogłoszenie upadłości), dane te powinny być ujawniane w rejestrze niezwłocznie. Projektowana regulacja nie pociągnie za sobą negatywnych następstw dla uczestników postępowania, a ponadto przyniesie oszczędności związane ze znaczną redukcją korespondencji wychodzącej z sądu rejestrowego oraz oszczędności czasu pracy orzeczników i sekretariatów sądów rejestrowych.

Ponieważ od dnia 1 lutego 2019 r. informacje o umorzeniu egzekucji administracyjnej lub sądowej prowadzonej przeciwko przedsiębiorcy, z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych, będą ujawniane w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości, uchylono art. 41 pkt 5 ustawy o KRS, aby nie dublować wpisu tych informacji w dwóch różnych rejestrach publicznych.

Jedynie na marginesie należy dodać, że również wpisy dokonywane w dziale 4 rejestru przedsiębiorców (na podstawie art. 41 pkt 1 i 2 ustawy o KRS) dokonywane są na podstawie decyzji właściwego organu państwowego. Są to zaległości podatkowe i celne, a także należności, do których poboru jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, objęte egzekucją, jeżeli dochodzona należność nie została uiszczona w terminie 60 dni od daty wszczęcia egzekucji. Jednak tych postępowań nie można zaliczyć do kategorii tzw. wpisów ewidencyjnych, gdyż po pierwsze, są to wpisy

dokonywane na wniosek wierzyciela, istnieje obowiązek doręczenia uczestnikowi odpisu wniosku, uczestnik – w określonym przez sąd terminie – ma możliwość ustosunkowania się do treści żądania, a wpis – zgodnie z art. 20 ust. 2a ustawy o KRS – jest dokonywany po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie wpisu. Po drugie, zdarza się, że w tego typu sprawach uczestnicy biorą aktywny udział. Pewna grupa postępowań kończy się umorzeniem, gdyż wnioskodawca cofa wniosek wobec uregulowania należności. Dlatego powyższych wpisów nie można zaliczyć do wpisów o charakterze ewidencyjnym.

Jednakże w celu uniknięcia dokonywania wielu wpisów w odniesieniu do tej samej osoby dotyczących niewielkich kwot (150 zł, 200 zł) proponuje się wprowadzenie pułapu minimalnej kwoty zaległości podlegającej ujawnieniu w rejestrze, o czym szczegółowo w pkt 3.2. niniejszego uzasadnienia.

Dodatkowo celem usprawnienia działania sądów proponuje się, aby w art. 46 ust. 2 ustawy o KRS wskazać, że po upływie 7 lat od dnia dokonania wpisu wpisy dokonane w dziale 4 będą podlegać automatycznemu wykreśleniu.

W niewątpliwy sposób wprowadzenie automatyzacji we wskazanym zakresie odbędzie się z korzyścią tak dla podmiotów, których wpis dotyczy, jak i sądu rejestrowego. Podmiot nie będzie w tym przypadku zdany na sąd rejestrowy w zakresie podjęcia przez ten sąd czynności w przedmiocie wykreślenia. Nie będzie musiał też oczekiwać na uprawomocnienie się ewentualnego postanowienia o wykreśleniu, gdyż w tym przypadku nie będzie ono w ogóle wydawane. Odpadnie również potrzeba monitowania sądu przez osoby zainteresowane, by ten podjął czynności z urzędu. Proponowane rozwiązanie będzie korzystnym także dla sądu rejestrowego, który zostanie odciążony od dokonywania tego typu wykreśleń, które należy uznać za czynności o charakterze technicznym.

3.2. Określenie minimalnej kwoty zaległości podlegającej wpisowi do działu 4 rejestru z jednoczesnym umożliwieniem dokonania jednego wpisu na podstawie kilku tytułów wykonawczych

Zgodnie z treścią art. 41 pkt 1, 2, 3 ustawy o KRS w dziale 4 rejestru przedsiębiorców na wniosek wierzyciela dokonuje się wpisów obejmujących informacje o zaległościach podatkowych, celnych, należności, do których poboru jest obowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także należności o charakterze prywatnoprawnym, jeżeli

wierzyciel posiada tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko podmiotowi i nie został zaspokojony w terminie 30 dni od daty wezwania do spełnienia świadczenia.

Gdy do sądu wpłynie wniosek, sąd doręcza jego odpis uczestnikowi, który ma możliwość ustosunkowania się do żądań wniosku. Jeżeli uczestnik zakwestionuje żądanie wniosku, to jego stanowisko musi zostać doręczone wnioskodawcy. Czasem taka wymiana pism wymaga kilku doręczeń. Następnie sąd wydaje postanowienie w przedmiocie objętym treścią żądania wniosku, które jest doręczane obu stronom z pouczeniem o przysługującym środku zaskarżenia. Jeżeli postanowienie nie zostanie zaskarżone, sąd dokonuje wpisu do rejestru. Zaświadczenie o wpisie jest doręczane wnioskodawcy.

Jak wynika z praktyki orzeczniczej bardzo często wnioski o wpis składane przez naczelników urzędów skarbowych lub oddziały ZUS obejmują zaległości w wysokości kilkudziesięciu złotych.

Wobec powyższego projekt przewiduje wprowadzenie rozwiązania polegającego na określeniu dolnego limitu kwotowego dla łącznej kwoty zaległości podlegających ujawnieniu w dziale 4 rejestru.

Proponuje się dodanie po art. 41 ustawy o KRS art. 41a, który stanowi, że w przypadku wpisów, o których mowa w art. 41 pkt 1–3 ustawy o KRS, łączna wysokość należności albo wierzytelności wpisywanej do rejestru w ramach jednego postępowania nie może być niższa niż 2000 zł.

Dla oceny spełnienia ww. przesłanki istotny będzie moment wydawania przez sąd rejestrowy postanowienia o wpisie, a nie moment złożenia wniosku. Jeżeli nawet wnioskodawca zażąda ujawnienia zaległości na kwotę mniejszą niż 2000 zł, a w toku postępowania rozszerzy swoje żądanie lub dojdzie do połączenia spraw o wpis w ten sposób, że łączna kwota przekroczy pułap 2000 zł, wówczas sąd dokona wpisu zgodnie z żądaniem. Jeżeli kwota podlegająca wpisowi będzie niższa niż 2000 zł sąd wniosek oddali.

Podkreślenia wymaga, że już dziś w dziale 4 rejestru przedsiębiorców można dokonać jednego wpisu na podstawie kilku tytułów wykonawczych.

Proponowane rozwiązanie pozwoli na wpisywanie do działu 4 rejestru informacji o zaległościach podmiotów, które regularnie nie płacą swoich zobowiązań, choćby tych

na niewielką kwotę, natomiast wyeliminuje wpisywanie drobnych zaległości mających charakter incydentalny.

Projektowana regulacja pozwoli również zaoszczędzić czas i obniżyć koszty, zarówno po stronie wnioskodawców, jak i po stronie sądu.

Wnioskodawca będzie mógł objąć jednym wnioskiem kilka lub nawet kilkanaście tytułów wykonawczych w odniesieniu do jednego dłużnika i za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wysłać do sądu jedną przesyłkę.

Sąd rejestrowy zamiast kilka lub nawet kilkunastokrotnie powielać te same czynności, w różnych postępowaniach, w odniesieniu do jednego dłużnika, z wniosku tego samego wierzyciela (doręczenia wniosków, wydanie postanowień o wpisie, ich doręczenie), będzie mógł przeprowadzić wszystkie czynności jeden raz, co znacznie przyspieszy procedowanie sądu, a co za tym idzie – dokonanie wpisu do rejestru i obniży koszty prowadzonego postępowania.

3.3. Ujawnianie w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości informacji o zaległościach płatniczych podmiotu

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym na podstawie art. 55 ustawy o KRS, do rejestru dłużników niewypłacalnych wpisuje się z urzędu:

- 1) osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą, jeżeli ogłoszono ich upadłość lub jeżeli wniosek o ogłoszenie ich upadłości został prawomocnie oddalony na podstawie art. 13 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe albo umorzono prowadzoną przeciwko nim egzekucję sądową lub administracyjną z uwagi na fakt, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych;
- 1a) osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, jeżeli ogłoszono ich upadłość;
- 2) wspólników ponoszących odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki, z wyłączeniem komandytariuszy w spółce komandytowej, jeżeli ogłoszono jej upadłość lub jeżeli wniosek o ogłoszenie jej upadłości został prawomocnie oddalony na podstawie art. 13 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe albo umorzono prowadzoną przeciwko nim egzekucję sądową

lub administracyjną z uwagi na fakt, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych;

- 3) dłużników, którzy zostali zobowiązani do wyjawienia majątku w trybie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu egzekucyjnym;
- 4) osoby, które przez sąd upadłościowy zostały pozbawione prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu;
- 5) dłużników, o których mowa w art. 1086 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego.

Na podstawie art. 56 ustawy o KRS, na wniosek wierzyciela posiadającego tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko osobie fizycznej wpisuje się do rejestru dłużników niewypłacalnych dłużnika, który w terminie 30 dni od daty wezwania do spełnienia świadczenia nie zapłacił należności stwierdzonej tytułem wykonawczym.

Dane ujawnione w RDN (zarówno na podstawie wpisów dokonanych przez sąd rejestrowy z urzędu jak i na wniosek) nie cieszą się zainteresowaniem obrotu prawnego i gospodarczego. Dalsze prowadzenie tego Rejestru nie wydaje się zatem celowe i uzasadnione, gdy się zważy ponadto, że na podstawie art. 5 ust. 1 w zw. z art. 456 pkt 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne z dniem 1 lutego 2019 r. utworzony zostanie Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości (dalej CRRU). Rejestr ten – najogólniej rzecz ujmując – będzie zawierał dane dotyczące prowadzonych postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych, podmiotów biorących w nich udział, wydawanych przez sąd orzeczeń. W rejestrze tym każdy będzie mógł sprawdzić, czy wobec danej osoby toczyło się lub toczy postępowanie restrukturyzacyjne lub upadłościowe oraz zapoznać się z danymi podlegającymi – na podstawie przepisów ustawy – obwieszczeniu lub ogłoszeniu. Reasumując, CRRU będzie pełnił funkcję rejestru danych dotyczących podmiotów, których kondycja finansowa uległa pogorszeniu i z tego powodu prowadzone jest wobec nich postępowanie restrukturyzacyjne lub upadłościowe. W CRRU ujawniane będą m.in. orzeczenia w przedmiocie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej.

Skoro CRRU, jako rejestr publiczny, będzie obejmował dane związane z szeroko rozumianym brakiem wypłacalności lub zagrożeniem niewypłacalnością danego podmiotu, to za zasadne należy uznać zamieszczanie właśnie w tym rejestrze informacji

o osobach, o których mowa w art. 55 pkt 1, 1a, 2 i 4 ustawy o KRS. Aby zapewnić kompletność danych CRRU o podmiotach niewypłacalnych proponuje się zmianę art. 5 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne przez wskazanie, że w CRRU publikuje się ponadto informacje o osobach fizycznych, osobach prawnych oraz jednostkach organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, wobec których umorzono egzekucję sądową lub egzekucję administracyjną prowadzoną przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych.

W projektowanym art. 5 ust. 2a celowo ograniczono zamieszczanie informacji o umorzeniu egzekucji administracyjnej do przypadków, w których egzekucję prowadzą: naczelnik urzędu skarbowego albo dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z dotychczasowej praktyki wynika bowiem, że najczęściej wpisów w RDN w tym przedmiocie, bo aż ponad 90%, dokonano na wniosek właśnie tych organów egzekucyjnych, które wymieniono wyżej. Pozostałe organy egzekucyjne wymienione w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 i 1475), tj. właściwe organy gminy o statusie miasta oraz gminy wchodzącej w skład powiatu warszawskiego albo upoważniony przez te organy kierownik nieposiadającej osobowości prawnej jednostki organizacyjnej gminy, przewodniczący organu orzekającego w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz dyrektorzy oddziałów regionalnych Agencji Mienia Wojskowego, jeżeli w ogóle kierowały wnioskami o wpis w RDN, to w znikomych ilościach. Mając na względzie, że zamieszczanie w CRRU informacji, o których mowa w projektowanym art. 5 ust. 2a, wiązać się będzie z koniecznością automatycznego przekazywania danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, za nieracjonalne uznano obejmowanie zakresem działania nowo konstruowanej normy tych organów egzekucyjnych, których udział w systemie byłby znikomy. Koszty stworzenia dodatkowej funkcjonalności systemu bądź koszty zbudowania nowego systemu przez inne, niż objęte normą art. 5 ust. 2a ww. ustawy organy egzekucyjne, byłyby niewspółmiernie wysokie do celu, jaki ustawodawca zamierza osiągnąć, publikując w rejestrze informacje o umorzeniu egzekucji z uwagi na fakt, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych. Oczywiście w przyszłości nie jest wykluczone ujawnianie w CRRU

także przypadków umorzeń egzekucji przez pozostałe administracyjne organy egzekucyjne. Będzie to jednak zależało od stopnia informatyzacji tych organów.

W odniesieniu do sądowych organów egzekucyjnych obowiązek zamieszczenia informacji, o których mowa w projektowanym art. 5 ust. 2a, spoczywa co do zasady na komornikach. Wyjątek dotyczy egzekucji sądowej z przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego. Z uwagi na to, że tę egzekucję prowadzi sąd, to na nim spoczywać będzie ciężar zamieszczenia informacji w Rejestrze (projektowany art. 5 ust. 2f).

Jednocześnie w projektowanym art. 5 ust. 2b wskazano, że kwota lub suma kwot wierzytelności głównej wraz z odsetkami objęta jedną publikacją nie może być niższa niż 2000 zł. Jak wynika bowiem z praktyki orzeczniczej bardzo często wnioski o wpis składane przez naczelników urzędów skarbowych lub oddziały ZUS obejmują zaległości w wysokości kilkudziesięciu złotych. Nie wydaje się celowe i uzasadnione publikowanie w CRRU informacji o umorzeniu egzekucji, w których dochodzona jest należność w niewielkiej wysokości.

Wobec powyższego projekt przewiduje wprowadzenie rozwiązania polegającego na określeniu dolnego limitu kwotowego dla łącznej kwoty zaległości podlegających ujawnieniu w CRRU. Proponuje się wprowadzić jako minimalną kwotę 2 tysiące złotych. Proponowane rozwiązanie pozwoli na wpisywanie do CRRU dłużników, którzy regularnie nie płacą swoich zobowiązań, choćby tych na niewielką kwotę, natomiast wyeliminuje wpisywanie drobnych zaległości mających charakter incydentalny.

Zmiany w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1277, z późn.zm.) oraz ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 i 1475) są konsekwencją zmiany art. 5 w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.

Z uwagi na to, że na gruncie ustawy o komornikach sądowych weryfikacja komorników w tzw. elektronicznym postępowaniu wieczystoksięgowym odbywa się za pośrednictwem listy prowadzonej w systemie teleinformatycznym (art. 94a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji), wydaje się racjonalnym przyjęcie analogicznego rozwiązania dla weryfikacji podmiotów

zamieszczających informacje w CRRU. Prowadzona już lista może być bowiem wykorzystana także w innych systemach teleinformatycznych.

Natomiast w odniesieniu do naczelników urzędów skarbowych i dyrektorów oddziałów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych proponuje się w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji dodanie art. 61a, zgodnie z którym w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez naczelnika urzędu skarbowego albo dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z przyczyny określonej w art. 59 § 2, odpowiednio Szef Krajowej Administracji Skarbowej albo Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości informacje, o których mowa w art. 5 ust. 2a ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, oraz zmienia lub usuwa z tego rejestru informacje błędne lub nieaktualne.

Odpowiednie regulacje dotyczące „przyjmowania” w CRRU informacji przesyłanych przez naczelników urzędów skarbowych i dyrektorów oddziałów ZUS zawarte zostały w art. 5 ust. 2a–2f ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne.

W projektowanym art. 5 ust. 2g ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne określono czas przechowywania w CRRU informacji, o których mowa w art. 5 ust. 2a. Zgodnie z tym przepisem informacje usuwane są z Rejestru automatycznie po upływie 7 lat od daty ich opublikowania.

Jednocześnie w art. 5 ust. 2h nałożono na komorników, a w przypadku, o którym mowa w ust. 2f, na sąd oraz na administracyjne organy egzekucyjne obowiązek niezwłocznej zmiany albo usunięcia z urzędu lub na wniosek podmiotu ujawnionego w Rejestrze informacji błędnych lub nieaktualnych. Rejestr nie może bowiem dezinformować jego potencjalnych użytkowników.

Na podstawie art. 13 ust. 4 i art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.) (dalej „pr. up.”) postanowienia o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości oraz postanowienia o ogłoszeniu upadłości będą podlegały obwieszczeniu w CRRU.

Na podstawie art. 376 ust. 5 ustawy pr. up. obwieszczeniu w CRRU będzie również podlegało postanowienie o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej.

W związku z powyższym proponuje się skreślenie art. 376 ust. 4 ustawy pr. up., albowiem nie ma potrzeby dublowania ujawniania informacji o orzeczonym zakazie w dwóch rejestrach publicznych. Natomiast niezbędne będzie zbudowanie komunikacji między KRS a CRRU w odniesieniu do weryfikacji, czy wobec osoby wpisywanej do KRS nie orzeczono zakazu, o którym mowa w art. 376 ustawy pr. up.

W związku z powyższym proponuje się po art. 21b ustawy o KRS dodanie art. 21c w brzmieniu:

„Sąd rejestrowy otrzymuje z rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r – Prawo restrukturyzacyjne, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o obwieszczeniach dokonanych na podstawie art. 376 ust. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe w odniesieniu do osób wpisanych lub podlegających wpisowi w przypadku spółek handlowych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeń w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.”.

Podkreślenia wymaga, że zakres obwieszczeń w CRRU – dostępnych dla każdego – będzie szerszy, niż dotychczasowy wpis do RDN na podstawie art. 55 pkt 1, pkt 1a i pkt 4 ustawy o KRS.

Aby w CRRU ujawniane były również informacje o wspólnikach ponoszących odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki (z wyłączeniem komandytariuszy w spółce komandytowej), jeżeli ogłoszono jej upadłość lub jeżeli wniosek o ogłoszenie jej upadłości został prawomocnie oddalony na podstawie art. 13 ustawy 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe, proponuje się uzupełnienie treści art. 51 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy przez wskazanie, że w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości sąd wskazuje imiona, nazwiska i numery PESEL wspólników, którzy ponoszą odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki.

Analogicznie w przypadku wydania przez sąd postanowienia o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ustawy pr. up. proponuje się dodanie do tego przepisu ust. 5, który zobowiąże sąd do wskazania w postanowieniu imion, nazwisk i numerów PESEL wspólników, którzy ponoszą odpowiedzialność całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki.

Wówczas zarówno w przypadku ogłoszenia upadłości jak i oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości na podstawie art. 13 ustawy pr. up. dla obrotu dostępna będzie informacja o wspólnikach, którzy mogą ponosić odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem, co pozwoli osobom wchodzącym w relacje prawne i gospodarcze z takimi wspólnikami właściwie ocenić ich wiarygodność finansową.

Jak wynika z powyższego, od dnia 1 lutego 2019 r. to w CRRU, a nie w RDN zamieszczane będą dane, o których mowa w art. 55 pkt 1, 1a, 2 i 4 ustawy o KRS. Pozwoli to na zebranie w jednym rejestrze publicznym informacji dotyczących złej sytuacji finansowej podmiotu, który nie reguluje swoich zobowiązań finansowych, na różnych etapach postępowania rozpoznawczego jak i egzekucyjnego. Rozdrobnienie źródeł informacji o kondycji finansowej podmiotu wpłynęłoby negatywnie na pewność i bezpieczeństwo obrotu.

Zmiana ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych związanych ze stosowaniem art. 25c ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Otóż zgodnie z tym przepisem w toku postępowania o rozwiązanie podmiotu wpisanego do Rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego sąd rejestrowy może zwrócić się o udzielenie informacji niezbędnych do ustalenia, czy podmiot wpisany do Rejestru posiada zbywalny majątek i czy faktycznie prowadzi działalność, do organów podatkowych, organów prowadzących rejestry i ewidencje publiczne lub innych organów administracji publicznej oraz do organizacji społecznych. W praktyce powstała wątpliwość, czy ZUS jest obowiązany do udzielania sądowi rejestrowemu informacji, o których mowa w art. 25c ustawy o KRS. Dlatego też w art. 50 ustawy **o systemie ubezpieczeń społecznych** zaproponowano dodanie ust. 19 jednoznacznie przesądzającego tą kwestię.

3.4. Rezygnacja z wpisu do RDN dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z dyspozycją art. 55 pkt 5 ustawy o KRS do rejestru dłużników niewypłacalnych wpisuje się dłużników, o których mowa w art. 1086 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, czyli tych dłużników, których zaległości alimentacyjne przekraczają okres 6 miesięcy. Komornik zobowiązany jest do złożenia wniosku o wpis takiego dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych.

Z treści uzasadnienia do ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (data wejścia w życie 1 czerwca 2005 r.) wynika, że wprowadzeniu przepisów art. 1086 § 4 k.p.c. i art. 55 pkt 5 ustawy o KRS przyświecało zmotywowanie dłużnika do wywiązywania się ze swoich obowiązków w celu uniknięcia negatywnych konsekwencji wpisu do RDN.

W okresie obowiązywania powołanych powyżej przepisów zaobserwowano znaczny wzrost liczby spraw o wpis do RDN. O ile w 2004 r. (a więc przed wejściem w życie omawianej regulacji) było 28 690 spraw o wpis do RDN, to w 2011 r. tego typu spraw było już 80 159, z czego duży odsetek stanowią sprawy o wpis dłużników alimentacyjnych.

Jak wynika z danych statystycznych zagrożenie wpisem do RDN nie stanowi dla dłużników alimentacyjnych czynnika motywującego do uregulowania należności. Zgodnie z danymi Najwyższej Izby Kontroli w 2003 r. (a więc przed wejściem w życie omawianych przepisów) Fundusz Alimentacyjny wyegzekwował 11,4% wypłaconych świadczeń, zaś w 2009 i 2010 r. (a więc już po 4–5 latach obowiązywania przepisów) odpowiednio 12,4% i 13,01%.

Z powyższego wynika niezbicie, że wprowadzenie obowiązku wpisywania dłużników alimentacyjnych do RDN nie poprawiło w znaczący sposób ściągальności należności alimentacyjnych. Wzrost ściągальności tych należności o 1 p.p. i 1.61 p.p. po wejściu w życie omawianej regulacji ma charakter śladowy i prawdopodobnie jest skutkiem zwiększenia ogólnej liczby postępowań o egzekucję świadczeń alimentacyjnych.

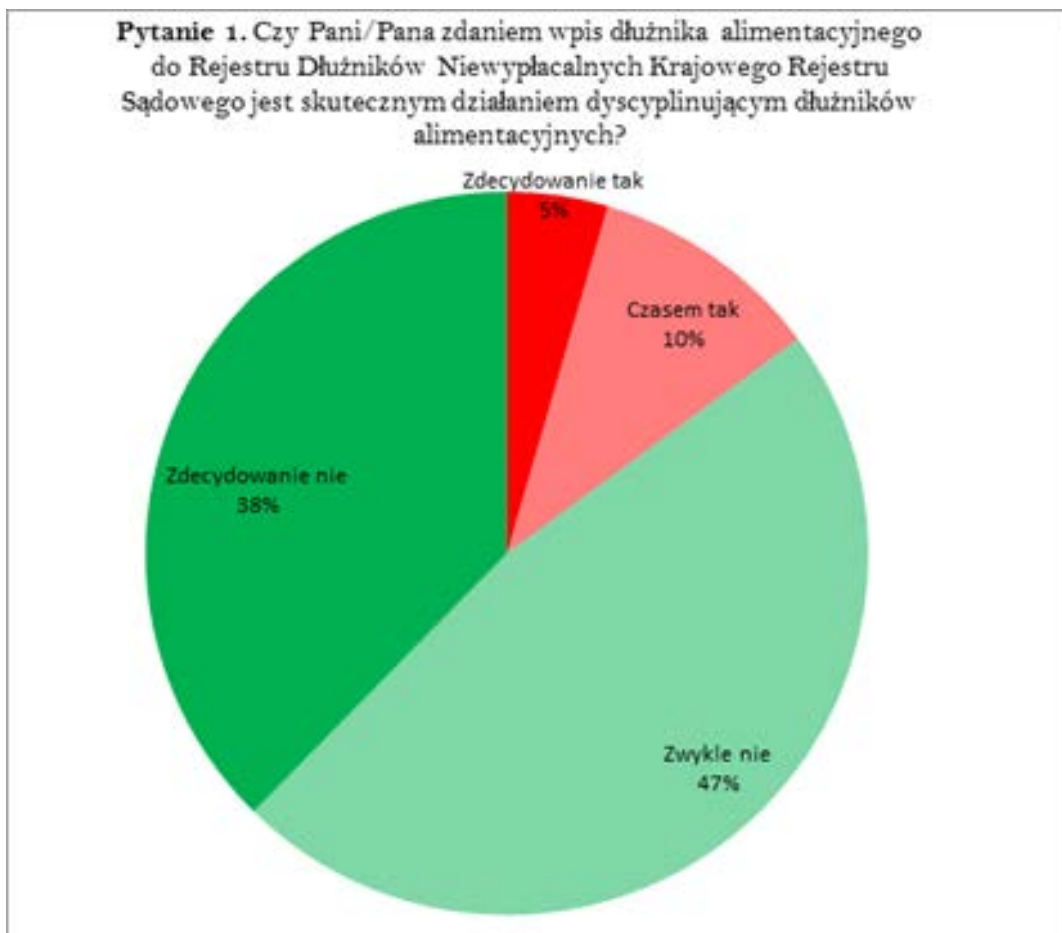
Dziesięcioletni okres obowiązywania art. 55 pkt 5 ustawy o KRS i art. 1086 § 4 k.p.c. pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że przyjęte w omawianych przepisach rozwiązanie nie doprowadziło do osiągnięcia zamierzonego rezultatu.

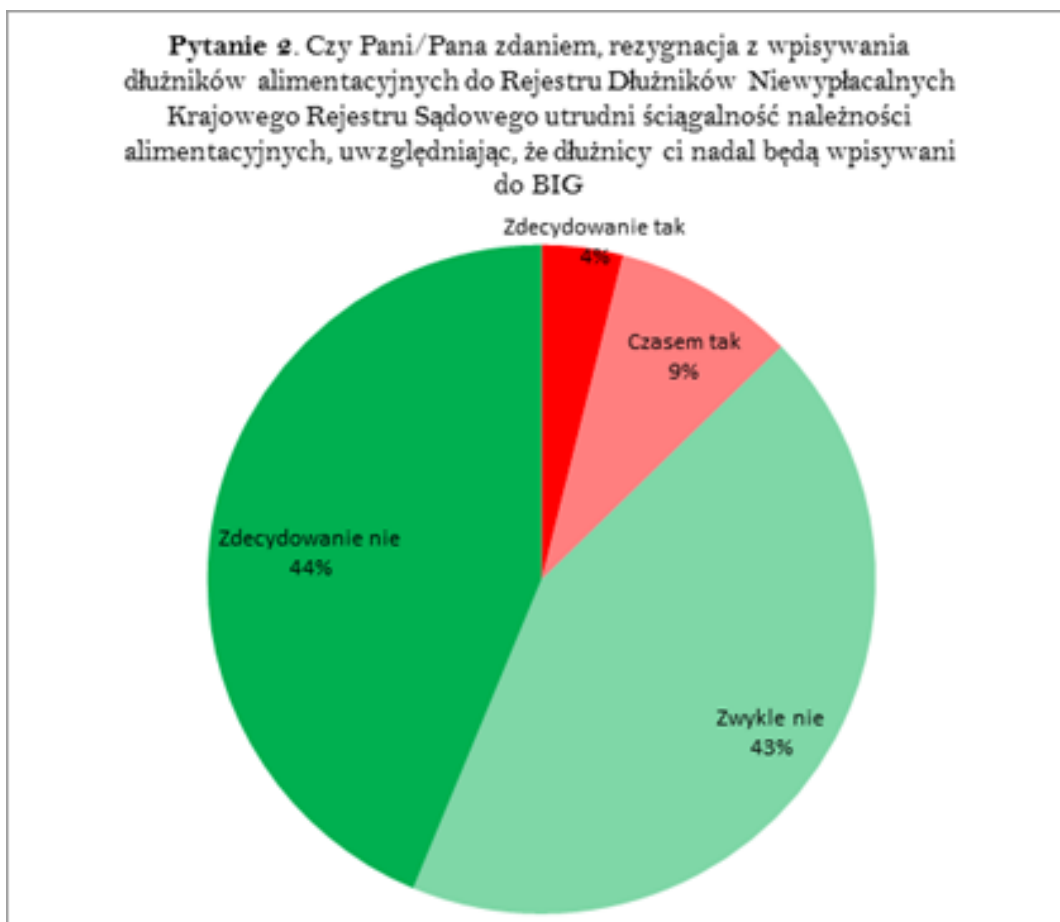
Nakład pracy i kosztów w ramach prowadzonego postępowania o wpis do RDN dłużnika alimentacyjnego – zarówno po stronie komorników jak i sądu rejestrowego – jest nieadekwatny do osiąganych efektów, które w ciągu kilku lat obowiązywania przepisu są praktycznie niezauważalne.

Nie tracąc jednak z pola widzenia faktu, że poziom egzekucji należności alimentacyjnych nie jest satysfakcjonujący, w okresie od grudnia 2014 r. do marca 2015 r. przeprowadzono ankietę na próbie 510 urzędników samorządowych odpowiedzialnych za postępowania wobec dłużników alimentacyjnych – a zatem osób

bezpośrednio stykających się z problemem niskiej ściągalności należności alimentacyjnych.

Na podstawie jej wyników można stwierdzić, że wpis do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego nie jest skutecznym sposobem dyscyplinowania dłużników (tak 85% respondentów) i rezygnacja z niego nie utrudni ściągania należności (tak 87% respondentów).

W pytaniach otwartych – mających na celu identyfikację szczegółowych problemów i dopracowanie projektowanych rozwiązań – respondenci podkreślali, że w wielu przypadkach dłużnicy są osobami nieuczestniczącymi w legalnym obrocie – nieposiadającymi legalnej pracy i niekorzystającymi z kredytów – zatem wpis do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego w żaden sposób nie wpływa na ich sytuację.

Respondenci wyrazili jednak opinię, że wpis dłużnika do rejestru może być efektywny w dwóch przypadkach:

- 1) kiedy dłużnik stara się o kredyt/dokonuje zakupu na raty (wpis mu to utrudni/uniemożliwi) lub
- 2) kiedy prowadzi on działalność gospodarczą jako osoba fizyczna (wpis wpłynie na obniżenie jego wiarygodności, utrudni mu prowadzenie działalności).

Podkreślenia wymaga, że projekt ustawy **nie przewiduje** rezygnacji z wpisu dłużników alimentacyjnych do BIG (Krajowy Rejestr Długów, BIG InfoMonitor, Rejestr

Dłużników ERIF BIG, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej) jako metody dyscyplinowania dłużników starających się o kredyt.

Odnosząc się zatem do spostrzeżeń opisanych w pkt 1 stwierdzić należy, że jedynie zamieszczenie informacji o zaleganiu z płatnością zaległości alimentacyjnych w jednym z Biur Informacji Gospodarczej, do których wpis:

- a) może być dokonany zarówno na podstawie zawiadomienia przedstawiciela ustawowego małoletnich uprawnionych (koszt 69 zł + prosta umowa zawierana przez Internet), jak i na podstawie zawiadomienia właściwego organu gminy,
- b) dotyczy zaległości wymagalnych,
- c) może być dokonany **przed wszczęciem egzekucji komorniczej**

może zdyscyplinować dłużnika, który zamierza zaciągnąć kredyt lub dokonać zakupu na raty, albowiem to właśnie w Biurach Informacji Gospodarczej (a nie w RDN KRS) banki i inne instytucje finansowe sprawdzają swoich przyszłych klientów.

Przypomnieć należy, że z urzędu do RDN KRS wpisywani są jedynie dłużnicy, co do których egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna w odniesieniu do zaległości alimentacyjnych za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Jak wskazuje logika, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna, dłużnik nie posiada ani majątku, ani żadnego źródła dochodu, nie może zatem wykazać się zdolnością kredytową. Nie jest więc nawet potencjalnym klientem banku.

Z kolei wskazanie przez ankietowanych, że ujawnienie informacji o zaleganiu z zobowiązaniami alimentacyjnymi może mieć wpływ na wiarygodność osób fizycznych wykonujących działalność gospodarczą skutkowało skierowaniem badań ankietowych do przedsiębiorców zrzeszonych w BCC, Konfederacji Lewiatan, KIG, PRB i ZRzP, w celu ustalenia, czy informacja o zaległościach alimentacyjnych potencjalnego kontrahenta wpłynęłaby na ocenę jego wiarygodności. Zapytano także, czy przedsiębiorcy chcieliby mieć możliwość szybkiego i darmowego sprawdzenia, czy potencjalny kontrahent prowadzący działalność gospodarczą jako osoba fizyczna zalega z zapłatą alimentów.

Wyniki ankiety przedstawiono poniżej.

Czy Pani/Pana zdaniem wiedza, że potencjalny kontrahent zalega ponad pół roku z zapłatą alimentów jest istotna dla oceny jego wiarygodności w obrocie gospodarczym?

Czy chciałaby Pani/Pan mieć możliwość szybkiego i darmowego sprawdzenia, czy potencjalny kontrahent prowadzący działalność gospodarczą jako osoba fizyczna zalega z zapłatą alimentów?

W związku z powyższym proponuje się rezygnację z wpisywania do RDN dłużników alimentacyjnych.

Realizacja powyższego założenia wymaga uchylecia art. 1086 § 4 Kodeksu postępowania cywilnego.

3.5. Zakończenie dokonywania nowych wpisów do RDN na wniosek (od dnia wejścia w życie ustawy) i z urzędu (od dnia 1 lutego 2019 r.)

Uwzględniając, że informacje udostępniane dotychczas na podstawie wpisów dokonywanych do RDN na podstawie art. 55 pkt 1, 1a, 2 i 4 od 1 lutego 2019 r. będą ujawniane w CRRU (patrz pkt 3.3.) oraz biorąc pod uwagę znikome zainteresowanie obrotu prawnego danymi zgromadzonymi w RDN, proponuje się rezygnację z dokonywania wpisów do RDN na podstawie art. 55 pkt 3.

Przede wszystkim wskazać należy, że na podstawie ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. poz. 424, z późn. zm.), a obecnie ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015, z późn. zm.) powstały biura informacji gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów BIG, BIG InfoMonitor, ERIF Biuro Informacji Gospodarczej, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Krajowa Informacja Długów telekomunikacyjnych BIG S.A.), które cieszą się w obrocie dużą popularnością i w praktyce stały się podstawowym źródłem informacji o dłużniku lub o kontrahencie.

Dla zobrazowania różnic w poziomie zainteresowania danymi zgromadzonymi w RDN KRS i w biurach informacji gospodarczej można wskazać, że w 2013 r. z BIG InfoMonitor udzielono 13 600 000 informacji, a z RD ERIF BIG S.A. 4 000 000 informacji. W tym samym czasie Centralna Informacja RDN KRS udzieliła 14 142 informacji, co stanowi 0.08% ogólnej liczby informacji pobranych ze wskazanych powyżej biur informacji gospodarczej.

W 2014 r. z RD ERIF BIG S.A. udzielono 4 800 000 informacji, zaś na koniec trzeciego kwartału 2015 r. – 4 100 000 informacji. BIG InfoMonitor od stycznia do listopada 2015 r. udzielił 14 700 000 informacji. Z Centralnej Informacji RDN KRS za 2014 r. udzielono 14 340 informacji, zaś za 2015 r. 12 356 informacji.

Z powyższego niezbiecie wynika, że z roku na rok zainteresowanie danymi gromadzonymi przez biura informacji gospodarczej znacznie wzrasta, zaś danymi zgromadzonymi w RDN maleje.

W praktyce wszelkie instytucje, firmy i osoby fizyczne, aby ustalić, czy ich klient lub kontrahent jest wypłacalny, zwracają się o udzielenie informacji właśnie do biur

informacji gospodarczej, zaś poziom zainteresowania danymi zgromadzonymi w RDN KRS jest znikomy.

Wraz ze wzrostem popularności informacji udostępnianych przez biura informacji gospodarczej spada również zainteresowanie **wierzycieli** dokonaniem wpisu ich dłużników do RDN.

Na wniosek wierzyciela (na podstawie art. 56 ustawy o KRS) w 2011 r. dokonano 46 672 wpisów do RDN, w 2012 r. – 50 788, w 2013 r. – 47 907, w 2014 r. – 33 667, zaś w 2015 r. 31 491. Zmniejszenie poziomu zainteresowania wierzycieli ujawnianiem w RDN informacji o ich dłużnikach jest skutkiem znacznie większej popularności biur informacji gospodarczej, które w zakresie danych o dłużnikach zalegających z realizacją swoich zobowiązań płatniczych pełnią w obrocie gospodarczym rolę wiodącą.

W związku z powyższym proponuje się rezygnację z dokonywania wpisów do RDN na podstawie art. 56 ustawy o KRS już od dnia wejścia w życie ustawy.

Proponuje się również rezygnację z ujawniania w RDN KRS informacji o zobowiązaniu dłużnika do wyjawienia majątku (art. 55 pkt 3 ustawy o KRS). Jak wynika z praktyki orzeczniczej, wpisy dokonywane na tej podstawie budzą wiele wątpliwości. Zdarza się bowiem, że np. klauzulę wykonalności nadano na osobę, która nie jest dłużnikiem (np. współmałżonek, który zawarł z dłużnikiem umowę rozdzielności majątkowej) i która nie brała udziału w postępowaniu o wyjawienie majątku, gdyż wierzyciel podał błędny adres jej zamieszkania. Dopiero po wpisie do RDN KRS osoba taka dowiaduje się, że w ogóle toczyło się wobec niej postępowanie. Zanim jednak sytuacja prawna takiej osoby zostanie wyjaśniona (w ramach postępowania przed sądem cywilnym) mija nawet kilka lat, a wpis w RDN KRS cały czas istnieje i wiarygodność takiej osoby spada.

Ponieważ postanowienie zobowiązujące dłużnika do wyjawienia majątku może zapaść również pod nieobecność dłużnika, zdarza się również, że ze względu na podanie błędnych danych przez wierzyciela orzeczenia takie zapadają nie wobec dłużników, a wobec osób o tym samym imieniu i nazwisku co dłużnik. W ten sposób osoba, która w ogóle nie jest dłużnikiem i nie ma nic wspólnego z prowadzonym postępowaniem na podstawie postanowienia zobowiązującego do wyjawienia majątku trafia do RDN KRS.

Wskutek realizacji przedstawionych powyżej propozycji od dnia 1 lutego 2019 r. (czyli od dnia uruchomienia CRRU) nie będą dokonywane nowe wpisy do RDN.

Skutkiem powyższego proponuje się uchylenie z dniem 1 lutego 2019 r. przepisów art. 55 i art. 57 ustawy o KRS.

W przepisach przejściowych, w art. 48 wprowadzono regulację, zgodnie z którą od dnia wejścia w życie ustawy postanowienia w przedmiocie wpisów, o których mowa w art. 55 ustawy o KRS, jako dotyczące wpisów ewidencyjnych nie będą wymagały doręczenia i nie będą podlegały zaskarżeniu (więcej o charakterze wpisów ewidencyjnych patrz. pkt 3.1. niniejszego uzasadnienia).

W sprawach o wpis na podstawie art. 55 i art. 56 ustawy o KRS wszczętych i niezakończonych prawomocnie odpowiednio przed dniem 1 lutego 2019 r. i dniem wejścia w życie ustawy znajdują zastosowanie przepisy dotychczasowe (art. 44 i art. 45 projektu ustawy).

Zmiany lub wykreślenia wpisów w RDN dokonanych do dnia 31 stycznia 2019 r. oraz udzielanie informacji przez Centralną Informację KRS odbywać się będą na zasadach dotychczasowych z uwzględnieniem zmian proponowanych w niniejszym projekcie (np. patrz pkt 3.6).

Przyjęcie powyższego rozwiązania wyeliminuje nieefektywne działania sądu, które w żaden sposób nie wpływają na wzmocnienie wiarygodności i bezpieczeństwa obrotu i pozwoli sądowi rejestrowemu skoncentrować jego aktywność na tym, co stanowi istotę jego działania, tj. rozpoznawanie wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców i rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W związku z zaprzestaniem dokonywania nowych wpisów do RDN od dnia 1 lutego 2019 r. zajdzie konieczność dokonania zmian we wszystkich przepisach prawa, które obecnie odwołują się do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych. Dotyczy to regulacji, zgodnie z którymi brak wpisu danej osoby do RDN jest przesłanką warunkującą możliwość prowadzenia przez nią określonego rodzaju działalności gospodarczej, wykonywania zawodu, pełnienia funkcji albo uzyskania uprawnień.

Ustawy szczególne, odwołując się do informacji zawartych w RDN, przewidują następujące rozwiązania:

- obowiązek złożenia zaświadczenia, że podmiot nie jest wpisany do RDN,
- złożenie oświadczenia o braku wpisu do RDN,
- zasięgnięcie informacji z RDN z urzędu przez właściwy organ (np. właściwego ministra np. przy wpisie na listę doradców restrukturyzacyjnych),
- wymóg, że dana osoba nie może być wpisana do RDN.

Ujawnianie w CRRU wpisów, które do dnia 31 stycznia 2019 r. dokonywane będą w RDN (w szczególności na podstawie art. 55 pkt 1,1a, 2 i 4 ustawy o KRS) skutkuje koniecznością – po pierwsze zmiany wszystkich aktów prawnych, które odwołują się do RDN, po drugie – koniecznością wprowadzenia regulacji uzupełniającej, pozwalającej na swoiste „utrzymanie” weryfikacji określonych osób pod kątem ich szeroko rozumianej wypłacalności.

W nowym stanie prawnym niezbędne będzie ustalenie, czy dana osoba została wpisana do RDN (tj. do dnia 31 stycznia 2019 r.) oraz czy jej dane np. ze względu na umorzenie egzekucji ze względu na brak środków zostały po dniu 1 lutego 2019 r. ujawnione w CRRU.

W związku z powyższym proponuje się zmianę brzmienia art. 21b ustawy o KRS, w taki sposób, aby w przepisie tym nie było odwołania do uchylonego art. 55 pkt 4 ustawy o KRS:

„Art. 21b. Sąd rejestrowy otrzymuje z rejestru dłużników niewypłacalnych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o wpisach do tego rejestru osób, które zostały pozbawione przez sąd upadłościowy prawa prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, reprezentanta lub pełnomocnika w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu, w odniesieniu do osób wpisanych lub podlegających wpisowi w przypadku spółek handlowych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeń w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.”.

Wobec powyższego proponuje się zmianę omawianych przepisów w taki sposób, aby po dniu 1 lutego 2019 r. weryfikacja danej osoby dokonywana była zarówno w RDN

(w odniesieniu do wpisów dokonanych co do zasady do dnia 31 stycznia 2019 r.) jak i w CRRU (w odniesieniu do informacji o kondycji finansowej podmiotu ujawnionych po dniu 1 lutego 2019 r.)

Zaproponowano również dodanie w ustawie o KRS art. 21c, na mocy którego sąd rejestrowy będzie otrzymywał z rejestru, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, informacje o obwieszczeniach dokonanych na podstawie art. 376 ust. 5 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe w odniesieniu do osób wpisanych lub podlegających wpisowi w przypadku spółek handlowych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeń w działach 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W odniesieniu do informacji ujawnianych w CRRU proponuje się, aby osoba, której dotyczy wymóg wykazania określonych okoliczności, składała oświadczenie, że nie jest ujawniona w CRRU lub by organ, określony w przepisach szczególnych, mógł samodzielnie dokonać takich ustaleń.

Ponieważ w CRRU nie dokonuje się wpisów w takim rozumieniu, jak ma to miejsce w KRS, a jedynie ujawnia określone informacje, przepisy nie przewidują możliwości wydawania zaświadczeń w tym przedmiocie.

Dokonując przeglądu ustaw, w których znajdują się regulacje związane z RDN ustalono, że niezbędna jest zmiana następujących ustaw:

1. ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 883);
2. ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 556);
3. ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 290);
4. ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 283);

5. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623, z późn. zm.);
6. ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506, z późn. zm.);
7. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1430);
8. ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.).

3.6. Wprowadzenie regulacji umożliwiającej wykreślenie dłużnika z RDN w sytuacji, gdy zobowiązanie wygasło

W obecnym stanie prawnym istnieje nieuzasadniona dysproporcja w traktowaniu przez ustawodawcę dłużników będących przedsiębiorcami, których zaległości płatnicze wpisywane są do działu 4 rejestru, oraz dłużników działających jako osoby fizyczne, których zaległości płatnicze wpisywane są do rejestru dłużników niewypłacalnych.

Zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 ustawy o KRS dane, o których mowa w art. 41 (w tym zaległości płatnicze przedsiębiorców), mogą być wykreślone w przypadku, gdy po dokonaniu wpisu zapadło orzeczenie sądowe lub decyzja administracyjna, z których wynika, że wpisana do tego rejestru należność nie istnieje, lub wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika, albo gdy tytuł wykonawczy, który stanowił podstawę wpisu, został prawomocnym orzeczeniem sądu pozbawiony wykonalności. Wpisy dokonane w dziale 4 rejestru przedsiębiorców sąd wykreśla z urzędu po upływie 7 lat od dnia dokonania wpisu.

Podstawę wykreślenia wpisu z RDN-u określa art. 59 i art. 60 ustawy o KRS. Zgodnie z art. 59 ust. 1 i 2 sąd rejestrowy z urzędu wykreśla wpisy z rejestru dłużników niewypłacalnych w razie uchylecia lub zmiany postanowienia, na którego podstawie wpisy były dokonane, ponadto sąd rejestrowy z urzędu dokonuje wykreślenia wpisów, gdy uchylono orzeczenie o ogłoszeniu upadłości, albo na wniosek osoby wpisanej do rejestru dłużników niewypłacalnych, gdy tytuł wykonawczy, który stanowił podstawę wpisu, został prawomocnym orzeczeniem sądu pozbawiony wykonalności.

Z kolei zgodnie z treścią art. 60 ust. 1 ustawy o KRS wpisy dokonywane w rejestrze dłużników niewypłacalnych podlegają wykreśleniu z urzędu po upływie 10 lat od dokonania wpisu.

W przypadku wpisu do RDN brak jest zatem podstawy prawnej do wykreślenia wpisu w sytuacji, gdy po jego dokonaniu zapadło orzeczenie lub decyzja, z których wynika, że wpisana do rejestru należność nie istnieje lub wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika.

Często zdarza się, że urzędy skarbowe, urzędy celne, Zakład Ubezpieczeń Społecznych – wnioskodawcy o wpis dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych na podstawie art. 56 ustawy o KRS po pewnym czasie od dokonania wpisu zwracają się do sądu rejestrowego o wykreślenie tych dłużników ze względu na uregulowanie przez nich swoich należności bądź z wnioskiem takim występuje sam dłużnik, dołączając do wniosku oświadczenie wierzyciela, że zobowiązanie wygasło. Gdy sąd rejestrowy oddała wniosek o wykreślenie z rejestru dłużników niewypłacalnych ze względu na brak podstawy prawnej dla jego dokonania, dłużnicy często, składając skargę lub apelację, podnoszą, że zostali poinformowani przez swoich wierzycieli, że po spłacie należności zostaną wykreśleni z rejestru. Wynika z tego, że wyżej wskazane instytucje tak samo traktują wpis dokonywany do działu 4 rejestru przedsiębiorców i wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych.

Z logicznego punktu widzenia brak jakichkolwiek podstaw do różnicowania sposobu traktowania dłużników wyłącznie ze względu na to, do którego z rejestrów – rejestru przedsiębiorców czy RDN wpisywana jest ich zaległość.

Jeżeli dodatkowo uwzględnić fakt, że niektórzy z dłużników wpisywani są do RDN za nieuiszczenie zaległości w kwotach nieprzekraczających 100–200 złotych, to pozostawianie takich dłużników w rejestrze przez 10 lat nie znajduje uzasadnienia.

Zasadne jest zatem wprowadzenie rozwiązania pozwalającego na takie samo traktowanie dłużników, którzy nie regulują swoich należności, niezależnie od tego, czy są to osoby fizyczne czy osoby prawne (spółki prawa handlowego).

Projekt przewiduje dodanie do art. 59 ustawy o KRS ust. 1a, który pozwoli na wykreślanie dłużników z RDN, gdy ich zobowiązanie wygasło, czyli gdy spełnili świadczenie. Na poparcie twierdzenia o wygaśnięciu zobowiązania niezbędne będzie

przedłożenie orzeczenia lub zaświadczenia właściwego organu lub oświadczeń dłużnika i wierzyciela.

Projektowany przepis znajdzie zastosowanie również do wpisów dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy, co dla dłużników wpisanych do RDN powinno stanowić dodatkową motywację do wykonania swoich zobowiązań.

Po wprowadzeniu projektowanych zmian dłużnik wpisany do rejestru dłużników niewypłacalnych będzie miał motywację do spłaty zobowiązań, gdyż spłata umożliwi wykreślenie go z rejestru. Aktualnie, bez względu na to, czy dłużnik spłaci zobowiązanie czy nie, i tak figuruje w rejestrze dłużników niewypłacalnych przez okres 10 lat.

Ponadto wobec zmiany brzmienia art. 60 ust. 1 ustawy o KRS skróceniu z 10 do 7 lat ulegnie okres obowiązywania wpisu w rejestrze, a wykreślenie takiego wpisu jako czynność o charakterze technicznym będzie dokonywane automatycznie, bez potrzeby wydawania przez sąd postanowienia. Nowa treść art. 60 ust. 1 znajdzie również zastosowanie do wpisów dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy.

4. Zmiany proceduralne i porządkowe

Praktyka funkcjonowania Krajowego Rejestru Sądowego wskazuje na potrzebę wprowadzenia zmian legislacyjnych o charakterze porządkowym, dostosowujących regulacje prawne do aktualnych warunków społeczno-gospodarczych. Zmiany te mają również na celu wyeliminowanie pewnych niekorzystnych praktyk spotykanych w sądach rejestrowych.

Niezbędne jest również doprecyzowanie brzmienia tych przepisów, które w praktyce orzeczniczej wzbudzają wątpliwości interpretacyjne.

Proponuje się zatem:

- 4.1. Doprecyzowanie treści art. 398²² k.p.c. i art. 518¹ § 3a k.p.c. oraz art. 45 ustawy o KRS;
- 4.2. Rozszerzenie zakresu podmiotowego art. 18 § 2 k.s.h. oraz zmianę zasad obliczania czasu trwania zakazu;
- 4.3. Ujednolicenie terminologii zawartej w k.p.c. – dział VI postępowanie rejestrowe w ustawie o KRS oraz w ustawie o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów;
- 4.4. Usunięcie zbędnych regulacji;

4.5. Wprowadzenie definicji systemu teleinformatycznego.

4.1. Doprecyzowanie treści art. 398²² k.p.c. i art. 518¹ § 3a k.p.c. oraz art. 45 ustawy o KRS

Zgodnie z obecnym brzmieniem artykułu 398²² § 2 k.p.c. w razie wniesienia skargi orzeczenie referendarza sądowego traci moc. W praktyce niektórych sądów rejestrowych wątpliwości budzi, czy na skutek wniesienia skargi na orzeczenie referendarza sądowego tracą moc także dowody przeprowadzone w toku postępowania prowadzonego przez referendarza sądowego.

Aby uniknąć wątpliwości w tym zakresie, proponuje się dodanie do aktualnej treści art. 398²² § 2 k.p.c. zdania drugiego w brzmieniu: „Czynności poprzedzające wydanie zaskarżonego orzeczenia pozostają w mocy.”.

Skutkiem projektowanej zmiany sędzia rozpoznający skargę będzie mógł oprzeć rozstrzygnięcie na dowodach przeprowadzonych przez referendarza lub przeprowadzić postępowanie dowodowe w takim zakresie, jaki uzna za niezbędny.

Jak wynika z praktyki orzeczniczej, często wskutek rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza sądowego zarządzające wpis do rejestru zachodzi potrzeba zmiany zaskarżonego postanowienia i dokonanego na jego podstawie wpisu. Aktualne brzmienie art. 518¹ § 3a k.p.c. nie daje podstawy do zmiany postanowienia. Proponuje się zatem, aby w powołanym przepisie zdanie 2 uzyskało brzmienie: „Rozpoznając sprawę, sąd wydaje postanowienie, w którym zaskarżone orzeczenie i dokonany na jego podstawie wpis zmienia albo utrzymuje w mocy albo uchyla w całości lub w części i w tym zakresie wniosek oddala bądź odrzuca, względnie postępowanie umarza.”.

W praktyce pojawiły się również wątpliwości co do możliwości wpisu z urzędu w dziale 6 rejestru informacji o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania likwidacji. Jedne sądy uznają, że ze względu na fakt, że całe postępowanie prowadzone jest z urzędu, zasadnym jest również dokonanie z urzędu wpisu do działu 6, gdyż nielogiczne byłoby oczekiwanie, że w postępowaniu prowadzonym z urzędu uczestnik złoży wniosek o ujawnienie informacji o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Inni wskazują na brak przepisu, który wprost pozwalałby na dokonanie takiego wpisu.

W związku z powyższym proponuje się dodanie w art. 45 ustawy o KRS ust. 4b, zgodnie z którym wpisów w dziale 6 informacji o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania likwidacji, o którym mowa w art. 25d ust. 1, dokonuje się z urzędu.

4.2. Rozszerzenie zakresu podmiotowego art. 18 § 2 k.s.h. oraz zmiana zasad obliczania czasu trwania zakazu

Stosownie do treści art. 18 § 2 k.s.h. nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej albo likwidatorem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w przepisach rozdziałów XXXIII–XXXVII Kodeksu karnego oraz w art. 585 (uchylony), art. 587, art. 590 i w art. 591 ustawy.

Powyższy zakaz nie obejmuje swym zakresem prokurentów, którym na mocy art. 109¹ k.c. ustawodawca przyznał szerokie uprawnienia. Prokura obejmuje umocowanie do czynności sądowych i pozasądowych, jakie są związane z prowadzeniem przedsiębiorstw, i nie może być ograniczona ze skutkiem wobec osób trzecich, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Tak szeroki zakres umocowania ustawowego zbliża pozycję prokurenta w sferze kompetencji do prowadzenia spraw i reprezentacji podmiotu do pozycji członka zarządu.

Od dnia 15 stycznia 2013 r. (na mocy ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. poz. 1514) dane osób ubiegających się o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w skład organów, o których mowa w art. 18 § 2 k.s.h., podlegają weryfikacji z danymi zgromadzonymi w Krajowym Rejestrze Karnym. W przypadku negatywnej weryfikacji, gdy okaże się, że ze względu na prawomocne skazanie osoba nie ma zdolności do pełnienia funkcji członka zarządu, komisji rewizyjnej, rady nadzorczej lub likwidatora, sąd rejestrowy oddala wniosek o jej wpis do KRS.

Z praktyki sądów rejestrowych wynika, że osobom, którym odmówiono wpisu do KRS lub które wykreślono z rejestru ze względu na prawomocne skazanie za jedno z przestępstw określonych w przepisach rozdziałów XXXIII–XXXVII Kodeksu karnego, udzielana jest prokura i w ten sposób nabywają one prawo reprezentowania podmiotu. Działania takie należy uznać za próbę obejścia obowiązujących przepisów.

Celem regulacji zawartej w art. 18 § 2 k.s.h. było m.in. uniemożliwienie osobom prawomocnie skazanym za popełnienie przestępstw określonych w przepisach rozdziałów XXXIII–XXXVII Kodeksu karnego prowadzenia spraw i reprezentacji

podmiotu. Uwzględniając fakt, że prokurenci nie są objęci dyspozycją art. 18 § 2 k.s.h., stwierdzić należy, że obecnie cel tego przepisu nie jest w pełni realizowany.

Ze wskazanych powyżej przyczyn zasadne jest rozszerzenie zakresu podmiotowego art. 18 § 2 k.s.h. o prokurentów.

Z racji umiejscowienia art. 18 w dziale III dotyczącym spółek kapitałowych wątpliwości budzi, czy przepis ten ma także zastosowanie do osób sprawujących analogiczne funkcje w spółkach kwalifikowanych jako osobowe, np. do członków rady nadzorczej w spółce komandytowo-akcyjnej, członków zarządu spółki partnerskiej. Brak jest uzasadnienia dla odmiennego traktowania np. członka rady nadzorczej tylko ze względu na formę prawną spółki, inną niż spółka kapitałowa. Projekt zakłada dodanie do art. 18 k.s.h. § 5, w którym wyraźnie wskazuje się, że przepis art. 18 § 1–4 k.s.h. znajduje zastosowanie także do osób sprawujących funkcję członków zarządu w spółce partnerskiej lub członka rady nadzorczej w spółce komandytowo-akcyjnej.

Trudności w praktyce wywołuje również sposób obliczania czasu trwania zakazu. Artykuł 18 § 3 k.s.h. stanowi, że zakaz, o którym mowa w § 2, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, jednakże nie może zakończyć się wcześniej niż z upływem trzech lat od dnia zakończenia okresu odbywania kary. Ustalenie przez Biuro Informacyjne KRK konkretnego dnia zakończenia okresu odbywania kary jest czasochłonne. W wielu przypadkach wymaga bezpośredniego kontaktu z sądem nadzorującym wykonanie kary, co znacznie opóźnia przekazanie przez KRK informacji do KRS. Sąd rejestrowy nie może wydać rozstrzygnięcia w sprawie przed uzyskaniem odpowiedzi z KRK. Powyższe skutkuje wydłużeniem czasu rozpoznawania wniosku, a w konsekwencji opóźnieniem w wydaniu orzeczenia przez sąd rejestrowy. Stan taki należy uznać za niepożądany.

Treść art. 18 § 3 k.s.h. budzi też wątpliwości interpretacyjne ze względu na brak odniesienia do terminu zatarcia skazania. Zgodnie z powołanym przepisem zakaz ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego. Jednak przepis nie reguluje sytuacji, gdy zatarcie skazania nastąpiło przed upływem pięciu lat od uprawomocnienia wyroku.

Wobec powyższego proponuje się doprecyzowanie treści art. 18 § 3 k.s.h. przez wyraźne wskazanie, że zakaz, o którym mowa w § 2, ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, chyba że wcześniej nastąpiło zatarcie

skazania i zrezygnowano z przesłanki upływu trzech lat od dnia zakończenia okresu odbywania kary.

Skutkiem zmiany art. 18 k.s.h. jest konieczność uzupełnienia o prokurentów art. 6 ust. 1 pkt 10a ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym.

Wobec rezygnacji w art. 18 § 2 k.s.h. z przesłanki zakończenia okresu odbywania kary, do art. 20a powołanej ustawy dodano ust. 6, albowiem w odniesieniu do osób skazanych za jedno z przestępstw wymienionych w art. 18 § 2 k.s.h. nie będzie już potrzeby przesyłania danych, które są związane właśnie z wykonaniem kary.

Jedynie na marginesie należy dodać, że pomimo uchylecia przepisu art. 585 k.s.h. niezbędne jest jego zachowanie w treści art. 18 § 2 k.s.h., albowiem nadal istnieją prawomocne, niezatarte skazania dokonane na podstawie właśnie tego przepisu i niezbędne jest weryfikowanie przez Biuro Informacyjne KRK (w ramach art. 18 § 2 k.s.h.) również tego typu skazań.

4.3. Ujednolicenie terminologii zawartej w k.p.c. – dział VI postępowanie rejestrowe w ustawie o KRS oraz w ustawie o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów

W ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn. zm.) odstąpiono od posługiwania się pojęciem „wniosków składanych drogą elektroniczną” na rzecz określenia: „wnioski składane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”.

Wprowadzane powołaną ustawą zmiany nie obejmują jednak działu VI Kodeksu postępowania cywilnego – postępowanie rejestrowe.

Celem ujednolicenia zawartej w Kodeksie postępowania cywilnego terminologii oraz dostosowania do niej pojęć używanych w ustawie o KRS i ustawie o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów proponuje się w dziale VI Kodeksu postępowania cywilnego, w ustawie o KRS oraz w ustawie o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów zastąpienie zwrotu: „wniosek złożony drogą elektroniczną” zwrotem: „wniosek złożony za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”.

Zmiany odpowiednich przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i ustawy o KRS zostały szczegółowo omówione w dziale II niniejszego uzasadnienia.

W odniesieniu do ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów proponuje się w art. 39 ust. 2a i art. 43a wprowadzić zmiany o charakterze porządkowym polegające na zmianie terminologii. Pojęcie „drogi elektronicznej” zastępuje się zwrotem „za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”, przy czym pozostałą treść ww. przepisów pozostawia się bez zmian.

4.4. Usunięcie zbędnych regulacji

W obowiązującym stanie prawnym, w związku z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego w postępowaniu przed sądem rejestrowym funkcjonuje aż 8 aktów wykonawczych regulujących podobną materię. Są to:

- 1) wydane na podstawie art. 6 pkt 3 ustawy o KRS rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania drogą elektroniczną do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej (Dz. U. poz. 1773, z późn. zm.),
- 2) wydane na podstawie art. 19 ust. 7 ustawy o KRS rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu składania wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego dotyczących spółek, których umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy spółki udostępnionego w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 65, z późn. zm.),
- 3) wydane na podstawie art. 23¹ § 5 ustawy – Kodeks spółek handlowych rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki jawnej udostępnionych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 68, z późn. zm.),
- 4) wydane na podstawie art. 23¹ § 6 ustawy – Kodeks spółek handlowych rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki jawnej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 64, z późn. zm.),

- 5) wydane na podstawie art. 106¹ § 5 ustawy – Kodeks spółek handlowych rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki komandytowej udostępnionych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 70, z późn. zm.),
- 6) wydane na podstawie art. 106¹ § 6 ustawy – Kodeks spółek handlowych rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki komandytowej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 63, z późn. zm.),
- 7) wydane na podstawie art. 157¹ § 5 ustawy – Kodeks spółek handlowych rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnionych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 69, z późn. zm.),
- 8) wydane na podstawie art. 157¹ § 6 ustawy – Kodeks spółek handlowych rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz wymagań dotyczących podpisu elektronicznego (Dz. U. poz. 420).

Oprócz ww. rozporządzeń, kwestie związane z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, w tym zakładaniem konta, wnoszeniem pism procesowych oraz doręczeniami, regulują wydane na podstawie ogólnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego następujące akty wykonawcze:

- 1) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 października 2015 r. w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (Dz. U. poz. 1783, z późn. zm.) – wydane na podstawie art. 125 § 3¹ Kodeksu postępowania cywilnego,
- 2) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym

postępowanie sądowe (Dz. U. poz. 637, z późn. zm.) – wydane na podstawie art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego,

- 3) rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 października 2015 r. w sprawie trybu i sposobu dokonywania doręczeń elektronicznych (Dz. U. poz. 1776, z późn. zm.) – wydane na podstawie art. 131¹ § 3 Kodeksu postępowania cywilnego.

Wydanie wyżej wymienionych rozporządzeń na podstawie ogólnych przepisów k.p.c. stawia pod znakiem zapytania potrzebę istnienia przynajmniej części rozporządzeń wykonawczych wydanych w oparciu o ustawę o KRS i k.s.h. Dopóki brak było rozporządzeń wykonawczych wydanych w oparciu o k.p.c., uzasadnione było funkcjonowanie w obrocie rozporządzeń wskazanych w pkt od 1–8.

Aktualnie materia rozporządzeń wydanych na podstawie ustawy o KRS i k.s.h. w zakresie zakładania konta w systemie teleinformatycznym, składania wniosków (pism procesowych) i doręczeń pokrywa się z zakresem przedmiotowym rozporządzeń wydanych na podstawie k.p.c., co uzasadnia wprowadzenie następujących zmian.

Proponuje się uchylić artykuły: 23¹ § 6 i 106¹ § 6 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, stanowiące delegacje ustawowe dla Ministra Sprawiedliwości do wydania aktów wykonawczych w przedmiocie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki jawnej i komandytowej przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym. W pierwszym rzędzie zauważyć należy, że oba rozporządzenia dotyczące kwestii zakładania konta przy tworzeniu spółki jawnej oraz spółki komandytowej są tożsame w swej treści. Po drugie, istnienie dwóch rozporządzeń jedynie ze względu na fakt, że dotyczą one dwóch różnych typów spółek, jest pozbawione sensu. Po trzecie, materię zakładania konta w systemie teleinformatycznym, za pomocą którego będą składane pisma procesowe, reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe. Rozporządzenie to znajdzie bezpośrednie zastosowanie również w odniesieniu do zakładania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie rejestrowe. W razie potrzeby jego treść zostanie uzupełniona o odrębności dotyczące zakładania konta w systemie teleinformatycznym. Zasadne jest

jednak funkcjonowanie jednego aktu wykonawczego określającego tryb zakładania konta we wszystkich postępowaniach sądowych.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że zgodnie z projektowaną regulacją od dnia 1 marca 2020 r. wszystkie wnioski składane do sądu rejestrowego, a dotyczące podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców, będą wnoszone wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Uwagi podobnej natury należy poczynić częściowo także w odniesieniu do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz wymagań dotyczących podpisu elektronicznego. W tym przypadku zakres regulacji zawartej w rozporządzeniu jest szerszy niż regulacje zawarte w wyżej omówionych rozporządzeniach dotyczących zakładania konta przy zawiązaniu umowy spółki jawnej i komandytowej z wykorzystaniem wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym. Oprócz przepisów dotyczących *stricte* zakładania konta w systemie teleinformatycznym, rozporządzenie reguluje także kwestie dotyczące sporządzenia i podpisania w systemie teleinformatycznym dokumentów o materialnoprawnym charakterze dołączanych do wniosku, a to: listy wspólników sporządzonej według wzorca udostępnionego w systemie teleinformatycznym, formularza oświadczenia składanego przez członków zarządu o wniesieniu wkładów na pokrycie kapitału zakładowego.

Wobec powyższego proponuje się, aby regulacje dotyczące dokonywania w systemie teleinformatycznym czynności o charakterze materialnoprawnym zostały przeniesione do treści § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie określenia wzorców dotyczących spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udostępnionych w systemie teleinformatycznym.

Zmiana taka nie wymaga zmiany delegacji określonej w art. 157¹§ 5 k.s.h., na podstawie której ww. rozporządzenie zostało wydane.

Proponuje się dodanie w Kodeksie spółek handlowych art. 7¹, zgodnie z którym, jeżeli przepis ustawy tak stanowi, zawarcie umowy spółki lub wykonanie innej czynności dotyczącej spółki może nastąpić także przy wykorzystaniu wzorca umowy lub innych

wzorców udostępnionych w systemie teleinformatycznym. Czynności te wykonywane będą za pośrednictwem konta, o którym mowa w art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego.

Taki zabieg legislacyjny pozwoli na uchylenie art. 157¹ § 6 k.s.h. i objęcie kwestii związanych z zakładaniem konta w systemie teleinformatycznym w celu zawiązania umowy spółki z o.o. na podstawie wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 kwietnia 2016 r. w sprawie trybu zakładania i udostępniania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, wydanym na podstawie art. 126 § 6 Kodeksu postępowania cywilnego.

Reasumując, tryb zakładania konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie rejestrowe uregulowany zostanie jednym, ww. rozporządzeniem.

Nowelizacji wymaga również treść art. 6 pkt 3 ustawy o KRS, który zawiera delegację dla Ministra Sprawiedliwości do określenia w rozporządzeniu warunków organizacyjno-technicznych dotyczących formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji drogą elektroniczną, a także orzeczeń, odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji i kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom tą drogą oraz sposobu posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji z Rejestru i dokumentów rejestrowych oraz możliwość posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej.

Część kwestii objętych treścią ww. rozporządzenia została uregulowana w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 października 2015 r. w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe, wydanym na podstawie art. 125 § 3¹ Kodeksu postępowania cywilnego.

Proponuje się zatem, by nowa delegacja określona w art. 6 pkt 3 ustawy o KRS dotyczyła jedynie czynności związanych z działaniem Centralnej Informacji KRS, zaś kwestie dotyczące składania wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zostały objęte regulacją zawartą w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 października 2015 r. w sprawie sposobu wnoszenia pism procesowych za

pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe (Dz. U. poz. 178, z późn. zm.) – wydanym na podstawie art. 125 § 3¹ Kodeksu postępowania cywilnego.

Ze względu na nadanie nowego brzmienia art. 19 ustawy o KRS nie ma potrzeby uchylania dotychczasowego brzmienia art. 19 ust. 7 ustawy o KRS, który zawiera delegację dla Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia w zakresie sposobu i trybu złożenia wniosku o wpis do rejestru spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym, oraz składania innych wniosków przez te spółki.

4.5. Wprowadzenie definicji systemu teleinformatycznego

W projektowanym jako uzupełnienie ustawy o KRS artykule 3a przewiduje się wprowadzenie definicji systemu teleinformatycznego. Przepis ten definiuje system teleinformatyczny poprzez wymienienie poszczególnych jego funkcjonalności. Wprowadzenie tej definicji wydaje się konieczne, biorąc pod uwagę aktualną liczbę funkcjonalności systemu oraz przewidywane do wprowadzenia nowe funkcjonalności związane z informatyzacją postępowania rejestrowego oraz sposobu prowadzenia akt rejestrowych. Przepis art. 3a wskazuje jednocześnie Ministra Sprawiedliwości jako organ właściwy do utrzymania systemu, administrowania zgromadzonych w nim danych osobowych oraz udostępniania adresu, pod którym system ten jest dostępny.

III. Przepisy przejściowe

W art. 32 ustawy przyjęto ogólną zasadę, że do postępowań przed sądem rejestrowym wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Dotyczy to wszystkich wniosków, do rozpoznania których właściwy jest sąd rejestrowy, a więc zarówno wniosków o wpis, jak i z wpisem niezwiązanych. Przepis ten w oczywisty sposób obejmuje także postępowania wszczęte z urzędu przed dniem wejścia w życie ustawy.

Przepis art. 33 pozostaje w ścisłym związku z projektowaną treścią art. 19a ust. 5 ustawy o KRS. Zgodnie z tym przepisem w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą: „Do wniosku o wpis osób reprezentujących podmiot wpisany do Rejestru, likwidatorów i prokurentów należy dołączyć oświadczenia tych osób obejmujące: zgodę na ich powołanie oraz ich adresy do doręczeń. Wymogu dołączenia zgody nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis jest podpisany przez osobę, która podlega wpisowi albo która

udzieliła pełnomocnictwa do złożenia wniosku o wpis, albo której zgoda jest wyrażona w protokole z posiedzenia organu powołującego daną osobę lub w umowie spółki”.

W stosunku do dotychczasowego brzmienia art. 19a ust. 5 ustawy o KRS dodatkowym elementem ww. wniosku o wpis będzie konieczność dołączenia oświadczenia wskazanych tam osób, także o ich adresach do doręczeń. Podkreślić przy tym należy, że oświadczenie o adresie do doręczeń musi pochodzić od osoby, której adres do doręczeń dotyczy. Nie jest więc dopuszczalne złożenie oświadczenia w przedmiocie adresu do doręczeń przez inną osobę, nawet jeśli ma ona prawo reprezentowania podmiotu. Zauważyć należy również, że obowiązkiem złożenia oświadczenia zostały objęte wszystkie osoby wskazane w ww. przepisie, jeżeli reprezentują podmiot wpisany do Rejestru lub pełnią w nim funkcję likwidatora lub prokurenta. Bez znaczenia pozostaje natomiast, do jakiego rejestru podmiot jest wpisany.

Zarówno bezpieczeństwo obrotu, jak i interes wierzycieli wymaga, by oświadczenia dotyczące adresów do doręczeń jak najszybciej zostały złożone do akt rejestrowych. W związku z tym, na podstawie projektowanego art. 33, proponuje się, aby w sytuacji, gdy do dnia wejścia w życie ustawy wniosek o wpis lub zmianę danych osób, o których mowa w art. 19a ust. 5 ustawy, o której mowa w art. 1, nie został rozpoznany w pierwszej instancji, sąd rejestrowy wzywał podmiot do uzupełnienia wniosku przez dołączenie oświadczeń tych osób obejmujących adresy do doręczeń, chyba że oświadczenia takie znajdują się w aktach rejestrowych.

Konieczność uzupełnienia dotyczyć więc będzie tylko wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie ustawy, których przedmiotem jest wpis lub zmiana danych osób, o których mowa w art. 19a ust. 5, a do dnia wejścia w życie ustawy wniosek nie został rozpoznany w pierwszej instancji. Obojętnym natomiast pozostaje, czy będziemy mieli do czynienia z podmiotem wpisanym do rejestru przedsiębiorców, czy stowarzyszeń. W celu realizacji tego obowiązku przewodniczący będzie wzywał podmiot do przedłożenia oświadczeń złożonych przez wskazane w art. 19a ust. 5 ustawy o KRS osoby – w trybie art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i art. 7 ustawy o KRS. Obowiązek wezwania nie będzie obejmował sytuacji, gdy oświadczenia takie będą już zalegać w aktach rejestrowych. Nie można bowiem wykluczyć, co pokazuje praktyka, że adresy do doręczeń osób, o których mowa w projektowanym art. 19a ust. 5 ustawy o KRS, mogą w aktach się już znajdować. Np. został złożony wniosek o wpis zmiany

danych dotychczasowych członków zarządu polegający jedynie na zmianach ich funkcji w zarządzie, podczas gdy wszyscy członkowie zarządu spółki z o.o. złożyli już oświadczenia o swoich adresach zgodnie z art. 166 § 1 pkt 5 k.s.h. przy pierwszym wpisie do rejestru. Wówczas nie będzie konieczności ponownego wzywania ich do złożenia stosownych oświadczeń, mimo że będziemy mieli do czynienia z wnioskiem o zmianę danych tych osób. Dodatkowo w art. 36 przewiduje się, że informacja o adresie złożona do akt rejestrowych przed wejściem w życie ustawy na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, w szczególności art. 166 k.s.h., powinna być traktowana tak samo jak informacja złożona na podstawie art. 19 ust. 5e, co oznacza w szczególności, że na ten adres będą dokonywane doręczenia korespondencji członkom zarządu podmiotu, do chwili złożenia przez nich nowej informacji o adresie.

Hipotezą art. 34 objęta jest natomiast sytuacja, w której podmiot jest wpisany do KRS, ale w dniu wejścia w życie ustawy nie jest procedowany przed sądem rejestrowym żaden wniosek od niego pochodzący. Wówczas podmiot ma obowiązek przy pierwszym wniosku składanym do sądu rejestrowego po dniu wejścia w życie ustawy złożyć do akt rejestrowych aktualne oświadczenia osób, o których mowa w art. 19a ust. 5, w zakresie ich adresów do doręczeń. Obojętnym jest przy tym, jakie dane będą przedmiotem wniosku skierowanego do sądu rejestrowego i czego będzie on dotyczyć. W przypadku braku dołączenia oświadczeń przewodniczący powinien dokonać stosownego wezwania. Termin złożenia przez podmiot oświadczeń osób wskazanych w art. 19a ust. 5 o adresach nie może być dłuższy niż 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Po tym terminie sąd rejestrowy będzie uprawniony do skorzystania z przepisu art. 24 ustawy o KRS (postępowanie przymuszające).

Przepis art. 35 dotyczy projektowanego art. 19a ust. 5d. Przepis ten wskazuje, że do zgłoszenia spółki kapitałowej do rejestru należy dołączyć listę obejmującą nazwisko i imię oraz adres do doręczeń albo firmę (nazwę) i siedzibę wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz członków organów nadzoru spółek kapitałowych lub innych osób, gdy umowa lub statut albo przepisy prawa przyznają im uprawnienie do powołania członków organu reprezentacji, o ile są spółce znane. W przypadku gdy wspólnikiem jest osoba prawna, należy podać imiona i nazwiska oraz adresy do doręczeń członków organu reprezentacji.

Zgodnie z projektowanym art. 35, jeżeli do dnia wejścia w życie ustawy wniosek o pierwszy wpis spółki kapitałowej nie został rozpoznany w pierwszej instancji, sąd rejestrowy wzywa podmiot do uzupełnienia wniosku przez dołączenie listy, o której mowa w projektowanym art. 19a ust. 5d.

W przypadku innym niż opisany w art. 35, obowiązek złożenia listy powstaje przy pierwszym wniosku składanym do sądu rejestrowego, nie później jednak niż w terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 37).

W art. 38 zawarte są przepisy przejściowe dotyczące wprowadzanego w projektowanym art. 9a ustawy o KRS repozytorium sprawozdań finansowych. Ustęp 1 tego przepisu stanowi, że repozytorium to tworzy się dla każdego podmiotu dopiero z chwilą złożenia przez podmiot pierwszych dokumentów finansowych na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie. Przepis ma za zadanie zapobiec powstaniu wątpliwości, czy repozytorium sprawozdań finansowych będzie zawierało sprawozdania złożone w sądzie rejestrowym jeszcze przed wejściem w życie ustawy. Przesądza on, że repozytorium będzie tworzone tylko dla nowo składanych dokumentów finansowych. W ustępie 2 dopuszczono składanie w okresie przejściowym, tj. do dnia 30 września 2018 r., dokumentów finansowych w postaci elektronicznych kopii sporządzonych w postaci papierowej dokumentów, o których mowa w art. 69 ust. 1, 1b, 1f, 1g, 3 i 4 ustawy o rachunkowości. W tym okresie nie będą jeszcze obowiązywały przepisy zobowiązujące podmioty do sporządzania sprawozdań finansowych i innych dokumentów w postaci elektronicznej, stąd należy dopuścić składanie tych dokumentów w formie potwierdzonych przez kierownika jednostki cyfrowych odzworowań (skanów) dokumentów papierowych. Przepis nie uchyla obowiązku sporządzania dokumentów finansowych we właściwej formie, w tym opatrywania ich papierowego oryginału podpisami wszystkich osób wchodzących w skład organu będącego kierownikiem jednostki w rozumieniu ustawy o rachunkowości oraz osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych. Ustęp 3 w art. 38 wyłącza obowiązek dołączania do akt rejestrowych w okresie przejściowym, tj. do dnia wejścia w życie przepisów o elektronicznych aktach rejestrowych, wydruków wniosków i dołączonych do nich dokumentów w odniesieniu do wniosków o wpis wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a i 7 ustawy o KRS. Od chwili wejścia w życie przepisów o repozytorium dokumentów finansowych wszystkie takie dokumenty powinny być składane tylko w repozytorium dokumentów finansowych.

Projektowany przepis art. 39 reguluje sposób prowadzenia akt rejestrowych oraz akt spraw wszczętych przed sądem rejestrowym i niezakończonych przed dniem 1 marca 2020 r. Akta rejestrowe obejmujące **sprawy zakończone przed dniem 1 marca 2020 r.** nie będą podlegały przetworzeniu na postać elektroniczną. Wobec powyższego sądy nie będą miały obowiązku digitalizacji w całości tych akt. Akta te będą więc funkcjonowały w dotychczasowej postaci. Ulegną one jednak swoistemu zamknięciu. Nie oznacza to jednak zakończenia prowadzenia akt rejestrowych dla danego podmiotu, a jedynie zmianę postaci prowadzenia tych akt z papierowej na elektroniczną w systemie teleinformatycznym. Należy podkreślić, że przepis ten nie powiela normy z art. 9 ust. 1 ustawy przewidującej zakaz przetwarzania akt prowadzonych w postaci papierowej na postać elektroniczną. Oba przepisy dotyczą różnych stanów faktycznych. Artykuł 9 ust. 1 dotyczy sytuacji, w której z uwagi na wpis podmiotu do rejestru przedsiębiorców zmienia się określona w art. 9 ust. 1 zdanie drugie zasada prowadzenia akt rejestrowych podmiotu, tj. przejście na prowadzenie akt rejestrowych wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Przepis art. 39 dotyczy natomiast akt rejestrowych podmiotów, których zasada prowadzenia akt rejestrowych zmieniła się z chwilą wejścia w życie ustawy.

Również akta spraw **wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 marca 2020 r.** prowadzi się w postaci papierowej. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 39 nie porusza jedynie problematyki akt sprawy rejestrowej w dotychczasowym jej rozumieniu, ale odnosi się do akt wszystkich spraw toczących się przed sądem rejestrowym. Przesądza, że o ile sprawa została **wszczęta i niezakończona przed dniem 1 marca 2020 r.**, to prowadzi się ją w dalszym ciągu w postaci papierowej. Nie będzie więc konieczności przetwarzania akt spraw prowadzonych w postaci papierowej na postać elektroniczną. Akta takich spraw po ich zakończeniu zostaną dołączone do akt rejestrowych prowadzonych w dotychczasowej, papierowej postaci.

Artykuł 40 ust. 1 niejako uzupełnia regulację zawartą w art. 9 ustawy o KRS, dotyczącą dołączenia do akt rejestrowych wydruków informacji z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, informacji z rejestru dłużników niewypłacalnych oraz z Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości. Analogiczne rozwiązanie przyjęto w stosunku do stanowiących podstawę wpisu informacji otrzymywanych w przyszłości z systemu BRIS i przewidziano w ust. 2.

Istotnej zmianie uległy przepisy dotyczące kuratorów wyznaczanych przez sąd rejestrowy w oparciu o art. 42 k.c. Zaproponowane zmiany w zakresie przepisów materialnoprawnych poszerzają znacznie zakres uprawnień kuratorów. Z drugiej jednak strony w obrocie gospodarczym funkcjonuje szereg kuratorów wyznaczonych w oparciu o art. 42 k.c., których kompetencje do tej pory były znacznie węższe. Faktycznie sprowadzały się one do czynienia starań o powołanie organów osoby prawnej albo złożenie wniosku lub pozwu o rozwiązanie osoby prawnej.

W art. 41 proponuje się, by do kuratorów ustanowionych przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie art. 26 i art. 42 k.c. stosować przepisy dotychczasowe. Ponieważ jednak projektowane przepisy przewidują poszerzenie dotychczasowych kompetencji kuratorów, zasadną wydaje się propozycja umożliwiająca sądowi rejestrowemu zmianę zakresu kompetencji kuratora (a w zasadzie rozszerzenie tych kompetencji) w zakresie dopuszczalnym przez znowelizowane przepisy (art. 42 i następne k.c.). Pozwoli to na „płynne” uzyskanie przez dotychczasowego kuratora dodatkowych uprawnień. Rozwiązanie to jednocześnie gwarantuje tożsamość osoby kuratora i zapobiega zbędnym czynnościom sądu polegającym na odwoływaniu kuratora (powołanego na podstawie starych przepisów), po to, by powołać go na podstawie nowych. Wobec braku w tej mierze przepisu szczególnego sąd rejestrowy będzie mógł poszerzyć uprawnienia kuratora na wniosek, a z urzędu, jeśli spełnione zostaną przesłanki określone w zmienianym art. 603 § 2 k.p.c.

Uzupełnienie regulacji dotyczącej budowy i funkcjonowania Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych stanowi art. 42, w którym proponuje się, aby w przypadku aktów notarialnych sporządzonych przed dniem 1 marca 2020 r., dokumentujących czynności prawne, o których notariusz na podstawie przepisów szczególnych obowiązany był zawiadomić sąd rejestrowy, a zawiadomienia takiego nie dokonał przed dniem wejścia w życie ustawy, wykonanie tego obowiązku następowało za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Na mocy art. 43 ust. 1 projektu ustawy sąd rejestrowy będzie mógł wezwać drogą elektroniczną notariusza do przesłania tą drogą w terminie 2 dni od dnia doręczenia wezwania poświadczonego zgodnie z art. 97 § 2 ustawy – Prawo o notariacie odpisu albo wyciągu aktu notarialnego, sporządzonego po dniu wejścia w życie ustawy, podlegającego przesłaniu do katalogu, o którym mowa w art. 8a ustawy zmienianej

w art. 1 i nieumieszczonego w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych.

Na podstawie art. 43 ust. 2 projektu ustawy elektroniczny wypis lub wyciąg aktu notarialnego sporządzonego przed dniem wejścia w życie ustawy notariusz umieszcza w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych na wniosek strony aktu, jeżeli akt ten zawiera w swej treści dane stanowiące podstawę wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego albo podlega złożeniu do akt rejestrowych podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Z uwagi na propozycję uchylenia niniejszą ustawą przepisów art. 55 i art. 56 ustawy o KRS zaistniała konieczność uregulowania zasad dokonywania wpisów do RDN w okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia zakończenia dokonywania wpisów do RDN (31 stycznia 2019 r.)

Zgodnie z treścią art. 44 w sprawach o wpis na podstawie art. 55 ustawy, o której mowa w art. 1, niezakończonych przed dniem 1 lutego 2019 r. co do zasady stosuje się przepisy dotychczasowe. Przepis ten pozwala sądowi rejestrowemu na rozpoznanie spraw o wpis w RDN na podstawie art. 55 ustawy o KRS, także po dniu 1 lutego 2019 r. w odniesieniu do spraw wszczętych przed tą datą. Rozpoznanie sprawy przez sąd obejmuje zarówno kwestie formalne, jak i merytoryczne, a także rozpoznawanie środków odwoławczych. Jest to tym bardziej uzasadnione, że nie przewiduje się po dniu 1 lutego 2019 r. przepisów, które stworzyłyby podstawę dla przekazania spraw nierozpoznanych czy niezakończonych do CRRU. Analogiczne rozwiązanie przewidziano w art. 45 w stosunku do zakończenia z dniem wejścia w życie ustawy dokonywania wpisów do RDN na podstawie art. 56 ustawy o KRS.

W sprawach o wykreślenie wpisów z RDN wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, na mocy art. 46 znajdzie zastosowanie projektowany art. 59 ust. 1a ustawy o KRS. Oznacza to, że w postępowaniach prowadzonych w dniu wejścia w życie ustawy sąd będzie mógł uwzględnić także dodatkowe podstawy wykreślenia wpisu w RDN, wskazane w powołanym art. 59 ust. 1a ustawy o KRS. Niewątpliwie jest to rozwiązanie korzystne dla osób ubiegających się o wykreślenie z RDN.

Art. 47 stanowi podstawę prawną dla automatycznego wykreślenia z RDN osób wpisanych do tego rejestru również przed dniem wejścia w życie ustawy wraz ze skróceniem z 10 do 7 lat okresu, w jakim wpis się utrzymuje.

W art. 48, z uwagi na uchylenie od dnia 1 lutego 2019 r. przepisów art. 41 pkt. 5 i art. 55 ustawy o KRS, wyrażono zasadę, że postanowień w przedmiocie wpisów dokonanych na podstawie tych przepisów nie doręcza się i nie podlegają one zaskarżeniu. Zasada ta odnosi się do spraw wszczętych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Wskazać należy, że są to wpisy o identycznym charakterze jak wskazane w dodanym art. 45¹ ustawy o KRS. Charakter tych wpisów został już omówiony we wcześniejszej części uzasadnienia i ewentualne argumenty za podobnym rozwiązaniem są w tym przypadku oczywiste.

Wobec zmiany brzmienia art. 18 k.s.h. niezbędne jest uregulowanie kwestii dotyczącej udzielania przez Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego (dalej: BI KRK), informacji o skazaniach na podstawie art. 20a ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym. Istotne jest bowiem ustalenie, czy wobec konkretnej osoby BI KRK ma udzielać informacji zgodnej z brzmieniem art. 18 k.s.h. na dzień skierowania przez KRS zapytania, czy też na dzień udzielenia odpowiedzi, czy na dzień uprawomocnienia wyroku skazującego. Ma to niebagatelne znaczenie dla oceny ważności powołania osoby do pełnienia funkcji, o których mowa w art. 18 k.s.h., względnie ustalenia, czy dla danej osoby upłynął już termin zakazu albo czy w ogóle dana osoba objęta jest zakazem (np. prokurent lub członek zarządu spółki partnerskiej).

Należy zatem ustalić, czy w okolicznościach konkretnej sprawy zastosowanie znajdzie art. 18 k.s.h. w dotychczasowym czy też zmienionym brzmieniu. W art. 49 zaproponowano, aby datą rozstrzygającą o tym, czy do zakresu udzielanej przez BI KRK informacji zastosowanie znajdzie art. 18 w dotychczasowym, czy zmienionym brzmieniu była data **uprawomocnienia się wyroku skazującego**. Jeżeli zatem wyrok uprawomocni się przed dniem wejścia w życie znowelizowanego brzmienia art. 18 k.s.h. (tj. do dnia 30 września 2018 r.), to BI KRK będzie udzielało informacji według zasad dotychczasowych (uwzględniając aktualne brzmienie art. 18 k.s.h.). Jeżeli natomiast wyrok skazujący uprawomocni się po dniu 30 września 2018 r., to BI KRK udzieli informacji zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 18 k.s.h. Bez znaczenia pozostanie, czy taka informacja udzielana jest na wniosek czy z urzędu. Może się zatem

zdarzyć, że pomimo wejścia w życie znowelizowanej treści art. 18 k.s.h. BI KRK udzieli informacji według treści już uchylonego przepisu, ponieważ uprawomocnienie wyroku skazującego nastąpiło przed zmianą brzmienia art. 18 k.s.h.

Skutkiem wprowadzenia regulacji zawartej w art. 49 jest zmiana art. 20a ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym przez dodanie do tego przepisu ust. 6. Po zmianie brzmienia art. 18 k.s.h. nie będzie już potrzeby badania przez sąd rejestrowy, czy upłynęły trzy lata od dnia zakończenia okresu odbywania kary, a zatem informacja przesyłana przez BI KRK do KRS w odniesieniu do osób skazanych za przestępstwa określone w art. 18 § 2 k.s.h. nie musi już zawierać takich danych jak: informacje o orzeczonych karach, środkach karnych, środkach kompensacyjnych lub przypadku oraz podstawie prawnej ich orzeczenia, okresie próby, zarządzeniu wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, skróceniu orzeczonej kary na podstawie art. 75 § 3a Kodeksu karnego oraz wykonaniu kar. Dane te są bowiem zbędne dla oceny okresu zakazu ustalanego w oparciu o nowe brzmienie art. 18 § 3 k.s.h.

Podkreślenia wymaga, że – tak jak dotychczas – oceny, czy upłynął określony w art. 18 § 2 k.s.h. pięcioletni okres od uprawomocnienia się wyroku, będzie dokonywał samodzielnie sąd rejestrowy.

Natomiast zupełnie odmienną – uregulowaną w art. 50 kwestią jest ocena przez sąd rejestrowy zdolności do pełnienia określonej funkcji. Nie ulega wątpliwości, że art. 18 § 3 k.s.h. w znowelizowanym brzmieniu ma charakter względniejszy. **Uniezależnia** bowiem upływ okresu zakazu od zakończenia okresu odbywania kary, a wiąże go jedynie z upływem okresu 5 lat od dnia uprawomocnienia wyroku skazującego, chyba że wcześniej nastąpiło zatarcie skazania. Jednakże w znowelizowanym art. 18 § 2 k.s.h. i dodanym do art. 18 k.s.h. § 5 rozszerzono zakres podmiotowy tego przepisu.

Nie budzi wątpliwości sytuacja, gdy wyrok skazujący uprawomocni się po dniu wejścia w życie znowelizowanego brzmienia art. 18 k.s.h. Wówczas ocena zdolności do pełnienia określonych w art. 18 k.s.h. funkcji dokonywana będzie według treści znowelizowanego art. 18 k.s.h.

W art. 50 zaproponowano, aby również w przypadku gdy wyrok skazujący za przestępstwa określone w art. 18 § 2 k.s.h. uprawomocni się przed dniem 1 października 2018 r. (a więc przed dniem wejścia w życie zmienionego brzmienia art. 18 k.s.h.),

a powołanie do pełnienia funkcji nastąpiło po dniu 30 września 2018 r., zakres podmiotowy i czasokres trwania zakazu oceniany był zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 18 k.s.h.

Sąd będzie dokonywał oceny zdolności do pełnienia funkcji w oparciu o dane uzyskane z BI KRK – na dzień podjęcia uchwały o powołaniu lub wyborze.

Ze względu na konieczność wydania nowych aktów wykonawczych do zmienionych delegacji ustawowych zarówno w projektowanym art. 19 ust. 6 ustawy o KRS, jak i w projektowanym art. 43a ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów w art. 51 i art. 52 zachowano w określonych terminach moc dotychczasowych aktów wykonawczych do czasu wydania nowych.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 i 2 projektu ustawy dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 19 ust. 11 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 1 marca 2020 r. Minister Sprawiedliwości może w okresie przejściowym dokonać zmiany dotychczasowych przepisów wykonawczych, o których mowa w ust. 1.

Na podstawie art. 52 projektu ustawy dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 43a ustawy zmienianej w art. 12 zachowują moc do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 43a ustawy zmienianej w art. 12, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2018 r.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym tymi przepisami.

Test MŚP stosownie do przepisów art. 1 ustawy z dnia 2 marca 2017 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 460)

Przedmiotowa regulacja będzie oddziaływała na przedsiębiorców dokonujących wpisów i zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym oraz Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych, zatem także na sektor mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Konieczność konwersji danych księgowych na format, w którym będą one mogły zostać przekazane, w wersji elektronicznej, do KRS będzie implikowała potrzebę jednorazowego dostosowania księgowych systemów informatycznych, co może spowodować dodatkowe koszty dla części z podmiotów zobowiązanych do składania dokumentów do KRS w wersji elektronicznej.

Należy jednak zauważyć, że aktualnie większość z nich prowadzi księgi rachunkowe w formie elektronicznej, przy wykorzystaniu stosownego oprogramowania księgowego, opracowywanego przez jeden z wielu podmiotów komercyjnych. Z uwagi na ten fakt dostosowanie formatów danych wykorzystywanych przez ww. oprogramowanie do wymagań KRS nastąpi w ramach aktualizacji oprogramowania, dostarczonej tym podmiotom w ramach obecnie posiadanych subskrypcji oraz licencji.

W związku z tym zarówno liczbę podmiotów, które będą musiały przeprowadzić proces dostosowawczy, jak i jego łączny koszt należy uznać za relatywnie nieznaczny.

Ponadto proponowane rozwiązania przyniosą korzyści z tytułu zmiany modelu korespondencji z sądem. Obecnie doręczenie dokumentacji i pism sądowych wymaga klasycznej formy papierowej, co wymaga aktywności przedsiębiorcy w zakresie przygotowania przesyłki sądowej i jej wysłania do adresata. Elektroniczna komunikacja z sądem rejestrowym doprowadzi do zmniejszenia wydatków ponoszonych z tytułu kierowanej korespondencji.

W ramach projektowanych zmian przewiduje się również eliminację konieczności telefonicznego kontaktu z sądem rejestrowym. Na skutek elektronicznej oczekuje się oszczędności czasu pracowników, poświęcanego do tej pory na kontakt osobisty (np. telefoniczny) z sądem, co umożliwi skierowanie ich do wykonywania innych zadań.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że projekt zakłada rezygnację od lutego 2019 r. z dokonywania wpisów do RDN, co spowoduje oszczędności po stronie podmiotów dokonujących wniosków o wpis do wspomnianego rejestru.

W ramach uzgodnień międzyresortowych Koordynator OSR zajął stanowisko odnośnie do Oceny Skutków Regulacji, zgłaszając uwagi, które zostały częściowo uwzględnione, zaś w pozostałej części wyjaśnione.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

IV. Terminy wejścia w życie projektowanej regulacji

Terminy wdrożenia poszczególnych regulacji opisanych w niniejszym projekcie określone zostały odmiennie. Wynika to z faktu, że niektóre z przedstawionych propozycji nie wymagają zmian technicznych systemu teleinformatycznego KRS i mogą wejść w życie niezwłocznie po ich uchwaleniu, inne zaś wymagają ingerencji w system teleinformatyczny i ich wdrożenie zależne jest od możliwości wprowadzenia zmian w systemie teleinformatycznym KRS.

Podkreślenia wymaga, że wszystkie wskazane poniżej terminy uwzględniają konieczność modyfikacji systemu teleinformatycznego KRS.

Zgodnie z art. 53 projektu ustawy ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 5 lit. c, pkt 8, 10, pkt 13 w zakresie dodawanego art. 19e, pkt 14 lit. b w zakresie dodawanego ust. 1f i 1i, art. 17 pkt 1 i 3–5 oraz art. 38, które wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2018 r.;
- 2) art. 1 pkt 14 lit. b w zakresie dodawanego ust. 1g, art. 8–10, art. 16, art. 17 pkt 2, art. 31, art. 49 oraz art. 50, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2018 r.;
- 3) art. 1 pkt 16, 17, pkt 18 w zakresie dodawanego art. 21c, pkt 22, pkt 29 w zakresie uchylenia art. 55 i art. 57, art. 3 pkt 19, art. 4–6, art. 13, art. 18–20, art. 21 pkt 1, 4 i 6, art. 22 pkt 1, art. 24, art. 25, art. 28, art. 29 pkt 1, art. 40 ust. 2 oraz art. 44, które wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2019 r.;
- 4) art. 1 pkt 2, pkt 5 lit. b, pkt 7, 9, 11 i pkt 13 w zakresie dodawanego art. 19d, art. 3 pkt 12, pkt 13 lit. c, d i f, pkt 14, pkt 15 lit. c i d, pkt 18, art. 7 pkt 1, art. 17 pkt 7 i 8, art. 39 oraz art. 42, które wchodzi w życie z dniem 1 marca 2020 r.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marcin Warchoń, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Łukasz Piebiak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Aneta Komenda, Główny Specjalista Wydziału Prawa Rejestrów DL, tel. 225212830, e-mail: Aneta.Komenda@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia</p> <p>Źródło: Exposé Premiera – w zakresie usprawnienia postępowań gospodarczych Prawo Unii Europejskiej – w zakresie implementacji dyrektywy nr 2017/1132/UE Nr w wykazie prac: UA27 (jako projekt założeń: ZA2)</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

1. Konieczność implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 w sprawie niektórych aspektów prawa spółek, (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017), (w zakresie, w jakim dyrektywa przewiduje ustanowienie systemu integracji rejestrów, z ang. *Business Registers Interconnection System*, BRIS), wymagającej umożliwienie wymiany informacji i dokumentów rejestrowych w postaci elektronicznej. Zważywszy na anachroniczność systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Sądowego (zbudowanego przed 2001 r.), wymaga to wprowadzenia szeregu rozwiązań prawnych i technicznych.
2. Funkcjonowanie w obrocie podmiotów pozbawionych organu uprawnionego do reprezentacji (np. gdy po wytoczeniu powództwa bądź wszczęciu postępowania egzekucyjnego zarząd jest odwoływany bądź wszyscy jego członkowie składają skuteczne rezygnacje, a ze względu na brak organu uprawnionego do reprezentacji podmiotu postępowania są zawieszane; analogicznie może też wyglądać porzucenie spółki). Konieczność dostosowania art. 42 § 1 k.c. i art. 69 k.p.c. do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.
3. Nieefektywność instytucji kuratora rejestrowego, powołanego na podstawie art. 26 ustawy o KRS.
4. Trudności ze znalezieniem kandydata do pełnienia funkcji kuratora powołanego w trybie art. 42 k.c. (zmian wymaga regulacja kosztów działania i wynagrodzenia kuratora).
5. Nieobjęcie regulacją art. 18 § 2 k.s.h. prokurentów – skazani, których nie można powołać do zarządów, mogą, jako prokurenci, *de facto* kierować działalnością spółki.
6. Pracochłonność sposobu ustalania czasu trwania zakazu zasiadania w organach spółki (5 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, jednakże nie wcześniej niż z upływem 3 lat od dnia zakończenia okresu odbywania kary) – w wielu przypadkach wymaga to bezpośredniego kontaktu z sądem nadzorującym wykonanie kary.
7. Potrzeba zwiększenia pewności obrotu gospodarczego przez ułatwienie powszechnego dostępu do danych i wszystkich dokumentów składanych do KRS.
8. Konieczność wydawania przez sąd postanowienia o wpisie do rejestru, jego uzasadnienie i doręczenie uczestnikowi postępowania – w przypadku tzw. „wpisów ewidencyjnych” do działu IV rejestru przedsiębiorców (ich istotą jest ujawnienie w rejestrze informacji o orzeczeniach wydanych przez inny sąd lub organ administracyjny albo egzekucyjny). W wielu tego typu postępowaniach, ze względu na brak informacji o miejscu pobytu uczestnika nie ma możliwości skutecznego doręczenia postanowienia o wpisie – zachodzi zatem konieczność ustanowienia kuratora, co generuje dodatkowe koszty i powoduje, że prosta z założenia sprawa staje się czasochłonna.
9. Mała efektywność postępowań o wpis do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych (dalej RDN) dla bezpieczeństwa obrotu, co jest spowodowane niewielkim zainteresowaniem uczestników obrotu gospodarczego danymi z RDN oraz niewspółmiernie wysokimi kosztami prowadzenia postępowań o wpis do tego rejestru.
10. Brak podstawy prawnej do wykreślenia wpisu w RDN, gdy po jego dokonaniu zapadło orzeczenie lub decyzja, z których wynika, że wpisana do rejestru należność nie istnieje lub wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika.
11. Praktyka wnioskowania o wpis do działu IV rejestru przedsiębiorców i RDN przez naczelników urzędów skarbowych lub oddziały ZUS, gdy zaległości nie przekraczają kilkudziesięciu złotych. Ponieważ zgodnie z treścią art. 41 i art. 57 ust. 1 i 2 ustawy o KRS jeden wpis może być dokonany na podstawie jednego tytułu wykonawczego, koszty jego dokonania przewyższają wartość ujawnianej w rejestrze zaległości.
12. Bardzo duże obciążenie sądów rejestrowych w okresach sprawozdawczych (czerwiec–październik) obowiązkiem weryfikowania sprawozdań finansowych.
13. Długotrwałość postępowań przed sądem rejestrowym, w szczególności w sytuacjach, gdy sąd wzywa stronę do uzupełnienia braków wniosku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu rozwiązania ww. problemów konieczne jest rozwiązanie legislacyjne, gdyż przedmiotowa materia regulowana jest przepisami ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz innych ustaw.

W związku z powyższym rekomendowane jest przyjęcie nowelizacji ustawy o KRS oraz niektórych innych ustaw (m.in. Kodeksu postępowania cywilnego, Kodeksu cywilnego, Kodeksu spółek handlowych i Prawa o notariacie), wprowadzającej następujące rozwiązania:

1. Przyspieszenie i usprawnienie postępowania rejestrowego oraz ułatwienie kontaktu strony z sądem przez wprowadzenie następujących rozwiązań prawnych i informatycznych:
 - a. wprowadzenie obowiązku składania wniosków o wpis do rejestru przedsiębiorców KRS z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego z dniem 1 marca 2020 r.,
 - b. elektroniczacja kontaktu z sądem rejestrowym (np. wezwań do uzupełnienia braków, doręczeń elektronicznych, składanie pism oraz środków zaskarżenia drogą elektroniczną) – wyeliminuje to konieczność osobistego kontaktu wnioskodawcy z sądem, np. telefonicznego,
 - c. prowadzenie, od dnia 1 marca 2020 r., akt rejestrowych w postaci elektronicznej, udostępnianie ich w postaci elektronicznej w czytelni akt oraz w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych,
 - d. wprowadzenie obowiązku sporządzania i składania sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej w odpowiednim formacie danych, automatyzacja wpisu wzmianki o złożeniu sprawozdania; likwidacja obowiązku składania sprawozdań finansowych do urzędu skarbowego i automatyzacja przekazywania sprawozdania finansowego z KRS do Ministerstwa Finansów,
 - e. stworzenie elektronicznego repozytorium aktów i protokołów notarialnych, z którego elektroniczne wypisy aktów i protokołów notarialnych będą automatycznie przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i dołączane do wniosku (bez konieczności fizycznego złożenia przez stronę),
 - f. techniczne powiązanie systemu, w którym składane są wnioski w formie elektronicznej z systemem wpisów (obecnie wymaga to drukowania i przepisywania wniosków w sądzie),
 - g. integracja Krajowego Rejestru Sądowego z systemem BRIS.

Rozwiązanie wskazane w pkt g znajdzie zastosowanie w zakresie implementacji dyrektywy 2017/1132/UE, a rozwiązania opisane w pkt a–f co do zasady wzmocnią sprawność postępowania rejestrowego, ale pośrednio przyczynią się również do bardziej efektywnej implementacji dyrektywy 2017/1132/UE.

2. Stworzenie sądom rejestrowym możliwości zdyscyplinowania osób zobowiązanych do powołania reprezentantów podmiotu, gdy uchylają się oni od wykonania ciężących na nich obowiązków (wezwanie, nałożenie grzywny¹⁾, powołanie kuratora w trybie art. 42 k.c. – który mógłby prowadzić czynności zwykłego zarządu i reprezentować podmiot do czasu powołania zarządu).
3. Likwidacja instytucji kuratora rejestrowego. Rozszerzenie kompetencji kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 k.c. W uzasadnionych przypadkach umożliwienie sądowi procesowemu ustanawiania z urzędu kuratora na podstawie art. 69 k.p.c.
4. Regulacja kosztów działania i wynagrodzenia kuratora powołanego w trybie art. 42 k.c. Zarówno w przypadku ustanowienia kuratora na wniosek, jak i z urzędu tymczasowo koszty jego działania ponosić będą odpowiednio wnioskodawca i Skarb Państwa, a ostatecznie kosztami tymi obciążeni zostaną solidarnie: podmiot, dla którego kurator został ustanowiony, i osoby zobowiązane/uprawnione do wyboru organu uprawnionego do reprezentacji.
5. Rozszerzenie zakresu podmiotowego art. 18 § 2 k.s.h. o prokurentów oraz wyraźne wskazanie, że przepis ten znajduje zastosowanie także do osób sprawujących analogiczne funkcje w spółkach osobowych.
6. Wprowadzenie zasady, że zakaz, o którym mowa w art. 18 § 2 k.s.h., ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, chyba że wcześniej nastąpiło zatarcie skazania.
7. Stworzenie ogólnodostępnego portalu internetowego umożliwiającego stronom i pozostałym uczestnikom obrotu gospodarczego dostęp do wszystkich dokumentów składanych do KRS oraz umożliwienie pobierania pełnego odpisu z KRS ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości.
8. Po przesłaniu do sądu rejestrowego odpisu orzeczenia sądu albo organu administracji publicznej, na dotychczasowych zasadach będzie on badał, czy zostały spełnione przesłanki dokonania wpisu do działu IV rejestru przedsiębiorców. W przypadku dokonania wpisu ewidencyjnego postanowienie nie będzie podlegało doręczeniu i będzie niezaskarżalne.
9. Zaprzestanie dokonywania wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych od dnia 1 lutego 2019 r. i zastąpienie go bardziej efektywnymi instytucjami:
 - a. w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości od dnia 1 lutego 2019 r. (art. 456 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne) będą ujawniane informacje o osobach wymienionych w art. 55 pkt 1, 1a, 2 i 4

¹⁾ Stosownie do treści art. 1052 zd. 3 k.p.c., zgodnie z którym w razie wykonania czynności przez dłużnika grzywny niezapłacone do tego czasu ulegają umorzeniu.

ustawy o KRS oraz informacje o wszelkich innych osobach, wobec których umorzono egzekucję sądową lub administracyjną ze względu na jej bezskuteczność;

- b. przewiduje się rezygnację z wpisu dłużników, którzy zostali zobowiązani do wyjawienia majątku w trybie przepisów k.p.c. (art. 55 pkt 3 ustawy o KRS) ze względu na znikomą skuteczność tych wpisów do RDN, oraz rezygnację z wpisów na wniosek wierzyciela (art. 56 ustawy o KRS), gdyż funkcja tych wpisów została przejęta na rynku przez Biura Informacji Gospodarczej.

10. Wpisy dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy pozostaną w rejestrze przez okres 7 lat od daty ich dokonania, wobec skrócenia okresu ujawnienia wpisu w RDN z 10 do 7 lat. Ponadto przewiduje się wprowadzenie możliwości wykreślenia dłużnika z RDN, gdy po dokonaniu wpisu zapadło orzeczenie lub decyzja, z których wynika, że wpisana do rejestru należność nie istnieje lub wygasło zobowiązanie, z którego ona wynika.

11. Określenie minimalnej kwoty zaległości (2000 zł) podlegającej wpisowi do działu 4 rejestru przedsiębiorców z jednoczesnym umożliwieniem dokonania jednego wpisu na podstawie kilku tytułów wykonawczych (pozwoli to na wpisywanie do rejestru dłużników, którzy regularnie nie płacą swoich niewielkich zobowiązań, wyeliminuje zaś wpisywanie drobnych zaległości mających charakter incydentalny).

12. Odciążenie sądów rejestrowych związane z wprowadzeniem obowiązku składania sprawozdań finansowych wyłącznie w postaci elektronicznej za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz automatycznego wpisu do rejestru wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Implementacja dyrektywy 2017/1132/UE jest obowiązkowa dla wszystkich państw Unii Europejskiej – aktualnie trwają prace w tym zakresie.

Niemcy

W Niemczech funkcję rejestru spółek spełnia *Unternehmensregister*, który stanowi część rejestru handlowego (*Handelsregister*). *Handelsregister* podobnie jak polski KRS, oprócz części przeznaczony na wpisy przedsiębiorców, zawiera także część zarezerwowaną dla innych podmiotów np. spółdzielni i stowarzyszeń. Rejestr przedsiębiorców jest prowadzony przez sądy pierwszej instancji w formie elektronicznej. Prawo umożliwia składanie informacji i dokumentów w formie elektronicznej. Możliwe jest również uzyskiwanie informacji w formie elektronicznej. Część informacji zgromadzonych w rejestrze dostępna jest także za pośrednictwem Internetu. Rejestr jest prowadzony w języku niemieckim, jednak dokumenty mogą być dodatkowo składane także w językach urzędowych innych krajów członkowskich UE.

Estonia

W Estonii funkcjonuje *Centralny Rejestr Handlowy (Central Commercial Register)* oparty na centralnej bazie estońskich wydziałów sądów rejestrowych. Zawiera on m.in. cyfrowe dane z rejestru handlowego, rejestru stowarzyszeń non-profit i fundacji oraz handlowego rejestru zastawów.

Ponadto stworzono specjalny portal internetowy rejestracji firmy (*Company Registration Portal*). Serwis internetowy umożliwia przedsiębiorcom składanie wniosków elektronicznych, dokumentów oraz rocznych raportów do Rejestru Handlowego. Wnioski mogą być podpisywane m.in. za pomocą dowodu tożsamości (ID card).

Wskazany portal internetowy może być wykorzystywany do założenia nowej firmy lub organizacji non-profit, a także do składania wniosków dotyczących zmiany, likwidacji lub usunięcia danych rejestrowych.

Portal rejestracyjny zawiera również środowisko e-raportowania, które może być wykorzystane do sporządzania, podpisywania i składania rocznych sprawozdań.

Dodatkowo portal rejestracyjny zawiera proste internetowe oprogramowanie księgowo e-fakturowanie, który pomaga nowo powstającym i małym firmom komfortowo organizować swoją księgowość.

Czechy

Zgodnie z § 42 ustawy Nr 304/2013 o rejestrach publicznych osób prawnych i fizycznych, do Rejestru handlowego zapisywane są korporacje handlowe (spółki prawa handlowego oraz spółdzielnie).

Wniosek o rejestrację składa się w Sądzie Rejestrowym na formularzu w formie papierowej lub elektronicznej. Rejestracji może dokonać również bezpośrednio notariusz, który sporządził umowę spółki lub kartę założycielską.

Francja

Dotychczas nie wprowadziła żadnych szczególnych procedur dedykowanych rozwiązaniom wynikającym z dyrektywy 2017/1132/UE.²⁾

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Wydziały KRS sądów rejonowych	27 wydziałów KRS (43 obsadzone etaty sędziowskie;	Statystyki MS (MS-S20KRS) za rok 2015	Zwiększenie efektywności wykorzystania kadr, zarówno orzeczniczych, jak i

²⁾ Źródło informacje IWS.

	345 etatów referendarskich; 612 etatów urzędniczych; 3,5 etaty asystentów sędziów)		urzędniczych poprzez wprowadzenie obowiązku składania wniosków w formie elektronicznej, uproszczenie i ułatwienie dokonywania tzw. wpisów ewidencyjnych (także przez automatyzację niektórych wpisów), a także automatyczne zamieszczanie w KRS wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego bez potrzeby badania wniosku przez orzecznika i wydawania orzeczenia. Zmniejszenie obciążenia wydziałów KRS o około 80 000 spraw rocznie w związku z zaprzestaniem dalszych wpisów do RDN.
Podmioty dokonujące wpisów do KRS	<u>Podmioty dokonujące pierwszego wpisu</u> Rejestr przedsiębiorców: ok. 63 tys. Rejestr stowarzyszeń: ok. 13,3 tys. <u>Podmioty dokonujące zmiany w KRS</u> Rejestr przedsiębiorców: ok. 466 tys. Rejestr stowarzyszeń: ok. 50 tys.	Statystyki MS (MS-S20KRS) za rok 2015	Usprawnienie kontaktu z sądem rejestrowym (np. oszczędność czasu poświęcanego obecnie na osobiste lub telefoniczne śledzenie przebiegu postępowania w przedmiocie wpisu do KRS) Obniżenie kosztów dokonywania wpisów do KRS oraz skrócenie czasu trwania postępowań (oczekiwane zwiększenie efektywności sądów).
Podmioty wpisywane do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych	ok. 80 tys. podmiotów	Statystyki MS (MS-S20KRS) za rok 2015	Rezygnacja z dokonywania wpisów do RDN. Automatyczne wykreślenie z RDN wpisów dokonanych przed dniem 1.02.2019 r. po upływie 7 lat od daty dokonania wpisu.
Ogół podmiotów i osób fizycznych uczestniczących w obrocie gospodarczym			Skrócenie czasu trwania postępowań (oczekiwane zwiększenie efektywności sądów, dzięki eliminacji zbędnych czynności), wzmocnienie pewności i bezpieczeństwa obrotu gospodarczego , dzięki umożliwieniu powszechnego dostępu do danych i wszystkich dokumentów zawartych w rejestrze (oraz możliwość śledzenia na bieżąco przebiegu postępowań w przedmiocie wpisu do KRS i uzyskania natychmiastowej informacji o rozstrzygnięciu sądu), umożliwienie pobierania w formie elektronicznej odpisów pełnych ze strony MS (obecnie taka możliwość

			dotyczy tylko odpisów aktualnych). Ułatwienie dostępu do sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej – ułatwiającej dalsze przetwarzanie danych. Obniżenie kosztów komunikacji z sądem w wyniku zmiany modelu doręczeń, zakładającego rezygnację z tradycyjnej korespondencji pocztowej.
Prokurenci			Rozszerzenie zakresu podmiotowego art. 18 § 2 KSH – konieczność weryfikacji w KRK.
Krajowa Rada Notarialna			Konieczność stworzenia oraz sfinansowania centralnego repozytorium elektronicznych wypisów aktów notarialnych i protokołów notarialnych w systemie teleinformatycznym z własnych środków.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt został skonsultowany z następującymi podmiotami:

1. Krajowa Rada Sądownictwa,
2. Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
3. Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
4. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych,
5. Krajowa Rada Radców Prawnych,
6. Naczelna Rada Adwokacka,
7. Krajowa Rada Notarialna,
8. Krajowa Rada Komornicza,
9. Business Centre Club,
10. Krajowa Izba Gospodarcza,
11. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych,
12. Pracodawcy RP,
13. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
14. Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”,
15. Związek Rzemiosła Polskiego,
16. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”,
17. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
18. Forum Związków Zawodowych,
19. Porozumienie samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych,
20. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów.

Wyniki konsultacji publicznych zostały szczegółowo omówione w raporcie z konsultacji publicznych, który został udostępniony na BIP RCL.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0 (2016)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (2026)	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem	0	0	0	-19,8	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-171

Budżet państwa (Uchylenie opłaty stałej od wniosku o wpisanie dłużnika do RDN)	0	0	0	-19,8	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-21,6	-171,00
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Wydatki ogółem	0,036	3,47	0,67	0,41	-0,44	-1,25	-1,26	-1,25	-1,32	-1,26	-1,26	-3,45
Budżet państwa, w tym:	0,036	1,2	0,67	0,41	-0,44	-1,25	-1,26	-1,25	-1,32	-1,26	-1,26	-5,72
Modyfikacja systemu obsługującego KRS,*	0	0,35	0,47	0,63	0,63	0	0	0	0	0	0	2,08
Bezpośrednia implementacja dyrektywy 2017/1132/UE **	0,036	0,18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,22
Modyfikacja systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Karnego	0	0,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,20
Modyfikacja systemu Centralnego Rejestru Danych Podatkowych		0,5	0,3									0,80
Zmiana modelu doręczeń wobec wnioskodawców	0	0	0	0	-0,83	-1	-1	-1	-1	-1	-1	-6,83
Automatyzacja niektórych wpisów	0	-0,03	-0,1	-0,11	-0,11	-0,12	-0,13	-0,12	-0,19	-0,13	-0,13	-1,17
Rezygnacja (od II 2019 r.) z dokonywania wpisów do RDN (zmniejszenie kosztów korespondencji)	0	0	0	-0,11	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-0,13	-1,02
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0	2,27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,27
Saldo ogółem	-0,036	-3,47	-0,67	-20,21	-21,16	-20,35	-20,34	-20,35	-20,28	-20,34	-20,34	-167,55
budżet państwa	-0,036	-1,2	-0,67	-20,21	-21,16	-20,35	-20,34	-20,35	-20,28	-20,34	-20,34	-165,28

Źródła finansowania	<p>W związku z faktem, że część wydatków związanych z wejściem w życie przedmiotowej ustawy, dotyczącej bezpośredniej implementacji dyrektywy 2017/1132/UE, poniesiona została w 2016 r. i w celu holistycznego wskazania kosztów procedowanych zmian – został on wskazany jako tzw. „rok zerowy” pomimo faktu, że planowane wejście w życie ustawy planuje się na rok 2017.</p> <p>*– Planowana jest realizacja przedmiotowych projektów przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój,</p> <ul style="list-style-type: none"> – System Informatyczny KRS – Modyfikacje na kwotę 13,20 mln zł. Podział źródeł finansowania zostanie dokonany zgodnie z ogólnym standardem: 84,28% – środki Unii Europejskiej (11,12 mln zł), 15,72% – budżet państwa w części 37 (2,08 mln zł), – Business Registers Interconnection System (Bris) – Koszt stworzenia systemu 1,630 mln zł. Podział źródeł finansowania zostanie dokonany zgodnie z ogólnym standardem: 84,28% budżet UE – 1,374 mln zł, 15,72% budżet państwa – 0,215 mln zł, część 37 budżetu państwa. <p>Beneficjentem powyższych projektów będzie Ministerstwo Sprawiedliwości.</p> <p>Pozostałe koszty wykonania ww. systemów będących we właściwości Ministra Sprawiedliwości zostaną zrealizowane w ramach dotychczas posiadanych środków w części 37 budżetu państwa i nie będą stanowić podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.</p> <p>Modyfikacja systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Karnego – której jednostkowy koszt oszacowano na 0,2 mln zł – zostanie zrealizowana w ramach zawartej umowy o wykonywanie nadzoru nad eksploatacją, świadczenie serwisu i wsparcia technicznego oraz wykonanie rozbudowy Systemu Teleinformatycznego Krajowego Rejestru Karnego.</p> <p>Modyfikacja Centralnego Rejestru Danych Podatkowych prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej oszacowana na 800 tys. zł zostanie zrealizowana ze środków zabezpieczonych na ten cel, w części 19 budżetu państwa, przez Ministerstwo Finansów.</p>
---------------------	---

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p><u>Koszty dla SFP:</u></p> <p><i><u>Modyfikacja systemów teleinformatycznych</u></i></p> <p>W tabeli powyżej wskazano oszacowane, przez Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych oraz Biuro Krajowego Rejestru Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości, koszty modyfikacji systemów teleinformatycznych związanych z nowelizacją przedmiotowej ustawy.</p> <p>Wykazane koszty modyfikacji systemu informatycznego KRS wykazane łącznie zawierają zarówno koszty zakupu niezbędnego sprzętu komputerowego, jak i stworzenia i utrzymania ogólnodostępnego portalu internetowego.</p> <p>W ramach ww. prac zostaną stworzone również narzędzia umożliwiające składanie sprawozdań finansowych bez pośrednictwa sądu oraz automatycznego wpisu wzmianki o złożeniu sprawozdania finansowego.</p> <p>Ponadto wejście w życie rozwiązań proponowanych przedmiotową ustawą spowoduje konieczność dostosowania systemu teleinformatycznego Krajowego Rejestru Karnego, jak również prowadzonego przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej Centralnego Rejestru Danych Podatkowych w celu umożliwienia wymiany danych z KRS za pośrednictwem systemów teleinformatycznych.</p> <p><i><u>Doprecyzowanie zakresu kompetencji i przesłanek ustanowienia kuratora</u></i></p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw doprecyzowuje zakres kompetencji i przesłanek ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 § 1 k.c., jak również umożliwia na podstawie art. 69 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego ustanowienie w uzasadnionych przypadkach kuratora z urzędu dla osoby prawnej. Proponowane zmiany przewidują, że powołany kurator nie tylko podejmie czynności zmierzające do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentacji, ale również będzie reprezentował oraz prowadził sprawy osoby prawnej do czasu powołania jej organów lub likwidacji.</p> <p>Określone zostały również przepisy regulujące wynagrodzenie kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 § 1 k.c. (zawarte m.in. w art. 603² oraz 603⁴ k.p.c.).</p> <p>Zakładają one, że sąd przyzna kuratorowi należne mu koszty, zasądzając od wnioskodawcy należność w części, w jakiej kurator działał w zakresie wynikającym z żądania wniosku, natomiast w części, w jakiej kuratora upoważnił do działania sąd z urzędu (co będzie dopuszczalne w uzasadnionych przypadkach) – zasądzi tymczasowo stosowną kwotę od Skarbu Państwa. Zarówno wobec wnioskodawcy, jak i wobec Skarbu Państwa ostatecznie to osoba prawna, dla której kurator został ustanowiony, oraz osoby zobowiązane/uprawnione do wyboru zarządu zostaną solidarnie obciążone obowiązkiem zwrotu kosztów działania kuratora.</p> <p>W odniesieniu do kuratora ustanawianego przez sąd procesowy w wyjątkowych przypadkach z urzędu (na podstawie art. 69 Kodeksu postępowania cywilnego) to w pierwszej kolejności kosztami działania tego kuratora obciążona zostanie strona przegrywająca proces. Należy również uwzględnić, że sam fakt istnienia tej regulacji powinien zniechęcić przynajmniej niektóre podmioty do odwoływania zarządu w trakcie trwania procesu, gdyż zabieg ten nie będzie już skuteczną metodą torpedowania postępowania, skoro w uzasadnionych przypadkach sąd będzie mógł ustanowić kuratora z urzędu i postępowanie kontynuować.</p> <p>Ponadto ustanowienie kuratora przez sąd z urzędu (na podstawie art. 69 k.p.c.) jest wyjątkiem od zasady, zgodnie z którą kuratora ustanawia się na wniosek strony przeciwnej i może mieć miejsce wyłącznie w uzasadnionych przypadkach.</p> <p>Zgodnie z danymi statystycznymi MS w 2015 r. kuratora ustanowiono w 353 przypadkach, zaś w pierwszych III kwartałach 2016 r. w 236 przypadkach.</p> <p>Ze względu na to, że przedmiotowa instytucja stanowi novum, nie istnieje możliwość oszacowania, jak często dochodzić będzie do ustanowienia kuratora „z urzędu” zarówno na podstawie art. 42 k.c., jak i 69 k.p.c. oraz w ilu przypadkach egzekucja kosztów, tymczasowo wyłożonych przez budżet państwa, okaże się niemożliwa.</p>
---	--

Biorąc jednak pod uwagę, że instytucja ustanowienia kuratora procesowego z urzędu będzie mieć charakter wyjątkowy, przewiduje się, że zarówno koszty poniesione przez budżet państwa tytułem tymczasowo wyłożonych kosztów kuratorskich, jak również dochód budżetu państwa tytułem zwrotu zasądzonych kosztów stanowiąc będą kwoty pomijalne w skali szacunków OSR.

Uchylenie opłaty stałej od wniosku o wpisanie dłużnika do RDN

Przedmiotowy projekt zakłada rezygnację (od 01.02.2019 r.) z dokonywania wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych. W związku z powyższym konieczne jest uchylenie art. 54 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który określa opłatę stałą w wysokości 300 zł od wniosku o wpisanie dłużnika do RDN.

Spowoduje to zmniejszenie dochodów SFP z powodu spadku wpływu z tytułu ww. opłaty stałej.

W celu jego oszacowania przyjęto:

- na podstawie szacunku eksperckiego, że ok. 80% wpisów jest dokonywanych na wniosek;
- że średnia roczna liczba wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych w ubiegłych latach wyniosła ok. 72 tys. rocznie.

Pozwala to na przyjęcie spadku dochodów SFP rzędu 19,8 mln zł w 2019 r. oraz 21,6 mln w latach kolejnych.

Koszty dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:

W związku ze zmianą art. 61a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, przewidzianej przedmiotowym projektem, zachodzi konieczność stworzenia przez ZUS interfejsu do przekazywania danych o umorzonych postępowaniach do rejestru w sposób automatyczny. Jego koszt został oszacowany na kwotę 2,272 mln zł. Należy jednak mieć na uwadze, że jest to kwota szacunkowa i może ulec zmianie w zależności od wyników postępowania przetargowego związanego z realizacją zamówienia.

Korzyści dla SFP:

Zmiana modelu doręczeń wobec wnioskodawców

Korzyści finansowe wynikające ze zmiany modelu doręczeń zostały oszacowane w oparciu o metodologię zaproponowaną przez Departament Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości, na podstawie liczby spraw odpowiedniej kategorii, kosztów przesyłek sądowych oraz czasu pracy niezbędnego do wykonania określonych czynności.

Obecnie sąd rejestrowy wykonuje doręczenia orzeczeń i pism sądowych klasycznie, co wymaga jego aktywności w zakresie przygotowania przesyłki sądowej i jej wysłania do adresata. Elektronizacja komunikacji sądu rejestrowego doprowadzi do zmniejszenia wydatków dla SFP ponoszonych tytułem kierowanej korespondencji.

Zgodnie ze sprawozdaniem MS-S20KRS w sprawach rejestrowych, w roku 2015 do sądu rejestrowego wpłynęło w sumie ponad 593 tys. spraw o wpis lub zmianę w Rejestrze Przedsiębiorców oraz Rejestrze Stowarzyszeń.

2015 r.	Rejestr Przedsiębiorców	Rejestr Stowarzyszeń
Pierwszy wpis	63 630	13 260
Zmiana wpisu (w tym wykreślenie)	466 105	50 224
Suma	529 735	63 484

Przedmiotowy projekt zakłada, obowiązkową w przypadku spraw dotyczących Rejestru Przedsiębiorców, komunikację sądu z interesariuszem za pomocą systemu teleinformatycznego.

W przypadku wniosków dotyczących Rejestru Stowarzyszeń zakłada się pozostawienie wyboru formy kontaktu interesariuszowi. Jednak w przypadku wyboru komunikacji elektronicznej zakłada się dalszą obligatoryjność tej formy.

Biorąc pod uwagę korzyści płynące z komunikacji z sądem za pośrednictwem systemu, w postaci mniejszych kosztów korespondencji oraz znacznie krótszego czasu potrzebnego na jej dostarczenie, szacuje się, że ok. 85% wniosków o wpis do Rejestru Stowarzyszeń zostanie złożonych w ten sposób (ok. 54 tys. spraw rocznie).

Biorąc pod uwagę obecny koszt, ponoszony przez sąd, wysłania przesyłki z UPO wynoszący 1,69 zł/szt. proponowana zmiana, wchodząca w życie w marcu 2020 r., pozwoli na faktyczne **oszczędności finansowe rządu ok. 1 mln zł rocznie** (584 tys. sztuk korespondencji x 1,69 zł [koszt jednostkowy]= 0,988 mln zł).

Proponowana zmiana przyczyni się również do oszczędności czasu pracy urzędników sądowych poświęcanego dotychczas na przygotowywanie korespondencji z interesariuszami oraz na kontakt z nimi.

Na potrzeby szacunku przyjęto minimalny czas niezbędny na przygotowanie przesyłki na poziomie 10 min. (w zakres tych czynności wchodzi wydrukowanie, kopertowanie, przygotowanie listy nadawczej itp.).

Zakładając bardzo ostrożnie doręczenie tylko jednego pisma do wnioskodawcy w każdej z tych spraw – pozwoli na zaoszczędzenie ok. 97333 godzin pracy rocznie. Przyjmując 40-godzinny dzień pracy urzędnika sądowego oraz 47-tygodniowy rok pracy stanowi to ekwiwalent pracy ok. 52 etatów urzędniczych rocznie. W związku z tym osoby te będą mogły zostać przeniesione do wykonywania innych zadań. Przeprowadzony w celach informacyjnych szacunek wartości tego zaoszczędzonego czasu pracy zakładający minimalne wynagrodzenie zasadnicze urzędnika sądowego, na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku 2016 – tj. 2000 zł brutto, (52 etaty x 2000 zł x 13 miesięcy) – wskazuje na ok. 1,352 mln zł oszczędności rocznie.

Na skutek elektroniczacji kontaktu z sądem rejestrowym oczekuje się również oszczędności czasu pracy urzędników sądowych – poświęcanego do tej pory na kontakt osobisty (np. telefoniczny) ze stronami. Umożliwi im to wykonywanie innych zadań, a przez to przyczyni się do poprawy sprawności postępowań. Przeprowadzony w celach informacyjnych szacunek wartości tego zaoszczędzonego czasu pracy zakłada (zachowawczo), że w każdej sprawie (zarówno o pierwszy, jak i kolejny wpis) jest wymagany jeden, 15-minutowy kontakt urzędnika sądowego z interesariuszem, wykonany przez urzędnika sądowego. Przyjmując 40-godzinny dzień pracy urzędnika sądowego oraz 47-tygodniowy rok pracy stanowi to ekwiwalent pracy ok. 78 etatów urzędniczych rocznie. Przyjmując minimalne wynagrodzenie zasadnicze urzędnika sądowego, na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku 2016 – tj. 2000 zł brutto (78 etatów x 2000 zł x 13 miesięcy) – pozwoli to na oszczędność rządu ok. 2,028 mln zł rocznie.

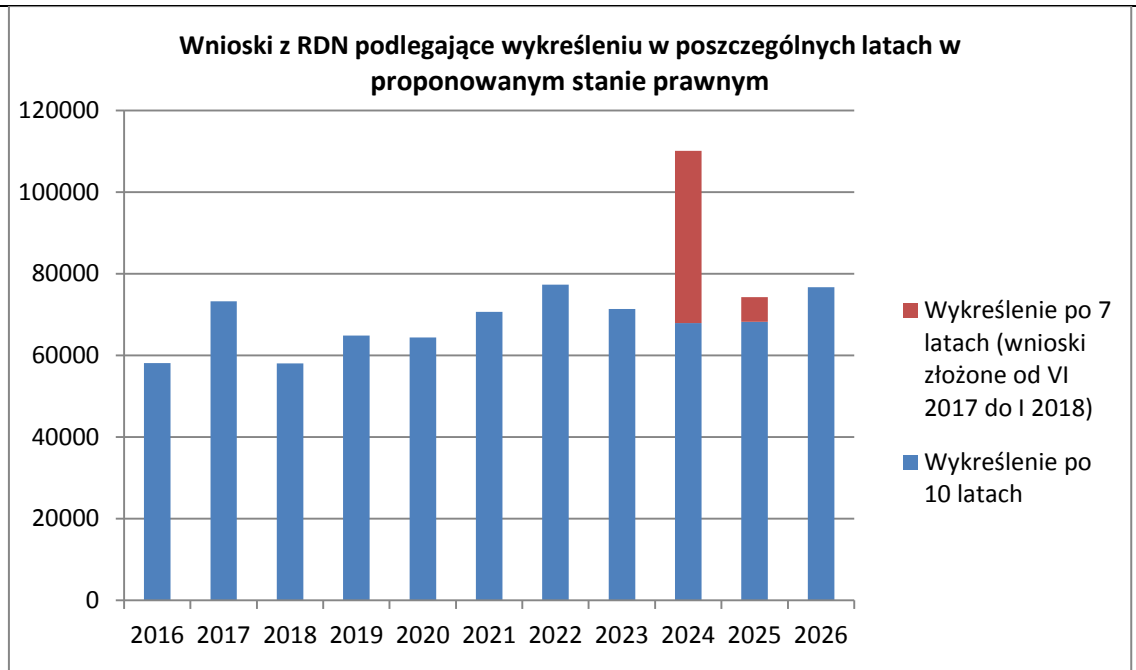
Automatyzacja niektórych wpisów (zmniejszenie kosztów korespondencji)

W obecnym stanie prawnym wykreślenie danych z Rejestru dłużników musi być poprzedzone wydaniem przez sąd rejestrowy z urzędu postanowienia o wykreśleniu wraz z uzasadnieniem. Postanowienie zaś musi zostać doręczone uczestnikowi postępowania.

Uwzględniając techniczny charakter takiego wykreślenia z rejestru, którego jedyną przesłanką jest upływ czasu, wprowadza się system automatycznego usuwania wskazanych informacji po upływie oznaczonego terminu, bez konieczności wydawania przez sąd postanowienia. Pozwoli to ograniczyć koszty korespondencji związane z doręczeniem postępowań podmiotom znajdującym się w rejestrach.

Ponadto przepisy ustawy o KRS przewidują z dniem wejścia w życie ustawy skrócenie z 10 do 7 lat okresu, po którym wpisy dokonane w RDN podlegają wykreśleniu z urzędu.

Poniższy wykres ilustruje szacunkową liczbę spraw o wykreślenie podmiotu z RDN w latach 2016–2026 (szacunek na podstawie liczby wpisów w latach 2005–2015 oraz za pierwsze półrocze 2016 r. Liczbę wpisów do RDN w latach 2017–2018 oszacowano na podstawie trendu lat ubiegłych).

W celu oszacowania zmniejszenia wydatków płynących z automatyzacji wykreślenia wpisów z RDN przyjęto liczbę wniosków w poszczególnych latach, jak na wykresie powyżej, oraz konieczność dokonania jednego doręczenia (1,69 zł) w każdym z nich.

Przedmiotowa regulacja ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy, w związku z czym w tym roku oszacowano oszczędność proporcjonalnie dla 3 miesięcy obowiązywania regulacji.

Spowoduje to zmniejszenie wydatków rządu 0,03–0,19 mln zł w poszczególnych latach.

Należy oczekiwać, że rzeczywiste korzyści finansowe będą wyższe – ze względu na konieczność dokonywania więcej niż jednego doręczenia lub ustanowienia kuratora w niektórych sprawach (50–100 zł) – jednak ze względu na brak danych nie jest możliwe przedstawienie szacunku w tym zakresie.

– rezygnacja (od II 2019 r.) z dokonywania wpisów do RDN (zmniejszenie kosztów korespondencji)

W celu oszacowania korzyści finansowych płynących z zaprzestania dokonywania wpisów do RDN przyjęto:

- średnią roczną liczbę wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych w ubiegłych latach – ok. 72 tys. osób rocznie oraz
- konieczność skierowania do dłużnika jednej sztuki korespondencji. Jej cenę jednostkową ustalono na poziomie 1,69 zł.

Powyższe założenia wskazują na możliwość poczynienia oszczędności na poziomie:

- w 2018 r. – 111,5 tys. zł (72 tys. wniosków x 1,69 zł [koszt przesyłki] x 11/12 roku)
- w kolejnych latach – 132 tys. zł rocznie (72 tys. wniosków x 1,69 zł [koszt przesyłki])

Ponadto proponowane zmiany będą wiązały się ze znacznym zwiększeniem efektywności pracy sędziów, referendarzy oraz urzędników w wydziałach KRS, co przyczyni się do korzyści dla SFP, które mogą być wykazane wyłącznie w **ujęciu niepieniężnym**:

- Rezygnacja z wpisywania dłużników do RDN będzie oznaczała znaczne i wymierne oszczędności czasu pracy orzeczników i urzędników sądowych – pozwalające im zająć się sprawami o większym znaczeniu dla obrotu gospodarczego. Przyjmując, na podstawie szacunków eksperckich, że typowa sprawa o wpis do RDN angażuje ok. 30 min. pracy orzecznika (najczęściej referendarza) i ok. 60 min. pracownika sekretariatu, można oszacować w celach informacyjnych wartość tych oszczędności:

Orzecznicy: 30 min. x 72 000 spraw rocznie x 46 zł (średnia stawka godzinowa referendarza z uwzględnieniem DWR*) = 1,66 mln zł rocznie,
 Urzędnicy: 60 min. x 72 000 spraw rocznie x 24 zł (średnia stawka godzinowa urzędnika z uwzględnieniem DWR*) = 1,73 mln zł rocznie.

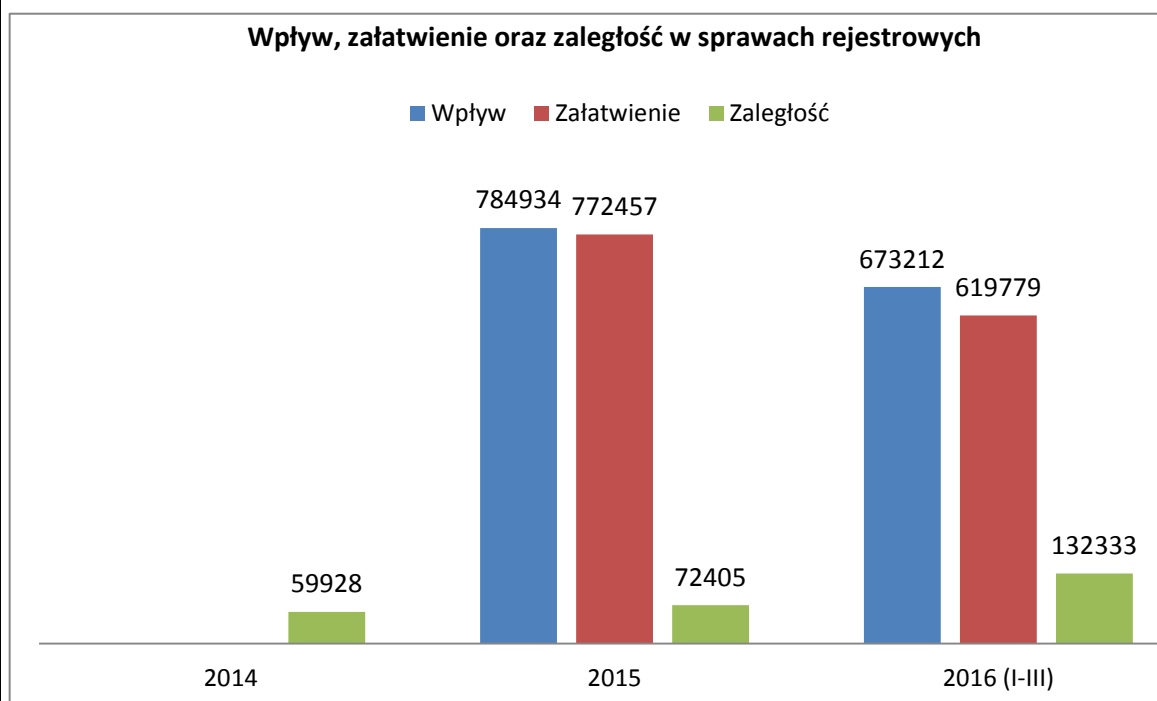
*Dodatkowe Wynagrodzenie Roczne

Ponadto wprowadzona automatyzacja przenoszenia danych z formularza do Systemu Wpisów przyczyni się także do oszczędności czasu pracy urzędników sądowych – poświęcanego obecnie na przepisywanie informacji z pól formularza do systemu. Na obecnym etapie prac nie jest jednak możliwe podanie szacunkowych wartości tych oszczędności.

Należy jednak pamiętać, że oszczędności w zakresie etatów – wykazane wyłącznie w celach informacyjnych, w żadnym wypadku nie mogą być utożsamiane z „uwalnianiem” etatów, gdyż wskazane czynności nie muszą angażować pełnych etatów konkretnych pracowników.

Co więcej wskazać należy, że zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi Ministerstwa Sprawiedliwości (MS-20KRS) Wydziały Gospodarcze Krajowego Rejestru Sądowego posiadają znaczną i rosnącą zaległość w załatwieniu spraw.

Szczegóły prezentuje wykres poniżej:

Jest to sytuacja wyjątkowo niekorzystna dla sprawnego funkcjonowania sądownictwa.

W związku z powyższym etaty urzędnicze, które w szacunku przedstawionym OSR mogą zostać „uwolnione” w wyniku zmniejszenia obciążenia pracą, w pierwszej kolejności skierowane zostaną do innych zadań mających na celu redukcję zaległości.

Warto również wskazać, że przepis art. 20 ust. 1i, na podstawie którego wpis informacji o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego ma podlegać zamieszczeniu w Krajowym Rejestrze Sądowym, wynika z implementacji dyrektywy 2017/1132/UE i nie występował dotychczas w systemie prawnym. W związku z tym zwolnienie tej kategorii wniosków od opłat za wpis nie spowoduje skutków dla SFP.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym	przedsiębiorstwa (w tym MŚP), organizacje							

(w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	podlegające wpisowi do krajowego rejestru sądowego								
	<i>korzyści z tytułu zmiany modelu korespondencji z sądem</i>	0	0	0	0	3,62	3,62	25,34	
	<i>rezygnacja (od II 2019 r.) z dokonywania wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych</i>	0	0	0	19,8	21,6	21,6	171,0	
								Suma: ok. 196,34 mln zł	
	Krajowa Rada Notarialna	-4,218	-2,328	-2,328	-2,328	-3,168	-2,38	-26,01 mln zł	
	przedsiębiorstwa (w tym MŚP), organizacje podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego	<p><u>Elektronizacja Sprawozdań finansowych</u> Ocenia się, że konieczność jednorazowego dostosowania księgowych systemów informatycznych, w związku z koniecznością konwersji danych księgowych na format, w którym będą one mogły zostać przekazane, w wersji elektronicznej, do Krajowego Rejestru Sądowego może spowodować dodatkowe koszty dla części z podmiotów zobowiązanych do składania dokumentów do KRS w wersji elektronicznej. Należy jednak zauważyć, że już w chwili obecnej w większości z tych podmiotów księgi rachunkowe prowadzone są powszechnie w formie elektronicznej, za pomocą stosownego oprogramowania księgowego, opracowywanego przez jeden z wielu podmiotów komercyjnych. W związku z powyższym oczekuje się, że stosowne dostosowanie formatów danych wykorzystywanych przez ww. oprogramowanie do wymagań KRS-u nastąpi w ramach aktualizacji oprogramowania, dostarczonej tym podmiotom w ramach obecnie posiadanych subskrypcji oraz licencji. W związku z tym zarówno liczbę podmiotów, które będą musiały przeprowadzić proces dostosowawczy, jak i łączny tego koszt należy uznać za relatywnie nieznaczny w skali OSR, niemniej jednak ani Ministerstwo Sprawiedliwości, ani Ministerstwo Finansów nie dysponują danymi możliwymi do ich oszacowania.</p>							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne		<p>Skrócenie czasu trwania postępowań (oczekiwane zwiększenie efektywności sądów, dzięki eliminacji zbędnych czynności), wzmocnienie pewności i bezpieczeństwa obrotu gospodarczego, dzięki umożliwieniu powszechnego dostępu do danych i wszystkich dokumentów zawartych w rejestrze. Oszczędność czasu związana z umożliwieniem uzyskiwania w formie elektronicznej zarówno odpisów aktualnych (obecnie), jak i pełnych (stan proponowany) – średnio w ciągu roku wydaje się ok. 800 tys. odpisów. Łatwy dostęp do sprawozdań finansowych w formie elektronicznej ułatwiającej dalsze przetwarzanie danych.</p>							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p><u>Korzyści</u></p> <p><u>korzyści z tytułu zmiany modelu korespondencji z sądem</u></p> <p>Obecnie doręczenia dokumentacji i pism sądowych wymagają klasycznej formy papierowej, co wymaga aktywności przedsiębiorcy w zakresie przygotowania przesyłki sądowej i jej wysłania do adresata. Elektronizacja komunikacji z sądem rejestrowym doprowadzi do zmniejszenia wydatków ponoszonych tytułem kierowanej korespondencji.</p> <p>Na potrzeby szacunku dla obywateli oraz sektora przedsiębiorstw dokonano obliczeń w oparciu o założenia analogiczne jak w przypadku kosztów ponoszonych z tego tytułu przez sądy.</p> <p>Biorąc pod uwagę obecny koszt wysłania przesyłki z UPO, zgodny z cennikiem Poczty Polskiej wynoszący 6,20 zł proponowana zmiana pozwoli na faktyczne oszczędności finansowe rządu ok. 3,62 mln zł rocznie. (584 tys. sztuk korespondencji x 6,20 zł [koszt jednostkowy]= 3,62 mln zł).</p> <p>Zakładając bardzo ostrożnie doręczenie tylko jednego pisma do sądu w każdej z tych spraw pozwoliłoby to na zaoszczędzenie ok. 97333 godzin pracy. Przyjmując 40-godzinny dzień pracy oraz 47-tygodniowy rok pracy stanowi to ekwiwalent pracy ok. 52 etatów rocznie. W związku z tym osoby te będą mogły zostać przeniesione do wykonywania innych zadań. Przeprowadzony <u>w celach informacyjnych</u> szacunek wartości tego zaoszczędzonego czasu pracy zakładający wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w 2015 r. na poziomie 3900 zł brutto (52 etatów x 3900 zł x 12 miesięcy) – wskazuje na ok. 2,433 mln zł oszczędności rocznie.</p> <p><u>korzyści z tytułu eliminacji konieczności telefonicznego kontaktu z sądem</u></p> <p>Na skutek elektronizacji kontaktu z sądem rejestrowym oczekuje się również oszczędności czasu pracowników – poświęcanego do tej pory na kontakt osobisty (np. telefoniczny) z sądem. Umożliwi to skierowanie ich do wykonywania innych zadań. Przeprowadzony <u>w celach informacyjnych</u> szacunek wartości tego zaoszczędzonego czasu pracy zakłada (zachowawczo), że w każdej sprawie (zarówno o pierwszy, jak i kolejny wpis) wymagany jest jeden, 15-minutowy kontakt pracownika z sądem. Przyjmując 40-godzinny dzień pracy oraz 47-tygodniowy rok pracy stanowi to ekwiwalent pracy ok. 78 etatów rocznie. Przyjmując przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w 2015 r. na poziomie 3900 zł brutto (78 etatów x 3900 zł x 12 miesięcy) – pozwoli to na poczynienie oszczędności rządu ok. 3,650 mln zł rocznie.</p> <p><u>rezygnacja (od II 2019 r.) z dokonywania wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych</u></p> <p>Przedmiotowy projekt zakłada rezygnację (od II 2019 r.) z dokonywania wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych. W związku z powyższym konieczne jest uchylenie art. 54 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, który określa opłatę stałą w wysokości 300 zł od wniosku o wpisanie dłużnika do RDN.</p> <p>Spowoduje to oszczędność po stronie podmiotów dokonujących wniosków o wpis do RDN.</p> <p>Spowoduje to zmniejszenie kosztów (analogicznie do spadku dochodu SFP) rządu 19,8 mln zł w 2019 r. oraz 21,6 mln zł w latach kolejnych.</p> <p><u>Koszty</u></p> <p><u>Utworzenie Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych przez Krajową Radę Notarialną</u></p> <p>Przedmiotowy projekt przewiduje utworzenie Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych realizowanego za pomocą systemu teleinformatycznego. Rozwiązanie to pozwoli zgromadzić w jednym miejscu kompleksowe informacje o wypisach aktów notarialnych (oraz treściach tych wpisów) w sposób zapewniający z jednej strony fizyczne bezpieczeństwo zgromadzonych danych (przed ich utratą, nieuprawnionym dostępem oraz przetwarzaniem), a z drugiej strony zagwarantuje niezaprzeczalność tych danych, rozumianą jako zespół mechanizmów pozwalających na stwierdzenie w dowolnym momencie,</p>
--	---

	<p>że treść dokumentu jest treścią oryginalną. Zgromadzone dane udostępniane będą m.in. sądom, organom administracji państwowej oraz innym, uprawnionym instytucjom zgodnie z obowiązującymi przepisami.</p> <p>W pierwszym etapie realizacji w systemie będą rejestrowane jedynie wypisy będące następstwem czynności notarialnych związanych z Krajowym Rejestrem Sądowym. Po pomyślnym przejściu tego etapu system będzie mógł być rozbudowany (etapowo lub całościowo) i docelowo powinien gromadzić/udostępniać informacje o wszystkich dokumentach będących następstwem czynności notarialnych.</p> <p>Krajowa Rada Notarialna oszacowała, że utworzenie przedmiotowego systemu będzie wymagać następujących inwestycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednorazowych wydatków inwestycyjnych związanych m.in. z budową niezbędnej infrastruktury technicznej oraz sprzętowej, procesem wdrożenia oraz szkoleniami – 1,89 mln zł, – jednorazowych wydatków inwestycyjnych związanych z modernizacją i wymianą infrastruktury, przewidzianą po 5 latach funkcjonowania systemu – 0,84 mln zł, – wydatków eksploatacyjnych w kwocie ok. 0,194 mln zł miesięcznie (2,328 mln zł rocznie). <p>Wyliczone kwoty są (oprócz kosztów wynagrodzeń) kwotami netto i nie obejmują podatku VAT w wysokości 23%. Oprócz kosztów operacyjnych (kolokacja, nadzór techniczny, nadzór autorski), sporą część kosztów generują infolinia, administracja oraz księgowość, co jest pochodną konieczności realizacji rozproszonego systemu poboru płatności.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
System teleinformatyczny Krajowego Rejestru Sądowego, zbudowany przed 2001 rokiem, nie wykorzystuje dotychczas w pełni nowoczesnych technologii informatycznych. Aktualny poziom rozwoju informatyki pozwala na jej zastosowanie w szerokim zakresie łącznie z automatyzacją wielu czynności, które dziś są wykonywane ręcznie i pochłaniają zarówno stronom, jak i pracownikom sądów wiele czasu.
Ułatwienia będą dotyczyły przedsiębiorców dokonujących wpisu do rejestru – sama elektroniczna komunikacja z sądem rejestrowym w przedmiocie wpisu do KRS (dotychczas konieczny był kontakt osobisty, np. telefonicznie) będzie wiązała się ze zmniejszeniem obciążeń administracyjnych.
Wykorzystanie nowych technologii w relacji strony z sądem skróci czas trwania postępowania. W szczególności w sytuacji gdy sąd kieruje do strony wezwanie brakowe, obieg korespondencji trwa nawet kilka tygodni. W przypadku wykorzystania komunikacji elektronicznej czas ten ulegnie znacznemu skróceniu.

9. Wpływ na rynek pracy

Przedmiotowy projekt nie oddziałuje w sposób bezpośredni na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Proponowane zmiany prowadzą m.in. do ułatwienia dostępu do informacji zarówno o podmiocie, jak i o prowadzonym przez sąd rejestrowy postępowaniu.</p> <p>Wykorzystanie nowych technologii w relacji strony z sądem znacznie skróci czas trwania postępowania. W szczególności w sytuacji gdy sąd kieruje do strony wezwanie brakowe, obieg</p>	

korespondencji trwa nawet kilka tygodni. W przypadku wykorzystania komunikacji elektronicznej czas ten ulegnie znacznemu skróceniu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów aktu prawnego będzie realizowane etapami:

- zmiany niewymagające modyfikacji systemu teleinformatycznego KRS oraz zmiany związane z implementacją dyrektywy 2017/1132/UE,
- umożliwienie wpisu do działu VI rejestru informacji o rozwiązaniu podmiotu na podstawie art. 25d ustawy o KRS,
- przepisy dotyczące Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia ustawy,
- przepisy przewidujące składanie sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego wejdą w życie z dniem 1 lutego 2018 r.,
- przepisy dotyczące ustaw podatkowych oraz zmiany art. 18 Kodeksu spółek handlowych wejdą w życie z dniem 1 października 2018 r.,
- zmiany obejmujące zaprzestanie dokonywania wpisów do RDN: termin wejścia w życie 1 lutego 2019 r.,
- wprowadzenie obowiązku składania wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego i związane z tym zmiany (rozwiązania opisane wyżej w pkt 2 ppkt 1 lit. a–f): termin wejścia w życie – marzec 2020 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Można oczekiwać, że projektowane zmiany znajdą odzwierciedlenie w wynikach badania Doing Business opracowywanego przez Bank Światowy – w kategorii *Starting a Business*. W ocenie Banku Światowego rejestracja spółki z o.o. w Warszawie zajmuje obecnie 30 dni (DB2016). Oczekuje się, że wejście w życie proponowanych zmian skróciłyby ten okres o połowę.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

- IMPACT ASSESSMENT to the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives 89/666/EEC, 2005/56/EC and 2009/101/EC as regards the interconnection of central, commercial and companies registers
- http://ec.europa.eu/internal_market/company/docs/business_registers/20110224_impact_en.pdf
- System informacji o wiarygodności płatniczej w obrocie gospodarczym. Zielona Księga
- <http://www.mg.gov.pl/files/upload/19254/Zielona%20Ksi%C4%99ga%20o%20systemie%20informacji%20o%20wiarygodn%20p%C5%82atniczej%202013.10.25.pdf>
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej – Informacja o realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2014 r.;
- <https://ettevotjaportaal.rik.ee/index.py?chlang=eng>;

KPRM

AAA342985

RKP-100371-2017
Warszawa, 13 listopada 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1088.2014/34/SZ

dot.: RM-10-136-17 z 10 listopada 2017 r. (nowy tekst)

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

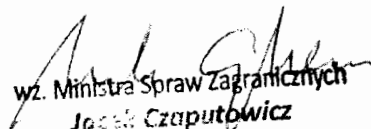
Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

wz. Ministra Spraw Zagranicznych
Jacek Czaputowicz
Podsekretarz Stanu

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Rady Ministrów
Do wiadomości:
Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Warszawa, 11 października 2017 r.

Raport z konsultacji publicznych

W ramach konsultacji publicznych projekt został skierowany do Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenia Sędziów „Themis”, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Krajowej Izba Radców Prawnych, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Notarialnej, Krajowej Rady Komorniczej, Business Center Club, Krajowej Izby Gospodarczej, organizacji Pracodawcy RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związku Rzemiosła Polskiego, Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych, Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, Federacji Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”.

W ramach opiniowania projekt przedstawiono Komisji Nadzoru Finansowego, Głównemu Urzędowi Statystycznemu, Sądowi Najwyższemu, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Krajowej Radzie Sądownictwa, Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu, Prokuratorowi Krajowemu, Prokuratorii Generalnej i sądom apelacyjnym.

Termin przedstawienia stanowiska lub opinii określono (zgodnie z obowiązującymi przepisami) na 14, 21 lub 30 dni od dnia otrzymania pisma.

Krajowa Rada Notarialna zaproponowała zmianę redakcji projektowanego § 8 w art. 92a ustawy – Prawo o notariacie przez uzupełnienie jego treści o dodanie po słowach: „oraz zapewnienia” zwrotu: „podmiotom wymienionym w § 1” oraz dodanie po słowach: „Ministra Sprawiedliwości” zwrotu „i podmioty wymienione w § 1”. Propozycję tę uwzględniono.

Nie uwzględniono propozycji zmiany art. 210 § 2 i 379 § 2 Kodeksu spółek handlowych przez uzupełnienie ich treści o konieczność podania przez notariusza numeru wypisu aktu notarialnego w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych oraz nr KRS podmiotu, którego czynność dotyczy. Wskazać należy, że powołane przepisy w ogóle nie regulują trybu dokonania przez notariusza zawiadomienia wskazując jedynie, że taki obowiązek istnieje. Nie znajduje zatem uzasadnienia

wprowadzanie do treści tych przepisów tylko fragmentarycznej informacji o numerze nadanym danemu aktowi notarialnemu w repozytorium oraz numerze podmiotu w KRS.

Natomiast nic nie stoi na przeszkodzie, aby dane te były podawane w systemie teleinformatycznym w odpowiedniej formacie i w odpowiednim polu. Takie rozwiązanie będzie miało *stricte* techniczny charakter, a późniejsze ewentualne zmiany techniczne w systemie teleinformatycznym (np. przez rozszerzenie zakresu danych identyfikujących podmiot) nie będą powodowały konieczności zmiany przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Krajowa Rada Komornicza zaproponowała, aby ustawowo określić kwalifikacje osób mogących pełnić funkcję kuratora osoby prawnej. Ponadto wskazano, że w projekcie brakuje odpowiednich zmian odnoszących się do postępowania egzekucyjnego.

Wydaje się, że nie ma potrzeby ustawowego określania kwalifikacji przyszłych kuratorów. Wskazać bowiem należy, że zakres umocowania kuratora będzie różny w różnych sprawach. Projektowany art. 42 Kodeksu cywilnego określa maksymalne ramy umocowania kuratora. Kuratora ustanawia sąd, a zatem to sąd będzie wskazywał osobę, która w konkretnej sprawie, w odniesieniu do konkretnego zakresu umocowania będzie pełnić tę funkcję. Nie może budzić wątpliwości, że sąd będzie brał pod uwagę ustanawiając kuratorem konkretną osobę, czy osoba ta ma odpowiednie kompetencje do pełnienia funkcji kuratora. Ponadto działania kuratora pozostają pod nadzorem sądu, dlatego też interesy osoby prawnej pozostającej pod kuratelą jak i uczestników obrotu nie są zagrożone.

Nie odmawiając racji postulatowi uregulowania sytuacji, gdy w postępowaniu egzekucyjnym wierzyciel lub dłużnik nie ma organu uprawnionego do reprezentacji stwierdzić należy, że przedmiotowy projekt w ogóle nie dotyczy postępowania egzekucyjnego. Wydaje się, że poruszone kwestie powinny zostać poddane pogłębionej analizie i dopiero po jej przeprowadzeniu będzie możliwe wypracowanie konkretnych rozwiązań. Jednocześnie należy stwierdzić, że kurator ustanowiony na podstawie projektowanego art. 42 Kodeksu cywilnego będzie mógł wziąć udział również w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym.

Krajowa Rada Radców Prawnych zaproponowała objęcie elektronicznym katalogiem dokumentów wszelkich dokumentów mogących stanowić podstawę wygaśnięcia mandatów członków zarządu. Jak się wydaje realizacja tej propozycji prowadziłaby do konieczności objęcia EKDS nie tylko dokumentów nie pochodzących od podmiotu i bezpośrednio jego nie dotyczących jak np. aktów zgonu ale również wszelkich innych dowodów, z których wynika fakt wygaśnięcia mandatu. Należy zauważyć, że wskazany

przepis został wprowadzony do polskiego porządku prawnego jako efekt implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz.Urz.UE.L.2017.169.46) i jako taki powinien w pierwszej kolejności realizować jej podstawowy cel, jakim jest udostępnienie informacji o podmiocie w formach przewidzianych w tej dyrektywie (dyrektywą 2017/1132/UE dokonano kodyfikacji dyrektyw z zakresu prawa spółek, w tym również dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE z dnia 13 czerwca 2012 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/E i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek – tj. tzw. dyrektywy BRIS). Dyrektywa nie przewiduje ujawniania wszelkich dokumentów dotyczących spółki. Takie rozszerzenie EKDS nie było ponadto przewidywane w założeniach projektu ustawy. Udostępnianie dokumentów nie pochodzących od spółki, w tym nośników informacji niebędących klasycznymi dokumentami wykracza poza cele dyrektywy oraz może stanowić naruszenie zasad ochrony danych osobowych, której poszanowanie jest zastrzeżone w dyrektywie jako ograniczenie określonych w dyrektywie zasad ujawniania dokumentów podmiotów. W tym zakresie uwaga KRRP nie może zostać uwzględniona.

Niezrozumiała jest sugestia dotycząca rozważenia poprawienia przy okazji redakcji art. 15 ust. 2 ustawy o KRS, z którego rzekomo wynika niejasne uzależnienie skutków prawnych od ogłoszenia wpisu. Przepis ten nie budził dotychczas żadnych wątpliwości interpretacyjnych. Nie wskazano też kierunku, w jakim należałoby dokonać ewentualnej zmiany tego przepisu.

Nie można podzielić wątpliwości dotyczących art. 19a ust. 5 ustawy o KRS i przewidzianego w treści tego przepisu wymogu dołączenia do wniosku o wpis osób reprezentujących podmiot wpisany do rejestru, likwidatorów i prokurentów oświadczenia tych osób obejmującego zgodę na ich powołanie. Regulacja ta nie jest objęta przedmiotowym projektem ustawy. Przepis ten został wprowadzony ze względu na pojawiające się przypadki powoływania jako członków zarządu, likwidatorów lub prokurentów osób, które w ogóle nie mają wiedzy na ten temat, że zostały powołane do pełnienia tej funkcji.

Na marginesie należy jedynie zauważyć, że wymóg dołączenia zgody ma charakter jedynie formalny i nie ma on wpływu na materialne umocowanie osoby do pełnienia funkcji w organach podmiotu. Nie byłoby właściwe, a nawet możliwe zastosowanie do obowiązku uzyskania zgody koncepcji umowy pomiędzy podmiotem a członkiem jego organu choćby ze

względu na fakt, że zgodnie z treścią art. 19a ust. 5 zdanie 2 ustawy o KRS wymogu dołączenia zgody nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis jest podpisany przez osobę, która podlega wpisowi albo która udzieliła pełnomocnictwa do złożenia wniosku o wpis, albo której zgoda jest wyrażona w protokole z posiedzenia organu powołującego daną osobę lub w umowie spółki.

Uwzględniono uwagę dotyczącą zmiany redakcji art. 19a ust. 5e (obecnie art. 19a ust. 5d) i zastąpiono zwrot: „organ reprezentacji” zwrotem „zarząd”.

Nie budzi wątpliwości, że art. 24 ust. 1a ustawy o KRS dotyczy wszelkich osób prawnych wpisywanych do KRS. Jednakże intencją ustawodawcy było wprowadzenie takich regulacji, które pozwolą sądowi szybko reagować w najczęściej występujących przypadkach, a jednocześnie nie nałożą na takie podmioty jak stowarzyszenia, czy spółdzielnie obowiązków, który stanowiłyby dla nich duże obciążenie przy jednocześnie niewielkiej efektywności tego rozwiązania. Trzeba bowiem pamiętać, że największą liczbę podmiotów, w których zarząd jest odwoływany bez powołania jego nowego składu stanowią właśnie spółki kapitałowe.

Ograniczając katalog podmiotów zobowiązanych do wskazania adresów osób odpowiedzialnych za powołanie organów projektodawca kierował się możliwościami wykorzystania danych, które w wyniku nałożenia na podmiot przedmiotowego obowiązku będą gromadzone. Obowiązek ten nałożono tylko na wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz członków organów nadzoru lub osób posiadających indywidualne uprawnienia do powołania członków zarządu, istnieje on zatem tylko w sytuacjach, gdy krąg osób obowiązanych do powołania organu reprezentacji nie jest szeroki w stopniu utrudniającym prowadzenie postępowania przymuszającego.

Stwierdzić należy, że przedmiotowy projekt stanowi realizację postulatu ujednoczenia zasad składania wniosków lub dokonywania innych czynności za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Zmieniono również przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w ten sposób, aby obejmowały one wszystkie prowadzone przez sąd rejestrowy postępowania.

Za niezrozumiałą należy uznać uwagę dotyczącą wprowadzenia regulacji, która pozwoli na uznanie składania wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego za równoważną z formą pisemną (art. 78¹ k.c.). Należy zauważyć, że regulacja przepisów o formie składania wniosków i pism do sądu rejestrowego należy do przepisów o postępowaniu cywilnym i nie jest ona powiązana z przepisami o formie czynności prawnych, które mają charakter czynności prawa materialnego, a nie procesowego.

W piśmie KRRP sformułowano uwagi w odniesieniu do art. 24 ust. 1a ustawy o KRS. Nie można zgodzić się z twierdzeniem, że hipoteza tego przepisu sformułowana została w sposób mylący i nieskorelowany z jego dyspozycją. Hipotezą normy art. 24 ust. 1a jest stwierdzenie – np. w oparciu o treść wpisu w KRS – że osoba prawna nie posiada organu reprezentacji albo skład tego organu został zdekompletowany w sposób uniemożliwiający osobie prawnej działanie (art. 38 k.c.). Weryfikacja tego stwierdzenia odbywa się przez wezwanie osób obowiązanych do powołania/wyboru organów osoby prawnej do złożenia dowodów powołania/wyboru członków organu. Chodzi tu o zobowiązanie bądź to do złożenia samych dowodów uprzedniego dokonania powołania/wyboru, bądź do dokonania samej czynności i następnie złożenia dowodów jej dokonania. W tym celu wezwanie, o którym mowa w tym przepisie jest skierowane nie do samej osoby prawnej (jej zarządu) a do osób obowiązanych do powołania/wyboru. W przepisie tym celowo nie posłużono się sformułowaniem „wzywa do dokonania wyboru albo powołania”, gdyż sąd rejestrowy nie zna na tym etapie szczegółowego stanu faktycznego, jaki występuje w przypadku konkretnej osoby prawnej. Może się zdarzyć sytuacja, gdy wspólnicy czy członkowie organów nadzoru wypełnili swoje obowiązki w zakresie powołania organów, a jedynie zarząd z różnych przyczyn nie dopełnił obowiązku zgłoszenia danych nowo powołanych członków zarządu do Rejestru. Konsekwencją niezastosowania się do wezwania sądu rejestrowego, tj. niezłożenia dowodów powołania zarządu będzie postanowienie o nałożeniu grzywny na osoby wezwane. Taka wykładnia tego przepisu pozwala wyraźnie go odróżnić od normy wyrażonej w art. 24 ust. 1 ustawy o KRS. O ile sankcja z ust. 1 jest skierowana przeciwko podmiotowi (członkom jego zarządu), o tyle sankcja z ust. 1a jest skierowana na osoby odpowiedzialne za powołanie/wybór organu reprezentacji spółki.

Uregulowanie przypadków odstąpienia od postępowania przymuszającego oraz jego umorzenia nie jest nielogiczne. Zmiana ust. 2 i ust. 3 w art. 24 ustawy o KRS jest wynikiem dodania ust. 1a. Z uwagi na fakt, że wezwanie z ust. 1a może być stosowane jedynie w uzasadnionych wypadkach, zbędne byłoby stosowanie w takich przypadkach przepisów o odstąpieniu od postępowania przymuszającego. Zasady odstąpienia od wszczęcia postępowania przymuszającego lub jego umorzenia odnoszą się do sytuacji, gdy co do zasady wszczęcie tego postępowania ma charakter obligatoryjny (a więc w przypadku, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o KRS). Wszczęcie postępowania opisanego w projektowanym art. 24 ust. 1a ustawy o KRS możliwe będzie „w uzasadnionych przypadkach” i ma charakter

fakultatywny („sąd może”), stąd nie ma potrzeby stosować do niego przepisów o odstąpieniu od wszczęcia postępowania.

W każdym jednak wypadku wszczęcia postępowania przymuszającego – czy to obligatoryjnego czy fakultatywnego – sąd musi mieć możliwość jego zakończenia. Nie sposób bowiem zagwarantować, że postępowanie takie zawsze zakończy się sukcesem w postaci złożenia właściwego wniosku przez podmiot, co skutkowałoby umorzeniem tego postępowania na zasadach ogólnych w związku ze zbędnością jego dalszego prowadzenia. Gdy z okoliczności sprawy wynika, że postępowanie nie doprowadzi do złożenia wniosku lub dokumentów, których złożenie jest obowiązkowe, jak również wtedy, gdy stało się oczywiste, że wspólnicy nie wykażą, że powołano (wybrano) nowy zarząd (w szczególności z uwagi na fakt, że nie został on powołany), zmieniono treść art. 24 ust. 4 ustawy o KRS przez rezygnację z odwołania do ust. 1 omawianego przepisu. Skutkuje to zastosowaniem przepisu o umorzeniu postępowania również do postępowania przymuszającego wszczętego na podstawie art. 24 ust. 1a ustawy o KRS.

W odniesieniu do uwag dotyczących braku spójności terminów w zakresie ustanowienia kuratora na podstawie art. 26 ustawy o KRS oraz braku dbałości o stosowaną terminologię i precyzję językową wskazać należy, że uwagi te straciły na aktualności w odniesieniu do przepisów art. 26-33 ustawy o KRS albowiem regulacja ta w ramach uwzględnienia uwag zgłoszonych w toku konsultacji publicznych i opiniowania została skreślona.

Różnice terminologii wskazane w przepisach art. 19a ust. 5e (obecnie art. 19a ust. 5d) i 24 ust. 1 zostały częściowo usunięte. W art. 19a ust. 5e (obecna numeracja ust. 5d) wprowadzono pojęcie „zarząd” w miejsce poprzednio występującego pojęcia „organu reprezentacji”. Należy zauważyć, że przepis ten dotyczy wyłącznie spółek kapitałowych. Jednocześnie w art. 24 ust. 1 zrezygnowano z ujednolicenia terminologii, gdyż przepis ten dotyczy osób prawnych, a nie wszystkich podmiotach tej kategorii organ reprezentacji nosi nazwę zarządu.

Odnosząc się do uwagi dotyczącej brzmienia art. 45 ust. 5 ustawy o KRS stwierdzić należy, że projekt nie zmienia brzmienia tego przepisu. Jedyne *novum* stanowi dodanie zdania 3, zgodnie z którym zdania drugiego tego przepisu nie stosuje się do połączeń transgranicznych.

Postulowana przez KRRP zmiana polegająca na uzupełnieniu przesłanek wykreślenia z RDN o przypadek, gdy po dokonaniu wpisu do rejestru zapadło orzeczenie sądowe lub

decyzja administracyjna, z których wynika, że wpisana do rejestru należność nie istnieje lub wygasło zobowiązanie została uwzględniona w treści projektowanego art. 59 ust. 1a ustawy o KRS.

Krajowa Rada Radców Prawnych zgłosiła również uwagi dotyczące projektowanych zmian w zakresie instytucji kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 k.c. Zaproponowano rozszerzenie przesłanek do ustanowienia kuratora również o przypadki, gdy podmiot nie posiada innych niż zarząd organów, co skutkuje brakiem możliwości działania osoby prawnej.

Wskazać należy, że nie było zamiarem projektodawcy dokonywanie tak szerokiej zmiany w zakresie instytucji kuratora. Prowadzenie spraw podmiotu należy w wielu podmiotach w pierwszej kolejności do organu reprezentacji, co wynika z przepisów prawa (np. art. 208 § 2 ksh). Jednocześnie niemożność prowadzenia spraw spółki spowodowana brakiem organu lub w składzie organu reprezentacji należy do najczęściej w praktyce występujących przyczyn wystąpienia stanu niemożności prowadzenia przez podmioty swych spraw. W większości przypadków przywrócenie funkcjonowania organu reprezentacji przy działającym organie stanowiącym podmiotu skutkuje przywróceniem możliwości prowadzenia spraw przez podmiot. Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzić należy, że wyłączenie możliwości ustanowienia kuratora w sytuacjach, gdy brak w składzie organu podmiotu dotyczy organu innego niż organ reprezentacji było ze strony projektodawcy zabiegiem świadomym.

Trzeba również pamiętać o tym, że dla bezpieczeństwa obrotu najistotniejsze znaczenie ma właśnie zdolność podmiotu do występowania w stosunkach zewnętrznych. Dodatkowo uwzględniając, że we wstępnej fazie wynagrodzenie i koszty działania kuratora pokrywane są albo przez wnioskodawcę albo przez Skarb Państwa (w przypadku ustanowienia kuratora z urzędu) trudno byłoby uzasadnić konieczność ponoszenia takich kosztów w przypadku, gdy podmiot co prawda nie posiada jednego z obligatoryjnych organów, ale posiada zarząd umocowany do reprezentacji.

W opinii KRRP zakres uprawnień kuratora do reprezentacji podmiotu powinien być ograniczony do zwykłych czynności oraz tzw. czynności nagłych.

Wydaje się, że takie zawężenie zakresu umocowania kuratora nie spełniłoby celu, jaki przyświecał projektodawcom. Po pierwsze już na wstępie pojawiłby się problem oceny w okolicznościach konkretnego stanu faktycznego, która czynność ma charakter tzw. zwykłych czynności, a która nie. Wątpliwości w tym zakresie mogłyby prowadzić do paraliżu decyzyjnego kuratora. Celem projektowanych zmian jest m. in. wyjście naprzeciw potrzebom

uczestników obrotu, w tym wierzycieli podmiotu, by nie byli oni pozbawiani możliwości składania podmiotowi oświadczeń oraz prowadzenia ze spółką procesów w tych sytuacjach, w których podmiot jest pozbawiony organu reprezentacji. Stan taki powstaje niejednokrotnie w sposób zawiniony przez sam podmiot pragnący uniknąć wykonania ciężących na nim obowiązków (zapłata grzywny, kary, długu, złożenie sprawozdania finansowego itp.). Ustanawiany w takich wypadkach kurator w zakresie swego działania nie powinien być ograniczony jedynie do czynności zwykłych i nagłych, gdyż takie ograniczenie służyłoby przede wszystkim samemu podmiotowi. Byłyby to przede wszystkim czynności zachowawcze skierowane na zabezpieczenie majątku spółki. Dla osiągnięcia ww. celu niezbędne jest wyposażenie kuratora w pełne uprawnienia do reprezentacji podmiotu. Nie ma wątpliwości, że uprawnienia te powinny być wykonywane w zakresie odpowiadającym potrzebom bezpieczeństwa obrotu oraz interesowi podmiotu znajdującego się pod kuratelą. Odpowiedzialność za dokonywane czynności ponosi kurator, a nadzór nad kuratelą sprawuje sąd, który kuratora ustanowił (art. 42 § 1 k.c.). Upoważnienie kuratora do podejmowania wszystkich czynności z zakresu prowadzenia spraw i reprezentacji spółki ma również wymiar dyscyplinujący osoby odpowiedzialne za ustanowienie organu reprezentacji, gdyż niepodlegająca kontroli organów stanowiących i kontrolnych podmiotu działalność kuratora (osoby trzeciej) może stanowić asumpt do szybszego podjęcia działań zmierzających do ustanowienia organu reprezentacji podmiotu.

Krajowa Rada Radców Prawnych zgłosiła wątpliwość co do zakresu umocowania kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 k.c. stwierdzając, że zaproponowane rozwiązanie pozostaje w sprzeczności z istotą konstrukcji kuratora przewidzianego w art. 42 k.c.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że już na gruncie aktualnie obowiązującego brzmienia art. 42 k.c. w doktrynie prezentowany był pogląd, że kurator ustanowiony na podstawie powołanego przepisu ma również prawo do reprezentacji podmiotu. Jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w opinii przedstawionej do niniejszego projektu, zaproponowana zmiana brzmienia art. 42 k.c. powinna zakończyć spory co do kwestii reprezentacji osoby prawnej przez kuratora. Sąd Najwyższy wskazał również, że *ratio legis* przepisu, który wprowadza zezwolenie sądu rejestrowego *ad solemnitatem* na dokonanie określonych czynności polega na zwiększeniu bezpieczeństwa obrotu. I taka była intencja projektodawcy. Nie można zatem podzielić poglądu, jakoby wprowadzane zmiany stały w sprzeczności z istotą konstrukcji kuratora przewidzianego w art. 42 k.c.

Oczywistym jest, że pierwszym, podstawowym zadaniem kuratora jest niezwłoczne podjęcie czynności zmierzających do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do reprezentowania podmiotu. Dodatkowe kompetencje kuratora mają charakter akcesoryjny, co oznacza, że ich celem jest zarówno zabezpieczenie interesów (np. majątkowych) podmiotu jak i ochrona innych uczestników obrotu do czasu powołania zarządu lub rozwiązania podmiotu. W tym kontekście należy oceniać czynności kuratora podejmowane na podstawie tego przepisu. Kontrola spełnienia wymienionych kryteriów mieści się w zakresie badania sądu w postępowaniu, o wyrażenie zgody na dokonanie czynności, o których mowa w projektowanym art. 42 § 4 k.c. Należy zauważyć, że dokonanie ww. czynności nie jest pozostawione uznaniu kuratora ale wymaga przewidzianej w treści przepisu zgody sądu.

W zakresie, w jakim kurator uzyska zgodę na dokonanie czynności od sądu rejestrowego wyłączona jest kompetencja organów podmiotu. Za nielogiczne i niekonsekwentne należałoby uznać rozwiązanie, wg którego obok zgody sądu kurator musiałby postarać się o dodatkową zgodę, np. organu stanowiącego podmiotu. Kontrola sądu przejawiająca się w uprawnieniu do udzielania zgody na określone czynności kuratora ma za zadanie należyte zabezpieczenie interesów podmiotu w i w tym zakresie zastępuje kontrolę sprawowaną przez organy spółki.

Wydawane kuratorowi zaświadczenie sądu pełni podwójną rolę. Po pierwsze, legitymuje kuratora jako osobę uprawnioną do wykonywania przyznanych mu uprawnień. Po drugie, określa zakres tych uprawnień. Z chwilą zatem, gdy kuratorowi udzielona będzie jedna ze zgód określonych w przepisie sąd zobowiązany będzie wydać nowe zaświadczenie uwzględniające udzieloną zgodę. Nie należy zakładać, że sąd będzie miał trudności z odpowiednim sformułowaniem zaświadczenia.

Granice upoważnienia kuratora wyznacza ustawa oraz treść postanowienia sądu i wynikająca z niego treść zaświadczenia. Jeszcze raz podkreślić należy, że działania kuratora podlegają nadzorowi sądu, który go ustanowił. Skuteczne sprawowanie nadzoru przez sąd, który ustanowił kuratora stanowi gwarancję, że przy wykonywaniu przez kuratora jego obowiązków nie dojdzie do nadużyć, nawet pomimo braku ustawowych ograniczeń w dysponowaniu majątkiem osoby prawnej ani granic w zakresie zaciągania zobowiązań w jej imieniu, czego obawia się KRRP.

Nie można zgodzić się z opinią, że wprowadzenie do przepisu pojęcia „*zorganizowanej części przedsiębiorstwa*” jako niezdefiniowanego na gruncie prawa

prywatnego może stanowić źródło istotnych wątpliwości teoretycznych i praktycznych. Niezdefiniowanie tego pojęcia w ustawowo na gruncie przepisów prawa prywatnego nie powinno stanowić problemu dla osób dokonujących wykładni tego pojęcia. Pojawia się ono w Kodeksie spółek handlowych (art. 146 § 2 pkt 3 k.s.h., art. 246 § 1 k.s.h., art. 228 pkt 3 k.s.h., art. 393 pkt 3 k.s.h. oraz 415 k.s.h. i w analogicznym znaczeniu zostało użyte również w przedmiotowym projekcie. Nie wydaje się by definiowanie tego pojęcia na potrzeby stosowania ustawy było konieczne. Wykładnia tego pojęcia będzie zadaniem piśmiennictwa i orzecznictwa, a potrzeba objęcia tego tematu przedmiotem zainteresowań może okazać się większa z uwagi na fakt, że pojęcie to pojawi się w kolejnym akcie prawnym.

Odnosząc się do uwagi dotyczącej czasu, na jaki kurator może zostać ustanowiony podkreślić należy, że projektowana regulacja jest odpowiedzią na uwagi praktyków, w szczególności sądów rejestrowych. Jak już wskazywano powyżej, nie budzi wątpliwości, że kurator przede wszystkim podejmuje czynności zmierzające do powołania organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu. Jednakże często czynności te np. ze względu na nieobecność lub chorobę jednego ze współników nie mogą być wykonane niezwłocznie. Z drugiej strony kurator nie może „na stałe” zastępować organu podmiotu. Dlatego w projekcie wyrażono ogólną zasadę, zgodnie z którą kurator ustanawiany jest na okres nieprzekraczający roku. Nie można podzielić poglądu, jakoby w projekcie przyznano nieograniczoną żadnym limitem możliwość przedłużania okresu, na jaki kurator został ustanowiony. Użycie zwrotu „w szczególnie uzasadnionych przypadkach” powoduje, że podejmując decyzję o przedłużeniu (bądź odmowie przedłużenia) okresu, na jaki kurator został ustanowiony będzie musiał zbadać, czy rzeczywiście zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek”. W tym miejscu należy powtórzyć przedstawioną powyżej argumentację dotyczącą nadzoru sądu na działalnością kuratora. Przepisy o kuratorze zostały zaprojektowane w sposób elastyczny, umożliwiając sądowi każdorazowo ocenę, czy w określonym stanie faktycznym kuratelę należy przedłużać oraz w jakie kompetencje kuratora wyposażyć. Zaprojektowane z góry ograniczenia możliwości działania kuratora – tak czasowe jaki i przedmiotowe – wynikające z przepisów ustawy mogłyby w oznaczonym stanie faktycznym doprowadzić do niemożności wykonywania przez kuratora zadań, do których został powołany, a w konsekwencji do zaprzeczenia kodeksowej instytucji kuratora. Nadmierna regulacja instytucji nie może doprowadzać do uniemożliwienia jej skutecznego zastosowania.

Pojęcie „niezwłocznie” użyte zostało w wielu przepisach prawa i doczekało się bogatego opracowania zarówno przez doktrynę jak i przez orzecznictwo. Wyjaśniając wątpliwość odnośnie do momentu, z którego nadejściem kurator powinien niezwłocznie wystąpić do sądu rejestrowego o rozwiązanie osoby prawnej stwierdzić należy, że czynność ta powinna być dokonana w chwili, w której kurator na podstawie całokształtu okoliczności sprawy dojdzie do przekonania, że dalsze prowadzenie czynności zmierzających do ustanowienia organów w spółce jest bezskuteczne i nie przyniesie rezultatu. Ocena, czy wniosek został złożony we właściwym momencie, czy też kurator powinien podjąć jeszcze jakieś działania będzie należała do sądu rejestrowego. Jednocześnie właściwy nadzór ze strony sądu, który kuratora ustanowił zapobiegnie niepotrzebnemu przedłużaniu przez kuratora sprawowania jego funkcji.

Brak zawarcia w projekcie ustawy przesłanek odwołania kuratora nie stanowi podstawy do przyjęcia, że takie odwołanie przed upływem terminu przewidzianego w art. 42¹ k.c. nie jest możliwe. Należy zwrócić uwagę, że również w obecnym stanie prawnym przesłanki odwołania kuratora nie zostały określone. Nie stoi to na przeszkodzie podjęcia przez sąd, który nadzoruje kuratora czynności z urzędu, do których zaliczyć należy w szczególności odwołanie kuratora, którego dalsze pozostawanie w spółce zagrażałoby jej interesom lub bezpieczeństwu obrotu. Podstawę prawną odwołania mogą stanowić przepisy o Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, których odpowiednie stosowanie do instytucji kuratora dla osoby prawnej nie zostało wyłączone.

Faktem jest, że termin „rozwiązanie” nie odnosi się do wszystkich osób prawnych. Niektóre z nich np. spółdzielnie nie kończą bytu prawnego przez rozwiązanie lecz przez otwarcie likwidacji. Określenie rozwiązanie znajdzie zastosowanie do najszerszej kategorii osób prawnych, stąd zdecydowano się posłużyć właśnie tym terminem. Określenie to powinno być każdorazowo wykładane w kontekście materialnych przepisów dotyczących konkretnej kategorii osób prawnych, co oznacza, że w przypadku spółdzielni przepis będzie stanowił materialną podstawę do złożenia przez kuratora wniosku o otwarcie jej likwidacji.

Zgodnie z uwagą KRRP uzgodniono terminologię wprowadzając jednolicie sformułowanie „organ uprawniony do reprezentacji”, w miejsce „organu powołanego do reprezentowania”.

Ze względu na rezygnację z instytucji kuratora rejestrowego i skreślenie przepisów art. 26-33 ustawy o KRS bezprzedmiotowe stały się rozważanie dotyczące tej właśnie instytucji.

Uwzględniono uwagi KRRP dotyczące redakcji i zakresu podmiotowego art. 69 § 1 k.p.c. oraz art. 146 k.p.c. ten ostatni przepis został przeredagowany. Przesądzono w nim, że kurator do doręczeń, o którym mowa w art. 143-144 k.p.c. został zrównany z kuratorem ustanawianym na zasadzie art. 69 k.p.c., przez przyznanie mu uprawnienia do dokonywania wszystkich łączących się ze sprawą czynności. W sytuacji zatem, gdy znajdzie potrzeba doręczenia do organizacji niemającej organów lub tych, które nie są znane z miejsca pobytu ustanowiony kurator do doręczeń będzie mógł również zastępować nieobecną stronę w procesie.

Wskazano na błędną redakcję projektowanego art. 180 § 1 pkt 3¹ k.p.c., zawierającego nową przesłankę zawieszenia postępowania wskazując, że przepis ten uzależnia podjęcie zawieszzonego postępowania od wyboru lub powołania władz organu, gdy tymczasem dla tak sformułowanej przyczyny zawieszenia podjęcie postępowania powinno być powiązane z uzupełnieniem braku.

Użyte w projekcie sformułowanie „*wybór lub powołanie organu*” należy rozumieć jako doprowadzenie do stanu, w którym organ będzie w pełni obsadzony, tak by mógł normalnie funkcjonować, co obejmuje m. in. reprezentowanie strony w toczącym się postępowaniu.

Rzeczywiście, ze względu na systematykę Kodeksu spółek handlowych można rozważyć umieszczenie projektowanego przepisu art. 18 § 5 k.s.h. zarówno w przepisach ogólnych k.s.h., jak i odpowiednio wśród przepisów o spółce partnerskiej i spółce komandytowo-akcyjnej. Intencją ustawodawcy było jednak kompleksowe uregulowanie w jednym miejscu wszystkich kwestii związanych z zakazem pełnienia określonych funkcji. Objęcie jednym przepisem wszystkich osób podlegających zakazom ułatwia stosowanie tych regulacji w praktyce.

Nie uwzględniono uwagi dotyczącej objęcia zakresem art. 18 § 2 k.s.h. prokurentów spółek osobowych. Celem ustawy nie było objęcie tej kategorii osób zakazem z art. 18 § 2 k.s.h. Rozszerzenie przepisów o zakazie pełnienia funkcji na członków organów spółek osobowych, a to członków zarządu spółki partnerskiej oraz członków rady nadzorczej spółki komandytowo – akcyjnej miało na celu wyłącznie usunięcie wątpliwości co do zakresu stosowania przepisów art. 93 § 1 oraz art. 126 § 1 pkt 2 k.s.h. Przepisy te odsyłają do stosowania do zarządów spółek partnerskich oraz rad nadzorczych spółek komandytowo-akcyjnych odpowiednio niektórych przepisów o zarządzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz o radzie nadzorczej spółki akcyjnej. W związku z odpowiednim zastosowaniem przepisów o organach spółek kapitałowych pojawiła się potrzeba objęcia

zakazem, analogicznym jak obowiązujący w stosunku do organów spółek kapitałowych w stosunku do organów, które mogą zostać utworzone w spółce partnerskiej oraz spółce komandytowo-akcyjnej.

Nie było również zamiarem ustawodawcy obejmowanie zakazem z art. 18 § 2 k.s.h. kuratorów z art. 42 Kodeksu cywilnego. Pamiętać należy, że kuratora ustanawia sąd rejestrowy i w zdecydowanej większości przypadków są to adwokaci lub radcowie prawni. Osoby te, jako profesjonaliści dają rękojmię rzetelnego wypełniania nałożonych na nich obowiązków.

Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce oraz Konfederacja Lewiatan postulowały, aby na równych zasadach, w drodze teletransmisji danych, bez opłat zapewnić wszystkim biurom informacji gospodarczej dostęp do Centralnego Rejestru Restrukturyzacji i Upadłości (dalej: CRRiU), rozszerzyć zakres ujawnianych informacji również o wszczęte i prowadzone egzekucje oraz uzupełnić dane identyfikujące dłużnika w CRRiU o numer NIP.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że projekt przewiduje pełny, niczym nieograniczony dostęp do zawartej w CRRiU informacji o bezskutecznych egzekucjach. Każdy zainteresowany, bez konieczności wykazywania interesu prawnego lub faktycznego będzie mógł uzyskać stosowne informacje. Dostęp ten będzie również bezpłatny.

W związku z powyższym nie ma potrzeby (z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. 2016 r. poz. 1574), wprowadzania odrębnej regulacji w tym zakresie dla biur informacji gospodarczej.

Stosowne zmiany umożliwiające korzystanie przez biura informacji gospodarczej z danych gromadzonych w CRRiU zostały objęte ustawą z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz. U. z 2017 r. poz. 933).

Biura będą miały dostęp do CRRiU na zasadach ogólnych, tak jak każdy inny podmiot. Projekt ustawy nie przewiduje dla żadnej grupy podmiotów szczególnych zasad dostępu do informacji w CRRiU. Kwestia określenia technicznego sposobu dostępu do danych zgromadzonych w CRRiU zostanie określona na etapie budowy systemu teleinformatycznego i nie jest to materia ustawowa.

Wydaje się również, iż brak jest podstaw do rozszerzenia danych ujawnianych w CRRiU o informacje o wszystkich prowadzonych egzekucjach. Istota CRRiU jest ujawnianie informacji, że dany podmiot w ogóle nie jest w stanie regulować swoich należności ze względu na brak majątku. Natomiast efektywnie prowadzona egzekucja

oznacza tylko tyle, że dłużnik nie reguluje zobowiązań dobrowolnie, jednak nie oznacza to, że nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela.

Za zasadny uznano postulat identyfikowania dłużnika wpisanego do CRRiU również po NIP.

Biuro Informacji Kredytowej w zasadzie nie zgłosiło uwag do procedowanego projektu. Wyrażono postulat uzupełnienia projektowanych przepisów o regulacje zapewniające instytucjom utworzonym na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe (Rejestry kredytowe) bezpośrednio (w drodze teletransmisji) dostęp do danych gromadzonych w Centralnym Rejestrze Restrukturyzacji i Upadłości. Za niezwykle ważne uznano bowiem zapewnienie Rejestrom kredytowym dostępu do zbiorczej, aktualizowanej na bieżąco i kompleksowej informacji, która ma wpływ na ocenę zdolności kredytowej klientów.

Kwestia określenia technicznego sposobu dostępu do danych zgromadzonych w CRRiU zostanie określona na etapie budowy systemu teleinformatycznego i nie stanowi materii ustawowej.

Stanowisko przedstawione przez **Radę Działalności Pożytku Publicznego** w ogóle nie odnosi się do propozycji zawartych w projekcie. Zgłoszone postulaty należy potraktować jako propozycje *de lege ferenda*, albowiem nie były one objęte projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw.

Krajowa Izba Biegłych Rewidentów zaproponowała dostosowanie terminologii opiniowanego projektu w odniesieniu do przepisów dotyczących biegłych rewidentów, do terminologii zastosowanej w projekcie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, objęcie obowiązkiem składania do KRS w postaci elektronicznej również opinii biegłego rewidenta oraz stworzenie formatu danych dla opinii sporządzanych przez biegłych rewidentów.

Zgodnie z powyższym postulatem terminologia dotycząca biegłych rewidentów została w projekcie dostosowana do ustawy z dnia 6 czerwca 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089).

Jednocześnie w powołanej powyżej ustawie (art. 31 projektu ustawy) nadano nowe brzmienie art. 86 ust. 1:

„Sprawozdanie z badania jest podpisywane przez biegłego rewidenta. W przypadku podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego sprawozdanie z badania sporządza się w postaci elektronicznej oraz opatruje

kwalfikowanym podpisem elektronicznym biegłego rewidenta przeprowadzającego badanie.”.

Nie wydaje się zasadna i możliwa do realizacji, przynajmniej w ramach procedowanego projektu, propozycja stworzenia formatu danych dla opinii biegłego rewidenta. Po pierwsze format taki musiałby być zestrukturyzowany, a więc zawierać szczegółowo opisane elementy. Sprawozdanie z badania, choć zgodnie z obowiązującymi przepisami musi zawierać określone dane, to w znaczącej części ma charakter opisowy. Nie ma zatem możliwości (ani jak się wydaje potrzeby) tak ścisłego określania sposobu i formy sporządzenia sprawozdania. Gdyby nawet przyjąć, że w przyszłości zasadne byłoby opracowanie takiego formatu, niezbędne byłoby przeprowadzenie prac analitycznych, konsultacji w celu wypracowania jednego, uniwersalnego formatu. Jest to jednak zadanie na przyszłość.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” zaproponował rozszerzenie zakresu ujawnianych w Rejestrze danych o informację, że oddział przedsiębiorstwa posiada status pracodawcy oraz wpisywanie do Rejestru danych osób upoważnionych do dokonywania czynności w imieniu pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy (w tym pełnomocników).

Brak jakichkolwiek podstaw do ujawniania w rejestrze dodatkowej informacji, czy oddział posiada status pracodawcy. Nie wiadomo, też kto miałby dokonywać zgłoszenia takiego wpisu i jaki byłby jego walor. Kwestie te regulowane są przepisami ustaw szczególnych.

W Rejestrze wpisywane są osoby uprawnione do reprezentacji podmiotu, w tym prokurenci. Ujawnianie kolejnych osób, które zostały oddelegowane do dokonywania określonych czynności po pierwsze mogłoby wprowadzać niepewność i niejasność co do rzeczywistych uprawnień do reprezentacji podmiotu, po wtóre powodowałoby konieczność ciągłego zgłaszania zmian wpisu w rejestrze, co generuje określone koszty.

Ujawnianie w Rejestrze danych pełnomocnika uprawnionego do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy oznaczałoby, że każdy taki pełnomocnik - nawet przy bardzo wąskim zakresie jego obowiązków oraz jednorazowości podejmowanej czynności – musiałby być ujawniony w Rejestrze. Ponadto koniecznym byłoby uzależnienie skuteczności udzielenia pełnomocnictwa od wpisu do Rejestru. W przeciwnym razie wpis pełnomocnika do Rejestru mógłby nastąpić po dokonaniu czynności, która może mieć przecież jednorazowy charakter.

Należy pamiętać, że Krajowy Rejestr Sądowy zawiera podstawowe informacje o podmiocie i nie może być rozbudowywany o dane potrzebne tylko w sytuacjach jednostkowych. Trzeba pamiętać o tym, że rozbudowa Rejestru o dodatkowe dane generuje koszty zarówno po stronie podmiotu wpisanego do Rejestru jak i po stronie administratora systemu teleinformatycznego, w którym rejestr jest prowadzony.

Komisja Nadzoru Finansowego zaproponowała rozszerzenie materii objętej projektem o wprowadzenie obowiązku:

- każdorazowej weryfikacji przez sąd rejestrowy faktu posiadania przez podmiot właściwego zezwolenia KNF na prowadzenie działalności koncesjonowanej;
- dołączania do wniosku o wpis do KRS decyzji KNF o zgodzie na powołanie danej osoby w skład organu osoby prawnej;
- zawiadamiania KNF o wszczęciu postępowania o ustanowienie kuratora oraz zasięgnięcia opinii KNF w zakresie osoby, która ma być ustanowiona jako kurator, a także zawiadamiania KNF o podjętym rozstrzygnięciu w sprawie ustanowienia kuratora - dla określonego kręgu podmiotów.

W pierwszej kolejności należy wskazać że projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw został opracowany w oparciu o przyjęty przez Stały Komitet Rady Ministrów w sierpniu 2016 r. projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw. Na etapie procedowania projektu założeń projekt ten został uzgodniony z KNF. Biorąc pod uwagę, że projekt ustawy powinien realizować propozycje objęte projektem założeń nie jest możliwe rozszerzenia materii projektu ustawy w tak szerokim zakresie jak proponuje to KNF dopiero na etapie procedowania projektu ustawy.

Ponadto propozycje przedstawione przez KNF wymagają opracowania i analizy, gdyż ich proste wprowadzenie do obowiązującego prawa mogłoby doprowadzić do paraliżu w działaniu sądu w tych przypadkach, kiedy powinien on działać szybko i sprawienie (np. ustanowienie kuratora), a w niektórych sytuacjach powodować zniesienie niezawisłości sądu w podejmowanych przez sąd decyzjach. Uprawnienia nadzorcze KNF nie mogą bowiem wnikać w zakres materii orzeczniczej.

Odnosząc się do propozycji każdorazowej weryfikacji przez sąd rejestrowy faktu posiadania przez podmiot właściwego zezwolenia KNF na prowadzenie działalności koncesjonowanej wskazać należy, że nie zawsze podmiot na etapie wpisu do Rejestru może wykazać się wymaganym zezwoleniem, a to z uwagi choćby na fakt, że niektóre podmioty

nie istnieją przed wpisem do Rejestru (np. spółki osobowe), a więc nie mogą uzyskać zezwolenia. Ponadto wpis do rejestru określonego przedmiotu działalności nie zawsze oznacza, że podmiot taką działalność prowadzi. Należy oddzielić też kwestię ujawnionego w Rejestrze przedmiotu działalności od samego podjęcia i jej prowadzenia.

Nie jest zasadne wprowadzanie do odrębnego przepisu statuującego obowiązek dołączania do wniosku o wpis do KRS decyzji KNF o zgodzie na powołanie danej osoby w skład organu osoby prawnej. Jeżeli przepis szczególny wymaga uzyskania takiego zezwolenia to sąd rejestrowy badając wniosek o wpis danej osoby do rejestru na podstawie art. 23 ustawy o KRS powinien wezwać podmiot o przedłożenie takiego zezwolenia.

Zupełnie zbędne jest wprowadzenie regulacji na podstawie której sąd rejestrowy powinien zawiadamiania KNF o wszczęciu postępowania o ustanowienie kuratora oraz zasięgania opinii KNF co do osoby, która ma być ustanowiona jako kurator, a także zawiadamiania KNF o podjętym rozstrzygnięciu w sprawie ustanowienia kuratora - dla określonego kręgu podmiotów.

Po pierwsze należy wskazać, że realizacja propozycji KNF wprowadzałaby (nieznane dotąd) bardzo daleko idące ograniczenia w zakresie procedowania sądu. Po drugie - sąd rejestrowy wyznaczając kuratora z urzędu jest zobligowany do tego, aby na kuratora wyznaczyć osobę, która w konkretnym stanie faktycznym i w odniesieniu do konkretnych uprawnień przyznanych kuratorowi daje rękojmię rzetelnego i należytego wykonywania swoich obowiązków. Kurator w trakcie wykonywania powierzonych mu czynności pozostaje pod nadzorem sądu, zobowiązany jest składać sądowi sprawozdania (na podstawie projektowanego art. 42 Kodeksu cywilnego co do niektórych czynności uzyskać zgodę sądu), a sąd w każdej chwili może wezwać kuratora do złożenia stosownych wyjaśnień.

Biorąc pod uwagę że kurator ustanowiony dla osoby prawnej podlega wpisowi do działu V Rejestru za zupełnie bezprzedmiotowy należy uznać postulat informowania KNF o podjętym rozstrzygnięciu w sprawie ustanowienia kuratora, skoro informacja o powołaniu kuratora zostanie niezwłocznie ujawniona w Rejestrze.

Brak również podstaw do „uregulowania zagadnienia pierwszeństwa kompetencji”. Kwestie te po pierwsze - ze względu na zakres kompetencji poszczególnych osób – tj. kuratora i ewentualnie zarządcy komisarycznego regulują przepisy szczególne, po drugie nie ma możliwości enumeratywnego opisanie i wyliczenia wszystkich kompetencji wszystkich osób uprawnionych do reprezentacji podmiotu na podstawie wszystkich przepisów szczególnych, a w konsekwencji wprowadzenia szczegółowego – na gruncie przepisów

ustawy – rozgraniczenia ich kompetencji w każdym (w zasadzie nieprzewidywalnym) stanie faktycznym. W przypadku wątpliwości co do zakresu kompetencji poszczególnych osób w konkretnym stanie faktycznym niezbędne będzie przeprowadzenie stosownej wykładni obowiązujących przepisów.

Główny Urząd Statystyczny zwrócił uwagę na konieczność wyjaśnienia (w uzasadnieniu projektu) jaki będzie skutek automatycznego dokonania wpisu do Rejestru, w szczególności, czy treść takiego automatycznego wpisu będzie podlegała dyspozycji art. 20 ust. 1c ustawy o KRS.

Nie budzi wątpliwości, że każdy dokonany do rejestru wpis (bez względu na to, czy został dokonany na podstawie postanowienia sądu, czy też automatycznie) podlega regule wyrażonej w art. 20 ust. 1c ustawy o KRS. Zgodnie z powołanym przepisem po dokonaniu wpisu podmiotu do Rejestru lub jego zmiany, z wyłączeniem rejestru dłużników niewypłacalnych, dane objęte treścią wpisu są przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Centralnego Rejestru Podmiotów - Krajowej Ewidencji Podatników i krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej. Z kolei z projektowanego art. 20d ustawy o KRS wynika niezbicie, że także w wypadku automatycznego zamieszczenia danych związanych ze wznowieniem wykonywania działalności gospodarczej mamy do czynienia z wpisem. Wobec tego nie może być wątpliwości, że dane wpisane także w ten sposób zostaną przekazane w trybie art. 20 ust. 1c ustawy o KRS. Aby rozwiązać jakiegokolwiek wątpliwości w tym zakresie uzupełniono uzasadnienie projektu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyraził wątpliwość co do zakresu informacji przekazywanych z Rejestru do Ministerstwa Finansów, w przypadku wpisu z urzędu informacji o wznowieniu działalności gospodarczej. Wskazano, iż mogą one być niewystarczające dla Zakładu do sporządzenia dokumentów z urzędu, w związku ze wznowieniem działalności gospodarczej. Zgłoszono również uwagę dotyczącą określenia katalogu osób, które będą miały dostęp do prowadzonej przez Ministerstwo Finansów listy dyrektorów oddziałów ZUS, wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne. Wskazano również na konieczność zbudowania kanału komunikacji między Ministerstwem Finansów a ZUS-em oraz dokonania stosownych zmian w systemach teleinformatycznych ZUS. Zaproponowano, aby przepis zobowiązujący ZUS do udzielania sądom rejestrowym informacji w zakresie prowadzonych przez te sądy postępowań o rozwiązanie podmiotu bez

przeprowadzania postępowania likwidacyjnego został dodany do art. 50 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zamiast do art. 68 tej ustawy.

Podkreślić należy, że zakres informacji wpisywanych do Rejestru z urzędu będzie identyczny jak w wypadku wpisu dokonanego na wniosek podmiotu. W przypadku przekazania zbyt małego zakresu danych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien podjąć działania zmierzające do ewentualnego uzupełnienia danych niezbędnych do sporządzenia dokumentów z urzędu.

Uwagi dotyczące listy dyrektorów Oddziałów ZUS wyznaczonych do działania jako organy egzekucyjne oraz ewentualnych modyfikacji systemu teleinformatycznego straciły na aktualności, albowiem zgodnie z ustaleniami poczynionymi na konferencji uzgodnieniowej w dniu 5 grudnia 2016 r. informacje o bezskutecznej egzekucji prowadzonej przez Dyrektorów Oddziałów ZUS będą automatycznie przekazywane z systemu teleinformatycznego ZUS do CRRiU.

Za zasadną uznano uwagę dotyczącą przeniesienia przepisu zobowiązującego ZUS do udzielania sądom rejestrowym informacji w zakresie prowadzonych przez te sądy postępowań o rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego z art. 68 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do art. 50 tej ustawy. W projekcie wprowadzono stosowną korektę.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych podtrzymał zgłaszaną na etapie procedowania projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw uwagę powołując się na niezasadność zamieszczania w CEIDG informacji o zaległościach alimentacyjnych z uwagi na odmienny charakter tego rejestru. Ponownie podniósł, że udostępnienie akt rejestrowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oznaczać będzie „*znaczącą ingerencję w prywatność obywateli.*” Dane zawarte w aktach rejestrowych staną się nie tylko jawne, ale i powszechnie dostępne, co wywoła daleko idące skutki prawne, czego Minister Sprawiedliwości powinien mieć świadomość. GIODO zakwestionował również przetwarzanie numerów PESEL dyrektorów oddziałów ZUS i dyrektorów izb celnych w ramach list prowadzonych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Przed wszystkim należy zwrócić uwagę na fakt, że projekt nie zmienia ani nie rozszerza jawności akt rejestrowych, a jedynie przewiduje nowy sposób ich udostępniania osobom zainteresowanym. Wymaga podkreślenia, że akta będą udostępniane na wyodrębnionym portalu, administrowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości,

a wyszukiwanie danych będzie możliwe tylko za pośrednictwem wyszukiwarki będącej częścią tego portalu. Nie będzie możliwe dotarcie do danych znajdujących się na portalu za pośrednictwem powszechnie dostępnych wyszukiwarek, takich jak np. Google.

Ze względu na rezygnację z rozwiązania polegającego na ujawnianiu w CEIDG informacji o zaleganiu z zapłatą należności alimentacyjnych przez osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą, uwagi GIODO w tym zakresie stały się bezprzedmiotowe.

Bezprzedmiotowa stała się uwaga dotycząca przetwarzania numerów PESEL dyrektorów oddziałów ZUS i dyrektorów izb celnych w ramach list prowadzonych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych albowiem na konferencji uzgodnieniowej w dniu 5 grudnia 2016 r. zrezygnowano z konieczności prowadzenia list dyrektorów oddziałów ZUS i izb celnych na rzecz automatycznego przekazywania informacji o umorzeniu egzekucji ze względu na jej bezskuteczność.

Zastępca Prokuratora Generalnego oraz Prokurator Krajowy wyrazili wątpliwość co do ujawniania w aktach rejestrowych informacji o adresie do doręczeń osób reprezentujących podmiot, prokurentów, likwidatorów. Zaproponowano, aby dane te były przechowywane w oddzielnym zbiorze dokumentów niejawnych. Pod rozwagę poddano również zobligowanie prokuratora lub sądu do przesyłania sądowi rejestrowemu informacji o zastosowaniu na podstawie art. 276 Kodeksu postępowania karnego środka zapobiegawczego np. w postaci zawieszeniu podejrzanego lub oskarżonego w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu, co umożliwiłoby sądowi rejestrowemu podjęcie działań na podstawie art. 24 ustawy o KRS. Wskazano również na zasadność powiązania zaproponowanych w projekcie zmian z regulacjami dotyczącymi środków karnych określonych w art. 39 pkt 2 Kodeksu karnego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w odniesieniu do obowiązku składania do akt rejestrowych informacji o adresie, projekt nie wprowadza nowego rozwiązania, a jedynie uzupełnia obowiązujące regulacje przez wskazanie, że obowiązek ten dotyczy wszystkich podmiotów wpisywanych do rejestru przedsiębiorców i rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Aktualnie obowiązek zgłoszenia do sądu rejestrowego informacji o adresie lub adresie do doręczeń współników lub osób uprawnionych do reprezentacji wynika wprost z art. 26

k.s.h., art. 74 k.s.h., art. 93 k.s.h., art. 110 k.s.h., art. 130 k.s.h., art. 166 k.s.h., art. 167 k.s.h., art. 277 k.s.h., art. 319 k.s.h. i art. 464 k.s.h.

Informacje o adresach zawierają również w składane do akt rejestrowych akty notarialne, bowiem jednym z elementów komparycji aktu notarialnego jest wskazanie miejsca zamieszkania osób stawających (art. 92 § 1 pkt ustawy – Prawo o notariacie), co w praktyce oznacza wskazywanie w treści aktu adresu stron.

Nie można podzielić poglądu, że z danych adresowych korzystał będzie tylko sąd. Informacja o adresie członka zarządu ma istotne znaczenie dla uczestników obrotu (choćby w przypadku wytoczenia powództwa na podstawie art. 299 k.s.h. lub odpowiedzialności na podstawie art. 21 ustawy – Prawo upadłościowe, roszczenia pracownicze), stąd jej ujawnianie w aktach rejestrowych należy uznać za pożądane.

Z faktem pełnienia funkcji w organach podmiotów wpisywanych do KRS łączą się określone obowiązki i dolegliwości wynikające z potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa obrotu. Ochrona bezpieczeństwa obrotu stanowi uzasadnienie dla gromadzenia danych o adresie osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu. Przypadki sprzecznego z prawem użycia danych adresowych zawartych w aktach rejestrowych podmiotu powinny być z całą stanowczością ścigane na drodze postępowania karnego i nie mogą one skutkować osłabieniem bezpieczeństwa obrotu i utrudnieniem działania tym, którzy postępują zgodnie z prawem.

Postulat udostępniania danych adresowych na podstawie wniosku z obowiązkiem wykazania interesu prawnego nie jest zasadny. Po pierwsze gdyby nawet przyjąć, że odrębne karty zawierające dane adresowe mogłyby być wyłączane z jawnych akt rejestrowych to i tak w aktach pozostałyby dane adresowe podane do aktu notarialnego bądź w treści uchwał podejmowanych przez organy podmiotu.

Po drugie ocena interesu prawnego wyłącznie w odniesieniu do udostępnienia danych adresowych stanowiłaby element niezwykle uznaniowy i prowadziła w praktyce do sytuacji, w której różni orzecznicy dokonywaliby zupełnie odmiennej oceny, czy istnieje interes prawny, czy też nie. Wprowadziłoby to chaos w działaniu sądów i doprowadziło do niepożądanego zjawiska niepewności podmiotu, który w określonym stanie faktycznym w jednym sądzie uzyskiwałby dostęp do danych adresowych, a w innym nie. Ponadto należałoby rozstrzygnąć, czy taka ocena stanowi sprawę rejestrową, czy też nie. Niezależnie od powyższego konieczność interwencji sądu w każdym przypadku, gdy ktoś zwraca się

o dostęp do danych adresowych spowodowałaby znaczne zwiększenie obciążenia sądów i skutkowało opóźnieniem w rozpoznawaniu wniosków.

Uwaga dotycząca powiązania zmian wynikających z przedmiotowego projektu ustawy z regulacjami dotyczącymi środków karnych określonych w art. 39 pkt 2 Kodeksu karnego jest niezasadna, albowiem zgodnie z treścią art. 21a pkt 2 ustawy o KRS sąd rejestrowy otrzymuje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego - w odniesieniu do osób podlegających wpisowi lub wpisanych w dziale 2, 5 i 6 rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej - informacje o orzeczonych środkach karnych określonych w art. 39 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.). Na podstawie uzyskanej informacji sąd zobowiązany jest podjąć czynności z urzędu.

W odniesieniu do środków zapobiegawczych określonych w art. 276 Kodeksu postępowania karnego stwierdzić należy, że nie każdy z orzeczonych środków skutkuje wpisem do rejestru. Nie ma też konieczności uzupełnienia ustawy o KRS o regulację, która zobowiązywałaby prokuratora lub sąd do przesłania sądowi rejestrowemu informacji o zastosowanym środku zapobiegawczym w postaci zawieszenia podejrzanego w czynnościach służbowych, w prawie wykonywania zawodu, nakazaniu powstrzymania się od określonej działalności. Stosowną podstawę prawną w tym zakresie przewiduje art. 21 ustawy o KRS. Mówi on o obowiązku informowania przez określone organy o zdarzeniach podlegających obowiązkowi wpisu do Rejestru z urzędu. Uwzględniając, że nie każda z informacji o zastosowaniu środka zapobiegawczego podlega wpisowi do rejestru, sąd rejestrowy albo podejmie stosowne działania na podstawie art. 24 ustawy o KRS, albo dołączy tę informację do akt rejestrowych.

Rozszerzenie kategorii danych ujawnianych w rejestrze w stosunku do członków organów podmiotów wpisywanych do KRS o wszystkie środki zapobiegawcze stosowane na podstawie art. 276 k.p.k. nie było przedmiotem projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o KRS, nie analizowano ani ewentualnego zakresu tych zmian, ani ich kosztów. Nie rozważano też zasadności wprowadzenia tego typu zmian. Z tego powodu ewentualne rozważania i ocena zasadności wprowadzenia tego typu zmian powinny stanowić przedmiot odrębnych prac.

Na marginesie należy zauważyć, że zastosowanie środków zapobiegawczych nie może prowadzić do wykreślenia danej osoby z Rejestru, gdyż zastosowanie tego środka nie

prowadzi do wygaśnięcia mandatu. Nie ma zatem podstaw do stosowania wobec osób, w stosunku do których takie środki zastosowano postępowania przymuszającego (art. 24 ustawy o KRS), gdyż informacja o zastosowaniu środka zapobiegawczego nie jest obecnie ujawniana w KRS.

Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa zakwestionowała rozszerzenie kompetencji kuratora ustanawianego na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego. Rozszerzenie to miałyby polegać na upoważnieniu kuratora do prowadzenia spraw spółki.

Przed wszystkim wskazać należy, że zaproponowana w projekcie reforma instytucji kuratora stanowi odpowiedź na występujące z coraz większą częstotliwością przypadki patologii polegającej na odwoływaniu w trakcie postępowania członków organów uprawnionych do reprezentacji, co uniemożliwia dalsze prowadzenie procesu i wydanie wyroku. Praktyka orzecznicza sądów wskazuje, że po wytoczeniu powództwa wobec osoby prawnej, bądź po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, jednym ze środków obrony podejmowanym przez nierzetelnych dłużników jest pozbawianie pozwanych osób prawnych członków zarządu przez ich odwoływanie lub rezygnację, co ze względu na brak organu reprezentacji uniemożliwia prowadzenie postępowania. W przypadkach takich wierzyciel może zwrócić się do sądu rejestrowego o ustanowienie dla dłużnika kuratora na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego. Konieczność uiszczenia zaliczki stanowi utrudnienie dla wierzyciela, który często nie posiada stosownych środków, które mógłby przeznaczyć na ten cel.

Należy jednocześnie zauważyć, że *de lege lata* zakres uprawnień kuratora jest nader wąski i nie odpowiada oczekiwaniom uczestników obrotu, którym nie wystarcza przewidziane w art. 42 § 2 Kodeksu cywilnego podjęcie działań zmierzających do niezwłocznego powołania organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o podjęcie starań o jej likwidację. Działania te w większości przypadków kończą się niepowodzeniem, gdyż w sytuacjach, gdy zarząd jest świadomie odwoływany kurator nie ma żadnych narzędzi, aby zmotywować współników do wyboru nowego zarządu, a jego działania mają charakter iluzoryczny. Dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu niezbędne jest zatem wyposażenie kuratora w kompetencje pozwalające mu na samodzielny udział w procesie w imieniu podmiotu.

Innym często spotykanym przypadkiem jest sytuacja, w której odwołanie lub rezygnacja z funkcji jest środkiem uniknięcia przez podmiot odpowiedzialności za niewykonanie obowiązków rejestrowych (np. złożenia sprawozdania finansowego).

Celem nowelizacji przepisów o kuratorze jest również usunięcie wątpliwości, co do możliwego zakresu działania kuratora. Szerokie rozumienie obowiązków i kompetencji kuratora określanych każdorazowo przez sąd oraz konieczność jego wyposażenia w kompetencję do reprezentowania osoby pozostającej pod kuratelą było wskazywane w doktrynie. Koncepcja przyznania kuratorowi uprawnień do reprezentacji podmiotu jest obecna m. in. w ustawie - Prawo o stowarzyszeniach. Należy oczekiwać, że przyznanie ustanowionemu na podstawie art. 42 Kodeksu cywilnego kuratorowi dodatkowych kompetencji przyczyni się do zabezpieczenia interesów podmiotu (np. przez zabezpieczenie jego majątku) oraz umożliwi kontynuację postępowań z jego udziałem.

Na marginesie wskazać należy, że zmianę co do zakresu uprawnień kuratora, która przez Prokuratorię Generalną oceniona została jako zagrażająca bezpieczeństwu obrotu, Sąd Najwyższy ocenił pozytywnie wskazując, że powinna ona zakończyć spory co do kwestii reprezentacji osoby prawnej przez kuratora. Sąd Najwyższy wskazał również, że *ratio legis* projektowanego art. 42 § 4 k.c. polega na zwiększeniu bezpieczeństwa obrotu, co w szczególności w świetle reprivatyzacji znacjonalizowanego w latach 40-tych majątku osób prawnych jest w pełni uzasadnione.

Ochrona interesów osoby prawnej oraz osób trzecich, w tym ochrona przed instrumentalnym wykorzystywaniem nowego brzmienia art. 42 k.c. jest zapewniona, gdyż kurator pozostaje pod nadzorem sądu, który go ustanowił. Za dokonanie czynności prawnej z przekroczeniem zakresu zaświadczenia kurator będzie ponosił odpowiedzialność na zasadach ogólnych (art. 415 Kodeksu cywilnego).

Nie ma też potrzeby tworzenia szczególnych przepisów o rodzaju sankcji, jakie będą dotyczyć czynności prawne kuratora dokonane z przekroczeniem granic umocowania. Czynności takie należy uznać za nieważne. Nie stoi temu na przeszkodzie projektowana treść art. 42 § 4 k.c., gdyż w przypadkach wymienionych w tym przepisie chodzi o czynności, do których niezbędna jest dotatkowo zgoda sądu. Jej brak wywoła skutek nieważności czynności prawnej nawet, jeśli czynność prawna znajdzie oparcie w treści zaświadczenia sądu.

Uwzględniono uwagę Prokuratorii Generalnej odnośnie do treści art. 42 § 2 k.c., uzupełniając ten przepis o wyraźne wskazanie, że kurator reprezentuje osobę prawną w granicach określonych w zaświadczeniu sądu. Poprzednie sformułowanie tego przepisu nakazywało interpretować zakres reprezentacji kuratora jedynie z uwzględnieniem treści tego zaświadczenia. Z nowego brzmienia tego przepisu wynika przede wszystkim wyraźny nakaz

określenia w zaświadczeniu sądu zakresu przysługującego kuratorowi uprawnienia do reprezentacji spółki.

Nie ma potrzeby modyfikacji brzmienia projektowanego art. 42 § 4 k.c. Przepis ten odnosi się do czynności prawnych enumeratywnie wymienionych w jego treści. Przewidziane w projekcie brzmienie tego przepisu nie budzi wątpliwości; nieważność odnosi się do wymienionych w tym przepisie czynności prawnych w sytuacjach, gdy zostały one dokonane bez dodatkowego zezwolenia sądu rejestrowego. Przepis nie ogranicza sankcji nieważności do umów.

Brak jakiegokolwiek uzasadnienia dla ograniczania zakresu działania kuratora przez konieczność uzyskania przez niego zgody sądu na wszczęcie postępowania sądowego. Podkreślić należy, że rola kuratora polega na zapewnieniu bezpieczeństwa obrotu przede wszystkim w stosunkach z kontrahentami. Obecność kuratora w spółce ma służyć przede wszystkim reprezentacji biernej spółki w toczących się postępowaniach. Podejmowanie przez kuratora aktywnej działalności na rzecz pozostającego pod kuratelą podmiotu nie zagraża bezpieczeństwu obrotu, służy natomiast samemu podmiotowi. Należy uznać zatem za niepożądane krępowanie kuratora przy podejmowaniu przez niego czynności w interesie pozostającego pod kuratelą podmiotu obowiązkiem uzyskiwania dodatkowych zgód. Nadzór nad działaniami kuratora w zakresie bezpieczeństwa samego podmiotu zapewnia natomiast sąd, który kuratora wyznaczył.

Użycie w treści (dotychczasowego art. 42² § 1 k.c.) art. 42¹ § 1 k.c. terminu „przedłużyć” zamiast „przedłużyć” było świadomym zabiegiem projektodawcy. Celem użycia tego terminu było zapobieżenie możliwości przedwczesnego skrócenia czasu ustanowienia kuratora w sytuacji, gdy do dokończenia przez niego wszystkich czynności wymagany był dłuższy czas.

Uwzględniono postulat dotyczący obciążania kosztami działania kuratora osoby prawnej, dla której został on ustanowiony oraz osób obowiązanych do powołania organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu. W tym zakresie zmodyfikowano brzmienie projektowanego art. 603⁴ § 4 k.p.c. Projektując regulację w tym zakresie kierowano się zasadą zabezpieczenia środków na wynagrodzenie kuratora. Jedną z istotnych przeszkód, jakie napotykało ustanawianie kuratora na podstawie art. 42 k.c. był brak środków na zapłatę wynagrodzenia kuratorom, z uwagi na fakt, iż w dotychczasowym stanie prawnym wynagrodzenie to było zasądzane w pierwszej kolejności od podmiotu dla którego ustanawiano kuratora. Z uwagi na częste przypadki niewypłacalności podmiotów, co do

których istniały przesłanki do ustanowienia kuratora w praktyce obserwowano brak zainteresowania potencjalnych kandydatów na kuratorów wykonywaniem tej funkcji. Przedmiotowa regulacja ma stanowić propozycję rozwiązania problemów wywołanych sytuacjami, w których ustanowienie kuratora jest uzależnione od faktu posiadania przez osobę prawną środków na opłacenie jego wynagrodzenia. Projekt przewiduje pokrywanie kosztów wynagrodzenia kuratora w pierwszej kolejności przez wnioskodawcę a w przypadku, gdy kurator ustanawiany jest z urzędu – przez Skarb Państwa, jako podmioty inicjujące ustanowienie kuratora. Z inicjatywą ustanowienia kuratora musi łączyć się świadomość konieczności ponoszenia kosztów jego wynagrodzenia.

Wątpliwości sformułowane w stosunku do kwestii ogłaszania wpisów straciły na aktualności, albowiem w projekcie odstąpiono od zmiany sposobu publikacji wpisów i nadal będą one dokonywane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

W art. 18 § 2 Kodeksu spółek handlowych ustawodawca określił zakres zakazu pełnienia funkcji obowiązujący niektórych członków organów spółek kapitałowych, spółki partnerskiej czy spółki komandytowo – akcyjnej. Celem zmiany tego przepisu było uproszczenie sposobu obliczania terminu obowiązywania zakazu. Przyjęta w projekcie granica obowiązywania zakazu określona na 5 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku, z pominięciem okresu, który upłynął od dnia zakończenia okresu odbywania kary jest łatwa do ustalenia i usuwa mogące się pojawić na tym tle obecnie wątpliwości interpretacyjne.

Faktem jest, że górna granica ustawowego zagrożenia za niektóre z przestępstw określonych w rozdziałach XXXIII do XXXVII Kodeksu karnego wynosi 8 lat. Jednak jak wskazuje doświadczenie, realnie wymierzane kary rzadko oscylują w granicy górnego ustawowego zagrożenia, a jeszcze krótsze są rzeczywiste okresy odbywania orzeczonych kar.

Sąd Najwyższy projekt ustawy oraz uzasadnienie w ogólności ocenił zdecydowanie pozytywnie, zgłaszając uwagi do tych przepisów, które ze względów merytorycznych i legislacyjno – technicznych budzą wątpliwości co do ich poprawnego sformułowania.

Zwrócono uwagę że uzależnienie w projektowanym art. 19a ust. 5e (obecnie art. 19a ust. 5d) ustawy o KRS istnienia obowiązku prawnego zgłoszenia określonych informacji od przesłanki subiektywnej, dotyczącej osoby prawnej nie jest prawidłowe. Uwagę tę uwzględniono i zmodyfikowano brzmienie powołanego przepisu.

Sąd Najwyższy wskazał również na konieczność doprecyzowania terminu określonego w art. 24 ust. 1a ustawy o KRS oraz objęcia obowiązkiem powołania organu albo usunięcie braków w jego składzie a nie wykazania, że braki zostały uzupełnione, a także wyraził

wątpliwości w odniesieniu do niedookreślonej przesłanki zastosowania tego przepisu („w uzasadnionych przypadkach”).

Zobowiązanie do **wykazania** powołania organów względnie uzupełnienia braków w składzie organu wynika z faktu, że sąd rejestrowy prowadzący postępowanie przymuszające może nie wiedzieć, że organ został powołany względnie jego skład został uzupełniony. Bezprzedmiotowe byłoby zatem wzywianie do powołania organu, który istnieje. **Wykazanie**, że organ został powołany będzie więc wymagało od osób obowiązanych albo wyłącznie przesłania do sądu uchwały właściwego organu o powołaniu zarządu, albo w pierwszej kolejności jego powołania, a potem przesłania do sądu stosownej uchwały.

Nie jest możliwe określenie sztywnego terminu do wykonania obowiązku, o którym mowa w projektowanym art. 24 ust. 1a ustawy o KRS. Termin powinien być każdorazowo dostosowany do ustalonych przez sąd okoliczności sprawy, zależny od określonego w umowie spółki trybu zwoływania np. zgromadzenia wspólników. Wyznaczony przez sąd termin musi być realny i pozwalać osobom zobowiązanym na wywiązanie się z nałożonego przez sąd obowiązku bez konieczności zwracania się o jego przedłużenie.

Użycie w projektowanym art. 24 ust. 1a zwrotów: „w uzasadnionych przypadkach” oraz „sąd może” oznacza, że sąd będzie mógł ocenić, czy w konkretnym stanie faktycznym wszczęcie takiego postępowania daje szansę na osiągnięcie zamierzonego skutku. Przykładowo, gdy sądowi nie będzie znany krąg osób zobowiązanych do wyboru zarządu (brak informacji o członkach stowarzyszenia tworzących walne zebranie członków lub o akcjonariuszach, gdy na mocy postanowień statutu spółki to właśnie oni będą zobowiązani do wyboru zarządu) nie będzie on wszczynał postępowania na podstawie art. 24 ust. 1a ustawy o KRS.

Uwzględniono uwagę SN dotyczącą przeniesienia regulacji dotyczącej wygaśnięcia prokury (w związku z powołaniem kuratora) do przepisów o prokurze (art. 109¹ i n. Kodeksu cywilnego).

Należy zwrócić uwagę, iż reprezentowanie podmiotu przez prokurenta w sytuacji, gdy podmiot nie posiada zarządu prowadzi do sytuacji patologicznych. Należy zauważyć, że prokurenci nie ponoszą odpowiedzialności z art. 299 k.s.h. oraz nie są objęci zakazami z art. 18 k.s.h., co czyni prokurę bardziej atrakcyjną formą reprezentacji spółki od członkostwa w zarządzie. Skutkuje to również tym, że byli członkowie zarządu obejmują funkcję prokurenta w spółce, a zarząd nie jest powoływany. W związku z powyższym zasadnym jest, aby w przypadku braku zarządu ustanawiany był kurator, którego jednym

z podstawowych zadań będzie niezwłoczne podjęcie czynności zmierzających do powołania albo uzupełnienia składu zarządu przy jednoczesnym reprezentowaniu podmiotu – z wyłączeniem prokurenta.

Wydaje się, że redakcja przepisu art. 42² § 1 k.c. (aktualnie art. 42¹ § 1 k.c.) nie powinna budzić wątpliwości w praktyce. Logicznym jest, że zarówno kurator jak i sąd zobowiązani są bacznie badać, czy okres, na jaki kurator został ustanowiony jest wystarczający do przeprowadzenia przez niego czynności, o których mowa w art. 42 § 3 k.c., a przed jego upływem – w razie potrzeby – okres ten przedłużyć.

Sąd Najwyższy zaproponował uzupełnienie treści projektowanego art. 69 § 2 k.p.c. i wyraźne doprecyzowanie zakresu umocowania kuratora, w szczególności rozstrzygnięcie, czy kurator może dokonywać określonych czynności materialnoprawnych w toku postępowania (np. potrącenie, ugoda).

Ze względu na bogactwo sytuacji życiowych i procesowych nie wydaje się możliwe wyraźne, enumeratywne określenie zakresu kompetencji kuratora ustanowionego na podstawie projektowanego art. 69 § 2 k.p.c. Wskazanie (w aktualnym § 3 art. 69 k.p.c.), że kurator umocowany jest do dokonywania wszystkich łączących się ze sprawą czynności jest zwrotem na tyle ogólnym i pojemnym, że pozwoli kuratorowi na pełną reprezentację podmiotu w procesie. Nie ma również potrzeby wyraźnego wskazania, że kurator uprawniony jest również do dokonywania czynności materialnoprawnych, gdyż jest to oczywiste. Przeciwnie, gdyby zamiarem ustawodawcy było ograniczenie kompetencji kuratora, to powinien wówczas wyraźnie wskazać czynności, których kurator dokonywać nie może. Skoro tego nie zrobił używając ogólnej formuły „wszystkich łączących się ze sprawą czynności” to znaczy, że kurator ustanowiony na podstawie art. 69 § 1 k.p.c. ma pełny, niczym nieograniczony zakres umocowania.

Krytyczna uwaga dotycząca projektowanego brzmienia art. 26 ustawy o KRS straciła aktualność w związku z modyfikacją projektu ustawy i propozycją likwidacji instytucji kuratora rejestrowego (uchylono przepisy art.26-33 ustawy o KRS).

Nie można podzielić poglądu, że w projektowanej ustawie nie występują związki tematyczne między nowelizowanymi przepisami. Należy bowiem zauważyć, że wszystkie objęte projektem zmiany w sposób nierozdzielny związane są z funkcjonowaniem sądów rejestrowych i Krajowego Rejestru Sądowego. Dotyczy to zarówno art. 42 k.c. (kuratora ustanawia sąd rejestrowy) jak i art. 18 § 2 k.s.h. (sąd rejestrowy weryfikuje karalność/niekaralność osób w tym przepisie wymienionych).

Wskazać należy, że projekt nie uzupełnia treści art. 18 § 2 k.s.h. o odesłanie do art. 587 k.s.h., gdyż odesłanie to jest już w powołanym przepisie od dnia wejścia w życie art. 18 § 2 k.s.h.

Rzeczywiście, ze względu na systematykę Kodeksu spółek handlowych można rozważyć umieszczenie projektowanego przepisu art. 18 § 5 k.s.h. np. w przepisach ogólnych k.s.h. Intencją ustawodawcy było jednak kompleksowe uregulowanie w jednym miejscu wszystkich kwestii związanych z zakazem pełnienia określonych funkcji. Objęcie jednym przepisem wszystkich osób podlegających zakazom ułatwia stosowanie tych regulacji w praktyce.

Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że projekt powinien zostać przygotowany przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego, do której zadań, w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 2002 r. w sprawie utworzenia, organizacji i trybu działania Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego (Dz. U. poz. 476), należy objęta projektem materia.

Wskazać należy, że projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw stanowi emanację projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (ZA2). Projekt założeń podlegał zaopiniowaniu przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego, która w piśmie z dnia 6 czerwca 2014 r. nie zgłosiła uwag do tego projektu.

W opinii KRS na podstawie propozycji przedstawionych w projekcie akta rejestrowe staną się niemal w pełni jawne, co w opinii Rady powinno skutkować przerehabilitowaniem projektowanej regulacji w taki sposób, aby zakres udostępnianych publicznie danych był określony na poziomie ustawowym, zgodnie z zasadami wyrażonymi w art. 31, 47 i 51 Konstytucji. W opinii Rady akta sprawy sądowej zawierają różne dane, których ujawnienie mogłoby zostać uznane za niedopuszczalną ingerencję w prawo do prywatności.

Z powyższą uwagą nie sposób się zgodzić choćby tylko z tej przyczyny, że zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym zasada pełnej jawności akt rejestrowych podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców KRS istnieje od 1 stycznia 2001 r., a podmiotów wpisanych do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej – od dnia 1 stycznia 2007 r. Jawność akt rejestrowych podmiotu, będących „sumą” wszystkich akt spraw prowadzonych przez sąd rejestrowy w odniesieniu do podmiotu wpisanego pod danym numerem KRS jest jednym z istotnych elementów wzmacniających pewność

i bezpieczeństwo obrotu. Umożliwia osobom zainteresowanym zapoznanie się z dokumentami stanowiącymi podstawę wpisu do rejestru. Gdyby nie jawność akt rejestrowych to właściwie nie byłoby możliwości zapoznania się z treścią sprawozdań finansowych, które są przecież dołączane do akt rejestrowych. W okresie 17 lat funkcjonowania KRS jawność akt rejestrowych nigdy nie była kwestionowana i nie budziła wątpliwości ani pod względem zgodności z przepisami prawa unijnego, ani pod względem zgodności z Konstytucją.

Krajowa Rada Sądownictwa wyraziła również wątpliwości natury konstytucyjnej co do powierzenia Ministrowi Sprawiedliwości administrowania danymi użytkowników systemu teleinformatycznego (projektowany art. 3a ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym).

I z tym zarzutem nie sposób się zgodzić. Jeżeli użytkownik chce skorzystać z systemu teleinformatycznego aby np. założyć spółkę z o.o. lub złożyć wniosek o wpis, to musi on założyć w tym systemie konto. Dla założenia konta niezbędne jest podanie określonego zakresu danych osobowych, które szczegółowo są wymienione w aktach wykonawczych, dotyczących danego rodzaju postępowania. Powołany przepis art. 3a ust. 3 ustawy o KRS dotyczy **danych użytkowników systemu teleinformatycznego**, a nie dokumentów zawartych w jawnych aktach rejestrowych.

Rada zwróciła uwagę na konieczność rozważenia takiego przeprojektowania przepisów dotyczących repozytorium elektronicznych wypisów aktów notarialnych, aby sam notariusz przysyłał właściwy akt „wprost do Krajowego Rejestru Sądowego”.

Wydaje się jednak, że propozycja ta wynika z niezrozumienia działania sądów rejestrowych i Krajowego Rejestru Sądowego. Po pierwsze, czym innym jest Krajowy Rejestr Sądowy, a czym innym sąd rejestrowy prowadzący postępowanie. Notariusz nic sam „nie przysyła” do KRS, ponieważ notariusze nie mają prawa dokonywania wpisu do rejestru. Wpis do rejestru (poza wyjątkami określonymi w ustawie) odbywa się na podstawie postanowienia sądu, po przeprowadzonym przez ten sąd postępowaniu i zbadaniu dokumentów stanowiących podstawę wpisu pod względem ich zgodności pod względem formy i treści z przepisami prawa.

Po drugie należy pamiętać, że to strona decyduje o tym, czy złoży wniosek o wpis lub jego zmianę, czy też nie. Ani notariusz ani sąd nie mogą zastępować strony. Nie może zatem notariusz przysyłać do sądu aktów notarialnych, gdyż sąd – przed złożeniem przez stronę wniosku – nie miałby co z tym aktem zrobić. Najbardziej efektywnym rozwiązaniem jest to, zaproponowane w projekcie. Jeżeli tylko na dzienniku podawczym sądu rejestrowego

zostanie zarejestrowany wniosek (nadanie sygnatury), to elektroniczny wypis aktu notarialnego, którego numer podano w tym wniosku zostanie automatycznie dołączony do akt sprawy. W ten sposób system teleinformatyczny **zastąpi stronę** w obowiązku dołączenia wypisu aktu notarialnego.

W opinii Rady konieczne jest także przeprojektowanie art. 92a § 3 ustawy – Prawo o notariacie, gdyż ustawa powinna precyzyjnie określać jakie akty notarialne powinny być umieszczane w Repozytorium, a projektowany przepis ma charakter blankietowy i nie odpowiada zasadzie określoności prawa. Krajowa Rada Sądownictwa negatywnie oceniła uzależnienie zakresu danych umieszczanych w Repozytorium od uwarunkowań organizacyjnych i zakresu funkcjonalności oferowanych przez system teleinformatyczny Krajowej Rady Notarialnej. Wyraziła również zastrzeżenie co do zasadności i celowości umieszczania w repozytorium wszystkich aktów notarialnych w obawie o rozszerzenie zakresu dostępu do tych aktów szerokiemu katalogowi podmiotów.

Uwagę Rady należy uznać częściowo za zasadną. Z tej przyczyny w art. 92a § 3 po słowach: „w repozytorium”, dodano zwrot: „jeżeli wynika to wprost z przepisów odrębnych”.

Docelowo repozytorium będzie obejmowało wszystkie akty notarialne sporządzone po jego uruchomieniu. Podkreślić należy, że budowa repozytorium nie oznacza rozszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do dostępu do aktów notarialnych. Repozytorium jest rozwiązaniem technicznym, które ma ułatwić dostęp do aktów notarialnych tym podmiotom, które na mocy przepisów szczególnych już dziś mają do nich dostęp.

Co się zaś tyczy „uwarunkowań organizacyjnych i zakresu funkcjonalności oferowanych przez system teleinformatyczny Krajowej Rady Notarialnej” stwierdzić należy, że w chwili obecnej brak możliwości precyzyjnego wskazania daty, od której elektroniczne wypisy wszystkich aktów notarialnych mogłoby być umieszczane w repozytorium. Trzeba bowiem wskazać że utworzenie i funkcjonowanie repozytorium na potrzeby wniosków składanych do sądu rejestrowego będzie pilotażem pozwalającym określić sprawność i przydatność tego rozwiązania. Trzeba również liczyć się z tym, że zaproponowane rozwiązanie może wymagać pewnych zmian. Racjonalność wymaga, aby przed przystąpieniem do budowy dużego systemu najpierw przetestować projektowane rozwiązanie i dopiero wtedy angażować siły i (znaczące) środki w tworzenie systemu.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie przedstawił następujące uwagi:

Zaproponowano wyraźne doprecyzowanie w treści art. 694¹ § 1 k.p.c., czy postępowanie rejestrowe toczy się jedynie przed sądem rejonowym, czy także przed sądem

okręgowym. Wydaje się, że wystarczająca jest w tym zakresie zmiana treści art. 694¹ § 2 k.p.c. przez wyraźne wskazanie, że do postępowań rejestrowych prowadzonych przez **inne** sądy (co należy rozumieć w ten sposób, że innym sądem jest również sąd okręgowy) przepisy, o których mowa art. 694¹ § 1 znajdują odpowiednie zastosowanie, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej. Uwzględniono uwagę dotyczącą zmiany redakcji art. 694² k.p.c., jednocześnie przesądając, że właściwość sądu rejestrowego jest określona przez ujawnioną w rejestrze siedzibę podmiotu.

Zaproponowano, aby w projektowanym art. 694^{2a} § 1 k.p.c. wskazać, czy forma określona w tym przepisie obowiązuje również w kontekście zarządzeń przewodniczącego o zwrócenie się do innego sądu z zapytaniem np. o stan postępowania o stwierdzenie nieważności uchwały. Uwzględnienie tej uwagi mogłoby doprowadzić do konieczności enumeratywnego wymienia w tym przepisie wszystkich czynności sądu, referendarza sądowego i przewodniczącego, których dotyczy forma elektroniczna, a ze względów oczywistych nie jest to możliwe. Wydaje się, że przepis ten nie powinien budzić wątpliwości. Jego treść wzorowana była na aktualnie obowiązującym art. 505³⁰ § 2 k.p.c., zgodnie z którym czynności sądu, referendarza i przewodniczącego utrwalane są wyłącznie w systemie teleinformatycznym, a wytworzone w ich wyniku dane w postaci elektronicznej opatrywane są kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Częściowo uwzględniono uwagę dotyczącą projektowanego art. 694³ § 3² k.p.c. i przeredagowano jego treść przez wskazanie, że do wniosku złożonego przez pełnomocnika za pośrednictwem systemu teleinformatycznego pełnomocnik dołącza pełnomocnictwo lub jego odpis. W przyjętym brzmieniu przepis ten nie pozostawia wątpliwości, że chodzi o każdego – w tym profesjonalnego – występującego w sprawie pełnomocnika.

Uwaga dotycząca art. 694³ § 4 k.p.c. straciła na aktualności, albowiem w projekcie zrezygnowano z definiowania konta podmiotu, a aktualne brzmienie tego przepisu dotyczy postępowania przed sądem II instancji.

Zaproponowano również zmianę treści art. 694^{3a} § 3 k.p.c. przez doprecyzowanie, o jakie pisma chodzi w treści tego przepisu, czy tylko pisma w toku postępowania, czy również wnioski wszczynające postępowanie. *Lege non distinguente* art. 694^{3a} § 3 k.p.c. dotyczy nie tylko pism w toku postępowania, ale również wniosków o wpis w postępowaniu rejestrowym oraz pism wszczynających postępowania niekończące się wpisem do Rejestru, w tym wymienione impulsy do działania dla sądu rejestrowego z urzędu. Aby jednak nie budziło wątpliwości, że skutek określony w art. 125 § 2¹ zd. 2 k.p.c. nie pozwala na bierność

sądu, do przepisu art. 694^{3a} § 3 k.p.c. dodano zdanie 2, zgodnie z którym, przepis art. art. 125 § 2¹ zd. 2 nie stanowi przeszkody do podjęcia przez sąd rejestrowy czynności z urzędu.

Przepis art. 694^{3a} § 2 k.p.c. uzupełniono przez wskazanie, że sąd poucza o treści art. 125 § 2¹ zd. 2 k.p.c. przy pierwszym doręczeniu **w sprawie**. Natomiast rygor niewniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego określony został w art. 125 § 2¹ k.p.c., a więc w tym zakresie przepis art. 694^{3a} nie wymaga uzupełnienia.

Uwzględniono uwagę dotyczącą projektowanego art. 694^{3a} § 4 k.p.c. i uzupełniono powołany przepis przez dodanie zwrotu: „bądź będąc pouczoną o treści art. 125 § 2¹ zd. 2, nie złożyła środka zaskarżenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego”.

Dostrzeżono potrzebę określenia w projektowanym art. 694⁴ § 2³ k.p.c. możliwych do określenia na podstawie przepisów ogólnych skutków uchybienia terminowi. W związku z powyższym do powołanego przepisu dodano zdanie 2 w brzmieniu: „Przepis art. 130 § 1–4 stosuje się odpowiednio”.

W projektowanym art. 10 ust. 4a pkt 2 ustawy o KRS zaproponowano skreślenie zwrotu: „nie stanowią one podstawy rozstrzygnięcia sądu rejestrowego”, albowiem w opinii zgłaszającego uwagę zwrot ten może sugerować że w razie umorzenia postępowania informacja z KRK pozostawałaby w aktach rejestrowych.

Podkreślenia wymaga, że umorzenie postępowania prowadzonego na podstawie informacji uzyskanej z KRK jest również rozstrzygnięciem sądu, a zatem jeżeli postępowanie będzie przez sąd prowadzone i zakończy się umorzeniem, to wtedy rzeczywiście informacja z KRK pozostanie w aktach rejestrowych.

Zaproponowano usunięcie z przepisów zmieniających ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym: z art. 10 ust. 6 zwrotu „także poświadczone” oraz art. 12 ust. 4 ustawy.

W uwzględnieniu zgłoszonej uwagi projektowany przepis art. 10 ust. 6 został w konsekwencji całkowicie przeredagowany, a art. 12 ust. 4 uzyskał zupełnie nowe brzmienie.

Zaproponowano również przeniesienie regulacji zawartej w art. 19 ustawy o KRS do k.p.c. celem uregulowania wszystkich kwestii dotyczących wymogów formalnych i fiskalnych pism, a także skutków ich niedochowania w jednym akcie prawnym.

Postulatowi temu nie sposób odmówić racji. Zasadnym byłoby stworzenie nowej ustawy o KRS i rozdzielenie kwestii *stricte* rejestrowych od procesowych. Jednak przeprowadzenie tych prac nie jest możliwe w ramach procedowanego projektu. Podkreślić należy, że prace te miałyby bardzo szeroki zakres i byłyby czasochłonne. Nie jest możliwe

rozpoczęcie tego typu prac na obecnym etapie procedowania projektu, w szczególności biorąc pod uwagę, że implementacja dyrektywy BRIS powinna być dokonana z dniem 8 czerwca 2017 r. uwagę tę należy potraktować jako postulat *de lege ferenda* i uwzględnić przy podejmowaniu nowych prac nad ustawą o KRS.

Wskazano również na potrzebę rozważenia zasadności poddania regulacji określonej w projektowanym art. 19 ust. 2 ustawy o KRS członków spółdzielni, czy fundacji wpisanych do rejestru przedsiębiorców, albowiem w opinii zgłaszającego uwagę członkowie spółdzielni są często wykluczeni informatycznie i nakazanie im składania wniosków za pośrednictwem systemu teleinformatycznego może oznaczać pozbawienie ich prawa do sądu.

Opinii tej nie sposób podzielić. Obsługa systemu teleinformatycznego ma być prosta i przyjazna dla użytkownika. Zakłada się również że system będzie miał charakter intuicyjny i „poprowadzi za rękę” osobę składającą wniosek. Obsługa systemu nie powinna sprawiać większych trudności, niż obsługa zwykłego telefonu komórkowego. Wydaje się, że więcej problemów strony mają dziś z wypełnianiem papierowych formularzy niż z obsługą systemu teleinformatycznego. Dla wsparcia osób, które mogą mieć problem z obsługą systemu zasadnym byłoby utworzenie w sądach punktów kontaktowych (lub wykorzystanie już istniejących punktów informacyjnych), w których osoby te mogłyby uzyskać pomoc w zakresie złożenia wniosku do sądu rejestrowego.

W odniesieniu do projektowanego art. 19 ust. 6 ustawy o KRS wskazano, że użyty w nim spójnik „i” nie obejmuje sytuacji, w której wniosek jest złożony na piśmie, ale opłacony. W odpowiedzi na zgłoszoną uwagę przepis ten przeredagowano przesadzając, że dotyczy on tylko nieopłaconych wniosków złożonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Rygor niewywołania skutków przez wnioski, które pomimo istnienia do tego podstawy prawnej nie zostały złożone za pośrednictwem systemu teleinformatycznego został określony w art. 125 § 2¹ zd. 2 k.p.c. W odniesieniu do wniosków, od których nie uiszczono opłaty w należnej wysokości stwierdzić należy, że powinny one być traktowane jak wnioski nieopłacone, co jest zgodne z utrwaloną praktyką sądów rejestrowych. Nie jest więc konieczne użycie w treści tego przepisu odwołania do uiszczenia opłaty w wysokości ustawowo określonej.

W stosunku do projektowanego art. 19 ust. 7 sformułowano tezę o jego niejasnym zrehabilitowaniu, gdyż nie wiadomo, czy dotyczy on tylko wniosków, które powinny być złożone w formie papierowej, czy również tych, które powinny być wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ale uchybiono temu obowiązkowi. Z zarzutem

tym nie można się zgodzić, albowiem z treści tego przepisu wynika, że dotyczy on wniosków, które zostały faktycznie złożone w innej formie niż za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Przepis ten określa sankcję nienależytego opłacenia takich wniosków, którą jest zwrot wniosku, w odróżnieniu od wniosków składanych przez system teleinformatyczny, które w braku należytej opłaty nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z ich wniesieniem do sądu. Uwaga ta nie podlega zatem uwzględnieniu. Dotyczy to również uwagi o konieczności łącznego uregulowania kwestii określonych w art. 19 ust. 7 i 9, których zakres miałby częściowo się pokrywać. Przepisy te łączy jedynie rygor zwrotu wniosku, natomiast dotyczą one różnych stanów faktycznych. Artykuł 19 ust. 7 dotyczy braków fiskalnych wniosku faktycznie złożonego w innej formie niż za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, art. 19 ust. 9 dotyczy natomiast niezłożenia wniosku o wpis do rejestru stowarzyszeń oraz do rejestru dłużników niewypłacalnych w jednej z dwóch dopuszczalnych form: na formularzu albo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Kolejna zgłoszona uwaga dotyczy redakcji projektowanego art. 19 ust. 14 ustawy o KRS. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie należało wyraźnie określić, z którego konta pełnomocnik składa wniosek za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz uregulować odpowiednie zastosowanie ust. 12 i 13 do wniosku pełnomocnika.

Uwaga ta straciła na aktualności, albowiem projektowane przepisy art. 19 ust. 11 do 14 zostały wykreślone z projektu. Kwestie dotyczące konta zostaną uregulowane w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.

Zaproponowano usunięcie z ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym przepisów o kuratorze rejestrowym (art. 26-28). Uwagę tę uwzględniono. Należy podzielić pogląd, że instytucja tzw. kuratora rejestrowego znalazła zastosowanie wyłącznie incydentalnie, a przyznanie kuratorowi ustanowionemu na podstawie art. 42 k.c. prawa reprezentacji podmiotu czyni niecelowym dalsze utrzymywanie instytucji kuratora rejestrowego.

W treści projektowanego art. 41a ustawy o KRS zaproponowano zastąpienie zwrotu „na podstawie jednego postanowienia” zwrotem „na podstawie jednego wniosku”, tak by wartość zaległości ujawniana jednorazowo w rejestrze wynosiła co najmniej 2.000 zł niezależnie od tego, czy wpis następuje na podstawie jednego, czy kilku postanowień, gdyż okoliczność ta w znacznym stopniu uzależniona jest od decyzji sądu, który w określonych stanach faktycznych może sprawy połączyć do wspólnego albo wydzielić do osobnego rozpoznania.

Przepis art. 41a przeredagowano w ten sposób, że zwrot: „na podstawie jednego postanowienia”, zastąpiono zwrotem: „w ramach jednego postępowania”. W ten sposób łączna wartość należności albo wierzytelności wpisywanych do rejestru w toku jednego postępowania odrywa się od liczby wydanych postanowień.

W dalszej części zgłoszono uwagi dotyczące zmienianych przepisów k.c. o kuratorze. Zaproponowano zastąpienie w projektowanym art. 42 § 2 k.c. zwrotu „z uwzględnieniem treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 604 § 2 kodeksu postępowania cywilnego” zwrotem „z uwzględnieniem treści postanowienia o ustanowieniu kuratora”.

Przed wszystkim należy wskazać, że zrezygnowano ze zmiany brzmienia art. 604 k.p.c. Z tej przyczyny zasady określania zakresu umocowania kuratora pozostaną niezmiennie. Tak jak do tej pory, na mocy art. 604 k.p.c., w zaświadczeniu dla kuratora sąd określi zakres jego uprawnień. W związku z tym przepis art. 42 § 2 k.p.c. przeredagowano przez wskazanie, że kurator (...) reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu.

Propozycja zmiany brzmienia art. 42 § 3 k.c. polegająca na ujęciu w tej jednej jednostce redakcyjnej jej aktualnej treści oraz treści z projektowanego art. 42² § 2 k.c. (obecnie art. 42¹ § 2 k.c.) nie wydaje się być zasadna. W opinii Sądu Apelacyjnego w Warszawie zmiana taka miałaby umożliwić kuratorowi w pierwszej kolejności podjęcie działań, w wyniku których osoba prawna zostałaby rozwiązana przez samych współników.

Nie może budzić wątpliwości, że zgodnie z brzmieniem projektowanego art. 42 k.c. podstawowym i pierwszorzędym zadaniem kuratora jest podjęcie czynności zmierzających do powołania albo uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania, a w razie potrzeby do jej likwidacji (projektowany art. 42 § 3 k.c.). A zatem kurator powinien zwołać zgromadzenie współników i umożliwić im albo wybranie nowego zarządu albo podjęcie uchwały o rozwiązaniu podmiotu. Dopiero kiedy podjęte przez kuratora czynności okażą się nieskuteczne powinien on wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o rozwiązanie podmiotu (projektowany art. 42¹ § 2 k.c.).

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie zwrócił również uwagę, że ze względu na przyznanie kuratorowi prawa reprezentowania podmiotu dla którego został on ustanowiony, w świetle art. 21 ust. 2 ustawy - Prawo upadłościowe należy przyjąć, że będzie on miał obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, a w konsekwencji będzie możliwe pociągnięcie go do odpowiedzialności za szkodę spowodowaną nieterminowym złożeniem wniosku na podstawie art. 21 ust. 3 powołanej ustawy. Powyższe może spowodować, że nie

będzie chętnych do bycia kuratorem. Zaproponowano, aby w art. 21 ust. 3 ustawy - Prawo upadłościowe przesądzić o braku odpowiedzialności kuratora na tej podstawie, podobnie jak w art. 299¹ KSH przesądzono o nieodpowiedzialności z art. 299 KSH likwidatora ustanowionego przez sąd.

Choć nie można odmówić racji argumentowi, że ze względu na odpowiedzialność określoną w art. 21 ust. 3 ustawy – Prawo upadłościowe krąg osób chętnych do pełnienia funkcji kuratora może zostać ograniczony, to jednak wydaje się, że zwolnienie kuratora z odpowiedzialności jest postulatem zbyt daleko idącym.

Przyjęcie takiego rozwiązania mogłoby prowadzić do powstania nowych patologii polegających na odwoływaniu zarządu w sytuacji pogarszającej się kondycji podmiotu i ustanawianiu kuratora, który mógłby kontynuować działalność nawet w sytuacji niewypłacalności podmiotu, doprowadzając w ten sposób do znacznego pogorszenia sytuacji samego podmiotu jak i jego wierzycieli i za taki stan nikt nie ponosiłby odpowiedzialności.

Jeżeli dla ustanowionego na podstawie art. 42 k.c. kuratora sytuacja finansowa podmiotu będzie nie do końca jasna, to dla pewności obrotu prawnego i gospodarczego lepiej będzie, jeżeli taki kurator złoży wniosek o ogłoszenie upadłości podmiotu. W sytuacji, gdy kurator będzie ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy – Prawo upadłościowe będzie on zmotywowany do szczegółowego badania kondycji finansowej podmiotu.

Trzeba również pamiętać o tym, że w sytuacji, gdy kurator uzna, że nie jest w stanie rzetelnie wypełniać swoich obowiązków może zrezygnować z pełnienia tej funkcji. Oczywiście będzie to oznaczało konieczność poszukiwania nowego kandydata na kuratora, ale tylko takie rozwiązanie zapewni w pełni odpowiedzialne i zgodne z obowiązującymi przepisami (w tym przepisami ustawy – Prawo upadłościowe) działanie kuratora.

Zaproponowano zastąpienie w art. 69 § 2 k.p.c. (obecnie art. 69 § 3 k.p.c.) zwrotu „umocowany jest do dokonania wszystkich łączących się ze sprawą czynności” zwrotem „umocowany jest do dokonania czynności w postępowaniu, w którym jest ustanowiony”.

Nie jest jasne, jaki miałyby być cel takiej zmiany. Wydaje się, że zaproponowany w powołanym przepisie zwrot jest czytelny i pozwala kuratorowi na podjęcie działań również *stricte* poza samym postępowaniem, jeżeli są one niezbędne dla prawidłowego reprezentowania podmiotu w toczącym się postępowaniu (np. pozyskanie od podmiotu dokumentów, które mogą stanowić dowód w sprawie, ustalenie świadków). Gdyby wprowadzić do przepisu zwrot zaproponowany przez sąd Apelacyjny w Warszawie, to

mogłaby powstać wątpliwość, czy kurator mógłby podejmować jakiegokolwiek działania, które co prawda mogłyby mieć wpływ na tok i wynik postępowania, ale nie stanowiłyby czynności w postępowaniu.

Nie można podzielić poglądu o braku zasadności ujawniania w KRS informacji o ustanowieniu kuratora na podstawie art. 69 k.p.c. Oczywistym jest, że kurator ten może działać tylko w ramach jednego postępowania. Jednak dla pewności i bezpieczeństwa obrotu informacja ta nie jest prawnie obojętna. Nawet wpisanie kilku kuratorów nie spowoduje „nieczytelności rejestru”. Ponadto ujawnienie w KRS danych kuratora ustanowionego na podstawie art. 42 k.c. umożliwi sądowi rejestrowemu wykonanie dyspozycji projektowanego art. 603 § 5 k.p.c., który stanowi, że w razie późniejszego ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 k.c. sąd rejestrowy zawiadamia o tym fakcie sąd, który ustanowił kuratora na podstawie art. 69 k.p.c. Z uwagi na wyposażenie kuratora z art. 42 k.c. w szeroki zakres kompetencji w zakresie reprezentacji podmiotu – również w procesie – celem wprowadzenia tego przepisu jest wykluczenie sytuacji, w których doszłoby do krzyżowania kompetencji kuratorów.

Uwzględniono uwagę dotyczącą zmiany brzmienia art. 518¹ § 3a k.p.c. przez jednoznaczne wskazanie, że rozpoznając skargę na orzeczenie referendarza sądowego zarządzające wpis do KRS sąd może również zmienić zaskarżone orzeczenie i dokonany na jego podstawie wpis.

Zgłoszono również wątpliwości co do zaproponowanego w art. 604⁴ k.p.c. (obecnie art. 603⁴ k.p.c.) sposobu wynagradzania kuratora, kwestionując egzekwowanie kosztów w pierwszej kolejności od wnioskodawcy, a nie podmiotu, dla którego kurator został ustanowiony; odpowiedzialność podmiotu pojawia się dopiero w drugiej kolejności.

Przede wszystkim wskazać należy, że w obecnym stanie prawnym, jeżeli kurator ustanawiany jest na wniosek, to koszty jego działania ponosi wnioskodawca. Projektowana regulacja poprawia sytuację wnioskodawcy. Zgodnie z brzmieniem projektowanego art. 603⁴ § 4 k.p.c. przyznając postanowieniem koszty kuratorowi sąd rejestrowy orzeka jednocześnie o obowiązku zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez wnioskodawcę solidarnie od osoby prawnej, dla której kurator został ustanowiony oraz osób obowiązanych do powołania organu uprawnionego do reprezentacji.

Obciążenie kosztami ustanowienia kuratora osób obowiązanych do powołania organu reprezentacji, przewidziane w art. 603⁴ § 4 k.p.c. oraz ewentualna egzekucja tych kosztów w zasadniczej większości przypadków nie będą stanowiły problemu dla sądu po wejściu w

życie projektowanego przepisu art. 19a ust. 5e ustawy o KRS, który przewiduje zgłaszanie sądowi rejestrowemu m. in. adresów do doręczeń tych osób. Osobom tym przysługuje prawo do zaskarżenia ewentualnego postanowienia, z którego będzie wynikać obowiązek poniesienia przez nie kosztów wynagrodzenia kuratora.

Nie można wykluczyć sytuacji, w której rzeczywiście sądowi nie będzie znany krąg osób (akcjonariuszy z akcjami na okaziciela) obowiązanych do wyboru zarządu. Wówczas sąd będzie mógł obciążyć kosztami kuratora podmiot, dla którego został on ustanowiony i ogólnie wskazać na osoby obowiązane do wyboru zarządu.

Rzeczywiście, ze względu na systematykę Kodeksu spółek handlowych można rozważyć umieszczenie projektowanego przepisu art. 18 § 5 k.s.h. zarówno w przepisach ogólnych k.s.h., jak i odpowiednio wśród przepisów o spółce partnerskiej i spółce komandytowo-akcyjnej. Intencją ustawodawcy było jednak kompleksowe uregulowanie w jednym miejscu wszystkich kwestii związanych z zakazem pełnienia określonych funkcji. Objęcie jednym przepisem wszystkich osób podlegających zakazom ułatwia stosowanie tych regulacji w praktyce.

Prezes **Sądu Apelacyjnego w Katowicach** zgłosił następujące uwagi:

Zaproponowano zmianę redakcji projektowanego art. 19 ust. 6 ustawy o KRS przez zastąpienie zwrotu: „sąd poucza wnoszącego pismo”, zwrotem: „o czym poucza się wnoszącego pismo”, co umożliwiłoby automatyczne wygenerowanie pouczenia w systemie teleinformatycznym.

Ze względu na zasady poprawnej legislacji nie jest możliwe użycie w ustawie bezosobowego zwrotu „poucza się”, gdyż z przepisu musi wynikać jaki podmiot jest zobowiązany do dokonania takiego pouczenia. Redakcja tego przepisu jest spójna z rozwiązaniami przyjętymi np. w art. 125 § 2¹ k.p.c. Jednak w żaden sposób nie wyłącza to możliwości automatycznego generowania takiego pouczenia w systemie.

Zaproponowano również zmianę redakcji projektowanego art. 19 ust. 7 ustawy o KRS. Uwagę tę częściowo uwzględniono przez zastąpienie zwrotu: „i nie został opłacony”, zwrotem: „który nie został opłacony”.

W art. 24 ust. 1 ustawy o KRS zaproponowano rezygnację z ustawowego, 7-dniowego terminu i pozostawienie sądowi dowolności w jego wyznaczeniu. Propozycja ta nie jest uzasadniona. Trzeba bowiem pamiętać, że termin ten jest terminem dodatkowym, gdy strona pomimo zaistnienia przesłanek złożenia wniosku o zmianę wpisu i upływu określonego w art. 22 ustawy o KRS 7-mio dniowego terminu nie złożyła wniosku. Przeważnie, gdy sąd

wszczyna postępowanie przymuszające podmiot pozostaje w znacznej zwłóce z wykonaniem obowiązków rejestrowych. Nie ma zatem podstaw do wydłużania dodatkowego terminu.

Wskazano na potrzebę zmiany projektowanego art. 41a ustawy o KRS przez zastąpienie zwrotu: „na podstawie jednego postanowienia”, zwrotem: „na podstawie jednego tytułu wykonawczego”.

Kwestię tę szczegółowo wyjaśniono powyżej (patrz: uwagi Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie). W tym miejscu zaznaczyć wypada, że nie jest intencją projektodawcy w ogóle uniemożliwienie ujawniania w rejestrze informacji o zaległościach dotyczących niewielkich (poniżej 2.000 zł) kwot, a spowodowanie by drobne zaległości były kumulowane, by nie dochodziło do sytuacji, że sąd dokonuje 20 wpisów (wydaje 20 postanowień), z których każde dotyczy kwoty 100 złotych.

W odniesieniu do przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących instytucji kuratora zaproponowano:

a) rozszerzenie przesłanek ustanowienia kuratora o sytuację, gdy podmiot nie ma likwidatora (projektowany art. 42 § 1 i art. 42 § 3 k.c.);

b) odwołanie w projektowanym art. 42 § 2 k.c. do treści postanowienia o ustanowieniu kuratora;

c) ograniczenie możliwości przedłużenia okresu działania kuratora na czas oznaczony, nie dłuższy niż jeden rok (projektowany art. 42² § 1 k.c. – obecnie art. 42¹ § 2 k.c.).

Ad a) Przede wszystkim wskazać należy, że inne są przesłanki ustanowienia kuratora a inne ustanowienia likwidatora. Inne są ich zadania. Kurator zasadniczo ma doprowadzić do wyboru osób wchodzących w skład organu reprezentacji podmiotu, czym ma doprowadzić do stanu, w którym podmiot będzie mógł samodzielnie, przez swe statutowe organy prowadzić swoje sprawy. Do czasu usunięcia braków w należytej obsadzie organu kurator może reprezentować podmiot i prowadzić jego sprawy. Ma to na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu oraz zabezpieczenie praw podmiotu pozostającego pod kuratelą. Podkreślić jednak należy, że kurator nie ma tak szerokich uprawnień jak organ reprezentacji, a na dokonanie niektórych czynności musi uzyskać zezwolenie sądu.

Zgodnie z projektowanym art. 42 § 2 k.c. kurator reprezentuje osobę prawną do czasu powołania (lub uzupełnienia składu) jej organu albo do ustanowienia likwidatora. A zatem zarówno w sytuacji, gdy potrzeba ustanowienia likwidatora ujawni się w trakcie działania kuratora jak i wtedy, gdy powstanie skutek rozwiązania podmiotu przez sąd (na wniosek kuratora) kurator może podjąć czynności zmierzające do ustanowienia likwidatora np. zwołać

zgromadzenie wspólników. Kurator nie może jednak zastępować likwidatora w jego czynnościach likwidacyjnych. Zadaniem likwidatora jest prowadzenie czynności likwidacyjnych, zmierzających bezpośrednio do zakończenia bytu prawnego podmiotu. Kurator jako osoba wyposażona w kompetencje w zakresie reprezentacji oraz prowadzenia bieżących spraw podmiotu nie jest predysponowany do dokonywania czynności likwidacyjnych, polegających na spłacie zobowiązań i upłynnianiu majątku podmiotu. W sytuacji braku likwidatora istnieją osobne przepisy np. w Kodeksie spółek handlowych, które w określonych stanach faktycznych mogą stanowić podstawę do jego ustanowienia.

Wprowadzenie zaproponowanej zmiany brzmienia art. 42 § 1 k.c. skutkowałoby właśnie tym, że kurator mógłby pełnić czynności likwidacyjne.

Ad b) Uwaga dotycząca zastąpienia w projektowanym art. 42 § 2 k.c. zwrotu „z uwzględnieniem treści zaświadczenia, o którym mowa w art. 604 § 2 kodeksu postępowania cywilnego” zwrotem „z uwzględnieniem treści postanowienia o ustanowieniu kuratora” została omówiona wraz z innymi uwagami Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie. W tym miejscu należy jedynie wskazać, że zrezygnowano ze zmiany brzmienia art. 604 k.p.c. i art. 42 § 2 k.c. wskazuje, że kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu.

Ad c) Wydaje się, że nie byłoby zasadne ograniczenie możliwości przedłużenia czasu działania kuratora maksymalnie do 1 roku. Takie ograniczenie mogłoby stanowić utrudnienia tak dla sądu jak i dla kuratora, który w szczególnych przypadkach z różnych przyczyn nie mógłby ukończyć swoich działań przed upływem roku. Treść tego przepisu nie stwarza też zagrożenia dla bezpieczeństwa obrotu, gdyż kurator pozostaje pod nadzorem sądu, który go ustanowił. Należy zatem wykluczyć możliwość wieloletniego, bezowocnego piastowania przez kuratora jego funkcji.

Uwzględniono uwagę odnoszącą się do projektowanego art. 69 k.p.c. uzupełniając aktualną treść § 5 tego przepisu przez wskazanie, że czynności, o których mowa w § 1 i 4, mogą być wykonywane przez referendarza sądowego.

W odniesieniu do zaproponowanego rozważenia połączenia systemu informatycznego Krajowego Rejestru Sądowego w bazę PESEL, stwierdzić należy, że na obecnym etapie nie jest możliwe technicznie wprowadzenie weryfikacji akt rejestrowych z bazą PESEL, więc zmiana przepisów w tym zakresie również nie jest możliwa. Co się zaś tyczy weryfikacji zmiany nazwiska osób wpisanych do rejestru (lub uwzględnienia faktu ich śmierci), to materia ta nie była objęta przedmiotowym projektem. Rozważenia bowiem wymagałoby

ustalenie, czy taka zmiana mogłaby być dokonana automatycznie, bez postanowienia sądu, czy też informacja z bazy PESEL powinna generować nową sprawę rejestrową.

Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zwrócił uwagę na konieczność przeredagowania w projektowanym art. 10 ust. 1a ustawy o KRS oraz w art. 694^{3a} § 3 Kodeksu postępowania cywilnego zwrotu: „w formie papierowej” na „postać papierową”. Uwagę tę uwzględniono z tym, że dotychczasowa treść art. 10 ust. 1a ustawy o KRS została przeniesiona do art. 9 ust. 6 tej ustawy.

W opinii Prezesa S.A. we Wrocławiu w miejsce projektowanego art. 694^{3a} § 3 i § 4 k.p.c. zasadnym byłoby zastosowanie reguł ogólnych wynikających z k.p.c.

Podkreślić należy, że przyjęcie rozwiązań w powołanych powyżej przepisach było zabiegiem celowym i świadomym. W postępowaniu rejestrowym dotyczącym podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców osoby składające pisma nie mają możliwości wyboru złożenia pisma w formie papierowej lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, stąd regulacja przewidująca dodatkowe wezwanie jest uzasadniona, służy zapewnieniu ochrony interesów stron tego postępowania. Wydaje się, że również pozostawienie środka zaskarżenia bez nadania mu biegu i bez wydania orzeczenia o odrzuceniu jedynie z zawiadomieniem wnoszącego pismo o bezskuteczności czynności mogłoby odnieść odwrotne od zamierzonego skutki. Wydaje się, że sąd rejestrowy przede wszystkim powinien dbać o prawdziwość i rzetelność wpisów w rejestrze, zaś sprawność postępowania, choć niezwykle istotna nie może mieć charakteru nadrzędnego.

Podobnie w odniesieniu do uwag dotyczących projektowanego art. 694^{3b} k.p.c. i art. 694⁴ §2 k.p.c. i wskazania przez prezesa S.A. we Wrocławiu, że w ich miejsce zastosowanie powinien znaleźć art. 128 k.p.c. stwierdzić należy, że wprowadzenie tej odrębnej regulacji również było zabiegiem zamierzonym.

Po pierwsze w postępowaniu rejestrowym obowiązują odmienne zasady, niż w odniesieniu do dokumentów dołączanych do pozwu. Dokumenty stanowiące podstawę wpisu albo podlegające złożeniu do akt rejestrowych składa się w oryginałach albo poświadczonych urzędowo odpisach lub wyciągach. Nie jest intencją ustawodawcy, aby za każdym razem strona, która składa załączniki w postaci elektronicznej musiała ubiegać się o ich poświadczenie przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego albo radcę Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Przyjęcie takiego rozwiązania oznaczałoby *de facto* wprowadzenie przymusu posiadania pełnomocnika. Dlatego też, w przypadku konieczności złożenia elektronicznej kopii dokumentu sporządzonego w postaci papierowej strona (zgodnie

z art. 694⁴ § 2³ k.p.c.) może przesłać oryginał tego dokumentu albo jego poświadczony urzędowo odpis do sądu rejestrowego w terminie 3 dni. Jak wynika z powyższego, strona nie zawsze będzie składała do sądu elektronicznie poświadczone odpisy, nie można zatem zastosować wyłącznie art. 128 § 2 k.p.c. W tym zakresie przepisy art. 694⁴ k.p.c. stanowią modyfikację reguł ogólnych wyrażonych w art. 128 k.p.c.

Zwrot „elektroniczne odpisy” zastąpiono zwrotem: „elektroniczne kopie”.

Niezrozumiała jest uwaga dotycząca mnożenia zbędnych bytów prawnych w odniesieniu do posługiwania się w projektowanych przepisach Prawa o notariacie sformułowaniem „elektroniczne wypisy”; tylko taka forma wypisu może być umieszczona w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych oraz stanowić podstawę wpisu do KRS od dnia wejścia w życie ustawy. Podkreślić należy, że pojęcie „elektronicznego wypisu aktu notarialnego” stanowi normatywnie nową jakość, równoważna wypisowi aktu notarialnego w postaci papierowej.

Uwagi zgłoszone przez **Prezesa Sądu Apelacyjnego w Szczecinie** dotyczyły jawności akt, która zdaniem zgłaszającego uwagi powinna być ograniczona przepisami regulującymi tajemnice prawnie chronione. W tej materii projekt nie przewiduje jednak zmian. Wyłączenie jawności określonych kategorii dokumentów z akt rejestrowych przewidziane w projektowanym art. 10 jest bowiem uzasadnione innymi względami.

Za zasadny uznano postulat likwidacji instytucji tzw. kuratora rejestrowego i wykreślono przepis art. 26 i następane ustawy o KRS.

Uwagę do projektu ustawy na stronie RCL zgłosił pan Aleksander Jankowski postulując zmianę brzmienia art. 35 pkt 3 ustawy o KRS przez skreślenie z tego przepisu słów: „miejscowość poczty”. Zgłaszający uwagę powołał się na regulamin świadczenia usług powszechnych przez Poczta Polska S.A.

Uwaga ta nie zasługuje na uwzględnienie. Po pierwsze wskazać należy, że regulamin świadczenia usług powszechnych przez Poczta Polska S.A. nie jest aktem powszechnie obowiązującym, jest aktem wewnętrznym spółki, wydanym na podstawie jej statutu. Jest to akt regulujący warunki świadczenia przez tę spółkę usług i nie znajduje zastosowania do postępowania rejestrowego oraz funkcjonowania Krajowego Rejestru Sądowego. Zgodnie z treścią art. 35 pkt 3 ustawy o KRS ilekroć do Rejestru wpisuje się siedzibę i adres podmiotu - zamieszcza się dane obejmujące: województwo, powiat, gminę, miejscowość, ulicę, **miejscowość poczty** zgodnie z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju, z wyjątkiem przypadku, gdy nazwa miejscowości stosowana w obrocie nie jest zgodna z jej

nazwą urzędową. Struktura KRS uwzględnia fakt, że wiele miejscowości nie posiada samodzielnego kodu pocztowego, w związku z tym posługują się one kodem pocztowym przypisanym do większej jednostki terytorialnej, zgodnie z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		Projekt zmiany ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO/ WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH :		<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz.Urz.UE L 169 z 30 czerwca 2017, str. 46-127).</p> <p>Dyrektywa 2017/1132 uchyliła art. 1-3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE z dnia 13 czerwca 2012 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek.</p>			
PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ ²⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu UE ³⁾	Ko nie czno ść wdro że nia T/ N	Jedn. red. (*)	Treść przepisu/ów projektu (*)	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE (**)
Art. 29 ust. 3 dyrektywy 2017/1132	3. Dokumenty i informacje, o których mowa w art. 30 ust. 1, są udostępniane publicznie za pośrednictwem systemu integracji rejestrów. Art. 18 i art. 19 ust. 1 stosuje się odpowiednio.	T	Art. 4a pkt 1) i pkt 2) ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja: 1) udostępnia bezpłatnie - odnośnie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych - aktualne informacje albo informację o wykreśleniu tych podmiotów z Rejestru oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a; 2) wydaje kopie dokumentów złożonych	

				w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4 ust. 3a;	
Art. 29 ust. 4. dyrektywy 2017/1132	4. Państwa członkowskie zapewniają, aby oddziały miały niepowtarzalny identyfikator umożliwiający ich jednoznaczną identyfikację w komunikacji między rejestrami za pośrednictwem systemu integracji rejestrów. Ten niepowtarzalny identyfikator obejmuje co najmniej elementy umożliwiające identyfikację państwa członkowskiego rejestru, krajowego rejestru pochodzenia i numeru wpisu oddziału do tego rejestru oraz, w stosownych przypadkach, pewnych cech służących unikaniu błędów w identyfikacji.	T		Zmiana aktu wykonawczego w opracowaniu.	
Art. 20 ust. 1 dyrektywy 2017/1132	1. Rejestr, w którym wpisana jest spółka, udostępnia niezwłocznie, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, informacje o wszczęciu i zakończeniu wszelkich postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych oraz o wykreśleniu spółki z rejestru, jeżeli wiąże się to z konsekwencjami prawnymi w państwie członkowskim rejestru, w którym wpisana jest ta spółka.	T	Art. 4a pkt 3) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja: 3) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu spółek, o których mowa w pkt 1;	

			Art. 6 pkt 1) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1) w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;	
Art. 20 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. Rejestr, w którym wpisany jest oddział, zapewnia niezwłoczny odbiór, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, informacji, o których mowa w ust. 1.	T	Art. 6 pkt 1) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1) w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;	

			<p>Art. 9 ust. 9 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym</p>	<p>9. Dokumenty zawierające informacje przekazane z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów podlegają automatycznemu złożeniu do akt rejestrowych.</p>	
			<p>Art. 20 ust. 1h ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym</p>	<p>1h. Wpis informacji o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego polega na ich automatycznym zamieszczeniu w Rejestrze po przekazaniu z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów.</p>	

			Art. 21d pkt 1) – 3) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 21d. Sąd rejestrowy otrzymuje z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacje dotyczące przedsiębiorcy zagranicznego o : 1) otwarciu i zakończeniu likwidacji; 2) ogłoszeniu upadłości i zakończeniu postępowania upadłościowego; 3) wykreśleniu;	
			Art. 38 pkt 14 lit. e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	e) informacje otrzymane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego;	
Art. 20 ust. 3 dyrektywy 2017/1132	3. Wymiana informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, jest dla rejestrów bezpłatna.	T	Art. 20 ust. 1i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1i. Wpisy, o których mowa w ust. 1f i 1h, nie podlegają opłacie za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.	
Art. 34 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. Państwa członkowskie określają procedurę, jaka ma być stosowana po otrzymaniu informacji, o których mowa w art. 20 ust 1 i 2. Procedura ta zapewnia, by w przypadku rozwiązania spółki lub jej wykreślenia z rejestru z innego powodu, z rejestru wykreślono także bez nieuzasadnionej zwłoki oddziały tej spółki.	T	Art. 45 ust. 5a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	5a. Po zamieszczeniu w Rejestrze informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego na podstawie art. 20 ust.1h, z przyczyn skutkujących wykreśleniem jego oddziału, sąd rejestrowy niezwłocznie wydaje z urzędu postanowienie o wykreśleniu z Rejestru oddziału tego przedsiębiorcy.	

			Art. 91 ust. 1a ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej	1a. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadku, gdy informacja o otwarciu likwidacji lub o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego została zamieszczona w rejestrze przedsiębiorców na podstawie art. 20 ust. 1h ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym	
Art. 34 ust. 3 dyrektywy 2017/1132	3. Ust. 2 zdanie drugie nie ma zastosowania do oddziałów spółek, które zostały wykreślone z rejestru w wyniku jakiegokolwiek zmiany formy prawnej danej spółki, połączenia lub podziału, lub transgranicznego przeniesienia jej siedziby.	T	Art. 45 ust. 5a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	5a. Po zamieszczeniu w Rejestrze informacji o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego na podstawie art. 20 ust.1h, z przyczyn skutkujących wykreśleniem jego oddziału, sąd rejestrowy niezwłocznie wydaje z urzędu postanowienie o wykreśleniu z Rejestru oddziału tego przedsiębiorcy.	
Art. 1 pkt 3 dyrektywy 2012/17/UE	"SEKCJA IIIA OCHRONA DANYCH Przetwarzanie danych osobowych, które odbywa się w kontekście niniejszej dyrektywy, podlega przepisom dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych(*)	N			
Art. 130 dyrektywy 2017/1132	Prawo każdego państwa członkowskiego, którego jurysdykcji podlegały łączące się spółki, określa w odniesieniu do terytorium danego państwa, zgodnie z art. 16, warunki ogłoszenia ukończenia połączenia transgranicznego w rejestrze publicznym, w którym każda ze spółek ma obowiązek składać dokumenty. Rejestr właściwy dla dokonania wpisu spółki powstającej w wyniku połączenia transgranicznego niezwłocznie powiadamia, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów ustanowionego zgodnie z art. 22 ust. 2, rejestr, w którym	T	Art. 4a pkt 4 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja: 4) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o połączeniu transgranicznym.	

	<p>każda ze spółek miała obowiązek składać swoje dokumenty, że połączenie transgraniczne stało się skuteczne. Wykreślenie wcześniejszego wpisu, jeżeli ma to zastosowanie, następuje nie wcześniej niż w chwili otrzymania tego powiadomienia.</p>				
			<p>Art. 9 ust. 9 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym</p>	<p>9. Dokumenty zawierające informacje przekazane z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów podlegają automatycznemu złożeniu do akt rejestrowych.</p>	
			<p>Art. 21d pkt 4) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym</p>	<p>Art. 21d. Sąd rejestrowy otrzymuje z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacje dotyczące przedsiębiorcy zagranicznego o:</p> <p>4) połączeniu transgranicznym.</p>	

			Art. 45 ust. 5 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	5. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, w przypadku przekształcenia, łączenia lub podziału podmiotu skutkującego jego likwidacją, wykreślenie podmiotu oraz wpis informacji, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 4, następuje z urzędu. Sąd rejestrowy wpisujący skutki przekształcenia, łączenia lub podziału zawiadamia o tym sąd rejestrowy właściwy dla podmiotu podlegającego przekształceniom, przesyłając odpisy odpowiednich postanowień o wpisie do Rejestru. Zdania drugiego nie stosuje się do połączeń transgranicznych.	
			Art. 516 ¹³ § 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych	Uchyła się art. 516 ¹³ § 4.	
Art. 161 dyrektywy 2017/1132 (2005/56/WE)	Ochrona danych osobowych Przetwarzanie danych osobowych, które odbywa się w kontekście niniejszej dyrektywy, podlega przepisom dyrektywy 95/46/WE.	N		.	
Art. 15 ust. 1 dyrektywy 2017/1132	1. Państwa członkowskie podejmują działania wymagane do zapewnienia, aby wszelkie zmiany w dokumentach i informacjach, o których mowa w art. 14, były wprowadzane do właściwego rejestru, o którym mowa w art. 16 ust. 1	T (już tran	Art. 20a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 20a. 1. Wniosek o wpis sąd rejestrowy rozpoznaje nie później niż w terminie 7 dni od daty jego wpływu do sądu. 2. Wniosek o wpis spółki, której	

	akapit pierwszy, i były ujawniane zgodnie z art. 16 ust. 3 i 5, co do zasady w terminie 21 dni od otrzymania kompletnej dokumentacji dotyczącej tych zmian, w tym, w stosownych przypadkach, od sprawdzenia zgodności z prawem wymaganego na mocy przepisów krajowych w celu włączenia do dokumentacji.	spow now any)		umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym, sąd rejestrowy rozpoznaje w terminie jednego dnia od daty jego wpływu. 3. Jeżeli rozpoznanie wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, wymaga wezwania do usunięcia przeszkody do dokonania wpisu, wniosek powinien być rozpoznany w terminie 7 dni od usunięcia przeszkody przez wnioskodawcę, co nie uchybia terminom określonym w przepisach szczególnych. Jeżeli rozpoznanie wniosku wymaga wysłuchania uczestników postępowania albo przeprowadzenia rozprawy, wniosek należy rozpoznać nie później niż w terminie miesiąca.	
Art. 15 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. Ust. 1 nie ma zastosowania do dokumentów księgowych, o których mowa w art. 14 lit. f).	N			
Art. 16 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2017/1132	"Państwa członkowskie zapewniają, aby spółki miały niepowtarzalny identyfikator umożliwiający ich jednoznaczną identyfikację w komunikacji między rejestrami za pośrednictwem systemu integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek ustanowionego zgodnie z art. 22 ust. 2 (zwanego dalej "systemem integracji rejestrów"). Ten niepowtarzalny identyfikator obejmuje co najmniej elementy umożliwiające identyfikację państwa członkowskiego rejestru, krajowego rejestru pochodzenia i numeru wpisu spółki do tego rejestru oraz, w stosownych przypadkach, pewnych cech służących unikaniu błędów w identyfikacji.";	T		Zmiana aktu wykonawczego w opracowaniu.	

Art. 17 ust. 1 dyrektywy 2017/1132	1. Państwa członkowskie zapewniają dostępność aktualnych informacji wyjaśniających przepisy prawa krajowego, zgodnie z którymi osoby trzecie mogą powoływać się na informacje i każdy rodzaj dokumentu, o których mowa w art. 14, zgodnie z art. 16 ust. 5, 6 i 7.	N			
Art. 17 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. Państwa członkowskie dostarczają informacji wymaganych do publikacji na europejskim portalu "eSprawiedliwość" (zwanym dalej "portalem") zgodnie z zasadami funkcjonowania tego portalu oraz jego wymogami technicznymi".	N			
Art. 17 ust. 3 dyrektywy 2017/1132	3. Komisja publikuje te informacje na portalu we wszystkich językach urzędowych Unii".	N			
Art. 18 ust. 1 i 2 dyrektywy 2017/1132	1. Elektroniczne kopie dokumentów i informacji, o których mowa w art. 14, są również publicznie udostępniane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów. 2. Państwa członkowskie zapewniają, aby dokumenty i informacje, o których mowa w art. 14, były dostępne za pośrednictwem systemu integracji rejestrów z użyciem komunikatów w standardowym formacie i w formie elektronicznej. Państwa członkowskie zapewniają także, aby przestrzegane były minimalne standardy bezpieczeństwa przekazywania danych.	T	Art. 4a pkt 1) i pkt 2) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja: 1) udostępnia bezpłatnie - odnośnie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych - aktualne informacje albo informację o wykreśleniu tych podmiotów z Rejestru oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a; 2) wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4 ust. 3a;	
Art. 18 ust. 3 dyrektywy	3. Komisja zapewnia możliwość wyszukiwania we wszystkich językach urzędowych Unii w odniesieniu do	N			

2017/1132	spółek zarejestrowanych w państwach członkowskich, tak aby za pośrednictwem portalu udostępnić: a) dokumenty i informacje, o których mowa w art. 14; b) listę wyjaśniających etykiet danych, dostępnych we wszystkich językach urzędowych Unii, odnoszących się do tych informacji i typów tych dokumentów.				
Art. 19 ust. 1 dyrektywy 2017/1132	1. Opłaty pobierane za udostępnienie dokumentów i informacji, o których mowa w art. 14, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów nie mogą przekraczać kosztów administracyjnych tego udostępnienia.	T (już transponowane)		Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie kopii dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek (Dz.U. poz. 1812)	
Art. 19 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. Państwa członkowskie zapewniają, aby następujące informacje były dostępne bezpłatnie za pośrednictwem systemu integracji rejestrów: a) nazwa i forma prawna spółki; b) siedziba spółki i państwo członkowskie, w którym jest ona zarejestrowana; oraz c) numer wpisu spółki do rejestru. Oprócz tych informacji państwa członkowskie mogą postanowić o bezpłatnym udostępnianiu innych dokumentów i informacji.	T	Art. 4a pkt 1) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja: 1) udostępnia bezpłatnie - odnośnie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych - aktualne informacje albo informację o wykreśleniu tych podmiotów z Rejestru oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a;	

Art. 20 ust. 1 dyrektywy 2017/1132	1. Rejestr, w którym wpisana jest spółka, udostępnia niezwłocznie, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, informacje o wszczęciu i zakończeniu wszelkich postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych oraz o wykreśleniu spółki z rejestru, jeżeli wiąże się to z konsekwencjami prawnymi w państwie członkowskim rejestru, w którym wpisana jest ta spółka.	T	Art. 4a pkt 3) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 4a. Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja: 3) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu spółek, o których mowa w pkt 1.	
			Art. 6 pkt 1) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1) w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;”,	
Art. 20 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. Rejestr, w którym wpisany jest oddział, zapewnia niezwłoczny odbiór, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, informacji, o których mowa w ust. 1.	T	Art. 6 pkt 1) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1) w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;	

			Art. 9 ust. 9 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	9. Dokumenty zawierające informacje przekazane z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów podlegają automatycznemu złożeniu do akt rejestrowych.	
			Art. 20 ust. 1h ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1h. Wpis informacji o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego polega na ich automatycznym zamieszczeniu w Rejestrze po przekazaniu z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów.	
			Art. 21d pkt 1)-3) ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Art. 21d. Sąd rejestrowy otrzymuje z właściwych rejestrów za pośrednictwem systemu integracji rejestrów informacje dotyczące przedsiębiorcy zagranicznego o: 1) otwarciu i zakończeniu likwidacji; 2) ogłoszeniu upadłości i zakończeniu postępowania upadłościowego; 3) wykreśleniu;	
			Art. 38 pkt 14 lit. e ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	e) informacje otrzymane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego	

Art. 20 ust. 3 dyrektywy 2017/1132	3. Wymiana informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, jest dla rejestrów bezpłatna.";	T/N	Art. 20 ust. 1i ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1i. Wpisy, o których mowa w ust. 1f i 1h, nie podlegają opłacie za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.	
Art. 22 ust. 1 dyrektywy 2017/1132	1. Ustanawia się europejską centralną platformę (zwaną dalej "platformą").	N			
Art. 22 ust. 2 dyrektywy 2017/1132	2. System integracji rejestrów składa się z: - rejestrów państw członkowskich, - platformy, - portalu jako europejskiego elektronicznego punktu dostępu.	T	Art. 1 ust. 3 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	3. Rejestr wchodzi w skład systemu integracji rejestrów, o którym mowa w art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, str. 46–127).	
Art. 22 ust. 3-6 dyrektywy 2017/1132	3. W ramach systemu integracji rejestrów państwa członkowskie zapewniają interoperacyjność swoich rejestrów za pośrednictwem platformy. 4. Państwa członkowskie mogą utworzyć opcjonalne punkty dostępu do systemu integracji rejestrów. Bez nieuzasadnionej zwłoki powiadamiają one Komisję o utworzeniu takich punktów dostępu i o wszelkich istotnych zmianach w ich działaniu. 5. Dostęp do informacji zawartych w systemie integracji rejestrów jest zapewniany za pośrednictwem portalu oraz opcjonalnych punktów dostępu utworzonych przez państwa członkowskie. 6. Ustanowienie systemu integracji rejestrów nie narusza istniejących umów dwustronnych zawartych między państwami członkowskimi w sprawie wymiany informacji dotyczących spółek.	T/N	Art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	4. utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru z systemem integracji rejestrów.	

<p>Art.23 dyrektywy 2017/1132</p>	<p>1. Komisja podejmuje decyzję o budowie lub prowadzeniu platformy własnymi środkami albo za pośrednictwem osoby trzeciej. Jeżeli Komisja podejmie decyzję o budowie lub prowadzeniu platformy za pośrednictwem osoby trzeciej, wybór osoby trzeciej i wykonanie przez Komisję umowy zawartej z tą osobą trzecią następują zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.</p> <p>2. Jeżeli Komisja podejmie decyzję o budowie platformy za pośrednictwem osoby trzeciej, określa ona, w drodze aktów wykonawczych, specyfikacje techniczne do celów procedury zamówień publicznych oraz czas obowiązywania umowy, która ma być zawarta z tą osobą trzecią.</p> <p>3. Jeżeli Komisja podejmie decyzję o prowadzeniu platformy za pośrednictwem osoby trzeciej, przyjmuje ona, w drodze aktów wykonawczych, szczegółowe zasady zarządzania operacyjnego platformą. Zarządzanie operacyjne platformą obejmuje w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadzór nad funkcjonowaniem platformy, - bezpieczeństwo i ochronę danych przekazywanych i wymienianych przy użyciu platformy, - koordynację stosunków między rejestrami państw członkowskich a osobą trzecią. <p>Komisja sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem platformy.</p> <p>4. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 2 i 3, przyjmuje się są zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 164 ust. 2.</p>	<p>N</p>			
<p>Art. 24 akapit pierwszy i drugi dyrektywy 2017/1132</p>	<p>W drodze aktów wykonawczych Komisja przyjmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) specyfikację techniczną określającą metody komunikacji w formie elektronicznej do celów systemu integracji rejestrów; b) specyfikację techniczną protokołów komunikacyjnych; c) środki techniczne zapewniające minimalne normy 	<p>N</p>			

<p>bezpieczeństwa teleinformatycznego w zakresie komunikacji i rozpowszechniania informacji w ramach systemu integracji rejestrów;</p> <p>d) specyfikację techniczną określającą metody wymiany informacji między rejestrem, w którym wpisana jest spółka, a rejestrem, w którym wpisany jest oddział, o których mowa w art. 20 i 34;</p> <p>e) szczegółowy wykaz danych, które należy przekazać do celów wymiany informacji między rejestrami, o których mowa w art. 20, 34 oraz 130;</p> <p>f) specyfikację techniczną określającą strukturę komunikatu w standardowym formacie do celów wymiany informacji między rejestrami, platformą i portalem;</p> <p>g) specyfikację techniczną określającą zestaw danych niezbędnych platformie do realizacji jej funkcji, jak również metodę przechowywania, wykorzystywania i ochrony takich danych;</p> <p>h) specyfikację techniczną określającą strukturę niepowtarzalnego identyfikatora oraz jego zastosowania w komunikacji pomiędzy rejestrami;</p> <p>i) specyfikację określającą techniczne metody działania systemu integracji rejestrów w odniesieniu do przekazywania i wymiany informacji oraz specyfikację określającą usługi elektroniczne świadczone przez platformę, zapewniające dostarczanie wiadomości w odpowiedniej wersji językowej;</p> <p>j) zharmonizowane kryteria wyszukiwania za pośrednictwem portalu;</p> <p>k) warunki dokonywania płatności, uwzględniając dostępne możliwości w zakresie dokonywania płatności, takie jak płatności elektroniczne;</p> <p>l) szczegóły listy wyjaśniających etykiet danych odnoszących się do informacji i typów dokumentów, o których mowa w art. 14;</p> <p>m) techniczne warunki dostępności usług świadczonych</p>				
--	--	--	--	--

	<p>przez system integracji rejestrów;</p> <p>n) procedurę i wymogi techniczne dotyczące połączenia opcjonalnych punktów dostępu z platformą.</p> <p>Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 164 ust. 2.</p>				
Art.25 dyrektywy 2017/1132	<p>1. Ustanowienie i przyszły rozwój platformy oraz dostosowania do portalu wynikające z niniejszej dyrektywy są finansowane z budżetu ogólnego Unii.</p> <p>2. Utrzymanie i funkcjonowanie platformy jest finansowane z budżetu ogólnego Unii i może być współfinansowane z opłat za dostęp do systemu integracji rejestrów pobieranych od jego indywidualnych użytkowników. Niniejszy ustęp w żaden sposób nie wpływa na opłaty pobierane na szczeblu krajowym.</p> <p>3. Komisja może przyjąć - w drodze aktów delegowanych i zgodnie z art. 163 - przepisy dotyczące ewentualnego współfinansowania platformy z pobieranych opłat i w takim przypadku - dotyczące wysokości opłat pobieranych od indywidualnych użytkowników zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu.</p> <p>4. Opłaty nałożone zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu pozostają bez uszczerbku dla ewentualnych opłat pobieranych przez państwa członkowskie za udostępnienie dokumentów i informacji, o których mowa w art. 19 ust. 1.</p> <p>5. Opłat nałożonych zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu nie pobiera się za udostępnienie informacji, o których mowa w art. 19 ust. 2 lit. a), b) i c).</p> <p>6. Każde państwo członkowskie ponosi koszty dostosowania swoich rejestrów krajowych, jak również koszty ich utrzymania i funkcjonowania wynikające z niniejszej dyrektywy.</p>	N			

Art. 165 dyrektywy 2017/1132	Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.	N			
Art. 161 dyrektywy 2017/1132	Przetwarzanie danych osobowych, które odbywa się w kontekście niniejszej dyrektywy, podlega przepisom dyrektywy 95/46/WE.	N			
Art. 163 dyrektywy 2017/1132	<p>1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.</p> <p>2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 25 ust. 3, powierza się Komisji na czas nieokreślony.</p> <p>3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 25 ust. 3, może zostać odwołane w dowolnym momencie przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek obowiązujących już</p>	N			

		<p>aktów delegowanych.</p> <p>4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.</p> <p>5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 25 ust. 3 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o trzy miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady."</p>			
Art. 4 dyrektywy 2012/17/UE	4	<p>1. Nie później niż pięć lat od ostatecznej daty rozpoczęcia stosowania przepisów, o której mowa w art. 5 ust. 2, Komisja publikuje sprawozdanie dotyczące funkcjonowania systemu integracji rejestrów, w szczególności analizujące jego techniczne działanie i aspekty finansowe.</p> <p>2. W stosownych przypadkach sprawozdaniu towarzyszą wnioski w sprawie zmian niniejszej dyrektywy.</p> <p>3. Komisja i przedstawiciele państw członkowskich spotykają się regularnie, aby na odpowiednim forum omawiać kwestie objęte niniejszą dyrektywą.</p>	N		
Art. 5 dyrektywy 2012/17/UE	5	<p>1. Państwa członkowskie przyjmą i opublikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy oraz rozpoczną ich stosowanie dniem 7 lipca 2014 r.</p> <p>2. Niezależnie od ust. 1 państwa członkowskie - nie później niż dwa lata po przyjęciu aktów wykonawczych, o których mowa w art. 4c dyrektywy 2009/101/WE - przyjmą i opublikują przepisy niezbędne do zapewnienia zgodności z następującymi przepisami, oraz rozpoczną ich</p>	N		

	<p>stosowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – <u>art. 1 ust. 3 i 4</u> oraz <u>art. 5a</u> dyrektywy 89/666/EWG, – <u>art. 13</u> dyrektywy 2005/56/WE, – <u>art. 3 ust. 1</u> akapit drugi, <u>art. 3b</u>, <u>art. 3c</u>, <u>art. 3d</u> oraz <u>art. 4a ust. 3-5</u> dyrektywy 2009/101/WE. <p>Po przyjęciu tych aktów wykonawczych Komisja opublikuje w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> ostateczną datę rozpoczęcia stosowania przepisów, o których mowa w niniejszym ustępie.</p> <p>3. Środki, o których mowa w ust. 1, przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.</p> <p>4. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.</p>				
Art. 6 dyrektywy 2012/17/UE	Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> .	N			
POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU					
Pozostałe przepisy projektu ustawy stanowią zmiany o charakterze krajowym, nie są związane z implementacją dyrektywy 2017/1132/UE i realizują inne cele.					

¹⁾ w wypadku projektu usuwającego naruszenie Komisji należy wpisać nr naruszenia, zaś w wypadku wykonywania orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości (czy to w trybie prejudycjalnym czy skargowym) należy podać datę wyroku i sygnaturę sprawy

²⁾ tabelę zbieżności dla przepisów Unii Europejskiej można wygenerować przy pomocy systemu e-step (www.e-step.pl/urzednik). W wypadku konieczności dodania uzasadnienia dla przekroczenia minimum europejskiego należy dodać odpowiednią kolumnę

³⁾ w tej części należy wskazać przepisy dyrektywy, decyzji ramowej, przepisy prawa UE, których naruszenie wskazała Komisja lub których wykładni dokonał Trybunał Sprawiedliwości

TABELA ODWRÓCONA⁴⁾

Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu
Art. 8a ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U.2016.687 j.t)	4) dokumenty o powołaniu lub odwołaniu członków organów spółek oraz oświadczenia o ich rezygnacji.	Dokumenty zawarte w katalogu będą udostępniane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów. Obecne brzmienie art. 8a ust. 1 pkt 4 ustawy o KRS stwarza wątpliwości interpretacyjne, co do tego, czy umieszczeniu w katalogu podlegają także inne niż uchwały dokumenty, które są podstawą powołania i odwołania członków organów spółek. W celu uporządkowania tego katalogu został doprecyzowany art. 8a ust. 1 pkt 4 ustawy o KRS.
Art. 8a ust. 1 pkt 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	Uchyła się pkt 6	Przepis o objęciu katalogiem dokumentów dotyczących zawiązania i zgłoszenia spółki z o.o., której umowę zawarto przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnianego w systemie teleinformatycznym stanowi powtórzenie wcześniejszych przepisów z tego ustępu. Przepisy unijne nie wymagają udostępniania dokumentów złożonych z tym trybie w tak szerokim zakresie.
Art. 44 ust. 1a ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	1a. Po uzyskaniu informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego sąd rejestrowy przekazuje tę informację ministrowi właściwemu do spraw gospodarki niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia tej informacji przez przedsiębiorcę zagranicznego, chyba że informacja ta została zamieszczona w Rejestrze na podstawie art. 20 ust. 1h.	Przepis ma na celu zwolnienie sądów rejestrowych z obowiązku przekazywania informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego ministrowi właściwemu do spraw gospodarki. Przepis ten jest konsekwencją wyłączenia stosowania art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, dotyczących wydania przez ministra właściwego do spraw gospodarki decyzji o zakazie wykonywania działalności gospodarczej w sytuacji, w której informacja o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego została zamieszczona w Rejestrze automatycznie po jej otrzymaniu z systemu integracji rejestrów.
Art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	1a. Niewypłacalność pracodawcy, o którym mowa w art. 2 ust. 1, zachodzi również w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych, gdy na podstawie art. 20 ust. 1h ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze przedsiębiorców zamieszczony został wpis informacji o otwarciu likwidacji przedsiębiorcy zagranicznego.	Uchylenie kompetencji Ministra właściwego do spraw gospodarki do wydawania decyzji o zakazie wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę zagranicznego, w sytuacji gdy informacja ta zostanie automatycznie zamieszczona w Rejestrze z systemu BRIS powoduje konieczność wprowadzenia zmian do ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń pracowników zatrudnionych w oddziale przedsiębiorcy zagranicznego w razie niewypłacalności

		takiego pracodawcy. W konsekwencji należało dookreślić w art. 8 powołanej wyżej ustawy przesłanki niewypłacalności takiego pracodawcy przez wprowadzenie nowego ust. 1a.
Art. 8 ust. 2 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	2. Datą niewypłacalności jest data uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego w przypadku pracodawców, o których mowa w ust. 1 pkt 1, data wydania decyzji w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 4 i 5, data uprawomocnienia się orzeczenia sądu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, data dokonania wykreślenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 albo data wpisu w rejestrze, o którym mowa w ust. 1a.	W związku z projektowanym w art. 8 ust. 1a ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy konieczne było wprowadzenie dodatkowej daty niewypłacalności, tj. daty dokonania wpisu w Rejestrze w przypadkach o których mowa w ust. 1a.

4) w tej części należy wskazać wszystkie przepisy projektu aktu prawnego, które nie zostały wymienione w pierwszej części tabeli. Ze względu na konieczność ograniczenia projektów implementujących prawo UE do przepisów wyłącznie i ściśle dostosowawczych przepisy wykraczające poza ten zakres powinny mieć charakter wyjątkowy i być opatrzone uzasadnieniem konieczności ich wprowadzenia .

(*) jeżeli do wdrożenia danego przepisu UE potrzebne jest oprócz przepisu przenoszącego treść, także wprowadzenie przepisów zapewniających stosowanie (np. przepisy proceduralne, przepisy karne itp.), w tabeli powinny znaleźć się wszystkie te przepisy wraz z oznaczeniem ich jednostek redakcyjnych

(**) w wypadku wprowadzenia przepisów, które przekraczają minimum ustanowione przepisami UE (o ile jest to dopuszczalne) konieczne jest uzasadnienie zastosowania takiej normy

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego
oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz
kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji
o podmiotach wpisanych do Rejestru**

Na podstawie art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego, zwana dalej „Centralną Informacją”, jest komórką organizacyjną Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Centralna Informacja składa się z centrali Centralnej Informacji oraz oddziałów.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) rejestrze – rozumie się przez to jeden z rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego;
- 2) podmiocie wpisanym do rejestru – rozumie się przez to podmioty wymienione w art. 36, art. 49 ust. 1 oraz art. 55 i 56 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, zwanej dalej „ustawą”;
- 3) numerze KRS – rozumie się przez to numer, pod którym podmiot jest wpisany do rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej;
- 4) organizacji pożytku publicznego – rozumie się przez to podmiot, który po spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 20 lub 21 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.), uzyskał status organizacji pożytku publicznego na zasadach i w trybie określonych w ustawie;

- 5) katalogu – rozumie się przez to elektroniczny katalog dokumentów spółek, o którym mowa w art. 8a ustawy;
- 6) systemie integracji rejestrów – rozumie się przez to system, o którym mowa w art. 1 ust. 3 ustawy;
- 7) niepowtarzalnym identyfikatorze – rozumie się przez to identyfikator umożliwiający jednoznaczną identyfikację spółek i oddziałów w komunikacji między rejestrami za pośrednictwem systemu integracji rejestrów i obejmujący co najmniej element umożliwiający: identyfikację państwa członkowskiego rejestru, krajowego rejestru pochodzenia, numeru wpisu spółki lub oddziału do rejestru oraz, w stosownych przypadkach, element pozwalający uniknąć błędów w identyfikacji;
- 8) opcjonalnym punkcie dostępu – rozumie się przez to punkt dostępu do systemu integracji rejestrów, który na zasadach dobrowolności, może być utworzony przez dane państwo członkowskie, objęte tym systemem;
- 9) rozporządzeniu wykonawczym Komisji – rozumie się przez to rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/884 z dnia 8 czerwca 2015 r. ustanawiające specyfikacje techniczne i procedury niezbędne dla systemu integracji rejestrów ustanowionego dyrektywą 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U.U.E.L.2015.144.1).

§ 3. 1. Centralna Informacja wydaje odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z rejestru po złożeniu wniosku w postaci papierowej, elektronicznej, a także udostępnia drogą elektroniczną, za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych, aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do rejestru wraz z możliwością ich wydruku oraz dokumenty z repozytorium dokumentów finansów.

2. Centralna Informacja udostępnia dokumenty i kopie dokumentów z katalogu po wskazaniu dokumentu za pośrednictwem ogólnodostępnej sieci teleinformatycznej.

3. Urzędowe formularze wniosków są udostępniane w siedzibach oddziałów Centralnej Informacji, a także na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 4. 1. Centralna Informacja udostępnia, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, aktualną informację albo informację o wykreśleniu oraz listę dokumentów, o którym mowa w art. 4a pkt 1 ustawy oraz wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4a pkt 2 ustawy po wypełnieniu na portalu E-Sprawiedliwość lub opcjonalnych punktach dostępu, formularza wyszukiwania, na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji.

2. Centralna Informacja przesyła do systemu integracji rejestrów informacje o nazwie, formie prawnej, siedzibie i kraju rejestracji oraz numerze w rejestrze podmiotu, o którym mowa w art. 4a pkt 1 ustawy oraz ich zmiany.

3. Centralna Informacja, na podstawie art. 4a pkt 3 oraz pkt 4 ustawy przekazuje, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, odpowiednio szczegółowe informacje, określone w rozporządzeniu wykonawczym Komisji.

4. Centralna Informacja odbiera informacje, określone w art. 4a pkt 3 oraz pkt 4 ustawy, których szczegółowa treść jest określona w rozporządzeniu wykonawczym Komisji.

5. Na potrzeby wymiany informacji, o których mowa w art. 4a pkt 3 i 4 ustawy, system informatyczny Centralnej Informacji posługuje się niepowtarzalnym identyfikatorem.

Rozdział 2

Tryb i sposób udzielania informacji, wydawania odpisów, wyciągów i zaświadczeń z rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej

§ 5. Centralna Informacja wydaje na wniosek odpisy, wyciągi, zaświadczenia i pozostałe informacje z Krajowego Rejestru Sądowego na podstawie danych wyszukanych w rejestrze, dokładnie odpowiadających danym zawartym we wniosku.

§ 6. Odpis z rejestru może być pełny lub aktualny.

§ 7. 1. Odpis pełny zawiera treść wszystkich wpisów w rejestrze pod danym numerem KRS, dokonanych od chwili pierwszego wpisu, z wyjątkiem wpisów niepodlegających ujawnieniu.

2. Odpis aktualny zawiera aktualną treść wpisów w rejestrze pod danym numerem KRS.

§ 8. Wyciąg z rejestru zawiera aktualną treść wpisów dotyczącą podmiotu wpisanego do rejestru pod określonym numerem KRS, obejmującą wskazane przez wnioskodawcę działy rejestru.

§ 9. Centralna Informacja wydaje następujące zaświadczenia:

- 1) zaświadczenie, że dany podmiot jest wpisany do rejestru pod określonym numerem;
- 2) zaświadczenie, że dany podmiot nie jest wpisany do rejestru;
- 3) zaświadczenie o wykreśleniu danego podmiotu z rejestru;
- 4) zaświadczenie o posiadaniu przez podmiot statusu organizacji pożytku publicznego.

§ 10. Centralna Informacja zgodnie z art. 4 ust. 4aa ustawy udostępnia informacje, których treść odpowiada odpisowi aktualnemu i pełnemu, w celu samodzielnego pobrania ich wydruku komputerowego na stronie internetowej ems.ms.gov.pl.

§ 11. 1. Wniosek o wydanie odpisu, wyciągu lub zaświadczenia z rejestru składa się na formularzach, o których mowa w załącznikach nr 1–6 do rozporządzenia.

2. We wniosku o wydanie odpisu, wyciągu lub zaświadczenia, o którym mowa w § 9 pkt 1, 3 lub 4, należy określić rodzaj żądanego odpisu, wyciągu lub zaświadczenia i podać numer KRS, pod którym podmiot jest wpisany do rejestru.

3. We wniosku o wydanie zaświadczenia, że dany podmiot nie jest wpisany do rejestru, należy podać jedną z następujących danych identyfikacyjnych:

- 1) numer REGON;
- 2) numer NIP, w przypadku podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców;
- 3) określenie pełnej nazwy lub firmy oraz siedziby.

4. W przypadku zamieszczenia we wniosku więcej niż jednej z danych identyfikacyjnych wyszukanie w rejestrze następuje tylko na podstawie jednej z nich, według kolejności danych wynikającej z numeracji w ust. 3.

5. W przypadku podania we wniosku jako danych identyfikacyjnych nazwy lub firmy przy wyszukiwaniu pozycji w rejestrze uwzględnia się reguły stosowane w przypadku wystąpienia równoważności imion, nazwisk i nazw lub firm, określone w załączniku nr 11 do rozporządzenia.

6. W przypadku wniosku o wydanie z rejestru odpisu lub wyciągu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców i do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej na odpisie lub wyciągu z każdego rejestru zamieszcza się informację o wpisaniu tego podmiotu także w drugim rejestrze.

7. W przypadku wniosku o wydanie z rejestru odpisu lub wyciągu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej na odpisie lub wyciągu zamieszcza się informację, że podmiot nie jest wpisany do rejestru przedsiębiorców.

§ 12. 1. W zaświadczeniach, o których mowa w § 9 pkt 1 i 3, zamieszcza się:

- 1) numer KRS;
- 2) numer REGON;
- 3) numer NIP;
- 4) nazwę lub firmę;
- 5) siedzibę;
- 6) oznaczenie formy prawnej podmiotu.

2. W zaświadczeniu, o którym mowa w § 9 pkt 3, zamieszcza się także informację, czy postanowienie o wykreśleniu jest prawomocne, oraz datę wykreślenia.

3. W zaświadczeniu, o którym mowa w § 9 pkt 2, zamieszcza się tylko te dane, które zostały podane we wniosku o wydanie tego zaświadczenia.

4. W zaświadczeniu, o którym mowa w § 9 pkt 4, zamieszcza się:

- 1) numer KRS;
- 2) numer REGON;
- 3) numer NIP;
- 4) nazwę lub firmę;
- 5) siedzibę;
- 6) informację o rodzajach działalności odpłatnej i nieodpłatnej;
- 7) wzmiankę o złożonych sprawozdaniach.

§ 13. 1. Jeżeli nie jest możliwe wydanie odpisu lub wyciągu ze względu na to, że podmiot wskazany we wniosku nie jest wpisany do rejestru, wydaje się pisemną informację wskazującą okoliczności uniemożliwiające wydanie odpisu lub wyciągu.

2. Jeżeli na podstawie danych wpisanych do rejestru nie jest możliwe wydanie zaświadczeń, o których mowa w § 9, zgodnie ze złożonym wnioskiem, wydaje się pisemną informację wskazującą okoliczności uniemożliwiające wydanie żądanego zaświadczenia.

§ 14. 1. Centralna Informacja udziela pisemnych informacji o numerze KRS, pod którym jest wpisany dany podmiot.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, wydaje się na wniosek. Wniosek składa się na formularzu, o którym mowa w załączniku nr 7 do rozporządzenia. We wniosku o podanie numeru KRS należy podać jedną z następujących danych:

- 1) numer REGON;
- 2) numer NIP;

3) nazwę lub firmę, a w razie potrzeby także oznaczenie formy prawnej podmiotu, informację o siedzibie ograniczoną do wskazania województwa, powiatu lub gminy; informacje o siedzibie mogą być podane łącznie.

3. W przypadku zamieszczenia we wniosku więcej niż jednej z danych identyfikacyjnych wyszukanie w rejestrze następuje tylko na podstawie jednej z nich, według kolejności danych wynikającej z numeracji w ust. 2.

4. W przypadku podania we wniosku jako danych identyfikacyjnych nazwy lub firmy przy wyszukiwaniu pozycji w rejestrze uwzględnia się reguły stosowane w przypadku wystąpienia podobieństw imion, nazwisk i nazw lub firm, określone w załączniku nr 11 do rozporządzenia.

5. Informacja uzyskana w wyniku złożenia wniosku o podanie numeru KRS zawiera następujące dane:

- 1) numer KRS;
- 2) nazwę lub firmę;
- 3) oznaczenie formy prawnej podmiotu;
- 4) siedzibę;
- 5) numer REGON;
- 6) numer NIP.

6. Pisemna informacja zawiera wskazanie liczby wszystkich wyszukanych pozycji oraz dane odpowiadające nie więcej niż 20 wyszukanych pozycjom według kolejności ich wyszukania.

7. Jeżeli na podstawie danych podanych we wniosku nie został wyszukany w rejestrze żaden podmiot spełniający podane kryteria, wydaje się pisemną informację o braku numeru KRS podmiotu o wskazanych we wniosku danych identyfikacyjnych.

§ 15. 1. Na wniosek organu wymiaru sprawiedliwości, organu ścigania, organu egzekucyjnego Skarbu Państwa oraz innego organu upoważnionego na mocy przepisów szczególnych, Centralna Informacja udziela pisemnych informacji odnośnie do statusu osoby fizycznej lub osoby prawnej w podmiotach wpisanych do rejestru przedsiębiorców i rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej w poszczególnych działach rejestru.

2. We wniosku należy wskazać w przypadku:

- 1) osoby fizycznej – imię i nazwisko oraz numer PESEL;
- 2) osoby prawnej – nazwę lub firmę, a w razie potrzeby także oznaczenie formy prawnej podmiotu i numer KRS.

Rozdział 3

Tryb i sposób udostępniania kopii dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek oraz z repozytorium dokumentów finansowych

§ 16. 1. Centralna Informacja udostępnia listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a ustawy, na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Niezbędnymi elementami struktury listy dokumentów udostępnianej na podstawie art. 4 ust. 4a ustawy są numer KRS, firma podmiotu oraz określenie dokumentu.

§ 17. 1. Centralna Informacja udostępnia dokumenty, o których mowa w art. 9a ust. 2 ustawy o KRS, na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Niezbędnymi elementami struktury dokumentów udostępnianych na podstawie art. 9a ust. 2 ustawy o KRS, ustawy są numer KRS, firma podmiotu oraz określenie dokumentu.

§ 18. 1. Centrala Centralnej Informacji wydaje, w postaci elektronicznej, kopie dokumentów wymienionych w art. 8a i art. 47a ustawy.

2. Wniosek o wydanie kopii dokumentu składa się w postaci elektronicznej do centrali Centralnej Informacji, na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

3. We wniosku o wydanie dokumentu, o którym informacje zostały zamieszczone na liście dokumentów zawartych w katalogu, należy podać numer KRS, pod którym podmiot jest wpisany do rejestru, firmę podmiotu oraz wskazać dokument z listy.

4. We wniosku o wydanie kopii dokumentu, o którym informacje nie zostały zamieszczone na liście dokumentów zawartych w katalogu, oprócz podania numeru KRS i firmy podmiotu należy określić dokument przez podanie jego konkretnych danych w postaci nazwy dokumentu i daty sporządzenia lub w wypadku sprawozdań finansowych i dokumentów sprawozdawczych – okresu, którego dotyczą.

5. Wydanie kopii dokumentu następuje po uiszczeniu opłaty.

§ 19. 1. Centrala Centralnej Informacji udostępnia listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a ustawy do systemu integracji rejestrów celem udostępnienia na portalu E-Sprawiedliwość lub na opcjonalnych punktach dostępu.

2. Struktura listy dokumentów udostępniana na podstawie art. 4 ust. 4a ustawy zawiera, poza danymi identyfikującymi dokument, określonymi w przepisach odrębnych, dane o jego formacie, wysokości opłaty za jego wydanie, jego objętości, dacie wpisu wzmianki o jego złożeniu, określenie czy dokument może być zakupiony oraz wskazanie czy elektroniczna postać dokumentu jest dany dokument jest natychmiast dostępny.

§ 20. Kopię dokumentu opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym uprawnionego pracownika sądu rejestrowego, w którego aktach rejestrowych jest przechowywany dany dokument. Podpis ten stanowi zapewnienie zgodności dokumentu z treścią jego kopii.

Rozdział 4

Tryb i sposób udzielania informacji, wydawania zaświadczeń i odpisów z rejestru dłużników niewypłacalnych

§ 21. 1. Centralna Informacja wydaje na wniosek z rejestru dłużników niewypłacalnych:

- 1) odpisy, które mogą być:
 - a) pełne, zawierające treść wszystkich wpisów dokonanych w danej pozycji,
 - b) aktualne, zawierające aktualną treść wpisów dokonanych w danej pozycji;
- 2) zaświadczenia, że dany podmiot jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych z podaniem pozycji wpisu;
- 3) zaświadczenia, że dany podmiot nie jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych.

2. Wnioski o wydanie odpisów i zaświadczeń z rejestru dłużników niewypłacalnych składa się na urzędowych formularzach, o których mowa w załącznikach nr 8–10 do rozporządzenia.

§ 22. 1. We wniosku o wydanie odpisu należy określić rodzaj żądanego odpisu i podać numer pozycji w rejestrze dłużników niewypłacalnych.

2. We wniosku o wydanie zaświadczenia, że dany podmiot jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych, należy podać:

- 1) w przypadku osób fizycznych:

- a) numer PESEL,
 - b) imię (imiona) i nazwisko (nazwiska) dłużnika;
- 2) w przypadku pozostałych podmiotów:
- a) numer REGON,
 - b) nazwę lub firmę,
 - c) numer KRS, jeżeli podmioty są wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Przy realizacji wniosków, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się reguły stosowane w przypadku wystąpienia równoważności imion, nazwisk i nazw lub firm, określone w załączniku nr 11 do rozporządzenia.

4. Na zaświadczeniach, że dany podmiot jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych, zamieszcza się numer (numery) pozycji w rejestrze dłużników niewypłacalnych oraz dane dłużnika.

5. We wniosku o wydanie zaświadczenia, że dany podmiot nie jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych, należy podać jedną z następujących danych identyfikacyjnych:

- 1) w przypadku dłużników – osób fizycznych:
- a) numer PESEL,
 - b) imię (imiona) i nazwisko (nazwiska);
- 2) w przypadku pozostałych dłużników:
- a) numer REGON,
 - b) nazwę lub firmę,
 - c) numer KRS, jeżeli podmioty są wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego.

6. W przypadku podania we wniosku o wydanie zaświadczenia, że dany podmiot nie jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych, więcej niż jednej danej identyfikacyjnej wyszukanie w rejestrze dłużników niewypłacalnych następuje na podstawie tylko jednej z nich, według kolejności wynikającej z numeracji ust. 5.

7. Przy realizacji wniosków, o których mowa w ust. 5, uwzględnia się reguły stosowane w przypadku wystąpienia podobieństwa imion, nazwisk i nazw lub firm, określone w załączniku nr 11 do rozporządzenia.

8. W zaświadczeniach, że dany podmiot nie jest wpisany jako dłużnik do rejestru dłużników niewypłacalnych, zamieszcza się dane, na podstawie których wyszukiwano dłużnika.

9. Jeżeli nie jest możliwe wydanie zaświadczenia, o którym mowa w ust. 8, wydaje się pisemną informację wskazującą okoliczności uniemożliwiające wydanie tego zaświadczenia, w której zamieszcza się numer (numery) pozycji rejestru, pod którymi wpisany jest dłużnik, oraz dane, na podstawie których wyszukiwano.

§ 23. 1. W zakresie wydawania informacji z rejestru dłużników niewypłacalnych przepisy § 5, § 13 ust. 1 oraz § 14 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

2. Centralna Informacja udostępnia zgodnie z art. 4 ust. 4a ustawy informacje, których treść odpowiada odpisowi aktualnemu i pełnemu.

Rozdział 5

Zgłaszanie wniosków do Centralnej Informacji

§ 24. 1. Wnioski o wydanie odpisu, wyciągu, zaświadczenia lub o udzielenie innych informacji składa się w centrali Centralnej Informacji lub jej oddziale.

2. Wnioski w formie elektronicznej składa się w centrali Centralnej Informacji, która w tej samej formie wydaje dokument wymieniony w ust. 1, dokument o którym mowa w art. 8a i art. 47a ustawy albo jego kopię, jeżeli został złożony w postaci papierowej lub udziela informacji o innym sposobie załatwienia wniosku na adres internetowy, z którego wniosek wysłano zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 6 pkt 3 ustawy.

3. Podmioty, o których mowa w art. 5 ustawy, składają wnioski w centrali Centralnej Informacji, z wyjątkiem organów wymiaru sprawiedliwości, które mogą złożyć wniosek we właściwym dla nich miejscowo oddziale Centralnej Informacji. Wnioski powinny spełniać warunki określone w § 11 ust. 1–3.

4. Oddziały Centralnej Informacji udzielają informacji oraz wydają zaświadczenia, wyciągi i odpisy z Krajowego Rejestru Sądowego tylko na wniosek złożony bezpośrednio w oddziale.

5. Centrala Centralnej Informacji udziela informacji na takich samych zasadach jak oddziały, a ponadto udziela informacji korespondencyjnie i przesyła zainteresowanym urzędowe formularze wniosków o wydanie odpisu, wyciągu lub zaświadczenia z rejestru oraz o udzielenie informacji z rejestru, z wyjątkiem spraw określonych w rozdziale 3.

§ 25. 1. Do wniosku składanego w centrali Centralnej Informacji należy dołączyć oryginalny dowód wniesienia opłaty na rachunek bieżący dochodów Ministerstwa Sprawiedliwości. Do wniosku składanego w oddziale Centralnej Informacji należy dołączyć

oryginalny dowód wniesienia opłaty na rachunek bieżący dochodów sądu, przy którym funkcjonuje oddział, do którego złożono wniosek, albo do kasy tego sądu. Dowód opłaty, po potwierdzeniu na nim faktu udzielenia określonej informacji, zwraca się osobie składającej wniosek.

2. Do wniosków składanych w centrali Centralnej Informacji korespondencyjnie należy dołączyć oryginalny dowód wpłaty na rachunek bieżący dochodów Ministerstwa Sprawiedliwości lub jego kopię. Oryginalny dowód wpłaty lub jego kopia, po potwierdzeniu na nich faktu udzielenia informacji, nie podlegają zwrotowi wnioskodawcy.

3. W przypadku gdy oryginalny dowód wpłaty na rachunek bieżący dochodów Ministerstwa Sprawiedliwości albo właściwego sądu nie jest wydawany przez bank bezpośrednio przy wpłacie, z uwagi na polecenie bankowi dokonania wpłaty za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci informatycznych w ramach usługi zdalnego dostępu do banku, wnioskodawca może, w miejsce oryginalnego dowodu, złożyć wydruk potwierdzający wniesienie opłaty.

4. Potwierdzenie wniesienia opłaty, o którym mowa w ust. 3, powinno pochodzić z wydruku otrzymanego w ramach zdalnego dostępu do banku i zawierać treść wskazującą na wykonanie operacji bankowej.

5. Na wydruku, o którym mowa w ust. 3, wnioskodawca składa opatrzone własnoręcznym podpisem oświadczenie zawierające:

- 1) wyjaśnienie przyczyn niedołączenia oryginału informacji o dokonaniu operacji bankowej;
- 2) zapewnienie, że posługuje się wydrukiem wyłącznie w celu uzyskania dokumentu, którego dotyczy wniosek, a wpłacona kwota nie została wcześniej zaliczona na poczet opłacenia innych wniosków.

6. Wydruk, o którym mowa w ust. 3, po potwierdzeniu na nim faktu udzielenia informacji z Centralnej Informacji nie podlega zwrotowi wnioskodawcy.

§ 26. Wniosek wypełniony niezgodnie z przepisami prawa, nieopłacony, wniosek, od którego uiszczono opłatę w wysokości niższej od należnej, lub złożony z naruszeniem § 25 ust. 1–3 pozostawia się bez nadania biegu, informując o tym wnioskodawcę.

§ 27. 1. Wnioski wpisuje się do ewidencji wniosków prowadzonej w Centralnej Informacji oraz jej oddziałach.

2. W ewidencji wniosków wpisuje się w szczególności datę wpływu wniosku, rodzaj wniosku oraz sposób i datę jego załatwienia.

§ 28. 1. Każdy odpis, wyciąg, zaświadczenie oraz pozostałe pisemne informacje powinny być podpisane przez upoważnionego pracownika i opatrzone pieczęcią urzędową oraz powinny zawierać, poza właściwą treścią, także oznaczenie miejsca i datę wydania dokumentu oraz datę i czas stanu rejestru, według którego zostały wydane; poszczególne strony powinny być ponumerowane ze wskazaniem całkowitej liczby stron.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1, jeżeli jest przesyłany drogą elektroniczną, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym uprawnionego pracownika centrali Centralnej Informacji.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do udzielania informacji, o których mowa w § 10.

Rozdział 7

Przepis końcowy

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

¹⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego i wydawania kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz cech wydruków umożliwiających ich weryfikację z danymi w Rejestrze (Dz. U. z 2011 r. poz. 1760, z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Konieczność wydania niniejszego rozporządzenia wynika ze zmiany ustawą z dnia ... o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...), zwanej dalej „ustawą nowelizującą”, upoważnienia ustawowego zawartego w art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o KRS”. Zgodnie z tym przepisem Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru i wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru.

Dotychczas kwestie związane z ustrojem i organizacją Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybem i sposobem udzielania przez nią informacji regulowało rozporządzenie z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego i wydawania kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz cech wydruków umożliwiających ich weryfikację z danymi w Rejestrze (Dz. U. z 2011 r. poz. 1760, z późn. zm.), które traci moc z dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Rozporządzenie określa: tryb i sposób udzielania informacji, wydawania odpisów, wyciągów i zaświadczeń z rejestru przedsiębiorców oraz rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, tryb i sposób udostępniania kopii dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek oraz z repozytorium dokumentów finansowych, tryb i sposób udzielania informacji, wydawania zaświadczeń i odpisów z rejestru dłużników niewypłacalnych oraz zgłaszanie wniosków do Centralnej Informacji. Przyjęte w rozporządzeniu regulacje stanowią w większości powtórzenie przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego i wydawania kopii dokumentów z katalogu, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz cech wydruków umożliwiających ich

weryfikację z danymi w Rejestrze. Przepisy dotychczasowego rozporządzenia sprawdziły się bowiem w praktyce i nie budziły większych zastrzeżeń.

Wprowadzone w rozporządzeniu zmiany w porównaniu z obowiązującą regulacją wynikają przede wszystkim z konieczności umożliwienia pobierania pełnego odpisu z KRS ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości, integracji Krajowego Rejestru Sądowego z systemem BRIS oraz obowiązku udostępniania sprawozdań finansowych na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zgodnie z treścią znowelizowanego art. 4 ust. 4a ustawy o KRS, Centralna Informacja bezpłatnie udostępnia, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu. Przyjęte rozwiązanie z jednej strony – ułatwi zainteresowanym dostęp do danych o podmiocie od momentu jego powstania – z drugiej strony – pozwoli na ograniczenie zasobów kadrowych w oddziałach CI KRS.

Nie ulega wątpliwości, że powyższa zmiana powinna znaleźć odzwierciedlenie w rozporządzeniu w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego. W konsekwencji powyższego w § 3 ust. 1, § 9 ust. 1 oraz § 20 ust. 2 wskazano, że Centralna Informacja udostępnia informacje, których treść odpowiada odpisowi aktualnemu i pełnemu.

Konsekwencją zmiany treści art. 4 ust. 4a ustawy o KRS jest uzupełnienie treści art. 4 ust. 4aa ustawy o KRS przez wskazanie, że również samodzielnie pobrane wydruki komputerowe pełnych informacji o podmiotach wpisanych do rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez CI KRS. Zakres informacji zawartych w samodzielnie pobranych wydrukach będzie odpowiadał danym zawartym w odpisie wydany przez CI KRS. W związku z powyższym w celu zapewnienia, że dane umieszczane na stronie internetowej pozostają pod kontrolą centrali CI KRS w § 9 ust. 1 zawarto odesłanie na wskazany adres strony internetowej ems.ms.gov.pl.

Rezygnacja z weryfikacji wydruków aktualnych i pełnych informacji o podmiocie znalazła odzwierciedlenie w treści § 9 i 20 rozporządzenia poprzez rezygnację z dotychczasowych zapisów ust. 2 i 3, które wskazywały informacje konieczne na wydruku dla jego uwiarygodnienia. Istniejące w tym zakresie dotychczas rozwiązanie umożliwiające sprawdzenie autentyczności wydruku w oparciu o zamieszczony na nim numer okazało się niepraktyczne. Gromadzenie treści zawartych w tysiącach pobieranych corocznie wydruków

stanowi znaczne obciążenie zasobów informatycznych Centralnej Informacji. Nie określono terminu ich przechowywania, stąd liczba dokumentów przechowywanych na serwerach w celu umożliwienia weryfikacji odpowiadających im papierowych wydruków stale rośnie. Weryfikacja wydruku może się odbyć przede wszystkim w oparciu o dane zawarte w Rejestrze poprzez ich porównanie z treścią wydruku. Weryfikacja taka gwarantuje nie tylko autentyczność wydruku ale i aktualność zawartych w nim danych.

Ustawa nowelizująca implementuje uregulowania dyrektywy 2017/1132/UE, w zakresie integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek w art. 4a pkt 1 oraz pkt 2 ustawy o KRS. Na chwilę obecną Centralna Informacja, zgodnie z art. 4 ust. 3a tej ustawy, wydaje z katalogu, drogą elektroniczną, kopie dokumentów, które są poświadczane za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu. Natomiast w myśl art. 4 ust. 4a ustawy Centralna Informacja bezpłatnie udostępnia, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu. Z tego względu w rozporządzeniu § 4 wskazano, że Centralna Informacja udostępnia, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, aktualną informację albo informację o wykreśleniu oraz listę dokumentów, o którym mowa w art. 4a pkt 1 ustawy oraz wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4a pkt 2 ustawy po wypełnieniu na portalu E-Sprawiedliwość lub opcjonalnych punktach dostępu, formularza wyszukiwania, na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji.

Z uwagi na specyfikę systemu BRIS, w oddzielnym przepisie § 20 rozporządzenia wskazano, że centrala Centralnej Informacji udostępnia listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a ustawy do systemu integracji rejestrów celem udostępnienia na portalu E-Sprawiedliwość lub na opcjonalnych punktach dostępu. Natomiast struktura listy dokumentów udostępniana na podstawie art. 4 ust. 4a ustawy zawiera, poza danymi identyfikującymi dokument, określonymi w przepisach odrębnych, dane o jego formacie, wysokości opłaty za jego wydanie, jego objętości, dacie wpisu wzmianki o jego złożeniu, określenie czy dokument może być zakupiony oraz wskazanie czy elektroniczna postać dokumentu jest dany dokument jest natychmiast dostępny.

Informacje uzyskiwane z rejestrów wszystkich państw będą prezentowane na portalu E-Sprawiedliwość w zestandaryzowanej formie, tj. wnioskodawca otrzyma pakiet ww. bezpłatnych informacji i dokumentów z opisem dokumentów zgodnym ze specyfikacją

techniczną systemu integracji rejestrów (m.in. z informacją o opłacie lub braku wymogu jej pobierania).

W § 17 rozporządzenia uregulowano odrębnie kwestię udostępniania przez Centralną Informację dokumentów finansowych z repozytorium dokumentów finansowych. Z uwagi na powinność bezpłatnego udostępniania wskazanych dokumentów za pośrednictwem ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych Centralna Informacja będzie udostępniała dokumenty o których mowa art. 9a ust. 2 ustawy o KRS, na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Za niezbędne elementy struktury udostępnianych dokumentów przyjęto numer KRS, firma podmiotu oraz określenie dokumentu w ślad za rozwiązaniami przyjętymi w ramach udostępniania przez Centralną Informację listy dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a ustawy o KRS.

W § 20 i § 28 ust. 2 rozporządzenia ujednolicono z funkcjonującą na gruncie Kodeksu postępowania cywilnego terminologią rodzaj podpisu elektronicznego, którym posługuje się pracownik sądu oraz pracownik centrali Centralnej Informacji wskazując podpis kwalifikowany zamiast dotychczas funkcjonującego zaawansowanego podpisu elektronicznego.

Rozporządzenie nie wprowadza natomiast zmian w funkcjonujących obecnie zasadach trybu i sposobu udzielania informacji z Krajowego Rejestru Sądowego. Rozporządzenie to w zasadzie sankcjonuje istniejący stan rzeczy w zakresie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego.

Z uwagi na to, że ustawa nowelizująca wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. koniecznym jest, aby z tą datą weszło w życie przedmiotowe rozporządzenie

Rozporządzenie nie wykonuje prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt nie podlega zaopiniowaniu przez właściwe instytucje i organy Unii Europejskiej ani przez Europejski Bank Centralny.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących form wniosków i dokumentów oraz ich składania drogą elektroniczną do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej

Na podstawie art. 6 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących form wniosków i dokumentów oraz ich składania drogą elektroniczną do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej (Dz. U. z 2011 r. poz. 1773 i z 2016 r. poz. 1676) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) formy wniosków i dokumentów oraz ich składania do sądów rejestrowych drogą elektroniczną na podstawie art. 126 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 459 i 933).”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba nowelizacji rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych dotyczących form wniosków i dokumentów oraz ich składania drogą elektroniczną do sądów rejestrowych i Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej (Dz. U. z 2011 r. poz. 1773 i z 2016 r. poz. 1676) jest podyktowana koniecznością dostosowania przepisu § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia do zmiany wprowadzonej ustawą z dnia ... o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...) zwanej dalej „ustawą nowelizującą”.

Obecnie zgodnie z treścią art. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia forma wniosków i dokumentów oraz ich składanie do sądów rejestrowych drogą elektroniczną odbywa się na podstawie art. 694³ § 3 k.p.c.

Ustawa nowelizująca w art. 3 pkt. 14 lit. b uchyliła art. 694³ § 3 k.p.c., który stanowił powtórzenie regulacji art. 126 § 5 k.p.c. Wobec tego, że art. 126 § 5 k.p.c. znajdzie bezpośrednie zastosowanie również do postępowań rejestrowych należało wprowadzić stosowną zmianę w treści przedmiotowego rozporządzenia.

Z uwagi na to, że ustawa nowelizująca wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. koniecznym jest, aby z tą datą weszło w życie przedmiotowe rozporządzenie.

Rozporządzenie nie wykonuje prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt nie podlega zaopiniowaniu przez właściwe instytucje i organy Unii Europejskiej ani przez Europejski Bank Centralny.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie warunków organizacyjno-technicznych przekazywania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej do katalogu oraz sposób ich przechowywania

Na podstawie art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 poz. 700, 1089 i 1130) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, zwaną dalej „ustawą”;
- 2) podmiocie – rozumie się przez to jeden z podmiotów wymienionych w art. 8a ustawy;
- 3) dokumencie – rozumie się przez to jeden z dokumentów wymienionych w art. 8a ust. 1 i w art. 47a ust. 2 ustawy;
- 4) katalogu – rozumie się przez to elektroniczny katalog dokumentów spółek, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 ustawy;
- 5) podpisie elektronicznym – rozumie się przez to kwalifikowany podpis elektroniczny albo podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP;
- 6) dokumencie finansowym – rozumie się przez to dokumenty, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1049);
- 7) repozytorium dokumentów finansowych – rozumie się przez to repozytorium, o którym mowa w art. 9a ustawy.

§ 2. 1. Sędzia lub referendarz sądowy niezwłocznie po wydaniu orzeczenia, na podstawie, którego następuje przyjęcie do akt rejestrowych formy papierowej dokumentu złożonego do sądu w formie elektronicznej, zarządza jego przekazanie drogą elektroniczną do katalogu.

2. W zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy wskazać dane identyfikujące dokument:

- 1) numer KRS lub numer, pod którym podmiot jest wpisany do rejestru handlowego;
- 2) nazwę podmiotu;
- 3) datę wydania orzeczenia o przyjęciu dokumentu do akt rejestrowych i sygnaturę sprawy, w której je wydano;
- 4) numer ewidencyjny dokumentu;
- 5) rodzaj dokumentu;
- 6) opis dokumentu, w szczególności oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywane są akta rejestrowe podmiotu wpisanego do rejestru handlowego, w przypadku, gdy wskazanie numeru, o którym mowa w pkt 4, nie pozwala na jednoznaczną identyfikację dokumentu;
- 7) okres, którego dokument dotyczy, chyba, że nie można go wskazać;
- 8) język, w jakim dokument został przyjęty do akt rejestrowych.

3. Po sprawdzeniu poprawności danych identyfikujących dokument kierownik lub upoważniony pracownik sekretariatu wykonujący zarządzenie, o którym mowa w pkt 1, opatruje dokument podpisem elektronicznym i przekazuje go wraz z danymi identyfikującymi do katalogu oraz przesyła te dane do systemu teleinformatycznego.

§ 3. 1. Sędzia lub referendarz sądowy niezwłocznie po wydaniu orzeczenia, na podstawie, którego następuje przyjęcie do akt dokumentu złożonego do sądu w formie papierowej, zarządza przesłanie danych identyfikujących dokument do systemu teleinformatycznego.

2. W zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, należy wskazać dane określone w § 2 ust. 2.

3. Po sprawdzeniu poprawności danych identyfikujących dokument kierownik lub upoważniony pracownik sekretariatu przesyła te dane do systemu teleinformatycznego.

§ 4. 1. Dokument złożony do akt rejestrowych w formie papierowej jest przekazywany z sądu rejestrowego do katalogu drogą elektroniczną po otrzymaniu z systemu teleinformatycznego wniosku o udostępnienie jego kopii i po przetworzeniu tego dokumentu na formę elektroniczną.

2. Dokument przetworzony na formę elektroniczną podlega sprawdzeniu pod kątem poprawności danych identyfikujących i opatrzeniu podpisem elektronicznym przez kierownika lub upoważnionego pracownika sekretariatu, a następnie przekazaniu drogą elektroniczną do katalogu. Dane identyfikujące dokument należy przesłać do systemu teleinformatycznego, o ile wcześniej nie zostały przesłane.

§ 5. 1. Dokument finansowy złożony w systemie teleinformatycznym do repozytorium dokumentów finansowych jest przekazywany automatycznie do katalogu drogą elektroniczną po wpisie wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a ustawy lub po wydaniu postanowienia sądu o przyjęciu do repozytorium dokumentu finansowego w przypadkach, gdy o złożeniu dokumentów nie zamieszcza się wzmianki w Rejestrze.

2. Dokument finansowy jest identyfikowany, co najmniej poprzez wskazanie numeru KRS podmiotu, którego dotyczy oraz określenie okresu, za jaki złożono dokument finansowy oznaczonego, jako dzień, miesiąc i rok będący początkiem roku obrotowego oraz dzień, miesiąc i rok będący końcem roku obrotowego, a także datę jego złożenia,

§ 6. Centrala Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego przechowuje dokumenty w formie elektronicznej w bazie danych katalogu wraz z danymi określonymi w § 2 ust. 2.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Ze względu na zmianę brzmienia oraz zakresu delegacji ustawowej w związku z przygotowaną nowelizacją art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, stało się konieczne przygotowanie zaktualizowanego projektu Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości, uwzględniającego utworzenie repozytorium dokumentów finansowych oraz określającego zasady przekazywania dokumentów finansowych złożonych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Zmiany zarządzenia związane są z koniecznością dookreślenia sytuacji, w których dokumenty finansowe, o których mowa w przepisie art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1049) zostaną złożone do repozytorium dokumentów finansowych.

Dokument finansowy złożony w systemie teleinformatycznym do repozytorium dokumentów finansowych zostanie przekazany automatycznie do katalogu drogą elektroniczną. Automatyczne przekazanie dokumentu finansowego nastąpi po wpisie wzmianek, o których mowa w art. 40 pkt 2–5a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym. Podobnie automatyczne przekazanie dokumentu finansowego do katalogu nastąpi po wydaniu postanowienia sądu o przyjęciu do repozytorium dokumentu finansowego w przypadkach, gdy o złożeniu dokumentów nie zamieszcza się wzmianki w Rejestrze. Nowelizacja przedmiotowego zarządzenia wprowadza również regułę wg, której dokument finansowy jest identyfikowany, co najmniej poprzez wskazanie numeru KRS podmiotu, którego dotyczy oraz określenie okresu, za jaki złożono dokument finansowy oznaczonego, jako dzień, miesiąc i rok będący początkiem roku obrotowego oraz dzień, miesiąc i rok będący końcem roku obrotowego, a także datę jego złożenia.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia wzorów urzędowych formularzy
wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu i miejsca ich
udostępniania**

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie określenia wzorów urzędowych formularzy wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu i miejsca ich udostępniania (Dz. U. z 2015 r. poz. 724 oraz z 2017 r. poz. 1288):

- 1) w § 1 uchyla się pkt 7, 14, 20, 26 i 65;
- 2) uchyla się załączniki nr 7, 14, 20, 26 i 65 do rozporządzenia;
- 3) załączniki nr 1–6, 8, 10, 12, 15–19, 21, 22, 24, 47, 59, 70, 71, 75–78, 85 i 86 do rozporządzenia otrzymują brzmienie określone odpowiednio w załącznikach nr 1–27 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Potrzeba zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie określenia wzorów urzędowych formularzy wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu i miejsca ich udostępniania (Dz. U. z 2015 r. poz. 724 oraz Dz. U. z 2017 r. poz. 1288) podyktowana jest następującymi przyczynami:

1) Procedowany jest obecnie projekt ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (UA27), który przewiduje m.in. rezygnację z dokonywania wpisów do Rejestru Dłużników Niewypłacalnych na wniosek wierzyciela, co będzie skutkowało potrzebą uchylecia formularza KRS-D1 (załącznik nr 14 do obowiązującego rozporządzenia). Projekt przewiduje także zgłaszanie od 1 stycznia 2018 r. sprawozdań finansowych do repozytorium dokumentów finansowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, co uzasadnia potrzebę uchylecia formularzy sprawozdawczych KRS-Z30 i KRS-ZN (załączniki 26 i 65 do obowiązującego rozporządzenia). Powyższe zmiany skutkować będą natomiast koniecznością wprowadzenia korekt na wszystkich pozostałych formularzach, które w swojej treści odwołują się do załącznika KRS-ZN, tj.: KRS-W1, KRS-W2, KRS-W3, KRS-W4, KRS-W5, KRS-W6, KRS-W8, KRS-W10, KRS-W20, KRS-Z1, KRS-Z2, KRS-Z3, KRS-Z5, KRS-Z6, KRS-Z8, KRS-Z10, KRS-Z20, KRS-W21, KRS-Z21, KRS-W12, KRS-Z12, KRS-W13, KRS-Z13, KRS-W14, KRS-Z14 (załączniki nr 1–6, 8, 10, 12, 15–19, 21, 22, 24, 70, 71, 75–78, 85 i 86 do obowiązującego rozporządzenia). W części D.1 formularze te zawierają bowiem pouczenie, iż *w celu wpisania wzmianki o złożonych sprawozdaniach finansowych i innych dokumentach należy wypełnić załącznik KRS-ZN „Sprawozdania finansowe i inne dokumenty”*, natomiast w części D.1.1 formularz KRS-ZN wymieniony jest jako jeden z załączników do wniosku. Pouczenie to, jak również wskazanie tego załącznika należy z ww. formularzy wyeliminować.

2) Procedowany jest obecnie projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo przedsiębiorców oraz niektóre inne ustawy z pakietu „Konstytucji Biznesu” (UD196), która przewiduje uchylecie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1989 r. poz. 148, z późn. zm.) oraz wykreślenie tych podmiotów w ich dotychczasowej formie przedsiębiorstwa zagranicznego z Krajowego Rejestru Sądowego. Będzie to skutkowało potrzebą uchylecia formularzy KRS-W7 i KRS-Z7 dotyczących przedsiębiorstw zagranicznych powstałych na podstawie tej ustawy (załączniki nr 7 i 20 do obowiązującego

rozporządzenia).

3) Z dniem 11 sierpnia 2017 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (Dz. U. z 2014 r. poz. 1667, Dz. U. z 2015 r. poz. 67 i 2223, Dz. U. z 2016 r. poz. 2226 oraz Dz. U. z 2017 r. poz. 1522). Do rozporządzenia tego dodano załączniki nr 4 i 5, zawierające listę oznaczeń form prawnych podmiotów objętych systemem integracji rejestrów oraz listę nazw rejestrów, w których zarejestrowane są podmioty objęte systemem integracji rejestrów (BRIS). W ten sposób listy te uzyskały charakter normatywny, co skutkuje potrzebą zmiany formularzy KRS-W10, KRS-Z10, KRS-WH i KRS-ZH w zakresie odnoszących się do systemu integracji rejestrów pouczeń (załączniki nr 10, 22, 47 i 59 do obowiązującego rozporządzenia). Dotychczasowe pouczenia odsyłające do list zamieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości będą obecnie odnosić się do list stanowiących załączniki nr 4 i 5 do ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Sprawiedliwości.

Zgodnie z wymogiem art. 5 powołanej ustawy oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204) z chwilą skierowania projektu do uzgodnień, konsultacji publicznych oraz opiniowania projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie zawiera nowych przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie sposobu składania zgłoszeń do repozytorium dokumentów finansowych,
sposobu i trybu komunikacji ze zgłaszającym, oraz sposobu i trybu weryfikacji
dołączanych do zgłoszenia dokumentów**

Na podstawie art. 19e ust. 9 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób składania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zgłoszeń do repozytorium dokumentów finansowych oraz zgłaszania informacji o braku obowiązku sporządzania i składania rocznego sprawozdania finansowego;
- 2) sposób i tryb komunikacji ze zgłaszającym oraz sposób i tryb weryfikacji przez system teleinformatyczny dołączonych do zgłoszenia dokumentów, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245, 791 i 1089) oraz oświadczenia, o którym mowa w art. 19e ust. 5 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133):

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) zgłoszeniu – należy przez to rozumieć zgłoszenie dokumentów finansowych albo zgłoszenie okoliczności, o której mowa w art. 70a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 2) dokumentach finansowych – rozumie się przez to dokumenty, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
- 3) koncie – rozumie się przez to zbiór danych określających użytkownika wraz z zasobami systemu teleinformatycznego przyporządkowanymi do tego użytkownika;
- 4) użytkownika – rozumie się przez to osobę fizyczną, która autoryzowała konto w systemie teleinformatycznym;
- 5) hasle – rozumie się przez to poufne dane wykorzystywane przez użytkownika do uwierzytelniania w systemie teleinformatycznym;

- 6) podpisie elektronicznym – rozumie się przez to kwalifikowany podpis elektroniczny albo podpis potwierdzony profilem zaufanym ePUAP;
- 7) elektronicznym potwierdzeniu zgłoszenia – rozumie się przez to zestaw danych jednoznacznie wskazujący zgłaszane dokumenty finansowe, użytkownika, który je zgłosił, oraz datę zgłoszenia.

§ 3. Czynności związane ze zgłoszeniem wykonywane są za pośrednictwem konta utworzonego w systemie teleinformatycznym.

§ 4. Użytkownik zakłada konto w systemie teleinformatycznym podając adres poczty elektronicznej i hasło oraz autoryzując je podpisem elektronicznym.

§ 5. W razie ustalenia przez administratora systemu, że konto zostało autoryzowane w sposób nieuprawniony, blokuje on konto, o czym zawiadamia użytkownika, przesyłając informację na podany adres poczty elektronicznej.

§ 6. 1. Konto jest udostępniane użytkownikowi po uwierzytelnieniu użytkownika w systemie teleinformatycznym.

2. Uwierzytelnienie użytkownika w systemie teleinformatycznym następuje na podstawie podanego adresu poczty elektronicznej oraz hasła.

3. Każdy użytkownik dokonuje czynności w systemie teleinformatycznym przy użyciu zasobów i funkcjonalności udostępnionych w ramach jego własnego konta.

§ 7. 1. Użytkownik dokonując czynności, o których mowa w § 3, podaje:

- 1) numer KRS podmiotu, którego dokumenty finansowe są zgłaszane;
- 2) okres, za który zgłaszane są dokumenty finansowe albo okres, w którym podmiot nie miał obowiązku sporządzania i złożenia rocznego sprawozdania finansowego;
- 3) osobę lub osoby podpisujące zgłoszenie;
- 4) rodzaj zgłaszanych dokumentów finansowych.

2. Do zgłoszenia dołącza się oświadczenie, o którym mowa w art. 19e ust. 5 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Zgłoszenie wraz z oświadczeniem opatruje się podpisem elektronicznym.

§ 8. 1. Każdy zgłaszany dokument finansowy powinien być zamieszczony w oddzielnym załączniku. Maksymalny rozmiar pliku załącznika nie może przekraczać wielkości określonej w systemie teleinformatycznym. Jeżeli nie jest możliwe zmniejszenie

wielkości dołączanych plików bez utraty ich czytelności, użytkownik, przed dokonaniem zgłoszenia, powinien skontaktować się z administratorem systemu teleinformatycznego.

2. System teleinformatyczny blokuje złożenie zgłoszenia:

- 1) w razie niepodania danych, o których mowa w § 7 ust. 1;
- 2) zawierającego szkodliwe oprogramowanie.

§ 9. 1. System teleinformatyczny weryfikuje, czy dołączone do zgłoszenia dokumenty finansowe, z wyjątkiem uchwał o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego albo skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały podpisane podpisem elektronicznym.

2. System teleinformatyczny weryfikuje dołączone do zgłoszenia sprawozdanie finansowe oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe w zakresie wymogów określonych odpowiednio w art. 45 ust. 1g i art. 63a ust. 2b ustawy o rachunkowości.

§ 10. 1. W razie pozytywnej weryfikacji zgłoszenia użytkownik po jego wysłaniu niezwłocznie otrzymuje z systemu teleinformatycznego elektroniczne potwierdzenie zgłoszenia.

2. Niezwłocznie po automatycznym zamieszczeniu w Krajowym Rejestrze Sądowym wzmianki o złożeniu dokumentów finansowych albo o braku obowiązku sporządzenia i złożenia sprawozdania finansowego użytkownik otrzymuje z systemu teleinformatycznego zaświadczenie o wpisie.

§ 11. W razie negatywnej weryfikacji zgłoszenia, o której mowa w art. 19e ust. 6 ustawy, system teleinformatyczny niezwłocznie informuje użytkownika o możliwości złożenia dokumentów finansowych wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wraz z wnioskiem o wpis wzmianek, o których mowa w art. 40 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

§ 12. Do dnia 30 września 2018 r. system teleinformatyczny weryfikuje dołączone do zgłoszenia kopie dokumentów finansowych w zakresie wymogów określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw.

§ 13. Do dnia 28 lutego 2020 r. użytkownik może również dokonać czynności określonych w § 3 za pośrednictwem konta, które zostało utworzone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lipca 2017 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności wykonywanych w systemie teleinformatycznym (Dz. U. poz. 1367).

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia reguluje sposób składania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego zgłoszeń dokumentów, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 61, 245,791 i 1089), do repozytorium dokumentów finansowych, oraz sposób zgłaszania okoliczności o braku obowiązku sporządzenia i złożenia rocznego sprawozdania finansowego. Przygotowane rozporządzenie reguluje także zasady komunikacji ze zgłaszającym oraz szczegółowe zasady weryfikacji przez system teleinformatyczny dołączonych do zgłoszenia dokumentów, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Projekt ten stanowi wykonanie delegacji ustawowej z art. 19e ust. 8 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133).

Nowelizacja ustawy z 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym tworzy repozytorium dokumentów finansowych, do którego mają być składane w formie elektronicznej dokumenty, o których mowa w art. 69 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dokumenty takie będą składane w trybie zgłoszenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przez podmioty wpisane do rejestru przedsiębiorców w ramach Krajowego Rejestru Sądowego. Dokonanie przez taki podmiot prawidłowego zgłoszenia dokumentów finansowych do repozytorium dokumentów finansowych będzie skutkowało automatycznym wpisem wzmianki w rejestrze przedsiębiorców o wykonaniu obowiązku sprawozdawczego. Taki sam skutek w postaci automatycznego wpisu odpowiedniej wzmianki do rejestru przedsiębiorców ma nastąpić, jeżeli w sposób prawidłowy zostanie dokonane przez dany podmiot zgłoszenie o braku obowiązku sporządzenia i złożenia rocznego sprawozdania finansowego.

Czynności związane ze zgłoszeniem będą wykonywane w systemie teleinformatycznym za pośrednictwem konta, które zostanie utworzone przez użytkownika. Autoryzacja konta użytkownika w systemie teleinformatycznym nastąpi poprzez złożenie kwalifikowanego podpisu elektronicznego bądź podpisu potwierdzonego profilem zaufanym ePUAP. Konto będzie udostępnione użytkownikowi po uwierzytelnieniu użytkownika w systemie teleinformatycznym. Dokonujący zgłoszenia będzie musiał się posługiwać kwalifikowanym podpisem elektronicznym bądź podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Użytkownik dokonując zgłoszenia za pośrednictwem systemu będzie musiał podać: 1) numer KRS podmiotu, w imieniu którego dokumenty finansowe są zgłaszane; 2) okres, za który składane są dokumenty finansowe albo okres, za który nie ma obowiązku sporządzenia i złożenia rocznego sprawozdania finansowego; 3) osobę lub osoby podpisujące zgłoszenie; 4) rodzaj zgłaszanych dokumentów finansowych.

Do zgłoszenia zostanie dołączone oświadczenie, że załączone sprawozdania spełniają wymogi określone w art. 52 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości. Zgłoszenie wraz z takim oświadczeniem będzie musiało być podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym bądź podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Przepisy rozporządzenia regulują szczegółowo niektóre zagadnienia techniczne związane ze sposobem dokonywania zgłoszeń za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Każdy zgłaszany dokument będzie musiał być zamieszczony w jednym oddzielnym załączniku. Maksymalny rozmiar pliku załącznika nie będzie mógł przekraczać wielkości określonej w systemie teleinformatycznym. Jeżeli nie będzie możliwości zmniejszenia wielkości dołączanych plików bez utraty ich czytelności, użytkownik, przed dokonaniem zgłoszenia powinien skontaktować się z administratorem systemu teleinformatycznego.

Zgodnie z projektowanymi przepisami kontrola zgłoszenia będzie dokonywana przez system teleinformatyczny na dwóch poziomach. System teleinformatyczny zablokuje dokonanie zgłoszenia, jeżeli zgłoszenie nie będzie obejmować wszystkich danych określonych w § 7 ust. 1 albo oprogramowanie antywirusowe zdiagnozuje w załączanym pliku szkodliwe oprogramowanie. Oprócz tego system teleinformatyczny będzie dokonywać weryfikacji zgłoszenia i załączonych do niego dokumentów.

Sposób i tryb weryfikacji dołączonych do zgłoszenia dokumentów zostały określone § 9 rozporządzenia. Mają one polegać na tym, że system teleinformatyczny będzie weryfikować, czy dołączone do zgłoszenia dokumenty finansowe, z wyjątkiem uchwał o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego albo skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały podpisane podpisem elektronicznym. Oprócz tego system teleinformatyczny będzie również weryfikować dołączone do zgłoszenia sprawozdanie finansowe oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe w zakresie spełnienia wymogów określonych odpowiednio w art. 45 ust. 1g i art. 63a ust. 2b ustawy o rachunkowości.

W razie pozytywnej weryfikacji zgłoszenia użytkownik po jego wysłaniu niezwłocznie otrzyma z systemu teleinformatycznego elektroniczne potwierdzenie zgłoszenia.

Niezwłocznie po automatycznym zamieszczeniu w Krajowym Rejestrze Sądowym wzmianki o złożeniu dokumentów finansowych albo o braku obowiązku sporządzenia i złożenia sprawozdania finansowego, użytkownik uzyska z systemu teleinformatycznego zaświadczenie o wpisie.

W przypadku negatywnej weryfikacji zgłoszenia, o której mowa w art. 19e ust. 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, system teleinformatyczny niezwłocznie poinformuje użytkownika o możliwości złożenia dokumentów finansowych wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego wraz z wnioskiem o wpis wzmianek, o których mowa w art. 40 ustawy.

Z uwagi na przepis przejściowy zawarty w ustawie nowelizującej ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym wprowadzono w § 12 rozporządzenia regulację szczególną co do zakresu weryfikacji. Zgodnie z tą regulacją do dnia 30 września 2018 r. system teleinformatyczny będzie weryfikować dołączone do zgłoszenia kopie dokumentów finansowych w zakresie wymogów określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw.

Równocześnie w rozporządzeniu wprowadzono także przejściową regulację co do możliwości korzystania z istniejących już kont w systemie teleinformatycznym. Zgodnie z § 13 rozporządzenia do dnia 28 lutego 2020 r. użytkownik będzie mógł dokonać czynności określonych w § 3 za pośrednictwem konta utworzonego na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 stycznia 2017 r. w sprawie trybu zakładania konta w systemie teleinformatycznym, sposobu korzystania z systemu teleinformatycznego i podejmowania w nim czynności związanych z zawiązaniem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przy wykorzystaniu wzorca umowy oraz innych czynności.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597)

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248)

18/10/kc

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów
wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów
w tych rejestrach**

Na podstawie art. 35a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089 i 1133) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (Dz. U. poz. 1667, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) systemie integracji rejestrów – rozumie się przez to system, o którym mowa w art. 1 ust. 3 ustawy.”;

2) w § 136 w pkt 1 w lit. i średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:

„j) w polu dziesiątym – informacje z systemu integracji rejestrów dotyczące przedsiębiorcy zagranicznego co obejmuje datę i rodzaj postępowania: otwarcie likwidacji, zakończenie postępowania likwidacyjnego, otwarcie i zakończenie postępowania likwidacyjnego, odwołanie postępowania likwidacyjnego, ogłoszenie upadłości, zakończenie postępowania upadłościowego, ogłoszenie upadłości i zakończenie postępowania upadłościowego, odwołanie postępowania upadłościowego, wykreślenie przedsiębiorcy zagranicznego;”;

3) w § 166 uchyla się pkt. 3.

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 67 i 2223, z 2016 r. poz. 2226 oraz z 2017 r. poz. 1522.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Zmiana rozporządzenia służyć będzie realizacji projektowanej ustawy o zmianie Ustawy o KRS oraz niektórych innych ustaw (UA 27) w szczególności w zakresie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.6.2017, str. 46–127), która uchyliła art. 1–3 dyrektywy 2012/17/UE z dnia 13 czerwca 2012 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek (Dz. Urz. UE. L 156 z 16.06.2012 r., str. 1).

Zmiana przewidziana w § 2 pkt 5) rozporządzenia jest konieczna z uwagi na to, iż definicja systemu integracji rejestrów została przeniesiona do art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700, 1089, 1133 i ...).

Zmiana polegająca na dodaniu do § 136 pkt 1 lit. j rozporządzenia koresponduje z art. 20 ust. 1h ustawy, z którego wynika, iż informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu przedsiębiorcy zagranicznego są automatycznie wpisywane do rejestru za pośrednictwem systemu integracji rejestrów.

Art. 20 ust. 1h służy implementacji art. 20 ust. 2 dyrektywy 2017/1132 (oraz odpowiadającemu mu art. 34 ust. 1 tej dyrektywy), z którego wynika, iż rejestr, w którym wpisany jest oddział, zapewnia niezwłoczny odbiór, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów ww. informacji. Automatyczny wpis tych informacji w pełni spełnia wymóg niezwłoczności, o którym mowa w art. 20 ust. 2 dyrektywy 2017/1132.

Zakres informacji, o których mowa w art. 20 ust. 1h ustawy został szczegółowo określony w pkt 5 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/84 z dnia 8 czerwca 2015 r. ustanawiającego specyfikacje techniczne i procedury niezbędne dla systemu integracji rejestrów ustanowionego dyrektywą 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.Urz.UE.L.2015.144.1).

W § 136 pkt 1 lit. j rozporządzenia doprecyzowano, zgodnie z ww. rozporządzeniem wykonawczym Komisji, rodzaje informacji, które będą otrzymywane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów oraz wskazano, iż w nowym polu będzie wpisana data postępowania likwidacyjnego/upadłościowego lub wykreślenia przedsiębiorcy zagranicznego. Zgodnie z ww. rozporządzeniem wykonawczym Komisji chodzi o datę wejścia w życie

postępowania, mającego wpływ na sytuację przedsiębiorstwa, tj. datę, z którą prawo państwa członkowskiego UE(EOG) wysyłającego tę informację do polskiego rejestru wiąże określone skutki prawne.

Z uwagi na to, iż większość szczegółowych informacji, wymienionych w pkt 5 ww. rozporządzenia wykonawczego Komisji (np. nazwa przedsiębiorcy zagranicznego, jego forma prawna, nazwa rejestru) jest już wpisywana do rejestru, nie zachodzi konieczność powielania tych informacji w nowym polu dziesiątym. Bezzasadne jest ujawnianie również danych, wymienionych w pkt 5 ww. rozporządzenia wykonawczego o charakterze technicznym (np. EUID, zastępcze EUID przedsiębiorcy zagranicznego).

Uchylenie § 166 pkt.3 koresponduje z faktem uchylecia w projekcie ustawy przepisu art. 56 będącego podstawą do wpisywania dłużników w Rejestrze Dłużników Niewypłacalnych na wniosek wierzyciela.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

**w sprawie sposobu sporządzenia elektronicznego wypisu i wyciągu aktu notarialnego,
warunków organizacyjno-technicznych ich przekazywania do Centralnego
Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych, warunków
organizacyjno-technicznych ich przechowywania oraz udostępniania, trybu
informowania Ministra Sprawiedliwości i innych podmiotów o ewentualnych przerwach
w dostępie do Repozytorium**

Na podstawie art. 92a § 7 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1796 oraz 1948) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) Repozytorium – rozumie się przez to Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych, w którym umieszczane są wypisy lub wyciągi aktów notarialnych;
- 2) formacie ASIC – rozumie się przez to format, o którym mowa w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2015/1506 z dnia 8 września 2015 r. ustanawiającej specyfikacje dotyczące formatów zaawansowanych podpisów elektronicznych oraz zaawansowanych pieczęci elektronicznych, które mają być uznane przez podmioty sektora publicznego, zgodnie z art. 27 ust. 5 i art. 37 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym;
- 3) kopercie elektronicznej – rozumie się przez to zestaw danych w formacie ASiC, które umożliwiają identyfikację wypisu lub wyciągu aktu notarialnego przekazanego przez notariusza w formie elektronicznej i przechowywanego w Repozytorium.

§ 2. 1. Elektroniczny wypis i wyciąg aktu notarialnego sporządza się, poprzez utworzenie dokumentu elektronicznego zawierającego treść oryginału aktu notarialnego wraz z klauzulą wypisową.

2. Umieszczenie elektronicznego wypisu lub wyciągu aktu notarialnego w Repozytorium odbywa się przy użyciu elektronicznej koperty w formacie ASiC. Elektroniczna koperta zawiera co najmniej:

- 1) treść aktu notarialnego, odpowiadającą treści oryginału tego dokumentu;
- 2) załączniki do aktu notarialnego;
- 3) oznaczenie notariusza wraz ze wskazaniem siedziby jego kancelarii, a w sytuacji gdy dokument sporządził zastępca notariusza – również oznaczenie zastępcy notariusza;
- 4) oznaczenie osoby, której wydano wypis aktu notarialnego;;
- 5) kwalifikowany podpis elektroniczny notariusza lub jego zastępcy;
- 6) numer repertorium A aktu notarialnego oraz numer repertorium A elektronicznego wypisu lub wyciągu dokumentu notarialnego.

3. Każdemu elektronicznemu wypisowi i wyciągowi aktu notarialnego nadaje się automatycznie z chwilą umieszczenia w Repozytorium numer, zwany dalej numerem Rep. N.

§ 3. Elektroniczny wypis i wyciąg przekazywany z Repozytorium sądom oraz innym uprawnionym organom państwowym zawiera oprócz danych wymienionych w § 2 także numer Rep. N, a także dzień, miesiąc i rok oraz godzinę i minutę umieszczenia dokumentu w Repozytorium oraz zaawansowaną elektroniczną pieczęć zaświadczającą, o zgodności elektronicznego wypisu albo wyciągu z oryginałem aktu notarialnego.

§ 4. System teleinformatyczny zapewnia odnotowanie każdej zmiany dotyczącej elektronicznego wypisu lub wyciągu przechowywanego w Repozytorium.

§ 5. 1. Dostęp do Repozytorium w celu wyszukiwania i przeglądania umieszczonych w nim elektronicznych wypisów i wyciągów aktów notarialnych notariusze i ich zastępcy oraz prezesi sądów i upoważnieni przez nich pracownicy, a także osoby upoważnione przez organy państwowe uprawnione do dostępu do Repozytorium na podstawie przepisów odrębnych uzyskują przy użyciu kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

2. Wyszukiwanie elektronicznych wypisów i wyciągów aktów notarialnych w Repozytorium odbywa się na podstawie numeru Rep. N albo numeru repertorium A wraz z oznaczeniem notariusza i siedzibą jego kancelarii, a w sytuacji gdy dokument sporządził zastępca notariusza – dodatkowo z oznaczeniem zastępcy notariusza.

§ 6. Minister Sprawiedliwości, sądy oraz organy państwowe uprawnione do dostępu do Repozytorium na podstawie przepisów odrębnych przekażą Krajowej Radzie Notarialnej wykazy osób zatrudnionych, które będą upoważnione do korzystania z Repozytorium.

§ 7. Krajowa Rada Notarialna informuje niezwłocznie drogą elektroniczną Ministra Sprawiedliwości, notariuszy, sądy oraz inne organy państwowe uprawnione na podstawie przepisów odrębnych do dostępu do Repozytorium o przerwach w funkcjonowaniu Repozytorium spowodowanych poważnymi awariami systemu teleinformatycznego.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projekt niniejszego rozporządzenia reguluje sprawy dotyczące sposobu sporządzania elektronicznych wypisów i wyciągów z aktu notarialnego, warunków organizacyjno-technicznych ich przekazywania, przechowywania i udostępniania z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych, tryb informowania Ministra Sprawiedliwości i innych podmiotów przez Krajową Radę Notarialną o ewentualnych przerwach w dostępie do tego Repozytorium. Projekt ten stanowi wykonanie delegacji ustawowej z art. 92a § 7 ustawy z 1991 r. – Prawo o notariacie.

Zgodnie z intencją ustawodawcy projektuje się utworzenie Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych, do którego notariusze oraz zastępcy notariuszy będą mieć obowiązek przekazywania w postaci elektronicznej wypisów oraz wyciągów niektórych aktów notarialnych. Znowelizowane przepisy Prawa o notariacie stanowią, że w Centralnym Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych mają być umieszczane wszystkie wypisy lub wyciągi aktów notarialnych, na podstawie których zostały dokonane czynności notarialne stanowiące podstawę do wpisu informacji do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego bądź przyjęcia dokumentu do akt rejestrowych podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Celem podstawowym rozporządzenia jest określenie warunków technicznych związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem Repozytorium oraz przekazywaniem przez notariuszy do niego w postaci elektronicznej wypisów i wyciągów niektórych aktów notarialnych. Rozporządzenie normuje także kwestie przechowywania elektronicznych wypisów i wyciągów w Repozytorium oraz ich pobieranie przez upoważnione podmioty.

Zgodnie z przepisami wykonawczymi notariusz niezwłocznie po sporządzeniu i wydaniu stronie wypisu aktu notarialnego powinien utworzyć dokument elektroniczny odpowiadający treści oryginału i przekazać ten dokument do Repozytorium. Elektroniczny wypis lub wyciąg aktu notarialnego musi być odpowiednio zabezpieczony przez notariusza. Dlatego też sporządzając taki dokument elektroniczny notariusz powinien posługiwać się zaawansowaną pieczęcią elektroniczną, aby wyłączona była możliwość ingerencji w jego treść i strukturę danych. Umieszczenie elektronicznego wypisu w Repozytorium nastąpi za pośrednictwem elektronicznej koperty, która będzie zawierać dane umożliwiające identyfikację oraz wyszukiwanie dokumentów w Repozytorium. Każdemu elektronicznemu wypisowi i wyciągowi aktu notarialnego zostanie nadany automatycznie z chwilą

umieszczenia w Repozytorium numer identyfikacyjny (Rep. N). W ten sposób możliwa będzie łatwa identyfikacja takiego dokumentu elektronicznego oraz jego szybkie odnalezienie w Repozytorium. Oprócz tego kryterium dokumenty w Repozytorium będzie można także odszukać na podstawie oznaczenia notariusza poprzez wskazanie imienia i nazwiska notariusza oraz siedziby jego kancelarii, gdyż taką funkcjonalność zapewni system teleinformatyczny.

Do Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych będą mieć zagwarantowany dostęp Minister Sprawiedliwości, sądy, notariusze i ich zastępcy, także inne organy państwowe upoważnione na podstawie odrębnych przepisów. Osoby korzystające z tego Repozytorium będą musiały posługiwać się kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi, gdyż na ich podstawie będą identyfikowane i weryfikowane jako osoby uprawnione. Lista osób uprawnionych zatrudnionych w instytucjach, które będą upoważnione do korzystania z Repozytorium, zostanie przekazana Krajowej Radzie Notarialnej.

Koszty związane z utworzeniem i funkcjonowaniem Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych będą ponosili notariusze, co jest zgodne z rozwiązaniem przyjętym w ustawie.

Projektowana regulacja jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach Rządowego Centrum Legislacji, stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).